

Jaarstukken 2020

gemeente Berkelland

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

Voor identificatiedoeleinden

For identification purposes

INHOUDSOPGAVE

Jaarstukken 2020	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Analyse resultaat	6
Leeswijzer	10
Overzicht van baten en lasten	12
Plezierig Wonen	13
Fijn Leven	19
Vitaal Platteland.....	32
Zorg voor wie dat nodig heeft.....	42
Werken en ondernemen in een sterke regio.....	57
Actief met duurzaamheid en energie	71
Sport is meer!	82
Cultuur is van iedereen	89
Samen veilig	95
Aan de slag met de Omgevingswet	100
Financiën	103
Paragrafen	118
Bedrijfsvoering	119
Grondbeleid	126
Lokale heffingen	138
Weerstandvermogen	145
Samenwerkingspartijen	149
Financiering	172
Onderhoud kapitaalgoederen.....	177
Reserves.....	182
Samen investeren in Berkelland.....	187
Jaarrekening.....	19191
Bijlage	

INLEIDING

Inleiding

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 aan. Een financiële en beleidsverantwoording van alle activiteiten die we ons met de programmabegroting hadden voorgenomen.

Coronacrisis

Afgelopen jaar werd beheerst door de Coronacrisis. We kijken er in deze jaarrekening kort op terug, hoewel we er ook nog middenin zitten. De coronacrisis heeft grote maatschappelijke en economische gevolgen voor Nederland en dus ook in de gemeente Berkelland.

Financiële gevolgen corona

We hebben u in maart 2021 geïnformeerd over de financiële gevolgen van Corona. In 2020 zijn de gevolgen beperkt. We verwachten dat zich in 2021 en volgende jaren ook nog effecten zullen voordoen die een incidentele financiële bijdrage vragen. Of en in welke mate daar compensatie van het Rijk tegenover staat is nog niet duidelijk.

Voor 2020 bedroegen de kosten ruim € 9,5 miljoen. De compensatie die hier tegenover stond bedraagt ruim € 9,8 miljoen. Het overgrote deel hiervan, bijna € 8 miljoen, betreft de TOZO-regeling die wij 1 op 1 overmaken naar de SDOA. Zij voeren de regeling voor ons uit.

Dienstverlening en ambtelijke organisatie

Vooralsnog is sprake van een beperkte mate van vertragingen in de verschillende programmaplanningen. Wel hebben wij zorgen over de te lange en meer dan bovengemiddelde druk op een grote groep medewerkers. We zien dit ook terug in het oplopende ziekteverzuimpercentage. Door de omstandigheden zijn er ook productieve uren uitgevallen. In 2020 is dit beperkt gebleven tot 1% van de productiecapaciteit.

Door de coronamaatregelen is het niet mogelijk fysiek met groepen mensen af te spreken, dit bemoeilijkt de samenwerking. We benutten nu andere (digitale) manieren om samen te werken en inwoners, ondernemers en organisaties te laten participeren. Dit heeft in sommige gevallen wel tot wat vertragingen geleid.

Meer werk

De coronacrisis en de daarbij behorende maatregelen hebben op verschillende plekken voor meer werk gezorgd. Het gaat bijvoorbeeld om:

- Economische zaken: er komen heel veel signalen van ondernemers richting de gemeentelijke organisatie. Het afgelopen jaar zijn er alleen al richting team EZ zo'n 2500 contactmomenten met ondernemers geweest.
- Voormekaar: het contact met de inwoners is lastiger dan voorheen. De verwachting is dat het aantal zorgvragen met problematiek vooral na de coronacrisis zichtbaar wordt en dat dit naast de minder optimale wijze van werken een negatief effect heeft op de werkdruk bij de Voormekaar teams.
- Verkiezingen: half maart 2021 waren de Tweede Kamerverkiezingen. Deze moesten coronaproof georganiseerd worden. Dit vroeg veel meer tijd en energie van medewerkers.
- Handhaving en toezicht: de 4 BOA's hebben veel extra werk verzet ten aanzien van de handhaving van de naleving van de noodverordeningen.
- Vergunningverlening: veel inwoners hebben de coronaperiode aangegrepen om te verbouwen in en rondom het huis. We zien dan ook een toename in aanvragen van bouw- en omgevingsvergunningen.
- ICT: digitale toegankelijkheid en mobiliteit zijn essentieel voor onze huidige werkwijze. Dit vraagt veel van onze collega's van ICT. Aan de invoering van het digitaal (samen)werken is veel tijd en aandacht besteed, waardoor andere projecten in de tijd vooruit zijn geschoven.
- Onderwijs: tijdens de lockdowns waren scholen en kinderopvang gesloten. Met name in het

beantwoorden van vragen hierover en het coördineren van de noodopvang is veel tijd gestoken.

- Buitendienst: doordat mensen meer thuis zijn, houden ze zich meer bezig met hun buitenruimte.

We zien een toename in het aantal meldingen openbare ruimte.

Het afgelopen jaar was een jaar met veel uitdagingen. Ondanks die uitdagingen en de vertraging die hier en daar is opgelopen is ook veel bereikt. De informatie hierover leest u in het jaarverslag.

ANALYSE RESULTAAT

Resultaat

Het resultaat over 2020 is € 6.895.000 positief.

Het resultaat bestaat uit:

Bedragen x € 1.000	Bedrag	Positief/Negatief
Resultaat op grondexploitatie van	1.546	Positief
Resultaat op reguliere exploitatie	5.349	Positief
Totaal rekeningresultaat	6.895	Positief

Analyse

Het gerealiseerde resultaat is het gevolg van de volgende ontwikkelingen.

Onderwerp	Bedrag (x € 1.000)	Incidenteel/Structureel
Grex	1.546	Incidenteel deels bestemmen
Bouwleges	262	Incidenteel
Riolering	-318	Incidenteel
Participatie en werkgeversbenadering	682	Incidenteel
Verbinding ondernemers voor Participatiewet	329	Incidenteel/Structureel
Loonkosten begeleide participatie	687	Incidenteel/Structureel
Algemene uitkering	1.168	Incidenteel deels bestemmen
Onvoorzien	200	Incidenteel
Arbeidsmarktbeleid	382	Incidenteel
Taakmutaties rijksmiddelen	295	Incidenteel/Structureel
Verkoop Grolseweg	-211	Incidenteel
Detachering/uitkeringen personeel	349	Incidenteel
Opleiding personeel	335	Incidenteel bestemmen
ODA	175	Incidenteel
Diverse verschillen < 175.000	1.014	Incidenteel/Structureel
Totaal	6.895	

Grondexploitatie

De verkoop van de voormalige Willibrordusschool heeft een groot aandeel in dit voordeel. Daarnaast hebben we opbrengsten uit de verkoop van erfpachtsgronden en bouwkvavels. Onder andere van de locaties Olland en De Heuver.

Bouwleges

Afgelopen jaar en met name de tweede helft van het jaar waren er meer aanvragen, maar ook aanvragen met een hogere bouwsom. De opbrengsten van de leges zijn afhankelijk van het aantal aanvragen maar ook van de omvang van de aanvragen. Hoewel we halverwege het jaar de inkomsten nog hebben bijgeraamd, was deze opbrengst niet voorzien.

Riolering

De uitgaven in de exploitatie voor riolering zijn volgens de planning van het Watertakenplan verlopen. De investeringen zijn wel achtergebleven bij de planning. De uitvoering daarvan zal (deels) in 2021 plaatsvinden. Dit resulteert voor 2020 in een incidenteel nadeel van € 318.000 doordat door de lagere investeringen minder compensabele BTW toegerekend mag worden.

Participatie en werkgeversbenadering

Bij de bestuursrapportage is gerekend met een gemiddelde uitkering van € 14.500 terwijl de werkelijke gemiddelde uitkering € 13.441 is. Dit is de belangrijkste reden van het batig resultaat. Hiertegenover staan lagere opbrengsten van terugbetalingen bijzondere bijstand zelfstandigen dan was geraamd. Verder heeft het Algemeen Bestuur van de SDOA in december 2020 besloten het restantbedrag van de bestemmingsreserve Organisatieonderzoek van € 198.000 terug te betalen.

Verbinding ondernemers voor Participatiewet

De omzet van detacheringen van voormalige SW-medewerkers is positiever uitgevallen dan was geraamd bij de bestuursrapportage. De bedrijven hebben coronamaatregelen genomen waardoor het steeds veiliger geworden is om te gaan werken. Verder hebben wij budget geraamd voor beschutte werkplekken. Dit bedrag is wederom niet volledig besteed. Aangezien het aantal mensen dat hiervan gebruik maakt redelijke stabiel blijft, kunnen we dit als een structureel voordeel aanmerken.

Loonkosten begeleide participatie

Dit zijn de loonkosten van de voormalige SW-medewerkers. Deze doelgroep heeft geen aanwas en door natuurlijk verloop is ze sneller afgenomen dan was geraamd. Verder hebben we in 2020 een groot bedrag aan transitievergoeding van het UWV ontvangen over de periode 2015 t/m 2020. Deze hadden we niet geraamd.

Algemene uitkering

In 2020 ontvangen wij in totaal € 1.168.000 meer aan algemene uitkering dan begroot. Dit is met name het gevolg van de coronasteunpakketten. Er is een beperkt effect van ongeveer € 200.000 dat heeft te maken met de actualisering van de verdeelmaatstaven. Doordat iedere gemeente andere hoeveelheden heeft ten opzichte van wat er begroot is, verandert de verdeling over de gemeenten ook enigszins. Dit heeft in ons geval een positief effect. Hiertegenover staat een nadelig effect door de toename van de belastingcapaciteit van ongeveer € 225.000. Naast het voordeel in 2020 zijn er ook nog nabetalingen gedaan over eerdere jaren die tot een extra voordeel leiden van € 130.000.

Onvoorzien

Er is in 2020 geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien. Onvoorzien is een verplicht onderdeel in de begroting. Om die reden kunnen we dit voordeel niet als structureel zien.

Arbeidsmarktbeleid

Door de coronacrisis is er minder tijd geweest om aandacht te besteden aan het arbeidsmarktbeleid. Dit heeft in 2020 tot lagere lasten geleid. Ook zijn op punten vacatures later ingevuld. In totaal levert dit een voordeel op van € 382.000.

Taakmutaties rijksmiddelen

Er blijft € 295.000 over als gevolg van toevoegingen van rijksgeld aan de algemene uitkering voor taken die nog ingevuld moeten worden. Gedeeltelijk is hier vertraging ontstaan door de coronacrisis, maar we zien ook dat een gedeelte van deze extra taken niet tot dezelfde lasten leiden als begroot. Een aantal hiervan is al ingezet bij de bezuinigingen. Te noemen zijn de voorschoolse opvang en ecologisch bermbeheer.

Verkoop Grolseweg

Eind 2020 zijn de gronden en gebouwen aan de Grolseweg verkocht. De opbrengst heeft de gemaakte kosten niet volledig gecompenseerd. Hierdoor hebben we een eenmalig nadeel.

Detachering/uitkeringen personeel

Voor zieke en zwangere medewerkers hebben we van het uitvoeringsorgaan uitkeringen ontvangen. Daarnaast zijn enkele personeelsleden tijdelijk gedetacheerd geweest. Dit heeft geleid tot niet geraamde inkomsten.

Opleidingen personeel

Met name door de pandemie zijn veel cursussen in 2020 niet doorgegaan. Een deel van deze middelen zetten we in voor de kosten van de thuiswerkregeling in 2021. Het andere deel wordt bestemd voor 2021, omdat uitgestelde scholing dan ingehaald zal worden.

ODA

Net als in 2019 is er ook in 2020 een voordeel op de Vergunningverlening-, Toezicht- en Handhavingstaken die bij de ODA zijn ondergebracht. Door corona zijn er in 2020 minder uren afgenomen. Dit speelt vooral bij toezicht en handhaving. Daarnaast heeft de ODA een positief resultaat behaald over 2020 dat deels wordt uitbetaald aan de deelnemende gemeente. Voor Berkelland bedraagt het aandeel € 55.000. Het totale incidentele voordeel komt daarmee op ca. € 175.000.

Diverse verschillen < 175.000

In deze specificatie hebben we de grootste verschillen van 2020 in kaart gebracht. De jaarrekening kent meerdere afwijkingen, zowel voor- als nadelig. Per saldo hebben deze toch een redelijke omvang. Bij de programma's wordt nader ingegaan op deze mutaties.

Rekening in een oogopslag

JAARREKENING 2020

in één oogopslag

Inkomsten

139 miljoen

Rijk	88,8 miljoen
Overige inkomsten	50,2 miljoen
waarvan:	
Onroerende zaakbelasting (OZB)	8,7 miljoen
Rioolheffing	6,9 miljoen
Afvalstoffenheffing	2,6 miljoen
Vergunningen en leges	2,4 miljoen
Overige inkomsten	21 miljoen
Inzet reserves	8,6 miljoen

Algemene reserve

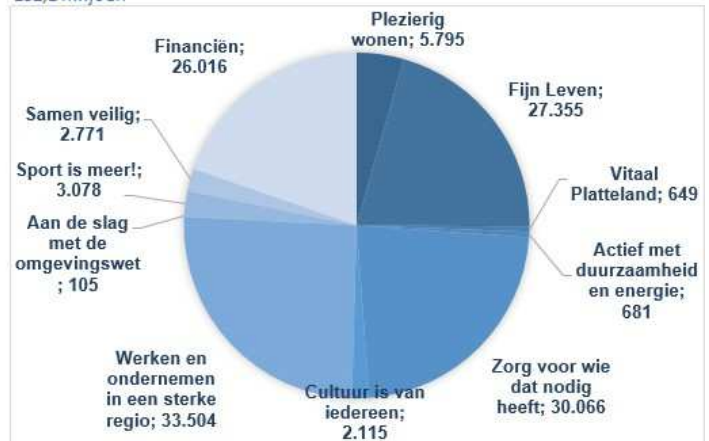
22,4 miljoen

Resultaat

6,9 miljoen

Uitgaven

132,1 miljoen

LEESWIJZER

Financiële kaders

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat dat de raad de jaarstukken vaststelt die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit programma's en paragrafen.

De programma's zijn een samenhangende verzameling van activiteiten, die gericht zijn op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke doelen en effecten. Hieraan zijn prestatie-indicatoren gekoppeld (bron: Waarstaatjegemeente.nl). In het BBV staat ook dat per programma een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten moet worden opgenomen. In deze samenvatting is net als in het jaarrekening-gedeelte een overzicht opgenomen waarin alle programma's op een rij staan.

Naast het BBV staan in de Financiële verordening gemeente Berkelland 2020 regels over budgetbewaking en rapportage.

Indeling jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. In het jaarverslag wordt vooral aandacht geschonken aan het gevoerde beleid en de daarbij behorende baten en lasten. De jaarrekening gaat meer in op de financiële positie van de gemeente.

Jaarverslag

Het jaarverslag is ingedeeld in 11 programma's, 7 verplichte paragrafen en 2 niet verplichte paragraaf. Binnen het programma kennen we speerpunten en activiteiten. De speerpunten geven aan wat we willen bereiken. De activiteiten geven aan wat we gaan doen/of hebben gedaan om dit te realiseren.

In het jaarverslag zijn de teksten van de begroting opgenomen. Bij de activiteiten is een toelichting opgenomen hoe het met deze activiteiten is gegaan. Hierbij maken we gebruik van 2 indicatoren. Kwaliteit en Geld. In tegenstelling tot vorig jaar hebben we de indicator tijd laten vervallen. Dit hebben we gedaan omdat veel activiteiten doorlopend van aard zijn. Er is dan bij de indicator tijd niets te melden. Bij activiteiten waar wel iets te melden is over de planning doen we dit bij de indicator kwaliteit.

De indicator kwaliteit gaat daarmee over hoe de activiteit is uitgevoerd op inhoud en in de tijd. Is gedaan wat gedacht werd, is er meer gedaan of is er minder gedaan. Is het sneller of langzamer gegaan.

De indicator geld gaat over het budget. Is dit voldoende gebleken of is er overgebleven.

De programma's zijn:

- Plezierig Wonen
- Fijn Leven
- Vitaal Platteland
- Zorg voor wie dat nodig heeft
- Werken en ondernemen in een sterke regio
- Actief met duurzaamheid en energie
- Sport is meer!
- Cultuur is van iedereen
- Samen veilig
- Aan de slag met de Omgevingswet
- Financiën

De programma's die in de jaarrekening 2020 zijn opgenomen komen overeen met de programma's die in de begroting 2020 staan.

Naast de verplichte paragrafen zijn de paragrafen Reserves en Samen investeren in Berkelland toegevoegd. De paragrafen geven elk vanuit een ander perspectief een doorsnede van de begroting. Op punten zijn de paragrafen tamelijk technisch van aard. Het zijn:

- Bedrijfsvoering
- Grondbeleid
- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Verbonden partijen
- Financiering
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Reserves
- Samen investeren in Berkelland

Lezen van tabellen

In de tabellen in het jaarverslag zijn de lasten aangegeven met een min (-). De baten zijn zonder min aangegeven. Bij het gerealiseerde resultaat is een positief getal een voordeel, een negatief getal is een nadeel.

Jaarrekening

De jaarrekening is hoofdzakelijk financieel van aard en bestaat uit de balans van de gemeente plus een uitgebreide toelichting hierop. Verder is een overzicht van baten en lasten opgenomen en is een onderbouwing gegeven op de mutaties van de reserves en voorzieningen. Tenslotte is een de verplichte bijlage Sisa verantwoording toegevoegd evenals een aansluittabel tussen primitieve begroting en begroting in de jaarrekening.

Prestatie indicatoren

Landelijk is er een set van prestatie-indicatoren ontwikkeld die verplicht in de jaarstukken is opgenomen. Door het verplichte karakter wordt de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten verbeterd. Genoemde prestatie-indicatoren zijn hoofdzakelijk opgenomen bij de desbetreffende programma's (34 in totaal) en zijn afkomstig van de website Waarstaatjegemeente.nl. Bij de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn financiële indicatoren toegevoegd en bij de paragraaf Bedrijfsvoering zijn indicatoren opgenomen voor de formatie en bezetting (onderdeel personeelsbeleid) en voor het overheadpercentage (onderdeel planning & control). De indicatoren zijn ontwikkeld door de commissie BBV en de commissie Depla en zijn voor iedere gemeente gelijk. Deze indicatoren worden regelmatig gecontroleerd en geactualiseerd.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Overzicht van baten en lasten saldo's

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
010 Plezierig wonen				
Totaal 010 Plezierig wonen	-667	-1.834	-979	647
020 Fijn leven				
Totaal 020 Fijn leven	-6.415	-10.513	-7.660	-7.846
030 Vitaal platteland				
Totaal 030 Vitaal platteland	-311	-849	-416	-199
040 Zorg voor wie dat nodig heeft				
Totaal 040 Zorg voor wie dat nodig heeft	-28.192	-27.013	-26.127	-26.104
050 Werken en ondernemen in een sterke regio				
Totaal 050 Werken en ondernemen in een sterke regio	-15.095	-16.712	-15.754	-13.680
060 Actief met duurzaamheid en energie				
Totaal 060 Actief met duurzaamheid en energie	-766	-2.321	-320	-302
070 Sport is meer!				
Totaal 070 Sport is meer!	-2.360	-2.190	-2.133	-2.388
080 Cultuur is van iedereen				
Totaal 080 Cultuur is van iedereen	-1.790	-1.744	-2.035	-2.054
090 Samen veilig				
Totaal 090 Samen veilig	-2.785	-2.796	-2.796	-2.751
110 Financiën				
Totaal 110 Financiën	65.402	65.352	58.220	61.573
120 Aan de slag met de Omgevingswet				
Totaal 120 Aan de slag met de Omgevingswet	-51	-300	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.969	-921	0	6.895

PLEZIERIG WONEN

Kwalitatief goede woningvoorraad nu en in de toekomst Wat speelt er?

- De woningmarkt is in de afgelopen jaren ook in Berkelland omgeslagen. Na het recordjaar 2017 met 529 kooptransacties, daalt nu het aanbod en daarmee het aantal transacties. In 2018 zijn 443 woningen verkocht, en in de eerste helft van 2019 zijn er 194 transacties. In het tweede kwartaal van 2019 stonden gemiddeld slechts 266 woningen te koop in Berkelland. Dit was in het tweede kwartaal van 2017 nog 448.
- We zien een mismatch tussen vraag en aanbod. Veel van de vrijkomende woningen (bij verhuizing en overlijden) sluiten niet aan bij de wensen van woningzoekenden.
- Wonen gaat niet alleen over stenen. Om prettig te kunnen wonen en leven in een dorp of buitengebied is niet alleen de woning van belang. Inwoners wonen in hun huis, ontvangen daar eventueel zorg en vinden het belangrijk dat de omgeving van hun huis er goed uitziet.
- In de periode 2025-2030 zet de huishoudensdaling in, waardoor meer aanbod van woningen ontstaat. Dit kan verhoogde leegstand, waardedaling en vermindering van de kwaliteit van de leefomgeving veroorzaken.
- Het gaat steeds meer om het investeren in de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad. Dit kan door het verduurzamen of levensloopbestendig maken van bestaande woningen.
- Er is in de centra (kernwinkelgebied) van kernen enige ruimte voor transformatie van bestaand vastgoed naar woningen om leegstand en verpaupering in het centrum tegen te gaan.

Speerpunt

Toekomstgerichte bestaande woningvoorraad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor meer informatie over energierenovaties in de particuliere woningvoorraad zie programma Actief met Duurzaamheid en Energie.

- Kwaliteit**
Voor meer informatie zie programmaliijn Actief met Duurzaamheid en Energie.
- Geld**
Er is geen budget onder deze activiteit.

We geven ruimte aan nieuwe woonzorginitiatieven.

- Kwaliteit**
Er is een opgave geformuleerd voor het toevoegen van woonzorg eenheden voor mensen met dementie en mensen met een verstandelijke beperking. Er lopen meerdere processen voor het toevoegen van woonzorg eenheden in de diverse kernen.
- Geld**
Er is geen budget onder deze activiteit.

We starten met een pilot integrale wijkaanpak voor transformatie van woningen en het toekomstbestendig maken van wijken. (010.070)

- Kwaliteit**
In 2020 zijn we samen met ProWonen begonnen met de verkenning welke wijk in aanmerking komt voor de integrale wijkaanpak. Hierbij is gekeken in welke wijken er transformatie van de woningvoorraad van Prowonen nodig is. Daarnaast is er gekeken in

welke wijken er ook maatregelen in de openbare ruimte nodig zijn en hoe het staat met de sociale aspecten van de wijk. Naar alle waarschijnlijkheid komt er in de eerste helft van 2021 meer duidelijkheid in welke wijk de pilot integrale wijkaanpak gaat draaien.

Geld

Er is € 250.000 gereserveerd voor 2020 voor de integrale wijkaanpak. Hier hebben we op dit moment nog niets van uitgegeven. Dit komt omdat we bezig zijn met de voorbereiding en hier nog geen kosten aan zijn verbonden.

We werken aan een regionale woonagenda en aansluitend aan een nieuwe lokale woonagenda. (010.010 en 010.040)

Kwaliteit

Er is regionaal besloten om geen nieuwe regionale woonagenda te schrijven voor de periode 2020-2025. Wel zijn in aanvulling op de bestaande regionale woonagenda nieuwe woningbouwafspraken met de provincie gemaakt en zijn er toetsingscriteria voor nieuwe woningbouwinitiatieven vastgesteld. De lokale woonvisie is in mei 2020 vastgesteld door de gemeenteraad.

Geld

Voor 2020 hebben we het woonbudget (010.010) besteed aan onder meer het onderzoek naar transformatiefonds, de woonvisie en de regionale woonmonitor. Vanuit het budget voor demografie (010.040) is in 2020 het koopstromenonderzoek betaald. Deze wordt jaarlijks gedaan door het Kadaster. Het onderzoek biedt onder meer input voor de woningbouwopgave.

We werken aan een transformatiefonds om sloop van woningen in de toekomst te bekostigen. (010.050)

Kwaliteit

In de perspectiefnota 2021 is besloten geen transformatiefonds op te stellen om sloop van woningen in de toekomst te bekostigen.

Geld

In de perspectiefnota 2021 is besloten om de € 1.000.000 die gereserveerd was voor het transformatiefonds in 2021 terug te laten vloeien in de herstructureringsreserve (tot het plafond van € 4.000.000) en overige saldo terug te laten vloeien naar de algemene reserve.

We werken met een herstructureringsfonds om nadelige gevolgen van demografische veranderingen tegen te gaan. Investeren in de openbare ruimte en bestaand vastgoed is noodzakelijk.

Kwaliteit

Voor meer informatie over het herstructureringsfonds zie de toelichting op de financiën Reserve en Herstructurering.

Geld

We zetten de Regietafel Wonen en Zorg voort.

Kwaliteit

In april 2020 is er een regietafel wonen en zorg geweest. Door Covid-19 is in de tweede helft 2020 de regietafel wonen en zorg vervallen. Zorgaanbieders gaven prioriteit aan de organisatie van het omgaan met Covid-19 in hun instellingen. Wel hebben we met bijna alle partners van de regietafel wonen en zorg een-op-een gesprekken gevoerd. Deze gesprekken gingen over de opgave die zij zien op het gebied van wonen en zorg.

Geld

Er is geen budget onder deze activiteit.

We zijn samen met Kruiswerk en het Energieloket actief aan de slag met de campagne Heerlijk Thuis in Huis. (010.060)

■ Kwaliteit

In het begin van 2020 was er veel animo voor gesprekken. Planning was om in maart een nieuwe uitnodiging te versturen voor de groep 60-62 jaar. Helaas is door Covid-19 deze uitnodiging niet uitgegaan. Er zijn daarnaast sinds maart geen gesprekken meer gevoerd. De gesprekken werden altijd in de thuissituatie gevoerd, wat niet meer mogelijk was. Wel is er in 2020 gewerkt aan een vervolg op Heerlijk Thuis in Huis in Berkelland en loopt er een verkenning of het een regionaal vervolg kan krijgen.

■ Geld

Aan het eind van 2020 is per saldo nog € 44.000 over. Dit is meer dan gepland, doordat gesprekken sinds maart niet door zijn gegaan en er ook geen extra communicatie is geweest. Het bedrag van € 44.000 staat bij de activiteit 'Stimuleren nieuwe vormen van zorg' (040.070) van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'.

Speerpunt

Het aantal en type woningen past bij de behoefte.

Wat willen we bereiken?

- Inzicht in de woonbehoeftes van inwoners in de kernen nu en in de toekomst.
- Ruimte voor goede, innovatieve (eventueel tijdelijke) woningbouwplannen passend bij de behoefte van onze inwoners.
- Sloop van woningen die niet meer passen bij de behoefte.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bewaken de gemeentelijke grondexploitatie. (010.020)

■ Kwaliteit

Voor meer informatie zie paragraaf Grondbeleid.

■ Geld

We blijven ons inzetten voor een goede dienstverlening rondom wonen. (010.100)

■ Kwaliteit

Er zijn veel doorlopende zaken in het programma wonen die jaarlijks terugkomen. Denk hierbij aan vergunningverlening, welstandstoezicht en het heffen van leges. De kosten en opbrengsten van deze doorlopende zaken zijn onder deze activiteit samengevoegd.

■ Geld

Afgelopen jaar en met name de tweede helft van het jaar waren er meer aanvragen, maar ook aanvragen met een hogere bouwsom. De opbrengsten van de leges zijn afhankelijk van het aantal aanvragen, maar ook van de omvang van de aanvragen. Hoewel we halverwege het jaar de inkomsten nog hebben bij geraamd, was deze opbrengst niet voorzien. Uiteindelijke opbrengst is € 1.079.000 in plaats van de geraamde € 790.000.

We blijven ruimte bieden voor goede, innovatieve woningbouwplannen die aansluiten bij de behoefte van onze inwoners. (010.080)

■ Kwaliteit

In 2020 is gewerkt aan de realisatie van nieuwe woningbouwplannen voor alle kernen in Berkelland op basis van de Ruimte voor extra woningbouw per kern uit 2019. In november 2020 is deze opgave naar boven bijgesteld op basis van de actuele woningmarktontwikkelingen. Op dit moment lopen er tientallen initiatieven voor in totaal

800 woningen. Er is een kader vastgesteld voor functieverandering en woningsplitsing in de kernen.

■ **Geld**

Er was € 100.000 voor 2020 gereserveerd voor ondersteuning van nieuwe woningbouwplannen. Hier hebben we op dit moment nog niets van uitgegeven. In 2021 zal dit wel gebeuren, omdat er een groot aantal woningbouwinitiatieven is met een klein aantal woningen per project. Dit kost veel capaciteit, waardoor we in 2021 extra ondersteuning nodig hebben om te zorgen dat de nieuwe woningbouwplannen gerealiseerd worden.

We inventariseren in alle kernen in Berkelland de woonbehoefte van inwoners. (010.030 en 010.090)

■ **Kwaliteit**

In augustus is een grote enquête uitgevoerd. Hieraan hebben 1460 inwoners deelgenomen. Het plan was om de individuele- en groepsgesprekken te houden in oktober in alle 4 grote kernen. In verband met Covid-19 hebben de individuele- en groepsgesprekken online en telefonisch plaatsgevonden. Het project is in januari 2021 afgerond. De enquête, individuele- en groepsgesprekken hebben ons inzicht gegeven in de woonwensen van de verschillende doelgroepen in de grote kernen. Dit levert input voor het woningbouwprogramma en de aanpak voor de bestaande woningvoorraad.

■ **Geld**

Het project 'vervolg pilot beltrum' (010.030), dit is de inventarisatie van de woonbehoefte in de kleine kernen, is afgerond. De financiële afwikkeling voor de subsidie vanuit de Gebiedsopgave is in 2021.

Er is in 2020 € 10.000 uitgegeven aan de inventarisatie van de woonbehoefte (010.090). Dit is een stuk lager dan begroot. We hebben als organisatie veel zelf gedaan en alleen externe ondersteuning gehad bij de enquête en de gespreksleiding. Daarnaast hebben we alleen online gesprekken kunnen voeren, hierdoor zijn de kosten beperkt gebleven.

Wat mag het kosten

010.010 afwijking ten opzichte van primitieve begroting 2020 betreft de begrotingswijziging motie 17-06;

010.040 afwijking ten opzichte van primitieve begroting 2020 betreft Berkelland in Balans;

010.030 restant overzetten van project vervolg Beltrum.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
010.010 Regionale woonagenda aansluiting lokale woonagenda	-577	-70	-99	-38
010.020 Gemeentelijke grondexploitaties	-1.172	-886	-886	-3.774
010.030 Inventarisatie kernen woonbehoefte inwoners	-104	0	-63	-7
010.040 Monitoren toekomstige sloopopgave	-17	-30	-20	-3
010.050 werken aan transformatiefonds om sloop woningen in de toekomst te bekostigen	0	-250	0	0
010.060 We zijn samen met kruiswerk en energieloket actief aan de slag met campagne heerlijk in eigen huis	0	0	0	0
010.070 Integrale aanpak	0	-250	-250	0
010.080 Voorfinanciering nieuwbouw activiteiten	0	-100	-100	0
010.090 Grote kernen behoefte onderzoek	0	-125	-125	-10
010.100 Goede dienstverlening rondom wonen	0	-65	-65	-90
010.500 Loonkosten programma Plezierig wonen	-1.612	-1.632	-1.632	-1.762
010.700 Rente en afschrijving programma Plezierig wonen	-119	-267	-334	-112
Totaal Lasten	-3.601	-3.675	-3.574	-5.795
Baten				
010.010 Regionale woonagenda aansluiting lokale woonagenda	33	0	0	0
010.020 Gemeentelijke grondexploitaties	2.106	1.021	1.021	5.240
010.030 Inventarisatie kernen woonbehoefte inwoners	794	0	24	6
010.100 Goede dienstverlening rondom wonen	0	820	860	1.146
Totaal Baten	2.933	1.841	1.905	6.393
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-667	-1.834	-1.668	598
Onttrekkingen				
010.710 Reserves	0	0	748	49
Totaal Onttrekkingen	0	0	748	49
Stortingen				
010.710 Reserves	0	0	-58	0
Totaal Stortingen	0	0	-58	0
Mutaties reserves	0	0	690	49
Gerealiseerd resultaat	-667	-1.834	-979	647

Projecten

Informatie over het project Heerlijk Thuis in Huis kunt u vinden bij de activiteit 'Wij werken samen met Kruiswerk en het Energieloket actief aan de slag met de campagne Heerlijk Thuis in Huis. Informatie over het project Vervolg project Beltrum kunt u vinden bij de activiteit 'We inventariseren in alle kernen in Berkelland de woonbehoefte van onze inwoners'.

Bedragen x € 1.000

Exploitatie	Oorspronkelijk begroot	Uitgaven/Inkomsten tot begrotingsjaar	Realisatie 2020	Restant
60830903 PRJCT Vervolg project Beltrum				
Lasten	-109	-46	-7	-56
Baten	24	0	6	19
Totaal 60830903 PRJCT Vervolg project Beltrum	-85	-46	-1	-38
Gerealiseerd resultaat	-85	-46	-1	-38

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Woonvisie gemeente Berkelland 2020-2025 Thuis in Berkelland
- Kwalitatieve toetsingscriteria voor woningbouw Berkelland 2019
- Ruimte extra woningbouw per kern 2019
- Beleidskader tijdelijke woningen
- Achtergrondinformatie tijdelijke woningen
- Structuurvisies
- Woonmonitor Berkelland 2019

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Nieuwgebouwde woningen	per 1.000 woningen	2016	2,4	7,2	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuwgebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
		2017	6,2	8,2		
		2018	4,1	8,6		
		2019	3,5	9,2		
		2020	5,1	8,9		
Demografische druk	%	2016	81,7	68,5	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
		2017	81,8	69		
		2018	82,8	69,6		
		2019	83,9	69,8		
		2020	84	70		

FIJN LEVEN

Een toegankelijke, klimaatbestendige en kleurrijke leefomgeving

Wat speelt er?

- Het is fijn leven in Berkelland. Inwoners geven met bijna het cijfer 8 aan dat ze erg fijn wonen. Zij willen ook in de toekomst tevreden blijven over hun woon- en leefomgeving. Dat betekent dat we moeten blijven investeren in een toegankelijke, klimaatbestendige en kleurrijke leefomgeving. We spreken hierover met onze inwoners en organisaties (wijk- en kerngericht werken). We werken volgens de werkwijze 'Ambitiegericht beheer'. Dat betekent dat we met inwoners en eventuele andere betrokkenen op basis van een vijftal verschillende streefbeelden (Veilig, Verzorgd, Biodivers/duurzaam, Klimaatbestendig en Stimulerend om te bewegen, ontmoeten, recreëren) bespreken op welke wijze we (samen) de openbare ruimte inrichten.
- Inwoners, bedrijven, verenigingen en ondernemers organiseren veel zelf. Zij nemen op veel terreinen initiatieven om onze leefomgeving en samenleving mooier te maken. De gemeente helpt daar graag bij. We geven onze inwoners en ondernemers de ruimte en het vertrouwen om zelf zaken op te pakken en met elkaar te regelen.
- Wij moeten onze leefomgeving voorbereiden op de klimaatverandering. We zullen moeten leren omgaan met grote hoeveelheden water (hevige regenval en binnenkomend water vanuit het buitenland), droogteperioden en hoge temperaturen.
- Nederland wil naar een circulaire economie (een economie waarin reststoffen volledig opnieuw worden hergebruikt). Voorbeeld daarvan is het landelijke programma Van Afval Naar Grondstof (VANG). Gemeenten zijn daarbij belangrijke partners, omdat zij verantwoordelijk zijn voor inzameling van het huishoudelijk afval. Berkelland wil voldoen aan de landelijke doelstelling uit het programma. Dit betekent dat we in 2020 niet meer dan 100 kilogram restafval per inwoner willen inzamelen.

Speerpunt

Investeren in de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen stellen we wijkagenda's op en voeren ze uit.

Bij projecten en activiteiten beginnen we zoveel mogelijk bij onze samenleving onder andere als onderdeel van het wijk- en kerngericht werken. Zo spelen we in op vragen vanuit de samenleving of betrekken de samenleving bij de inrichting van de openbare ruimte of het te ontwikkelen beleid. Dit doen we in co-creatie binnen dorpen en wijken. Zo ontstaan agenda's die op de korte, de middellange dan wel op de lange termijn de leefomgeving ten goede komen. Hierin doen we een beroep op de betrokkenheid van de inwoners en faciliteren/motiveren we het eigenaarschap voor onderwerpen die van belang worden gevonden voor en door de diverse wijken/kernen.

Kwaliteit

In 2020 zijn er weer een aantal dorpsplannen gepresenteerd. In de grotere kernen is een start gemaakt met de integrale aanpak in verschillende wijken. We constateren dat we zowel op dorps, wijk en buurt niveau de plannen definiëren. De plannen verschillen van vorm en werkwijze, de mate van participatie is maatwerk en loopt uiteen van eigen regie inwoners tot co-creatie op initiatief van de gemeente. De inzet in de wijken en kernen wordt integraler en daarmee effectiever.

We kijken vooruit en zien dat we niet alles tegelijkertijd kunnen maar dat we gefaseerd doorgaan met het uitrollen van wijk en dorpsplannen en de uitvoer hiervan.

■ Geld

We ondersteunen initiatieven uit wijken, buurten en kernen. (020.100)

Het Naoberfonds is op stoom geraakt. Een twintigtal ideeën zijn gehonoreerd voor een bedrag van € 60.000. We maken daarbij gebruik van de inzet van professionele begeleiding die wordt verzorgd onze “ideeëndokter”. Meer dan 40 ideeën zijn nu nog actief onder begeleiding van onze “ideeëndokter” en zullen naar verwachting later tot uitvoer komen. Los van het sociaal maatschappelijke rendement kunnen we constateren dat het financieel rendement minimaal een tweevoud is van de gemeentelijke investering. De aanvragen worden namelijk veelal door cofinanciering met andere fondsen en bedrijven tot stand gebracht en is er sprake van vrijwillige ureninzet door betrokken inwoners.

Daarnaast zijn wij dagelijks bezig met het uitvoeren van het kern- en wijkgericht werken. We faciliteren bijeenkomsten van bewoners en financieren deels de kosten van projecten/activiteiten die betrekking hebben op het versterken van de leefbaarheid/prettige woonomgeving. Zo zien we dat we op meer dan 30 plekken in onze gemeente in co-creatie met de inwoners ook financieel hebben bijgedragen aan kleine en middelgrote fysieke aanpassingen. Een mooi voorbeeld daarvan speelt in Beltrum. Beltrum heeft met betrekking tot haar ambities op het gebied van toekomstbestendigheid wonen, zorg en welzijn een aanvraag gedaan voor financiering van een project van € 70.000. Deze aanvraag is door de gemeente ingediend bij het fonds ZONMW en deze is gehonoreerd en kan dus worden meegenomen als cofinanciering.

■ Kwaliteit

■ Geld

We ontwikkelen het gebiedswethouderschap verder door.

De gebiedswethouder is de bestuurlijke ambassadeur voor het gebied en aanspreekpunt voor thema's en onderwerpen die in een gebied leven.

■ Kwaliteit

De rol van de gebiedswethouder is die van een ambassadeur. Dit komt tot uiting door de contacten die er zijn met de kernen en dorpen en hun ideeën m.b.t. de leefbaarheid.

De gebiedswethouder als aanspreekpunt in portefeuille overstijgende thema's/integrale wensen en behoeften vanuit de samenleving heeft meer vorm gekregen.

■ Geld

We verstevigen onze netwerken in wijken en kernen en hebben oog voor die groepen die nog niet zo betrokken of in beeld zijn.

Door vorm te geven aan zogeheten gebiedsgeoriënteerde kernteams, waarin verschillende disciplines (zowel intern als extern) samenwerken worden verbindingen gemaakt en zogeheten koppelkansen benut. Belangrijke thema's en doelgroepen komen zo beter in beeld.

■ Kwaliteit

■ Geld

Speerpunt

Een uitnodigende leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij plannen en onderhoud zetten we in op het stimuleren van 'bewegen' in onze leefomgeving.

We vinden 'bewegen' in onze leefomgeving erg belangrijk. Zo kunnen onze inwoners bij inrichting en onderhoud in de openbare ruimte, in het kader van 'Ambitiegericht beheer' kiezen om meer in te zetten op het streefbeeld 'Stimulerend om te bewegen, ontmoeten, recreëren'.

■ **Kwaliteit**

Bewegen in de openbare ruimte kunnen we stimuleren door goede wandelpaden, uitdagende speelplekken en sportieve plekken zoals sportveldjes en plekken met beweegtoestellen voor jongeren of ouderen. Een nieuw speelbeleidsplan is in voorbereiding, om in te kunnen spelen op de huidige demografische situatie in de wijken, in relatie tot het beperkte budget. Er zijn diverse plannen in voorbereiding en in uitvoering, om bewegen in de leefomgeving te stimuleren. Samen met inwoners zijn projecten uitgevoerd om goede plekken in de openbare ruimte te realiseren of te vernieuwen, om zo aan te sluiten op de wensen die er leven.

■ **Geld**

We beheren en onderhouden het openbaar groen en de gemeentelijke begraafplaatsen. (020.020)

We moeten de tering naar de nering zetten en met minder middelen het onderhoud uitvoeren. We gaan daarom over naar het minst onderhoudsintensieve groen. Meer (ruig) gras en struiken en minder perken bijvoorbeeld. Uiteraard wordt daarbij gekeken naar plekken die daarvoor het meest in aanmerking komen, maar het beeld van het openbaar groen zal veranderen. Een deel van het groenonderhoud gebeurt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en het overige besteden we uit. We proberen daar waar mogelijk wensen van inwoners en ondernemers te respecteren en blijven ook met hen in gesprek om mogelijkheden van hun inzet daarbij te bespreken.

Er is ook minder vast budget opgenomen voor projecten en nieuwe speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Kleinere noodzakelijke projecten kunnen nog uitgevoerd worden, maar de wat grotere projecten worden voortaan opgenomen op de jaarlijkse investeringslijst. Ook is het mogelijk de komende jaren geld voor projecten vrij te maken uit de (niet structurele) middelen voor 'Investeren in Berkelland; wijk- en kerngericht werken'.

Hoewel we in 2020 het budget voor het onderhoud van bomen nog hebben verhoogd, proberen we de tering naar de nering te zetten en is het budget met 10% (€ 25.000) verlaagd. Het bomenonderhoud proberen we nog efficiënter uit te (laten) voeren. We hebben een wettelijke zorgplicht voor het onderhoud van onze bomen en we moeten ervoor zorgen dat we zo min mogelijk veiligheidsrisico's lopen. Mocht er extra onderhoud nodig zijn door bijvoorbeeld bepaalde weersomstandigheden (zoals een zeer droge zomer) of specifiek meer onderhoud om veiligheidsproblemen te voorkomen, dan zullen we een beroep moeten doen op het budget 'onvoorzien' of de algemene reserve.

We besparen ook op de aankoop van materialen die nodig zijn voor het onderhoud op de begraafplaatsen. Deze besparing gaat niet over de uren/inzet op onderhoud begraafplaatsen. We passen minder of goedkopere materialen toe, maar de begraafplaatsen blijven er wel netjes uitzien.

We hebben geen budget meer voor het plaatsten van kerstversieringen in de openbare ruimte. Wij laten het versieren van de (eigen) leefomgeving bij onze samenleving (inwoners, bedrijven of organisaties).

■ **Kwaliteit**

De kwaliteit van het onderhoud van groen staat onder druk door beperkte budgetten, maar ook door droogte. Plannen zijn in ontwikkeling om in de toekomst groen goedkoper te kunnen onderhouden. Dit kan door groenvakken om te vormen naar goedkoper te beheren groentypen. Dit heeft invloed op hoe de omgeving er uitziet.

■ **Geld**

Op het totaal houden we geld over voor groenonderhoud en begraafplaatsen, ca € 171.000. Oorzaak is dat de extra middelen in 2020 voor stormschade (€ 150.000) maar deels zijn besteed in 2020. Het resterende budget is benodigd in 2021 (zie resultaatbestemming). Ook zijn er extra incidentele inkomsten uit grondverkoppen (snippergroen).

We investeren extra in verbetering van de kwaliteit van het groen(onderhoud). (020.120)

We gaan de komende periode ook de extra middelen voor het verbeteren van het groenonderhoud verder aanwenden. Er is een uitvoeringsplan opgesteld om deze middelen zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten. We gebruiken deze middelen om achterstallig onderhoud weg te werken, maar ook om groen zo vorm te geven dat het onderhoud structureel goedkoper kan.

■ **Kwaliteit**

Er is in 2020 een forse investering gedaan in groenvakken met een slechte kwaliteit. Het kost tijd om plannen te maken en uit te voeren. Plannen worden zoveel mogelijk integraal opgepakt, samen met inwoners. Gezien de geplande bezuinigingen zal een deel van het budget voor de verbetering van groenvoorzieningen, worden ingezet voor het omvormen naar groentypen dat in de toekomst minder onderhoud vergt. De plannen hiervoor zijn ook in ontwikkeling, en hier wordt bij nieuwe aanleg ook rekening mee gehouden door bijvoorbeeld geen duurdere groentypen als vaste planten meer toe te passen.

■ **Geld**

Er is een totaalbudget beschikbaar van € 1,5 miljoen gesteld tot en met 2022. Gezien de tijd die het vergt om plannen voor te bereiden is in de loop van 2020 gestart met de uitvoering. Een groot deel van de uitgaven zal in 2021 en 2022 plaatsvinden. In 2020 is € 262.000 besteed.

We overleggen met inwoners en ondernemers over hun eigen (gezamenlijke) inbreng en verantwoordelijkheid bij het inrichten en onderhouden van hun/onze openbare ruimte.

We verkennen wat inwoners, buurten en ondernemers zelf kunnen en willen. Bijvoorbeeld bij inrichting en onderhoud van straten, groenplekken en speelplaatsen stemmen we daar onze werkwijze op af. Indien bijvoorbeeld buurten of ondernemers zelf het onderhoud van de openbare ruimte doen, is een 'rijkere' of onderhoudsintensievere inrichting mogelijk.

■ **Kwaliteit**

Dit was en is onze gebruikelijke werkwijze. O.a. bij projecten zoals Anemonenstraat, Tulpstraat en Papaverstraat in Eibergen; Prunusstraat, Esdoornstraat, Lebbebruggedijk en Morsmanshof in Borculo; Kerkstraat en Haarskamp in Ruurlo.

■ **Geld**

We passen waar mogelijk ecologisch beheer toe, niet alleen bij bermen, maar ook andere terreinen, zoals parken, in gemeentelijk bezit. (020.010)

Doel is om onder andere meer insecten (denk aan bijen) en andere (beschermd) dieren en planten te laten voorkomen in onze leefomgeving. Deze biodiversiteit helpt bij het verminderen van overlast van plagen (zoals de eikenprocessierups).

■ **Kwaliteit**

Het toepassen van ecologisch beheer is verder uitgebreid. Er wordt meer rekening gehouden met kansen voor flora en fauna.

Het budget is niet toereikend om overal ecologisch te beheren, want ecologisch bermbeheer de bebouwde kom (maaien en afvoeren) is duurder dan klepelbeheer (kneuzen van gras en laten liggen). Er vindt waar mogelijk binnen het budget ecologisch beheer plaats in de meest kansrijke bermen buiten de bebouwde kom.

Voor binnen de bebouwde kom worden plannen voorbereid om meer ecologisch beheer toe te passen, bijvoorbeeld door gazon om te vormen naar bloemrijk gras.

■ Geld

Het voordeel van € 112.000 bestaat voor € 75.000 uit de lasten voor kadastrale uitzetting die hier zijn geraamd in plaats van in het programma Vitaal Platteland. Verder is er een incidenteel voordeel van ca. € 37.000 op bermonderhoud. In 2020 is het bermbeheerplan opgesteld waardoor de uitvoering tijdelijk op een lager pitje stond. Ook zijn er lagere kosten ivm afvoeren maaisel door deelname aan een project voor bodemverbetering. Er is ook een eenmalige subsidie is ontvangen de bestrijding van invasieve exoten.

We realiseren groen/-blauwe parels (aantrekkelijke plekken met groen en water) in de kernen.

Te denken valt aan goede waterbergingen/-infiltratie gecombineerd met groen, zoals ook in ons streefbeeld 'Klimaatbestendig' in de werkwijze 'Ambitiegericht beheer' is opgenomen.

■ Kwaliteit

Dit zijn plannen die voor een deel in samenwerking met het waterschap gebeuren en integraal worden opgepakt. Er zijn in 2020 meerdere plannen in voorbereiding.

■ Geld

Hierbij worden ook gelden ingezet van ZON (Deltafonds subsidie Zoetwatervoorziening Oost Nederland). Ook is er bij bepaalde projecten cofinanciering vanuit het waterschap.

We zaaien daar waar mogelijk bermen/terreinen in met kleurrijke zaadmengsels. (020.010)

Dit helpt ook bij het instandhouden en vergroten van een divers insectenbestand.

■ Kwaliteit

Bloemrijk gras geeft een boost voor de flora en fauna. Ook gezien de bestrijding van de eikenprocessierups zijn de netwerken van bermen en bloemrijke veldjes belangrijk omdat natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups gestimuleerd worden. Inzaaien met bloemenmengsels versnelt het proces en zo kan een extra kleurrijk beeld gecreëerd worden wat ook voor inwoners en bezoekers aantrekkelijker is.

■ Geld

Speerpunt

Leefomgeving aangepast aan het veranderende klimaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren een bewustwordingscampagne voor inwoners en bedrijven over wat zij zelf kunnen doen aan gevolgen van de klimaatverandering.

We wijzen inwoners op de mogelijkheden om zelf een bijdrage te leveren, zoals zelf zorgen voor infiltratie en opslag van regenwater (afkoppelen hemelwater van het riool, minder verharding toepassen) en schaduwrijke bomen planten.

■ Kwaliteit

Wij zijn o.a. aangesloten bij de website: www.weetvanwater.nl van het Waterschap Rijn en IJssel. Op deze website hebben wij een eigen pagina: Berkelland weet van water. Dit is een informatieve website over klimaatadaptatie en wat inwoners zelf kunnen doen. Uiteraard hebben we ook via onze gebruikelijke kanalen gecommuniceerd. Daarnaast bereiden wij klimaatlessen voor. Deze lessen worden zowel aan de onderbouw als bovenbouw aangeboden. Deze klimaatlessen bieden wij het onderwijs samen met het Waterschap Rijn en IJssel aan.

■ Geld

We voeren het watertakenplan 2019-2023 uit (de opvolger van het gemeentelijk rioleringsplan) inclusief klimaatstresstest. (020.030)

We hebben een watervisie en watertakenplan opgesteld met het Waterschap Rijn en IJssel. De afgelopen periode is klip en klaar geworden dat klimaat adaptief inrichten van onze buitenruimte noodzaak is. We werken integraal binnen onze organisatie, met het waterschap en met onze inwoners samen aan waterberging en waterinfiltratie (afkoppeling), opgenomen in een aantrekkelijke leefomgeving (blauw/groene parels zoals in Ruurlo en andere plekken in voorbereiding). We maken onze leefomgeving (beter) bestand tegen droogte en hitte, maar tegelijkertijd ook tegen wateroverlast. Daarbij hechten we veel waarde aan goede communicatie met en naar inwoners en alle andere betrokkenen. Uiteraard blijft een robuuste afvoer van vuilwater (riool) onze kerntaak waarbij we op basis van risico gestuurd beheer zo efficiënt en effectief mogelijk te werk gaan.

Kwaliteit

Het rioolbeheer is voor het jaar 2020 binnen de kaders van het watertakenplan uitgevoerd. Samen met het Waterschap Rijn en IJssel hebben we onder andere stresstesten uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten hebben we de komende jaren met direct betrokkenen besproken welke mogelijke knelpunten voorkomen en waar en wanneer we maatregelen willen treffen.

Geld

De uitgaven in de exploitatie voor riolering zijn volgens planning in het watertakenplan verlopen. De investeringen zijn wel achtergebleven bij de planning. De uitvoering daarvan zal (deels) in 2021 gebeuren. Dit resulteert voor 2020 in een incidenteel nadeel van € 318.000 doordat door de lagere investeringen minder compensabele BTW toegerekend mag worden. Voor het totale overzicht van baten en lasten riolering wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Speerpunt

Veilige en makkelijk berijdbare wegen en paden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bepalen waar mogelijk samen met inwoners en ondernemers de (her)inrichting van onze wegen en paden.

We onderhouden onze wegen op basis van het afgesproken kwaliteitsniveau 'overwegend laag'. We overleggen (in het kader van wijk- en kerngericht werken) daarbij met inwoners en andere belanghebbenden of de wegfunctie en -inrichting nog past bij het gebruik en maken samen het ontwerp binnen de mogelijkheden die we hebben.

Kwaliteit

We werken via 'Ambitiegericht beheer'. Dit is onze werkwijze om met bewoners van een buurt of straat op basis van een aantal maatschappelijk thema's vast te stellen welke ambities ze hebben. Op basis van deze ambitie werken we vervolgens gezamenlijk een herinrichtingsplan uit. Dit verloopt doorgaans (in 2020 wat moeilijker wegens corona) voorspoedig.

Geld

We investeren extra in onderhoud van wegen en paden in het buitengebied op basis van een plan van aanpak. (020.110)

Er is € 2.000.000 extra geld (eenmalig) beschikbaar gesteld om een impuls te geven aan het onderhoud van wegen en paden in het buitengebied. We hebben een plan opgesteld voor uitvoering van deze impuls. Op basis van een gedegen analyse weten we waar we moeten investeren in het wegenonderhoud met de extra tijdelijke middelen. Deze extra middelen stellen ons in staat om de komende jaren op onderhoudskosten wat te kunnen besparen zonder dat we daarmee het afgesproken onderhoudsniveau (overwegend laag) geweld aan doen (zie ook activiteit 'We onderhouden onze infrastructuur').

■ **Kwaliteit**

We hebben een plan opgesteld om een impuls te geven aan het onderhoud van wegen en paden in het buitengebied. Op basis van een gedegen analyse weten we waar we moeten investeren in het wegenonderhoud om met de extra tijdelijke middelen het grootste rendement te halen. Bij de prioritering welke wegen in aanmerking komen voor extra onderhoud is rekening gehouden met het maatschappelijk effect van een weg zoals hoeveelheid verkeer, schoolroutes, recreatieve routes en cultuurhistorie. In 2020 is zodoende € 811.000 extra uitgegeven aan het onderhoud van wegen in het buitengebied. Het effect van deze extra inzet zal duidelijk worden op basis van de eind 2021 uit te voeren visuele weginspectie.

■ **Geld**

Van de beschikbaar gestelde middelen uit investering in Berkelland (€ 2 miljoen) is in 2020 € 811.000 uitgegeven. Voor 2021 en 2022 resteert ca. € 1,2 miljoen.

We onderhouden onze infrastructuur. (020.040)

We werken volgens het door het college vastgestelde 'Wegbeheer gemeente Berkelland Beleidskeuzes en beheerkosten Update 2016-2020'. Het wegennet in Berkelland is divers. Voor de veiligheid is onderhoud noodzakelijk. Op basis van inspecties en het afgesproken kwaliteitsniveau 'overwegend laag' wordt jaarlijks bepaald welke wegen dat jaar onderhouden of vervangen worden.

Deskundigen geven aan dat het huidige budget voor het onderhoud van wegen en paden nu al te laag is om het door de gemeenteraad vastgesteld niveau (overwegend laag) te kunnen bestendigen. De in deze begroting doorgevoerde bezuiniging van 10% op het onderhoudsbudget voor wegen zal uiteindelijk leiden tot een verlaging van de gemiddelde onderhoudskwaliteit. De verwachting is echter dat deze besparing de komende 3 jaar niet zal leiden tot kwaliteitsniveaus die zich buiten de bandbreedte van het huidige scenario (overwegend laag) bevinden. Dat komt doordat we de komende jaren de kwaliteitsimpuls voor wegen en paden in het buitengebied (€ 2.000.000) vanuit Samen Investeren in Berkelland gaan inzetten (zie de activiteit 'We investeren extra in onderhoud van wegen en paden in het buitengebied op basis van een plan van aanpak'). We blijven uitgaan van het kwaliteitsniveau 'overwegend laag'. Bij een lager kwaliteitsniveau dan dit zullen we naar een onderhoudsniveau afzakken waarbij er sprake is van kapitaalsverlies en we op termijn zullen komen te staan voor hoge kosten/investeringen. We zullen over een paar jaar het jaarlijkse onderhoudsbudget wel weer moeten verhogen om het niveau 'overwegend laag' te kunnen handhaven.

Het onderhoudsbudget voor waterkeringen en overbeschoeiingen is met 20% (€ 30.000) verlaagd. We streven naar natuurlijke oevers, met minder onderhoud. De afgelopen tijd zijn enkele grote investeringen gedaan waardoor jaarlijks onderhoud de komende jaren wat minder is. Groter onderhoud of flinke ingrepen nemen we voortaan jaarlijks mee als nieuwe investeringen (investeringslijst).

Ook het budget voor ongediertebestrijding valt onder deze activiteit. We hopen dat ons ecologisch (berm)beheer de overlast op termijn zal verminderen, maar dat is de komende jaren nog zeker niet het geval. De hoeveelheid eikenprocessierupsen (of ratten) hangt bijvoorbeeld af van vele andere factoren dan alleen ecologisch bermbeheer (denk aan weersomstandigheden). Een ondergrens aangeven van een acceptabel niveau is erg moeilijk. We zullen ook moeten accepteren dat bepaalde vormen van overlast erbij horen. Ook is het niveau van overlast elk jaar verschillend. Het budget voor 2021 en verder is structureel met 10% (€ 10.000) verlaagd en zullen proberen nog efficiënter/effectiever de middelen in te zetten. Als de overlast toch te groot wordt en budget niet toereikend dan doen we een beroep op het budget 'onvoorzien'. Mocht blijken dat we de aankomende jaren structureel (veel) te kort komen, dan moet overwogen worden het budget structureel weer te verhogen.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Per saldo zijn de lasten in 2020 €193.000 lager dan begroot op deze activiteit. Vooral door lagere kapitaalslasten (€ 132.000) en omdat er minder is uitgegeven op verkeersplannen- en maatregelen.

Speerpunt

Bereikbare woningen, bedrijven en voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het wettelijke doelgroepenvervoer en een deel van het openbaar vervoer samen met buurgemeenten regionaal organiseren en optimaliseren. (020.050)

Onder deze activiteit wordt het leerlingenvervoer verantwoord. Het leerlingenvervoer wordt uitgevoerd door de regionale uitvoeringsorganisatie ZOOV in Winterswijk.

■ **Kwaliteit**

Voor de Coronacrisis liep deze activiteit zoals gepland. Door de Coronacrisis is passend aanbod geleverd. Het leerlingenvervoer is in de tijd dat scholen dicht zaten niet uitgevoerd. Kinderen met ouders in cruciale beroepen of kinderen uit kwetsbare situaties hebben noodopvang gekregen en indien nodig is hier vervoer voor geregeld. Er is rekening gehouden met de sector protocollen voor taxivervoer, richtlijnen RIVM en GGD.

■ **Geld**

Door de corona maatregelen waren de lasten voor leerlingenvervoer hoger dan begroot in 2020.

Speerpunt

Hergebruik van grondstoffen (Van Afval Naar Grondstof).

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderzoek doen naar de manier waarop de afgesproken doelstellingen uit 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG) bereikt kunnen worden inclusief financiële consequenties hiervan.

In dit onderzoek zoeken we naar antwoorden op de vraag met welke inzamelwijze de afgesproken VANG doelstellingen het beste gerealiseerd kunnen worden. In dit onderzoek worden ook de mogelijkheden van nascheiding betrokken en wordt in beeld gebracht welke financiële gevolgen de inzamelwijzen hebben voor onze huishoudens.

■ **Kwaliteit**

Het onderzoek naar de voor- en nadelen van nascheiding van restafval en PMD is opgestart. Alle gegevens zijn aangeleverd. Het onderzoek is uitgevoerd en de rapportage wordt opgesteld. We verwachten in Q2 2021 het onderzoek helemaal klaar te hebben.

■ **Geld**

We blijven binnen het budget.

We nemen gerichte actie om zwerfafval terug te dringen op basis van de halfjaarlijkse monitor zwerfafval. (020.060)

We weten waar zwerfafval het meest voor komt en proberen met acties op maat het zwerfafval terug te dringen.

■ **Kwaliteit**

De jaarlijkse monitor zwerfafval in Berkelland is eind december 2020 uitgevoerd door AnteaGroup die de basis biedt voor mogelijke activiteiten in 2021.

■ **Geld**

We blijven binnen het budget.

We werken samen met onze inwoners het grondstoffenplan uit in maatregelen die afvalbeperking en afvalscheiding (grondstofscheiding) bevorderen. (020.070)

We voeren daartoe het Plan 'Van Afval Naar Grondstof 2018-2022' uit.

Kwaliteit

In het plan 'Van Afval Naar Grondstof' zijn 19 maatregelen geformuleerd waarmee we ons doel willen bereiken. Van de 19 maatregelen zijn er 16 afgerond.

Geld

De stortings- en verwerkingskosten voor restafval en GFT-afval in 2020 zijn lager uitgevallen dan geraamd. Op basis van het plan VANG (van afval naar grondstof) is de manier van inzamelen gewijzigd. We zamelen minder restafval in en stimuleren afvalscheiding. Voordelen op afval worden toegevoegd aan de egaliseringsreserve afval. Voor het totale overzicht van baten en lasten op het taakveld afval wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Speerpunt

Gemeentelijke gebouwen en scholen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We investeren in passende toekomstbestendige huisvesting van scholen en houden rekening met onder andere demografische ontwikkelingen. (020.80)

We overleggen daarover met de verschillende schoolbesturen op basis van het samen opgestelde Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (IHP). Zo werken we onder andere samen met het Staringcollege aan de nieuwbouw op campus de Wildbaan.

Kwaliteit

Het Integraal huisvestingsplan onderwijs gemeente Berkelland 2020-2036 (IHP onderwijs) is op 15 september 2020 vastgesteld.

Het project IKC-vorming Sint Joris met Avonturijn is door de raad op 24 november 2020 vastgesteld. Dit project is in uitvoering.

De voorbereiding voor het project verhuizing OBS Noord naar de Wereldboom in Borculo (renovatie van voormalige Wereldboom) is gestart.

Project 'Passende jas Sint Jozef' in Rietmolen is gestart.

Project 'Neele Oost; Kardinaal Alfrinkschool en De Marke onder 1 dak' is gestart.

Projecten IKC vorming 't Simmelink en nieuwbouw Staring College lopen volgens planning.

Geld

De geraamde kosten in het IHP onderwijs versus het aangevraagde krediet voor IKC-vorming Sint Joris met Avonturijn levert een positief verschil van € 70.400 voor de gemeente Berkelland. Dit bedrag blijft beschikbaar voor uitvoering van het IHP onderwijs.

We onderhouden de gebouwen die in eigendom zijn van de gemeente. (020.090)

Zie ook de activiteit 'We maken een plan hoe we ons eigen vastgoed verduurzamen en in welk tempo' in het programma 'Actief met duurzaamheid en energie'. Door de verkoop van panden (zie activiteit 'We stoten gebouwen af die we niet zelf in gebruik hoeven te hebben', hebben we het budget voor de komende jaren met 50% (€ 65.000) verlaagd.

Kwaliteit

Door de Coronacrisis zijn er onderhoudswerkzaamheden naar voren gehaald (voor wat betreft sportaccommodaties). Verder verliep alles volgens planning.

Geld

De overschrijding (€ 100.000) op deze activiteit is voor € 23.000 het gevolg van de werkzaamheden om technische installaties te scheiden bij het verzamelgebouw aan de Haarloseweg en de huisvesting van de brandweer. De verwarming van het verhuurde deel

aan de politie en de brandweer zijn nu technisch gescheiden. Deze complexe werkzaamheden waren duurder dan gepland. Voor € 77.000 is het het gevolg van onderhoud waarvoor het budget is geraamd in het programma financiën.

We stoten gebouwen af die we niet zelf in gebruik hoeven te hebben.

Op basis van een aantal aspecten (zoals de verkoopbaarheid) bepalen we in welke volgorde we panden proberen af te stoten. Dit is bestaand beleid en we hebben ook al panden kunnen verkopen. We hopen onze vastgoedportefeuille verder te kunnen verkleinen.

Kwaliteit

In 2020 is een pand (bedrijfsruimte) aan de houtwal in Ruurlo verkocht zoals gemeld in de bestuursrapportage. Ook is het voormalig Brandspuythuisje aan de Korte Wal 11 verkocht.

Geld

Er is geen budget onder deze activiteit.

Wat mag het kosten?

Hieronder volgt een overzicht van de begrotingswijzigingen op de primitieve begroting in 2020. Deze mutaties leiden tot de gewijzigde begroting per activiteit.

020.010 € 14.000 resultaat bestemming 2019 ecologisch bermbeheer, -€ 75.000 overgeheveld naar programma Vitaal Platteland.

020.020 -€ 100.000 dekkingsplan begroting 2020, € 210.000 bestuursrapportage (extra kosten groenonderhoud (€ 60.000) en stormschade (€ 150.000)), -€ 12.000 overgeheveld naar activiteit 020.090.

020.030 € 573.000 resultaat bestemming 2019 riolering, € 281.000 bestuursrapportage (saldo aanpassing lasten (€ 795.000) en baten riolering (€514.000) voor 2020).

020.040 € 647.400 resultaat bestemming 2019 inzet voor werkzaamheden aan de oude N18.

020.070 € 170.000 bestuursrapportage (saldo aanpassing lasten (-€ 80.000) en baten (-€ 250.000) voor 2020).

020.080 € 30.000 resultaat bestemming 2019 incidentele middelen, € 35.000 kinderopvang van activiteit 040.040, € 76.000 bestuursrapportage (saldo aanpassing lasten (€ 56.000) en baten (-€ 20.000) 2020).

020.090 -€ 20.000 dekkingsplan begroting 2020, € 12000 overgeheveld van activiteit 020.020, € 183.000 bestuursrapportage (hogere baten uit verhuur en opbrengst verkoop gebouw).

020.500 € 80.000 aanpassing budget op basis van besluitvorming PPN 2019 (overboeking van Financiën).

020.700 -€ 19.000 kapitaallasten naar 050.700, -€ 56.000 bestuursrapportage (lagere kapitaalslasten voor met name wegen en riolering).

020.710 De toevoegingen en onttrekkingen reserves worden in de jaarrekening op het programma verantwoord. In de bestuursrapportage stonden de mutaties bij het programma financiën.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
020.010 Zaaian van kleurrijke zaadmengsels	-208	-264	-278	-166
020.020 Openbaar groen en begraafplaatsen	-1.043	-904	-1.002	-882
020.030 Beh onderh vern renov riolering	-2.007	-1.502	-2.870	-3.178
020.040 We onderhouden onze infrastructuur	-3.353	-2.890	-3.537	-2.962
020.050 Doelgroepenvervoer-openbaar verv	-640	-653	-653	-693
020.060 Zwerfafval	-73	-54	-54	-82
020.070 Afval scheiden	-2.582	-2.711	-2.631	-2.566
020.080 Onderwijs en huisvesting	-990	-835	-956	-1.027
020.090 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-431	-339	-331	-445
020.100 Ontwikkeling wijken, buurten en kernen	-132	-625	-625	-233
020.110 Onderhoud wegen en paden buitengebied	0	-500	-500	-811
020.120 Verbetering kwaliteit groen(onderhoud)	0	-375	-375	-262
020.500 Loonkosten programma Fijn leven	-5.177	-5.217	-5.217	-5.297
020.700 Rente en afschrijving programma Fijn leven	-3.188	-3.711	-3.106	-2.852
Totaal Lasten	-19.825	-20.579	-22.134	-21.455
Baten				
020.010 Zaaian van kleurrijke zaadmengsels	0	0	0	10
020.020 Openbaar groen en begraafplaatsen	403	336	336	406
020.030 Beh onderh vern renov riolering	8.134	6.531	7.045	6.914
020.040 We onderhouden onze infrastructuur	1.041	205	205	339
020.050 Doelgroepenvervoer-openbaar verv	0	1	1	0
020.060 Zwerfafval	73	54	54	101
020.070 Afval scheiden	3.507	2.650	2.400	2.484
020.080 Onderwijs en huisvesting	130	143	121	209
020.090 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	121	146	329	345
Totaal Baten	13.410	10.066	10.491	10.808
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-6.415	-10.513	-11.644	-10.647
Onttrekkingen				
020.710 Reserves	0	0	3.983	8.701
Totaal Onttrekkingen	0	0	3.983	8.701
Stortingen				
020.710 Reserves	0	0	0	-5.900
Totaal Stortingen	0	0	0	-5.900
Mutaties reserves	0	0	3.983	2.801
Gerealiseerd resultaat	-6.415	-10.513	-7.660	-7.846

Projecten

Het project Ontwikkelen wijken, buurten en kernen sluit niet aan op het overzicht Samen investeren in Berkelland. Dit komt omdat hier de lasten voor de gemeente staan, terwijl het overzicht Samen investeren in Berkelland ook rekening houdt met de cofinanciering van derden.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Oorspronkelijk begroot	Uitgaven/Inkomsten tot begrotingsjaar	Realisatie 2020	Restant
60210000 Onderhoud wegen en paden buitengebied				
Lasten	-2.000	0	-811	-1.189
Totaal 60210000 Onderhoud wegen en paden buitengebied	-2.000	0	-811	-1.189
60570100 Verbeteren kwaliteit groen(onderhoud)				
Lasten	-1.500	0	-262	-1.238
Totaal 60570100 Verbeteren kwaliteit groen(onderhoud)	-1.500	0	-262	-1.238
60610100 Ontwikkelen wijken, buurten en kernen				
Lasten	-2.500	-132	-233	-2.135
Totaal 60610100 Ontwikkelen wijken, buurten en kernen	-2.500	-132	-233	-2.135
Gerealiseerd resultaat	-6.000	-132	-1.305	-4.562

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Rapportage groenbeheer
- Speelruimteplan
- Groenstructuurplan
- Speelruimtebeleid
- Aanpak zwerfafval
- Van Afval naar Grondstof
- Watertakenplan Berkelland 2019-2023

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2014	1,2	2,8	DUO/Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
		2015	0,7	2,3		
		2016	1	1,8		
		2017	0,6	1,8		
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2016	12	27	DUO/Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
		2017	15	27		
		2018	19	23		
		2019	16	26		
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2016	0,7	1,7	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
		2017	0,9	1,8		
		2018	1,1	1,9		
		2019	1,1	2		
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2016	252	189	CBS statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
		2017	252	178		
		2018	268	172		
		2019	169	161		

VITAAL PLATTELAND

Een vitaal en innovatief buitengebied

Wat speelt er?

- Het platteland is niet langer meer alleen van boeren, maar is gedeeld gebied met nieuwe inwoners en recreanten. Het platteland wordt multifunctioneel gebruikt. Dit levert spanning op, maakt het complexer maar biedt ook mooie kansen om ons platteland toekomstbestendig te maken.
- In de landbouw stoppen veel boeren, boerenbedrijven die er zijn worden vooral groter. Er vindt daarnaast ook verbreding van de landbouw plaats, doordat er meer natuur inclusieve landbouw, zorg, toerisme en energie als verdienmodellen worden toegevoegd.
- Het coulisselandschap is ons visitekaartje en krijgt een steeds belangrijkere plaats op het platteland. Wel staat het onder druk door schaalvergroting van de landbouw. Er is aandacht voor het behoud en versterking van het coulisselandschap als drager van ecologische en landschappelijke kwaliteit.
- Het grote aantal vrijkomende agrarische bebouwing vraagt om een grootschalige aanpak. Soms is sloop een optie, hierbij moet nagedacht worden over asbestverwijdering. Maar er is ook ruimte voor nieuwe economische dragers zoals startups.
- Het platteland kent veel verenigingen, buurtschappen enzovoort, deze voorzieningen worden zelf georganiseerd. Wel staan ze onder druk, door onder meer ontgroening, vergrijzing en de veranderingen in de maatschappij.

Speerpunt

Toekomstgericht ondernemen in het buitengebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

We doorlopen een kavelruilproces om een betere landbouwstructuur te organiseren. (030.080)

■ **Kwaliteit**

In 2020 zijn meer dan 250 gesprekken gevoerd. Er zijn 4 ruilaktes bij de notaris gepasseerd met een totale oppervlakte van 128 hectare. Het project loopt redelijk volgens planning. Er is wel verlenging van de looptijd voor een half jaar gevraagd bij POP3 vanwege vertraging in de gesprekken die Covid-19 heeft veroorzaakt. Dit is toegekend.

■ **Geld**

Het kavelruilproces wordt volledig gefinancierd door POP3 gelden.

We faciliteren initiatieven van nieuwe ondernemers in het buitengebied, we maken hierbij gebruik van een rode loper aanpak.

■ **Kwaliteit**

Initiatiefnemers worden geïnformeerd over de mogelijkheden voor hun locatie via de contactpersoon buitengebied en via algemene voorlichting (bewustwording via bijvoorbeeld een Berkellanddag). Diverse onderwerpen komen daarbij aan bod, zoals bijvoorbeeld informatie over mogelijkheden voor energieopwekking in het buitengebied, functieveranderingsbeleid of korte voedselketens.

■ **Geld**

Er is geen budget onder deze activiteit.

We maken een nieuw bestemmingsplan buitengebied dat binnen de wettelijke mogelijkheden zoveel mogelijk ruimte biedt aan duurzame ontwikkelingen. (030.070)

Kwaliteit

Er is een voorontwerpbestemmingsplan buitengebied in procedure gebracht. Dit liep tot 23 december 2020. Er is breed op gereageerd. Er waren ruim 320 inspraakreacties ingediend. Die worden in de eerste helft van 2021 samengevat en beoordeeld.

Geld

Er is nog € 139.000 beschikbaar op 31 december 2020. Dit geld is nog noodzakelijk om te komen tot de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied.

We ondersteunen boeren en andere initiatiefnemers bij vragen over duurzaamheid.

Kwaliteit

We hebben agrariërs geholpen door ondersteuning te bieden voor Zon op dak initiatieven. We helpen waar gevraagd met DOE-scans voor de bedrijfsvoering. We ondersteunden met de asbestrein. Daarin wordt met maatwerk geadviseerd over de mogelijkheden van financiering zoals SDE (rijks Subsidie Duurzame Energie). Dit doen we samen met onze partners Achterhoek onderneemt duurzaam en AGEM en LNagro. Circulaire landbouw initiatieven ondersteunden wij via de tafel circulaire economie en energietransitie. En wij hebben Liander gestimuleerd om te komen met oplossingen voor de netwerkcongestie die zon-op-(agrarische)-daken nu hindert.

Geld

Er is geen budget onder deze activiteit.

We onderzoeken samen met de Wageningen Universiteit de mogelijkheden van nieuwe verdienmodellen, waaronder verticale landbouw. (030.100)

Kwaliteit

Samen met de Wageningen Universiteit (WUR) is in 2020 het regionale project Korte Ketens opgestart. Hierin krijgen ondernemers onder begeleiding de kans om hun businessplan voor het vermarkten van voedsel op te stellen. In het najaar 2020 is het project in de regio gestart. Daarnaast heeft de WUR in 2020 het rapport 'Barometer Agrarische Sector' opgeleverd.

Geld

Het project Korte Ketens wordt volledig gefinancierd door POP3 geld.

We organiseren netwerkbijeenkomsten, zoals de Berkellanddag, voor bewustwording en kennisdelen over verdienmodellen in het buitengebied. (030.010)

Kwaliteit

Netwerkbijeenkomsten waren in 2020 lastig in verband met Covid-19. De Berkellanddag is doorgeschoven naar het najaar van 2021. Wel zijn er in het kader van het project ondernemersbegeleiding meerdere cursussen gegeven aan agrariërs over bijvoorbeeld stoppen, omgaan met meningen uit de maatschappij en assertiviteit. Ook zijn we in 2020 aangesloten bij de Marke, die vanuit hun expertise veel aan kennisdeling doen over nieuwe verdienmodellen.

Geld

Uit het budget voor plattelandsvernieuwing is onder meer het WUR-rapport 'Barometer Agrarische Sector' en het lidmaatschap van de P10 betaald.

De subsidieregeling 'Breedband Buitengebied 2016-2022' liep tot 31 december 2020, er is nog een bedrag van € 218.000 over. De financiële afwikkeling van het project vindt plaats in 2021.

Er is daarnaast nog € 23.000 over vanuit het project stimulering sanering asbest. Dit budget is nu onder deze activiteit geboekt en zal in 2021 onder 030.060 geboekt worden voor uitvoering van het plan van aanpak asbestsanering.

Speerpunt

Mooi Landschap.

Wat gaan we daarvoor doen?

Stimuleren van aanleg van nieuwe natuur en landschap. (030.020)

■ **Kwaliteit**

Er zijn 20 landschapsprojecten vanuit de landschapsregeling afgerond in 2020. Dit zijn vooral kleine projecten bij agrariërs, zoals houtsingels en houtwallen en hoogstamfruitboomgaarden. Er is 7 hectare akkerrand ingezaaid bij agrariërs en particulieren. Daarnaast is er ongeveer 10 strekkende kilometer berm van gemiddeld 3 meter breed uitgezet. De meeste projecten lopen prima. Alleen de natuur- en landschapseducatie ligt stil in verband met Covid-19. Dit loopt via het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN). Zodra het weer kan start het weer. De verwachting is in het begin van het nieuwe schooljaar.

■ **Geld**

Onder het budget natuur- en landschapsbeheer is een kleine overschrijding van € 5.000 (€ 36.000 uitgifte in plaats van € 31.000 begroot). Dit komt doordat een natuureducatieproject van de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer (VAN) niet meer meegenomen kon worden met de nieuwe landschapsregeling. De verwachting bij de start van het project was dat dit nog wel kon. In 2020 is de nieuwe landschapsregeling gestart, dit verklaart de toename van het budget €43.000 naar €278.000). Het project loopt budgettair prima. Het restant budget voor kadastrale uitzettingen (€ 46.812) willen we als resultaat bestemmen voor 2021. Zodat we met het project door kunnen gaan.

Voor meer informatie over ecologisch bermbeheer zie programma Fijn Leven.

■ **Kwaliteit**

Voor meer informatie zie programmaliijn Fijn Leven

■ **Geld**

We blijven ons vraag gestuurd inzetten voor asbestverwijdering en houden de ontwikkelingen hierover landelijk in de gaten.

■ **Kwaliteit**

In de raad van 15 december is het plan van aanpak voor stimulering van sanering van asbestdaken vastgesteld. Essentie van het plan van aanpak is een subsidieregeling voor de sanering van asbestdaken boven de 30m2, gratis sanering voor kleine daken (onder de 30m2) en vouchers voor asbestinventarisatierapporten en begeleiding bij sanering.

■ **Geld**

Er is in 2020 voor het plan van aanpak nog geen geld uitgegeven. De uitgaven zullen vanaf 2021 starten.

We gaan aan de slag om knelpunten in bestaande wandel- en fietsroutes op te lossen.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is bij de VVV's uitvraag gedaan naar knelpunten in de fiets- en wandelroutes in Berkelland. Er zijn geen noemenswaardige knelpunten naar voren gekomen. Wel hebben we in 2020 de Flamingoroute opgewaardeerd. Verder hebben we geïnventariseerd wat er nodig is om de Ruiterroute in Rekken te herstellen en de mountainbikeroute in Borculo is aangepast.

■ **Geld**

Er is geen geld beschikbaar voor. Het is vooral ureninzet en de flamingoroute wordt bijvoorbeeld betaald door Stichting Achterhoek Toerisme.

We maken een plan van aanpak voor aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing. (030.050)

Kwaliteit

In maart 2020 is de procesaanpak voor het plan van aanpak vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied in het college vastgesteld. In 2020 is hiervoor onder meer gewerkt aan het in beeld brengen van de opgave en het onderzoek naar nieuwe instrumenten en regelingen. Er zijn daarnaast gesprekken gevoerd met belanghebbenden en de gemeenteraad. Er is wat vertraging opgelopen in de planning, verwachting is dat het voor de zomer van 2021 wordt opgeleverd. Vertraging kwam onder meer doordat het onderzoek naar de opgave in beeld meer tijd kostte dan verwacht.

Geld

In 2020 is het project ondernemersbegeleiding afgerond. De financiële afwikkeling zal plaatsvinden in 2021. Wel is er € 15.000 al van onze eigen bijdrage voor dit project teruggeboekt naar het projectplan van aanpak vrijkomende agrarische bebouwing. Het projectplan van aanpak vrijkomende agrarische bebouwing heeft nog € 83.000 restant. Ongeveer € 25.000 is gereserveerd voor het regionale project toekomstgerichte erven. Het overige deel zal mogelijk worden ingezet naar aanleiding van het plan van aanpak vrijkomende agrarische bebouwing dat in 2021 in de raad zal komen. In de sloopbonusregeling zien we dat er door derden € 16.000 is ontvangen en er is € 14.000 subsidie verleend vanuit de sloopbonusregeling. De sloopbonusregeling heeft eind 2020 een restsaldo van € 483.000.

We ondersteunen de mogelijkheid om een cursus Gastheer van het landschap te volgen. (030.020)

Kwaliteit

In 2020 is de cursus Gastheer van het Landschap niet doorgedaan in verband met Covid-19. De cursus is in februari 2021 digitaal van start gegaan.

Geld

De kosten (€ 23.000) zijn gedekt vanuit de landschapsregeling. De ondernemers dragen zelf ook € 100 bij.

We stellen een biodiversiteitsplan op voor het buitengebied van Berkelland. (030.020)

Kwaliteit

We zijn in september gestart met het schrijven van het biodiversiteitsplan. Dit doet het Staring Advies voor ons. Er zijn 40 tot 50 vrijwilligers werkgroepen aangehaakt bij het biodiversiteitsplan. Zij leveren onder meer ideeën aan voor projecten/beheer om de biodiversiteit in de gemeente te versterken. Door Covid-19 is er iets vertraging opgelopen, doordat er geen fysieke bijeenkomsten georganiseerd konden worden. Verwachting is dat het biodiversiteitsplan voor de zomer naar de raad gaat.

Geld

De kosten (€ 17.000) hiervoor worden in 2021 betaald vanuit de landschapsregeling.

We zetten samen met het Waterschap en de Euregio in op concrete plannen voor de beleefbaarheid van het stroomgebied van de Berkel tussen Borculo en Lochem.

Kwaliteit

Het project ligt stil bij het Waterschap, omdat grondeigenaren niet aan de slag wilden met de toeristische ontwikkelpotentie. Als gemeente zien wij wel kansen om de Berkel aantrekkelijker te maken. We blijven daarom aandacht vragen bij het Waterschap voor dit project. En buiten het project om gaan we als gemeente kijken welke kansen er nog meer zijn om de Berkel verder te ontwikkelen.

Geld

Er is geen budget onder deze activiteit.

Speerpunt

Sociaal vitaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Voormekaar teams hebben extra oog voor de situatie bij agrariërs en stoppers.

- Kwaliteit**
Tijdens het project van de keukentafelgesprekken is een blijvende samenwerking opgezet tussen VMK, team Gebied en de agrarische coaches. Ook is voorlichting gegeven aan huisartsen zodat de mogelijkheid van het inzetten van agrarische coaches beter bekend is geworden.
- Geld**
Er is geen budget onder deze activiteit

Voor meer informatie over maatregelen om onze inwoners zo lang mogelijk thuis te laten wonen zie programma Plezierig Wonen.

- Kwaliteit**
Voor meer informatie zie Programma Plezierig Wonen
- Geld**
Er is geen budget onder deze activiteit.

We ondersteunen initiatieven en projecten in het kader van Leader. (030.090)

- Kwaliteit**
Na een aantal jaar waarin er binnen leader in onze gemeente niet veel gebeurde, waren er dit jaar veel leader projecten aanvragen. Hiervoor hebben wij een cofinancieringsverklaring afgegeven. Het zijn de volgende initiatieven: Herbestemming katholieke kerk in Rekken, Speel- en beweegpark Beltrum, Kruidenhof te Mallum, boerderij en slagerij de Hoeve, de Silo art tour, verbreding sport aanbod smash Neede, kansen voor Haarlo door playcourt en een aantal regionale projecten. Leader liep dus afgelopen jaar heel goed. Zo goed dat ons budget op dit moment op is en er geen cofinancieringsverklaring voor nieuwe leader aanvragen kan worden afgegeven. De huidige looptijd van Leader is met 2 jaar verlengd en eindigt op 31 december 2023.
- Geld**
Er zijn in de loop van 2020 meerdere projecten in ontwikkeling gekomen. Hierdoor hebben we in 2020 zeer waarschijnlijk voldoende cofinancieringsverklaringen afgegeven om einde 2021 te kunnen voldoen aan de financieringsverplichting LEADER Achterhoek. Dit blijft wat onzeker, omdat de provincie nog beschikkingen moet afgeven. Naar schatting zal het gaan om € 484.500 aan LEADER gelden dat de gemeente Berkelland heeft besteed. Het budget dat we hebben gereserveerd voor LEADER is hiermee op. Dit betekent dat we voor projecten in 2021 geen cofinancieringsverklaringen meer af kunnen geven. Er zijn al nieuwe projecten in onze gemeente die nog mee willen doen. Hier komen wij bij u op terug in de bestuursrapportage van 2021.

We ondersteunen initiatieven van inwoners uit de kleine kernen om de samenwerking tussen verenigingen te vergroten. (030.030)

- Kwaliteit**
In alle kleine kernen van Berkelland zijn in 2020 positieve ontwikkelingen op dit gebied. Het bewustzijn om met de toekomst bezig te zijn is sterk toegenomen. De manier waarop dit in de diverse kernen wordt opgepakt is erg divers en wordt in hoofdzaak bepaald door de lokaal aanwezige mogelijkheden en bestaande contacten. Er zijn kernen die vanuit de mogelijkheden voor sportverenigingen bezig zijn met de

sportfederatie. Er zijn ook kernen die al integraal (sport, cultuur belangenvereniging en dorpshuis) aan de slag zijn.

■ **Geld**

Uit deze budgetten worden jaarlijks de convenanten met de dorpsraden en de subsidie voor de ondersteuning van de meerjarenonderhoudsplannen van de dorpshuizen betaald.

Wat mag het kosten

030.010 betreft saldo overzetting project subsidieregeling breedband buitengebied en overzetten budget plattelandsvernieuwing naar project Landschapsregeling; 030.020 budgetwijzigingen, kadastrale uitzetting, landschapsregeling en natuur- en landschapsbeheer.

030.050 betreft saldo overzetting projecten Vrijkomende agrarische bebouwing, Ondernemersbegeleiding Berkelland en project Sloopbonusregeling; 030.070, 030.080, 030.090, 030.100 betreft saldo overzetting projecten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
030.010 Netwerkbijeenkomsten duurzame landbouw	-65	-43	-278	-39
030.020 Stimuleren nieuwe natuur en landschapsbeheer	-143	-71	-277	-128
030.030 Ondersteunen initiatieven samenwerking verenigingen	-91	-123	-123	-89
030.050 plan van aanpak VAB	-170	-391	-1.048	-29
030.060 Plan van aanpak asbestverwijdering	0	-250	-500	0
030.070 We maken een nieuw bestemmingsplan buitengebied	0	0	0	-72
030.080 Integrale kavelruil	-25	0	-336	-124
030.090 Leader project	0	0	-328	-17
030.100 we voeren het project korte ketens in de Achterhoek uit	0	0	-98	-19
030.700 Rente en afschrijving programma Vitaal platteland	0	-1	-1	0
Totaal Lasten	-495	-879	-2.989	-518
Baten				
030.010 Netwerkbijeenkomsten duurzame landbouw	0	0	0	8
030.020 Stimuleren nieuwe natuur en landschapsbeheer	73	0	200	31
030.030 Ondersteunen initiatieven samenwerking verenigingen	0	29	0	0
030.050 plan van aanpak VAB	85	0	607	103
030.080 Integrale kavelruil	25	0	336	124
030.100 we voeren het project korte ketens in de Achterhoek uit	0	0	98	19
Totaal Baten	183	29	1.240	285
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-311	-849	-1.749	-233
Onttrekkingen				
030.710 Reserves	0	0	1.332	165
Totaal Onttrekkingen	0	0	1.332	165
Stortingen				
030.710 Reserves	0	0	0	-131
Totaal Stortingen	0	0	0	-131
Mutaties reserves	0	0	1.332	33
Gerealiseerd resultaat	-311	-849	-416	-199

Projecten

Alle projecten zijn uitgelegd onder de activiteiten:

Leader: onder de activiteit 'We ondersteunen initiatieven in het kader van Leader'

- Subsidieregeling breedband buitengebied: onder activiteit 'We organiseren netwerkbijeenkomsten, zoals de Berkellanddag, voor bewustwording en kennisdelen over verdienmodellen in het buitengebied.'
- Beleid asbestsanering: onder de activiteit 'We blijven ons vraaggestuurd inzetten voor asbestverwijdering en houden de ontwikkelingen hierover landelijk in de gaten.'
- Vrijkomende agrarische bebouwing: onder de activiteit 'We maken een plan van aanpak voor aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing.'
- Ondernemersbegeleiding: onder de activiteit 'We maken een plan van aanpak voor aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing.'
- Regeling landschap gemeente Berkelland en landschapsregeling 2019-2023: onder de activiteit 'Stimuleren van aanleg van nieuwe natuur en landschapsbeheer.'
- Sloopbonusregeling: onder de activiteit 'We maken een plan van aanpak voor aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing.'
- Bestemmingsplan buitengebied: onder de activiteit 'We maken een nieuw bestemmingsplan buitengebied dat zoveel mogelijk ruimte biedt aan duurzame ontwikkelingen.'
- Integrale kavelruil: onder de activiteit 'We doorlopen een kavelruilproces om een betere landbouwstructuur te organiseren.'

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Oorspronkelijk begroot	Uitgaven/Inkomsten tot begrotingsjaar	Realisatie 2020	Restant
60310900 PRJCT Leader subsidie: plattelandontwikkeling				
Lasten	-340	-13	-17	-310
Totaal 60310900 PRJCT Leader subsidie: plattelandontwikkeling	-340	-13	-17	-310
60310901 PRJCT korte ketens in de Achterhoek				
Lasten	-98	-98	-19	19
Baten	98	0	19	79
Totaal 60310901 PRJCT korte ketens in de Achterhoek	0	-98	0	98
60330900 PRJCT Subs.reg. breedbnd buitengb BrklnD 2016-2020				
Lasten	-242	-23	-1	-218
Totaal 60330900 PRJCT Subs.reg. breedbnd buitengb BrklnD 2016-2020	-242	-23	-1	-218
60330901 PRJCT Beleid asbestsanering				
Lasten	-1.000	0	0	-1.000
Totaal 60330901 PRJCT Beleid asbestsanering	-1.000	0	0	-1.000
60330902 PRJCT Vrijkomende agrarische bebouwing				
Lasten	-100	-29	-2	-68
Totaal 60330902 PRJCT Vrijkomende agrarische bebouwing	-100	-29	-2	-68
60330903 PRJCT Ondernemersbegeleiding Berkelland				
Lasten	-333	-362	-13	42
Baten	250	0	87	163
Totaal 60330903 PRJCT Ondernemersbegeleiding Berkelland	-84	-362	74	205
60570900 PRJCT Regeling landschap gemeente Berkelland				
Lasten	-351	-351	0	0
Baten	176	0	0	176
Totaal 60570900 PRJCT Regeling landschap gemeente Berkelland	-176	-351	0	176
60570901 PRJCT Landschapsregeling 2019-2023				
Lasten	-426	-379	-64	17
Baten	239	0	31	208
Totaal 60570901 PRJCT Landschapsregeling 2019-2023	-187	-379	-33	224
60810901 PRJCT Sloopbonusregeling				
Lasten	-600	-101	-14	-486
Baten	600	109	16	475
Totaal 60810901 PRJCT Sloopbonusregeling	0	9	2	-11
60810902 PRJCT Bestemmingsplan buitengebied 2016				
Lasten	-212	0	-72	-140
Totaal 60810902 PRJCT Bestemmingsplan buitengebied 2016	-212	0	-72	-140
60830905 PRJCT Integrale Kavelruil				
Lasten	-348	-25	-124	-199
Baten	348	25	124	199
Totaal 60830905 PRJCT Integrale Kavelruil	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-2.341	-1.247	-50	-1.044

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Structuurvisie Berkelland 2025
- Bestemmingsplan buitengebied 2016
- Plan van Aanpak bestemmingsplan Buitengebied Berkelland 2016
- Uitgangspuntennotitie bestemmingsplan Buitengebied Berkelland 2016
- Beleidsregel kleinschalige horeca in het buitengebied
- Structuurvisie 2025
- Regeling Landschap 2015
- Uitvoeringsagenda 2.0 Achterhoek 2020
- Structuurvisie bovenplanse sloop-bonus regeling
- Beleidsregels Ruimtelijke ordening en duurzame energie
- Structuurvisie plussenbeleid
- Structuurvisie woningsplitsing
- Aanvulling uitgangspuntennotitie bestemmingsplan "Buitengebied Berkelland 2016"
- Plan van aanpak stimulering sanering asbestdaken 2020

ZORG VOOR WIE DAT NODIG HEEFT

Samen denken, samen doen

Wat speelt er?

- Het uitvoeringsprogramma 'Samen denken, Samen doen' is in 2018 gestart. Samen met maatschappelijke partners en inwoners werken wij aan ontwikkeling en vernieuwing van vraagstukken binnen het sociaal domein. Daarbij ligt het accent op preventie, vroegsignalering en transformatie. Het is van groot belang dat wij het eigen initiatief en de eigen verantwoordelijkheid van inwoners stimuleren binnen het beschikbare budget. We ondersteunen inwoners zelfredzaam en samen redzaam te zijn en te blijven, ook als zij zichzelf en samen met hun netwerk niet weten te redden. Wij stimuleren verbindingen met aanpalende beleidsterreinen zoals sport, gezondheid, cultuur en onderwijs, om zo veel mogelijk te voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op specialistische zorg. Wij richten ons op preventieve activiteiten die werken.
- Daar waar de vraag naar professionele zorg groter wordt, groeit veelal ook het aantal mantelzorgers dat zorgdraagt voor een naaste. Hoewel de zorg vaak met liefde wordt gedaan, kan mantelzorg ook ervaren worden als een last. Erkenning en ondersteuning zijn nodig om deze last draaglijk te houden.
- Het aantal nieuwkomers is afgelopen jaren fors toegenomen. Integratievraagstukken spelen onder andere op het gebied van taal – en in het verlengde daarvan – onderwijs en werk. Om hier zorgvuldig en daadkrachtig mee om te gaan, wordt nauw met betrokken netwerkpartners (zoals Voormekaar teams, zorgaanbieders, vrijwilligersorganisaties, scholen, Werkgevers ServicePunt, vluchtelingenwerk en de Sociale Dienst Oost Achterhoek) samengewerkt. In 2021 zetten we in op de implementatie van de nieuwe Wet op Inburgering.
- In Berkelland neemt de vraag naar individuele maatwerkvoorzieningen toe. Inwoners worden ouder, leven langer en maken daardoor een langere periode gebruik van voorzieningen. Het tekort aan zorgprofessionals wordt groter. Daarnaast is er sprake van ontgroening; het aantal jeugdigen wordt kleiner. Naast het aantal vragen, neemt ook de complexiteit van de vraag toe. We zien dat het een uitdaging is om meer gebruik te maken van algemene voorzieningen om te voorkomen dat er snel naar een (duurdere) maatwerkvoorziening wordt verwezen.
- Grip op de financiën is een rode draad voor dit programma. De kosten voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Deze kostenstijging is er met name in de individuele maatwerkvoorziening. Elke bestaande maatwerkvoorziening kost na verloop van tijd steeds meer, zowel op volume als tarief. Deze stijgende lijn wordt – waar mogelijk – afgebogen met behoud van ondersteuning. Met inwoners en netwerkpartners onderzoeken we alternatieven en starten we experimenten. Sturen op de financiën in het sociaal domein is een noodzakelijke voorwaarde om de nodige zorg te kunnen blijven leveren. In 2021 gaan we verder met de uitvoering van het plan Doorpakken in het Sociaal Domein, dat in 2020 is opgesteld

Speerpunt

Zorg zoveel mogelijk voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer een inwoner een wens heeft voor ondersteuning of begeleiding kijken we eerst wat deze inwoner zelf kan. Daarnaast organiseren we meer algemene voorzieningen als steunpunt in de kern/wijk.

Met de Voormekaar teams continueren we een doorontwikkeling met als doel kwalitatief hogere en efficiëntere dienstverlening.

Kwaliteit

Het programma Zorg voor wie dat nodig heeft is erop gericht om te werken vanuit de bedoeling en in te zetten op preventie, normaliseren en de-medicaliseren. De uitvoeringsvisie van Voormekaar, die in 2020 is vastgesteld, bekrachtigd deze manier van

werken. Hierin staat duidelijk beschreven waar Voormekaar voor staat en voor is. Verder is de verordening sociaal domein vastgesteld, die het werken vanuit de bedoeling stimuleert. De verordening geeft in begrijpelijke taal weer hoe wij willen werken. Om de transformatie van zorg verder door te zetten, is in 2020 een implementatiemanager en een Business Controller sociaal domein aangesteld.

Ondanks de coronacrisis is er in 2020 gewerkt aan een verdere invulling van algemene voorzieningen zoals het Knooppunt mantelzorg, het Platform vrijwilligers en de realisatie van een dorpskamer. Ook is de Berkellandwijzer nu actief, waarin de sociale kaart van Berkelland inzichtelijk is voor inwoners en professionals. We zien echter dat de prioriteit van zorgaanbieders het afgelopen jaar door het coronavirus elders lag, waardoor er minder grote stappen zijn gezet dan vooraf was ingeschat.

Inzet van het knooppunt mantelzorg en het platform vrijwilligers is vaker digitaal vormgegeven. Dit zien we ook terug bij de GGD. De reguliere dienstverlening, zoals het Rijksvaccinatieprogramma, is zoveel als mogelijk doorgegaan, eventueel in aangepaste vorm.

■ **Geld**

Voor het plan 'doorpakken sturen in het sociaal domein' zijn middelen ingezet vanuit het uitvoeringsprogramma en het transformatiefonds. Deze middelen waren al beschikbaar gesteld (€ 462.000).

De bijdrage aan de regionale samenwerking wordt vanaf nu onder deze activiteit neergezet (€ 225.000). Eerder vielen deze onder de uitvoeringskosten van VMK. Dit is een overzetting die budgetneutraal is.

We zien een stijging van de kosten van onafhankelijke cliëntondersteuning (€ 6.500). Het gaat hier om een openeinderegeling waarvoor geen plafond geldt: inwoners zijn vrij om deze ondersteuning in te zetten.

We zien een stijging in de kosten voor tolken (€ 6.000). Wanneer iemand aan de voorwaarden voldoet om een tolk in te zetten, dan wordt deze ingezet (openeinderegeling).

We stimuleren nieuwe vormen van ondersteuning, hulp en zorg. Vernieuwingen proberen wij kleinschalig uit en stellen deze bij in nauwe samenwerking met direct betrokkenen. Dit doen we in een experimentele aanpak met minder regels.

Met het uitvoeringsprogramma geven we een impuls aan nieuwe initiatieven. Deze evalueren we in 2021 op resultaat en op de bijdrage aan onze visie om zo te bepalen welke plannen worden gecontinueerd.

We richten ons op preventie, waarbij we zoveel mogelijk samenwerken met voorliggende voorzieningen en de zorgverzekeraar. Een aantal geplande projecten en voorzieningen zijn ingericht. Deze worden in 2021 gecontinueerd. Het gaat dan om het knooppunt mantelzorg, het platform vrijwilligers, de doorontwikkeling van de Berkellandwijzer, informatievoorziening rondom armoede en schuldhulpverlening, de inzet van de sportkadercoach en de inzet vanuit de welzijnsmedewerkers. Bij een aantal projecten vindt het zwaartepunt in 2021 plaats, zoals Welzijn op Recept en de ontwikkeling van de dorpskamer. De multifunctionele ontmoetingsplekken worden verder in 2021 uitgewerkt met de gebiedswethouders. De verordening sociaal domein Berkelland 2021 treedt op 1 januari 2021 in werking. Hiermee werken we nog beter integraal, vanuit de bedoeling en zorgen we voor meer maatwerk voor inwoners.

In de sturingsmaatregel arbeidsmatige dagbesteding bieden wij de doelgroep activiteiten aan waarin doorgroeimogelijkheden centraal staan. Dit streven zetten we extra kracht bij door een breder en passender aanbod in dagbesteding op te zetten.

■ **Kwaliteit**

We zijn gestart met de pilot arbeidsmatige dagbesteding met Werkbaan Oost. De coronamaatregelen hebben helaas een grote belemmerende werking op deze pilot. Er zijn minder beschikbare werkplaatsen als gevolg van terughoudend personeelsbeleid van werkgevers door de coronacrisis. Daarnaast is het gebrek aan fysieke ruimte door de 1,5

meter maatregel zeer beperkend voor deze pilot. Met Werkbaan Oost is de afspraak gemaakt dat de looptijd van de pilot is verlengd in afwachting van de definitieve start. In het kader van het realiseren van multifunctionele ontmoetingsplekken (MOPs) is het realiseren van de dorpskamer nog niet opgestart. Een voorname reden hiervan is de coronacrisis. Wel zijn voorbereidingen in gang gezet om te komen tot een dorpskamer. Verder zijn in het kader van de MOPs voorbereidingen getroffen om op De Wildbaan in Borculo ook te komen tot een MOP. Ook hier zijn mede door de coronacrisis concrete afspraken en gesprekken minder goed tot uitvoering gekomen dan vooraf gehoopt. Bij het tot stand komen van een MOP op De Wildbaan wordt verbinding gemaakt met het project tot realisering van het Staring College.

Als vervolg op de vaststelling van de verordening sociaal domein zijn (en worden) de werkprocessen van VMK aangepast. Ook zijn de beschikkingen aangepast in lijn met de nieuwe verordening. Daarbij is veel aandacht voor heldere taal. Met het oog op de denken en werkwijze is ook de eerste reeks trainingen gegeven om te werken met de verordening sociaal domein en de bijbehorende 'omgekeerde toets'.

■ **Geld**

Voor het uitvoeringsprogramma is het totale budget evenredig over de jaarschijven verdeeld. Het zwaartepunt voor de inzet van middelen ligt in 2020. Daartoe worden er ook middelen uit voorgaande jaren en een gedeelte uit 2021 ingezet. Het restant uit 2018 en 2019 is overgeheveld naar 2020 (totaal € 1.079.967) en € 54.941 wordt in 2020 ingezet uit de middelen voor 2021. De middelen worden ingezet voor continuering van projecten en voor de middelen die nodig zijn om te sturen in het sociaal domein (incidentele formatie Voormekaar inzet aanjager/implementatiemanager Voormekaar).

Wij bieden onze inwoners de mogelijkheid tot een persoonsgebonden budget om maatschappelijke ondersteuning zelf in te kopen (Wmo - pgb). (040.025)

■ **Kwaliteit**

Voor de inzet van zorg in het kader van Pgb geldt hetzelfde als voor de zorg in natura: ook deze zorg is veelal op andere manieren vormgegeven door corona.

■ **Geld**

In Berkelland gaan we zorgvuldig om met het inzetten van een Pgb, omdat het beheren van een Pgb ook wat van de inwoner vraagt. Er was de afgelopen jaren sprake van een gestaag dalende lijn voor wat betreft de lasten. In het jaar 2020 zien we echter een kleine stijging in de kosten van zo'n € 25.000.

Wij bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning indien zij niet op eigen kracht en/of met hulp van hun omgeving voldoende zelfredzaam zijn of kunnen participeren (Wmo - zorg in natura). (040.010)

Voorbeelden hiervan zijn: Hulp bij huishouding, begeleiding, woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen.

Inwoners worden gestimuleerd om de eigen regie en verantwoordelijkheid voor het leven te blijven organiseren. In de Verordening sociaal domein heeft dit ook een prominente rol gekregen. Bij het indiceren van Hulp bij huishouding wordt gebruik gemaakt van het HHM-normenkader. In dit kader worden de eigen mogelijkheden meegenomen in het toekennen van de indicatie.

Voormekaar zorgt met actieve casusregie voor passende ondersteuning aan inwoners (zo licht, zo kort en zo dichtbij mogelijk). Dit is onder andere mogelijk doordat Voormekaar in elke kern onderdeel uitmaakt van een sterk netwerk van inwoners en professionals. En door het effect van ingezette zorg te evalueren met inwoner en zorgverlener.

De voorbereidingen worden getroffen voor een nieuwe vorm van Inkoop voor de Wmo, Jeugd en de Hulp bij huishouding. Met de vernieuwde inkoop strategie wordt de benodigde transformatie van de zorg voor het deel inkoop vormgegeven. Hierbij is het voornemen om af te stappen van het Open House model. Meerjarige contracten worden afgesloten met een beperkt aantal aanbieders, aangevuld met mogelijkheden voor specifieke kortdurende afspraken en lokale ruimte voor verdere innovatie. Daarbij wordt de contractering ingericht op resultaten uitgaande

van wat de inwoners in de verschillende gemeenten nodig hebben om mee te doen in de samenleving. Met de inkoop wordt daarnaast beoogd meer grip op financiën te realiseren.

■ **Kwaliteit**

Voormekaar is verantwoordelijk voor de toewijzingen Wmo en Jeugd. In 2019 is gebleken dat de formatie van Voormekaar te krap is, deze is sinds de eerste helft van 2020 op sterkte gebracht.

De Coronacrisis heeft grote invloed op de manier waarop ondersteuning is geleverd door aanbieders en door Voormekaar teams. Vanuit de regio is in goede afstemming met aanbieders invulling gegeven aan de opgave om ook in deze tijd de zorg te bieden die nodig is. Daarvoor is aangesloten bij de landelijke richtlijnen, zoals de meerkostenregeling. De dienstverlening van Voormekaar en van de aanbieders die zorg vanuit de Wmo leveren, is door de Coronacrisis op een andere manier geleverd. Niet noodzakelijke zorg is soms uitgesteld, noodzakelijke zorg is op een andere manier vormgegeven. Daar waar mogelijk is de zorg en ondersteuning in 2020, met inachtneming van de maatregelen, met terughoudendheid weer fysiek ingezet. Dat geldt ook voor de inzet van Voormekaar.

■ **Geld**

Er is in 2020 een voordeel van zo'n € 248.000 op de Wmo Zorg in Natura. Naast een paar kleinere afwijkingen is het voordeel vooral te verklaren door een daling van de lasten voor de zogenaamde "oude Wmo voorzieningen" (woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen). Gezamenlijk is op deze onderdelen een voordeel bereikt van € 144.000.

Binnen de Wmo Zorg in Natura zien we een stijging in de kosten voor huishoudelijke hulp van zo'n € 40.000. Deze stijging heeft met name te maken met de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief. Tegelijkertijd zien we in 2020 een stijging in de kosten van zo'n € 60.000 bij individuele begeleiding. Naar verwachting heeft dit te maken met de coronacrisis.

De invloed van de coronacrisis op de ingezette zorg wordt regionaal en lokaal gemonitord. Ook is een regionale regeling opgesteld om zorgaanbieders tegemoet te komen (zie voor meer informatie www.sociaaldomeinachterhoek.nl). Meerkosten worden door het Rijk vergoed en hebben in die zin geen invloed op deze bestuursrapportage. Wel verwachten we dat er mogelijk een verhoging in het gebruik van voorzieningen Wmo komt, nu hulp weer meer kan worden opgestart. Daarnaast is in de maanden april en mei geen eigen bijdrage door het CAK geïnd (€ 60.000).

Speerpunt

De jeugd ontwikkelt zich positief.

Wat willen we bereiken?

- Jongeren ontwikkelen zich op positieve wijze. Zo nodig ontvangen zij passende ondersteuning.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren algemene voorzieningen en preventieve activiteiten voor jeugd en/of hun ouders/verzorgers.

We zetten de samenwerking met huisartsen voort met een Praktijkondersteuner Huisarts jeugd (POH-jeugd). Zorgverzekeraar Menzis deelt vanaf 2021 in de kosten. We gaan door met Jimmy's als talentenbroedplaats voor alle Berkellandse jongeren (11 tot en met 26 jaar). We versterken de verbinding met Voormekaar, zodat Voormekaar jongeren in contact brengt met Jimmy's. Jimmy's en de POH-jeugd zijn stuurmaatregelen die bijdragen aan ombuiging van de oplopende kosten van jeugdzorg. We gaan door met In Huis Steungezinnen en de activiteiten van het Preventie Platform Jeugd Oost Achterhoek, zoals het Scheidingsloket en de weerbaarheidstrainingen. Net zoals bij Jimmy's geldt voor deze activiteiten dat we extra investeren in de verbinding met Voormekaar, zodat Voormekaar ouders en kinderen hiervoor aanmeldt. Daarmee stimuleren we

de beweging van zorg naar algemene voorzieningen en preventie. Deze beweging krijgt een extra impuls met een netwerkmarkt voor en door professionals in het brede veld van algemene voorzieningen tot specialistische jeugdzorg.

■ **Kwaliteit**

De jeugdgezondheidszorg en andere preventieve activiteiten voor jeugd zijn tijdens de corona-maatregelen zoveel mogelijk door gegaan. Yunio (Jeugdgezondheidszorg 0-4) ging door met de consulten waarbij gevaccineerd wordt, want dat is niet-uitstelbare zorg. Ook de consulten voor kinderen waar zorgen over zijn, al dan niet in aangepaste vorm via telefonisch consult of beeldbellen. De overige consulten zijn tijdelijk opgeschort of via beeldbellen vormgegeven, en inmiddels weer ingehaald. De inzet van vrijwilligers bij Home Start- en Inhuis Steungezinnen is ook tijdelijk opgeschort. De jeugdgezondheidszorg op school die de GGD verzorgt, heeft minder plaatsgevonden, omdat de GGD-menskracht moest verschuiven naar de corona-organisatie en omdat scholen dicht waren en (later) minder externen in school mochten toelaten. De activiteiten van het Preventie platform jeugd zijn zoveel mogelijk online doorgegaan. En er is al in maart 2020 op de website een pagina gemaakt met informatie voor ouders en kinderen over hoe om te gaan met de maatregelen. Jimmy's hebben zich snel aangepast aan de maatregelen en zijn zoveel mogelijk in contact gebleven met jongeren. Daarnaast hebben zij zich sterk gemaakt voor andere inwoners die een luisterend oor of praktische hulp nodig hadden.

■ **Geld**

Wij bieden de ouders/verzorgers de mogelijkheid tot een persoonsgebonden budget om jeugdhulp en ondersteuning zelf in te kopen (Jeugdwet - pgb). (040.020)

■ **Kwaliteit**

Het is voor inwoners mogelijk een persoonsgebonden budget in te zetten. Ook voor deze zorg geldt dat deze door corona vaak op andere manieren is ingezet.

■ **Geld**

De middelen die voor de post Pgb begroot waren, zijn naar beneden bijgesteld. In Berkelland gaan we zorgvuldig om met het inzetten van een Pgb, waardoor er sprake is van een gestaag dalende lijn voor wat betreft de lasten.

Wij bieden onze jonge inwoners en/of hun ouders/verzorgers jeugdhulp en ondersteuning (Jeugdwet - zorg in natura). (040.030)

Voormekaar zorgt met actieve casusregie voor passende ondersteuning aan kinderen en ouders (zo licht, zo kort en zo dichtbij mogelijk). Dit is onder andere mogelijk doordat Voormekaar in elke kern onderdeel uitmaakt van een sterk netwerk van inwoners en professionals. En door het effect van ingezette zorg te evalueren met inwoner en zorgverlener.

We geven in regionaal verband de inkoop jeugdzorg anders vorm. Daarmee beogen we dat kinderen zo thuis mogelijk opgroeien, een dekkend zorgaanbod, passende ondersteuning (zo licht als mogelijk en zo intensief als nodig) en kostenbeheersing. Nu maken we gebruik van het Open House Model: iedere aanbieder die aan de eisen voldoet, kan gecontracteerd worden. We willen een aantal aanbieders meer ruimte geven om te doen wat nodig is binnen een financieel kader ('lump sum financiering'). Van afstemming tussen aanbieder en gemeente over product en looptijd naar afstemming over doel en resultaat. Als gemeente vinden wij het belangrijk daarbij goed de balans te bewaken tussen wat grote en kleine aanbieders onze inwoners kunnen bieden.

Daarnaast bereiden we ons voor op het nieuwe woonplaatsbeginsel dat vanaf 1 januari 2022 ingaat. Dit zorgt ervoor dat de gemeente niet meer financieel verantwoordelijk is voor voogdijkinderen die niet afkomstig zijn uit Berkelland. Dit komt ten goede aan de sturingsmaatregel waarbij we investeren in korte lijnen met de jeugdbescherming, de zogenaamde Gecertificeerde Instellingen (GI's). Samen met de GI's voorkomen we maatregelen in het gedwongen kader en bouwen we eerder af naar het vrijwillig kader.

■ **Kwaliteit**

Jeugdigen krijgen de zorg die zij nodig hebben. De capaciteit bij Voormekaar is verruimd, zodat jeugdigen en ouders op tijd bij hun hulpvraag ondersteund kunnen worden. Daarvoor blijft Voormekaar ook goed aangesloten bij partners waar jeugdigen en ouders ook met hun hulpvraag komen. Zoals de scholen, het jongerenwerk en de huisarts. In 2020 is extra inzet gepleegd voor zo'n verbinding met de jeugdbeschermers die de maatregelen uitvoeren die door de kinderrechter zijn opgelegd. Samen zetten wij ons voor passende ondersteuning voor Berkellandse jeugdigen en hun ouders die te maken hebben met dit gedwongen kader. Voormekaar organiseert ook andere ondersteuning dan Zorg In Natura, zoals schuldhulpverlening. Dit is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte. Er zijn verschillende verblijfplekken voor jeugd in de gemeente bij gekomen. Daarmee kunnen jongeren uit de eigen gemeente en de regio Achterhoek dichtbij hun eigen leefomgeving blijven. Het betekent ook een toename van jongeren van buiten de gemeente en de regio. We zetten ons in om meer pleegouders te werven én bestaande pleegouders te ondersteunen.

■ **Geld**

Op basis van 2019 en de eerste maanden van 2020 valt er voor 2020 een overschrijding te verwachten van € 1.170.000. Dit is een combinatie van een indexering van de subsidie aan Veilig Thuis NOG (€ 2.000); verhoging van de tarieven ZIN (€ 290.000); verhoging inzet Zorg In Natura (€ 830.000) en meer maatregelen Gecertificeerde Instellingen (€ 48.000).

Er is sprake van een toename van het aantal en de duur van maatregelen die worden uitgevoerd door Gecertificeerde instellingen. Dit is in de gehele Achterhoek het geval. Verschillende factoren zijn daarop van invloed (aangescherpte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, een betere samenwerking tussen Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, Voormekaar en de beschikbaarheid van passende jeugdhulp). Daarnaast is de toename van de lasten te verklaren door een toename van het aantal cliënten met ambulante jeugdhulp. Ook op het gebied van GGz, dyslexie en LVB (licht verstandelijke beperking) stijgen de lasten.

Al snel na ingang van de Coronamaatregelen is op Achterhoeks niveau een regeling getroffen voor zorgaanbieders met omzetverlies als gevolg van deze maatregelen. Voor de continuïteit van zorg op korte en langere termijn. Eventuele meerkosten worden door het Rijk vergoed.

We breiden de praktijkondersteuners Jeugd bij huisartsen uit.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is met alle Borculose huisartsen een samenwerking tot stand gekomen met Voormekaar. Het gaat om een light versie van de POH-jeugd, namelijk een vaste contactpersoon van Voormekaar voor de huisartsen om mee te overleggen en patiënten aan door te verwijzen. Eerder liep al bij de huisartsen in Beltrum, Ruurlo en Eibergen een samenwerking met een praktijkondersteuner huisarts (POH) jeugd. In 2020 zijn 164 jeugdigen gezien door een contactpersoon of POH-jeugd ten opzichte van 71 in 2019. Uit onderzoek van Proscop op sub regionaal niveau blijkt dat zo'n 60% van de trajecten is afgerond door de POH Jeugd zonder dat een verwijzing nodig was. De ondersteuning en begeleiding van de POH Jeugd was bij deze trajecten dus toereikend. Zowel in Eibergen als in Beltrum is eind 2020 door uitdiensttreding van de medewerkers een vacature vrijgekomen. Deze worden in samenspraak met de huisartsen opnieuw ingevuld. Menzis is enthousiast over de meerwaarde van de POH-jeugd en zal vanaf 2021 co financieren.

■ **Geld**

In 2019 is er € 274.000 gereserveerd voor de projectperiode (tot 1 april 2021). De dekking hiervoor is voldoende en komt uit het uitvoeringsprogramma Samen Denken, Samen Doen.

Integrale jeugdregie, overleg en afstemming met de maatschappelijke partners.

■ Kwaliteit

Binnen de gemeente Berkelland zijn er diverse overleggen, waarvan een aantal in regionaal verband:

- De partners binnen de 'integrale aanpak jongeren' hebben een beweging tot stand gebracht van repressie naar preventie. Door corona zijn deze overleggen online voortgezet. Het is een belangrijke plek gebleken om uit te wisselen hoe het met jongeren in coronatijd gaat en waarop extra actie moet komen. Er is een verbinding tot stand gebracht met initiatieven van het Preventie Platform Jeugd, zodat lokale en regionale partners elkaar versterken. Bijvoorbeeld in het terugdringen van alcoholgebruik onder minderjarigen.
- Het preventie platform jeugd (PPJ) zorgt voor regionale samenwerking op preventieve activiteiten. Er zijn diverse laagdrempelige workshops voor ouders en kinderen ingezet, zoals een weerbaarheidstraining op de locatie van Jimmy's. Veel is online voortgezet, zoals het Scheidingsloket waar inwoners die een echtscheiding overwegen de juiste informatie kunnen krijgen.
- De jeugdbeschermingstafel verloopt zoals is beoogd. Er zijn in 2020 3 Berkellandse casussen ingebracht waarbij is verzocht om een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming.
- De expertisetafel jeugd is bedoeld om voor jongeren met complexe problematiek waarvoor ondersteuning moeilijk te organiseren is toch tot passende ondersteuning te komen. Er is sinds de oprichting in 2019 nog geen Berkellandse casus ingebracht. In regionaal verband zijn er in 2020 15 casussen ingebracht (ten opzichte van 8 in 2019).

■ Geld

Speerpunt

Iedereen doet mee in Berkelland.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden ruimte aan inwoners en professionals om in te zetten op innovatieve oplossingen voor een gezonde leefstijl. Voorbeeldinitiatieven van buurten, scholen en verenigingen krijgen extra aandacht.

■ Kwaliteit

Via het Lokaal Sportakkoord 'Heel Berkelland Beweegt' hebben ruim 80 verenigingen organisaties de handen ineengeslagen om samen te werken aan gezondere en sportievere Berkellandse samenleving. Samen wordt er gekeken naar nieuwe oplossingen en projecten om de ambities uit dit akkoord te realiseren. Daarnaast hebben we met behulp van de subsidieregeling 'Transformatiefonds Sport' diverse ontwikkelplannen van verenigingen gefaciliteerd. Deze plannen hebben mede als doel onze inwoners via nieuwe activiteiten en wegen te stimuleren tot meer sport- en beweegdeelname.

■ Geld

We geven samen invulling aan de Lokaal Inclusie Agenda.

In een inclusieve samenleving kunnen mensen met een beperking precies dezelfde dingen doen als mensen zonder een beperking. In 2020 is een nieuwe Lokale Inclusie Agenda opgesteld. Deze gaan we in 2021 verder uitvoeren.

■ **Kwaliteit**

Voor de inclusie agenda geldt dat een aantal actiepunten doorgang hebben kunnen vinden, omdat ze al onderdeel zijn van staand beleid of projecten, of in aangepaste vorm zijn opgepakt. Een voorbeeld is de bijeenkomst tijdens de Mooi Wark Week die in het kader van bewustwording is georganiseerd (B-Young+ over inclusie). In plaats van een ervaringparcours heeft er een inspirerende digitale sessie plaatsgevonden. Het contact met het Gehandicaptenplatform is ook gebeven; cartoons zijn gemaakt (o.a. over de 1,5 meter samenleving voor rolstoelgebruikers). Het Lokaal Sportakkoord is ondertekend en de 3 projectgroepen zijn van start, met daarbij ook aandacht voor de vraag en behoefte van mensen met een beperking.

Specifieke actiepunten voor de inclusie agenda zijn het organiseren van een schouw en aanpassingen van gemeentelijke gebouwen. Hierbij hebben we wel last van de pandemie. Bij de schouw worden dorpscentra getest op toegankelijkheid en winkels ook meegenomen. Die zijn vanwege de lockdown gesloten. Ook na opening van de winkels zal dit nog niet de volle aandacht hebben van ondernemers en moeten we goed nadenken wanneer en op welke manier we inclusie onder de aandacht brengen, in afstemming met het team economie. Vanwege de pandemie maken minder mensen gebruik van gemeentelijke gebouwen, zeker ook kwetsbare mensen. Hierdoor zijn er minder vragen binnengekomen over aanpassing van deze gebouwen. De stemlokalen – waarvan een aantal in gemeentelijk beheer – zijn allemaal toegankelijk.

■ **Geld**

Vanuit de algemene middelen is een bedrag van € 150.000 overgeheveld naar het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'. Dit betreft een technische wijziging die budgetneutraal is, omdat dit al ging om middelen die structureel beschikbaar zijn voor de Lokale Inclusie Agenda.

Wij verbeteren de toegang tot onze regelingen die zich richten op meedoen aan de samenleving, vroegsignalering van schulden en schuldhulpverlening.

Wij vinden het belangrijk dat onze minimaregelingen goed vindbaar en gemakkelijk aan te vragen zijn. Dit realiseren wij met een online tool waarin de inwoner snel kan nagaan voor welke regelingen hij in aanmerking komt. In de campagne 'Rondkomen in Berkelland' geven we een impuls aan de bekendheid van onze minimaregelingen. Op deze manier brengen we onze minimaregelingen voor zowel digitaal vaardige als niet-digitaal vaardige inwoners onder de aandacht.

Het tijdig signaleren van betalingsachterstanden via vroegsignalering kan problematische schulden voorkomen. Wij geven uitvoering aan de methodiek van 'Vroeg Eropaf'. Wij gaan hierin verder dan de regelingen toegankelijk maken en benaderen de inwoners met geldproblemen proactief. Ook willen wij dat de inwoner sneller de stap maakt zich te melden. Door een bewustwordingscampagne rondom het hebben van geldproblemen en schulden, doorbreken we het taboe hierop. Tenslotte leidt een overzichtelijke ketenaanpak tot een betere dienstverlening voor onze inwoners. Wij optimaliseren de samenwerking met onze partners in de schuldhulpverlening.

Meedoen komt het best tot zijn recht door deelname aan de samenleving. Bij voorkeur door betaald werk. Wij optimaliseren de dienstverlening die door de gemeenschappelijke regeling SDOA wordt uitgevoerd en moet leiden tot (on)betaald werk van onze inwoners.

Meer informatie gericht op het thema participatie en meedoen staan in het programma 'Werken en ondernemen in een sterke regio'.

■ **Kwaliteit**

De medewerker vroegsignalering is gestart vanaf september 2020 en de aanpak Vroeg Eropaf is operationeel vanaf november 2020 (middels het regie- en matchingsstelsel van Inforing). Vanaf 1 januari 2021 is de gewijzigde Wet schuldhulpverlening van kracht

en zijn wij aangesloten bij het landelijk convenant Vroegsignalering. De uitvoering van schuldhulpverlening is opgenomen in de verordening Sociaal Domein. De online tool 'check waar je recht op hebt' is gestart en er hebben 551 inwoners gebruik van gemaakt.

De voorbereiding van de meedoenregeling voor volwassenen is in 2020 gestart. De leverancierswerving en de implementatie vindt plaats in 2021.

Het platform Financieel gezond Berkelland is 2 keer bij elkaar gekomen om input op te halen voor het beleidskader schuldhulpverlening en om een vinger aan de pols te houden over de schuldensituatie van inwoners in relatie tot de coronacrisis.

Het beleidskader schuldhulpverlening is vastgesteld.

De Stadsbank Oost Nederland (SON) heeft zijn dienstverlening voor wat betreft schuldhulp, bewindvoering, budgetbeheer en het verstrekken van krediet grotendeels op peil kunnen houden, ondanks dat de fysieke loketten in de gemeenten vrijwel het hele jaar gesloten waren.

Geld

Binnen budget gebleven.

Speerpunt

Nieuwkomers burgeren in.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een integraal programma dat richting geeft aan de koers voor inburgering. (040.050)

Op 1 juli 2021 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. Gemeenten krijgen de regie bij de invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel. We richten ons op een goede implementatie van nieuwe taken en inbedding in de lokale structuur. We doen dit onder andere door uitvoering van onze pilot 'powervrouwen', die door het Rijk is geselecteerd voor het landelijk pilotprogramma.

Er zijn 9 processen te onderscheiden die gemeenten moeten uitvoeren:

1. Brede intake en PIP: Omvat de eerste stappen in het inburgeringstraject onder regie van de gemeente, waaronder het persoonlijk Participatie- en Inburgering Plan (PIP).
2. Voortgang en handhaving: Omvat het monitoren en samen met de inburgeraar bespreken van de uitvoering van het PIP en eventuele handhaving hiervan.
3. Aanbieden leerroutes: Omvat de activiteiten die een gemeente onderneemt om taaltrajecten aan te bieden, doorgaans door die bij externe partijen in te kopen.
4. Ontzorgen: Omvat trajecten om bijstandsgerechtigde inburgeringsplichtigen zelfredzaam te maken op het gebied van financiën.
5. Participatieverklaringen: Omvat een cursus over de kernwaarden van Nederlandse samenleving, een excursie en ondertekening van de verklaring.
6. Module arbeid en participatie: Omvat een cursus en een of meerdere praktische activiteiten gericht op de arbeidskansen van de inburgeraar.
7. Maatschappelijke begeleiding: Omvat in het nieuwe stelsel begeleiding bij praktische zaken en voorlichting over leefgebieden en maatschappelijke instituties.
8. Beleid en sturing: Omvat de processen die nodig zijn om de bovenstaande primaire processen richting te geven.
9. Ondersteunende processen: Omvat de zogeheten 'PIOFACH' (Personeel, ICT, Organisatie, Financiën, Administratie, Communicatie en Huisvesting) processen, activiteiten die nodig zijn om de primaire processen bedrijfsmatig mogelijk te maken.

We kijken samen met onze vrijwilligers (maatjes), sleutelpersonen en cultuurverbinders hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan de nieuwe integrale aanpak van inburgering, integratie en participatie van vluchtelingen. We betrekken hierbij hoe de Weggeefwinkel een bredere functie kan vervullen voor geheel Berkelland.

Ook dragen we bij aan het onderzoek van het Graafschap College om het 'Samen Achterhoek'-concept uit te rollen in Berkelland.

In de meicirculaire 2020 is aangegeven hoeveel Berkelland ontvangt voor de invoering van de Wet inburgering:

2020	2021	2022	2023 en verder
87.403	56.404	125.360	137.911

De middelen die Berkelland ontvangt voor de uitvoering van de inburgering worden bekend gemaakt in de septembercirculaire 2020. Volgens het onderzoek van AEF is voor gemeenten in de grootte van Berkelland een uitbreiding van de formatie met totaal 2,5 fte te voorzien. Op basis van het projectplan wordt berekend hoeveel formatie en budget exact nodig is om de nieuwe taak uit de Wet Inburgering 2021 uit te voeren.

■ **Kwaliteit**

Door de Coronacrisis moesten activiteiten omgezet worden (beeldbellen, onderwijs op afstand, enzovoort). Dit geldt voor de maatschappelijke begeleiding, inloopspreekuur en de trainingen.

Door de Coronacrisis werden activiteiten ook uitgesteld en later aangepast ingehaald. Door het voor de tweede keer uitstellen van de nieuwe inburgeringswet tot 1 januari 20212 moesten voorbereidende activiteiten ook worden opgeschoven. Wel zijn we als gemeente verantwoordelijk voor de groep die tot invoering van de wet binnenkomt, de zogenoemde ondertussengroep. Deze mensen worden zoveel mogelijk in lijn met de nieuwe inburgeringswet ondersteund.

Vestiging in de gemeente werd tijdelijk uitgesteld en wordt nu op 1,5 meter afstand uitgevoerd.

■ **Geld**

De uitgaven lopen wat achter op de begroting. Dat heeft de volgende oorzaken:

- Door de coronacrisis is een aantal activiteiten vertraagd. We verwachten in de loop van 2021 een inhaalslag.
- De daadwerkelijke taakstelling van het aantal personen is lager (36) dan begroot (50).
- Door uitstel van de wet worden er minder kosten gemaakt voor de voorbereiding van deze wet.

Binnen deze activiteit is € 30.000 begroot voor kamerverhuur. Hier tegenover staan middelen voor huuropbrengsten. Deze wordt echter niet meer door de gemeente gefinancierd. Daarom worden deze kosten uit de begroting verwijderd, dit is een budgetneutrale wijziging.

Speerpunt

Voldoende en krachtige vrijwilligers en mantelzorgers die worden gesteund waar het nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij realiseren een steunpunt voor mantelzorgers waar informatie, advies en ondersteuning samen komen.

Het gedachtegoed van een Knooppunt Mantelzorg draagt bij aan bewustwording en bekendheid van mantelzorg, ontlast de mantelzorger en versterkt het (bestaande) netwerk van formele en informele zorg.

■ **Kwaliteit**

In 2020 is veel aandacht besteed aan bewustwording rondom mantelzorg. Verhalen van mantelzorgers zijn verspreid via BerkelBericht en social media. We zijn aangehaakt op de landelijke campagne 'Deel je zorg' en hebben de materialen aangepast aan de lokale situatie.

Ook rondom de Dag van de Mantelzorg en de week van de Jonge Mantelzorger is er lokaal veel aandacht gegeven aan dit thema. Voor mentoren en docenten is een signalenkaart ontwikkeld, zodat zij tijdig signalen van jonge mantelzorgers herkennen en zo nodig kunnen verwijzen naar ondersteuning. Om mantelzorgers beter in beeld te krijgen is de aanvraag en de werkwijze rondom de mantelzorgwaardering vanaf 1 januari 2021 aangepast.

■ Geld

Het budget voor het knooppunt mantelzorg is toereikend.

Wij realiseren een vrijwilligerspunt Berkelland waar vraag en aanbod elkaar bereiken.

Met het realiseren van een platform Vrijwilligers geeft de gemeente Berkelland een stimulans aan het vrijwilligerswerk en het oplossen van vrijwilligersvraagstukken. Wij willen daarmee bereiken dat iedereen die met vrijwilligerswerk te maken heeft, straks het platform weet te vinden. Het platform zorgt ervoor dat vrijwilligers leuker, makkelijker en beter hun werk kunnen doen. Het platform is een online vacaturebank waar vraag en aanbod samen komen en heeft het de functie van een lokale makelaar voor het vinden, binden en verbinden van organisaties, stichtingen en verenigingen.

■ Kwaliteit

In 2020 is een projectgroep geformeerd met organisaties die actief meedenken in het vormgeven van het Platform. Bij het platform zijn ruim 60 organisaties aangesloten. Zij worden actief geïnformeerd en haken aan bij de landelijke wervingscampagne Mensen maken Nederland.

Het Platform is in ontwikkeling en de betrokken organisaties zien de meerwaarde van samenwerking en uitwisseling en willen daaraan bijdragen. We zetten in op groei van het aantal betrokken maatschappelijke organisaties en verenigingen, waarbij de verwachting is dat het digitale platform (gekoppeld aan de Berkellandwijzer) hieraan een belangrijke bijdrage zal leveren, doordat het maatschappelijke organisaties en verenigingen faciliteert en ondersteunt bij de werving en het behoud van vrijwilligers. Het Platform is de ingang voor alle vormen van vrijwilligerswerk (georganiseerd en ongeorganiseerd, incidenteel en structureel) en zal naast een matchingsplatform ook een platform zijn voor kennisdeling en inspiratie.

■ Geld

Het budget is toereikend.

Wat mag het kosten?

Ten opzichte van de vastgestelde begroting heeft er binnen dit programma een verschuiving plaatsgevonden. Er is € 590.000 verschoven van 040.010 naar activiteit 040.025, € 192.000 van activiteit 040.010 naar activiteit 040.030 en € 84.000 van activiteit 040.010 naar activiteit 040.070. Daarnaast is de taakstelling van € 791.000 die verwerkt zat in activiteit 040.070 apart zichtbaar gemaakt op activiteit 040.900. Tot slot is € 35.000 overgeheveld van activiteit 040.040 naar de activiteit 020.080 van het programma Fijn Leven omdat de subsidie kinderopvang daar beter past.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
040.010 Maatschappelijke ondersteuning	-10.818	-11.157	-11.086	-10.839
040.020 PGB	-318	-410	-318	-309
040.025 PGB WMO en Begeleiding	-478	0	-467	-493
040.030 Jeugd	-10.842	-9.094	-10.720	-11.015
040.040 Algemene voorzieningen	-2.024	-2.297	-2.203	-1.852
040.050 Inburgering	-218	-415	-540	-395
040.070 Stimuleren nieuwe vormen van zorg	-522	0	-1.658	-717
040.090 regelingen Covid-19	0	0	0	-55
040.500 Loonkosten programma Zorg voor wie dat nodig heeft	-3.570	-3.789	-4.251	-4.120
040.700 Rente en afschrijving programma Zorg voor wie dat nodig heeft	-4	-3	-3	-4
040.900 Taakstelling sociaal domein	0	0	791	0
Totaal Lasten	-28.794	-27.165	-30.455	-29.799
Baten				
040.010 Maatschappelijke ondersteuning	484	120	385	1.078
040.030 Jeugd	62	0	0	0
040.040 Algemene voorzieningen	11	2	86	97
040.050 Inburgering	-1	30	0	2
040.070 Stimuleren nieuwe vormen van zorg	46	0	110	7
Totaal Baten	602	152	581	1.184
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-28.192	-27.013	-29.874	-28.615
Onttrekkingen				
040.710 Reserves	0	0	3.747	2.778
Totaal Onttrekkingen	0	0	3.747	2.778
Stortingen				
040.710 Reserves	0	0	0	-267
Totaal Stortingen	0	0	0	-267
Mutaties reserves	0	0	3.747	2.511
Gerealiseerd resultaat	-28.192	-27.013	-26.127	-26.104

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Visienota 'Meedoen naar vermogen'
- Beleidskader Participatiewet
- Koersdocument Doorontwikkeling Voormekaar
- Beleidskader volksgezondheid 2017-2020 'Positieve gezondheid en preventie'

- Regiovisie Opvang en Bescherming in de Achterhoek
- Beleidskader Samen Denken Samen Doen
- Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2018-2020

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2016	1	1	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
		2017	1	1		
		2018	0	1		
		2019	1	1		
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2016	4	7	CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
		2017	4	7		
		2018	4	7		
		2019	3	6		
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2016	2	2	CBS Jeugd	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polis administratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
		2017	2	2		
		2018	2	2		
		2019	1	2		
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	1e halfjaar 2016	398,9	255,5	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2e halfjaar 2016	402,5	259,7		
		1e halfjaar 2017	438,6	271,3		
		2e halfjaar 2017	453,3	290		
		1e halfjaar 2018	453,5	305,2		
		2019	466,1	207		
2020	552,4	202				

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	1e halfjaar 2016	7,6	8,9	CBS Jeugd	
		2e halfjaar 2016	7,9	9,5		
		1e halfjaar 2017	7,9	9,5		
		2e halfjaar 2017	8,3	9,9		
		1e halfjaar 2018	8,5	9,7		
		2e halfjaar 2018	8,8	10,4		
		2019	10,9	12,3		
Jongeren met jeugdbescherming	%	1e halfjaar 2016	1	1	CBS Jeugd	<p>Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst.</p> <p>In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.</p>
		2e halfjaar 2016	0,8	1		
		1e halfjaar 2017	0,8	1		
		2e halfjaar 2017	0,9	1		
		1e halfjaar 2018	0,9	1		
		2e halfjaar 2018	0,9	1,1		
		2019	0,9	1,2		

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met jeugdreclassering	%	1e halfjaar 2016	0,3	0,4	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
		2e halfjaar 2016	0,3	0,4		
		1e halfjaar 2017	0,2	0,4		
		2e halfjaar 2017	0,2	0,4		
		1e halfjaar 2018	0,3	0,4		
		2e halfjaar 2018	0,3	0,3		
		2019	0,3	0,4		
		2020	0,3	0,4		
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	per 10.000 inwoners	1e halfjaar 2016	440	570	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen
		2e halfjaar 2016	440	560		
		1e halfjaar 2017	440	570		
		2e halfjaar 2017	440	570		
		1e halfjaar 2018	450	590		
		2e halfjaar 2018	470	600		
		1e halfjaar 2019	600	610		
		2e halfjaar 2019	620	630		
		2020	640	640		

WERKEN EN ONDERNEMEN IN EEN STERKE REGIO

Een warm welkom voor werk Wat speelt er?

- In Berkelland is het goed werken en ondernemen. Dat is echter geen vanzelfsprekendheid en vraagt permanente aandacht. Zo maakt de nieuwe N18 het nog aantrekkelijker om te ondernemen en te werken in Berkelland.
- Regionaal slaat de Achterhoek de handen ineen om zijn aantrekkelijkheid voor ondernemers en potentiële werknemers te vergroten. De Achterhoek profileert zich als smarthub Achterhoek (www.smarthub.nl) met kansen voor de Achterhoekse smart industry. Dit biedt niet alleen kansen voor de (hightech) maakindustrie, maar ook voor sectoren als agro/food, zorg en vrijetijdseconomie.
- De economische vooruitzichten zijn nog steeds goed. In verschillende sectoren is de vraag naar goedgeschoolde medewerkers zo groot dat het soms niet meer lukt om vacatures te vervullen. Toch staan er ook nog mensen aan de zijlijn zonder werk. Dat maakt extra inzet en creatief samenwerken van alle betrokken partijen noodzakelijk. De juiste mensen op de juiste plek en werk voor iedereen! Ook voor mensen die hierbij een extra steuntje nodig hebben.

Speerpunt

Promotie van Berkelland (en de Achterhoek).

Wat gaan we daarvoor doen?

Plan maken en uitvoeren waarbij duidelijk is wat de strategie is, hoe promotie effectief kan worden ingezet en welke doelgroepen we daarmee bereiken.

We hebben een projectplan gemaakt met een marsroute. Via het inwonerpanel hebben we onderzoek gedaan naar de identiteit en het profiel van Berkelland en een concept 'Merkpaspoort' gemaakt. Deze is getoetst in workshops voor B&W, Raad en Jongerenraad en interviews met ondernemers. We zijn nu halverwege de marsroute van het projectplan en werken nu aan een het strategisch actieplan voor de profilering van Berkelland (promotie, marketing, branding). Er is tot en met 2021 budget voor deze activiteit begroot. Daarna niet meer.

■ **Kwaliteit**

We hebben een projectplan met een marsroute. Via het inwonerpanel hebben we onderzoek gedaan naar de identiteit en het profiel van Berkelland. Na toetsing in workshops voor panelleden, B&W, Raad, Jongerenraad en ondernemers is een 'Merkpaspoort' gemaakt en vastgesteld door B&W. Daarna hebben we ons gericht op de 'Merkroute' voor Berkelland. Hierin wordt gekeken naar de onderdelen strategie, positionering en organisatie. Hiervoor hebben deskresearch gedaan voor beleid, ontwikkelingen en invloed van de coronacrisis. We hebben gekeken welk effect dit heeft op de SWOT's (sterkte/zwakte, kansen/bedreigingen) van de deelmarkten Bewoners, Bedrijven, Bezoekers. Er is afstemming geweest met de processen voor de omgevingsvisie, cultuurvisie en het toeristisch beleidsplan. Tevens is er weer een reeks interviews gehouden met stakeholders. We werken aan een strategie die past bij onze identiteit en formuleren daarvoor doelstellingen en scenario's. Merkpaspoort en Merkroute vormen gezamenlijk het strategisch actieplan voor de profilering van Berkelland (promotie, marketing, branding). Externe toetsing in workshops met inwoners en ondernemers heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. Het strategisch actieplan wordt in de loop van 2021 ter vaststelling voorgelegd.

■ **Geld**

Er is tot en met 2021 budget voor deze activiteit begroot. Daarna niet meer.

Speerpunt

Goed vestigingsklimaat voor ondernemers.

Wat willen we bereiken?

- Een aantrekkelijk, toekomstbestendig vestigingsklimaat in Berkelland en de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

We creëren voldoende fysieke ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe of bestaande ondernemers.

We zetten in op voldoende en kwalitatief goede bedrijventerreinen voor Berkelland, onder andere via het Regionaal Programma Werklocaties.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We voeren de economische agenda 2020-2024 uit.

We hebben het budget voor het stimuleren van de maakindustrie met 75% (€ 15.000) verlaagd. We blijven alleen het lidmaatschap betalen voor deelname aan Smarthub Achterhoek. We zien dat de maakindustrie de ontwikkeling (in regionaal verband) oppakt.

We hebben ook het budget voor het stimuleren van bestaande en nieuwe bedrijven verlaagd met 50% (€ 50.000). Dat betekent dat wij als gemeente geen bijdragen meer doen aan het Keurmerk Veilig Ondernemen en dit overdragen aan de ondernemers zelf die dit bijvoorbeeld zouden kunnen financieren uit het ondernemersfonds. Ook zijn er vanuit dit budget zaken gefinancierd die nodig waren voor het op gang brengen van de ontwikkeling van het centrum Neede. Deze ontwikkeling loopt nu via het loket Oudestraat.

Vanuit het team Economische Zaken blijven we nadrukkelijk de verbinding zoeken tussen organisatie en bedrijfsleven. Om zo bestaande en nieuwe bedrijven te blijven begeleiden, ondersteunen en stimuleren.

■ **Kwaliteit**

De Economische Agenda 2020-2024 is gereed. Op dit moment worden de doelstellingen/activiteiten uit de Economische agenda gekoppeld aan en uitgezet in projecten. Dit in samenspraak met het Platform Berkelland en de daaronder vallende projectgroepen.

Per 1 januari 2021 zijn de Industriële Kring Berkelland en het Platform Berkelland samengegaan in de Bedrijvenkring Berkelland. De aandacht voor en uitvoering van activiteiten uit de Economische Agenda blijft het doorlopende aandachtspunt in de samenwerking tussen Bedrijvenkring en gemeente/Team EZ. Maandelijks wordt er tijdens het 4-wekelijks overleg tussen Bedrijvenkring en Team EZ/Portefeuillehouder een thema uit de Economische Agenda besproken/behandeld.

De Economische Agenda is leidend in onze activiteiten. Het jaar 2020 was echter een zeer bijzonder jaar, vanwege Corona. Prioriteit was en is nog steeds onze Berkellandse ondernemers, samen met de Bedrijvenkring, zo goed mogelijk door deze periode te helpen. Eigenlijk kunnen we stellen dat vooral "De Rode Loper" dit jaar erg belangrijk is geweest. Dit is het altijd, maar nu had het en blijft het een extra dimensie (behouden).

Projecten uit de Economische Agenda hebben ook in 2020 'gewoon' plaatsgevonden.

■ **Geld**

We denken snel en actief mee met ondernemers. (We leggen de rode loper uit.)

Bijvoorbeeld bij ondernemers die willen uitbreiden of zich nieuw willen vestigen. We scheppen randvoorwaarden zodat zij zich welkom voelen en 'direct' weten wat de mogelijkheden (bedrijvenatlas) zijn en tot vestiging of uitbreiding kunnen overgaan.

Kwaliteit

We zijn echt een partner van de ondernemer en denken snel en (pro)actief met de ondernemer mee.

Dit doen we bij vragen omtrent vestiging, uitbreiding, vergunningen maar ook om "over de schouder" mee te kijken met plannen. Ook kunnen de ondernemers gebruik maken van onze 'Bedrijvenatlas'. Daarnaast ook afstemming met en hulp aan startende en (door)groeiende ondernemers.

Vanaf afgelopen medio maart zeer veel ondernemers geadviseerd inzake de steunmaatregelen aangaande de Coronacrisis. Dit bij zowel de regelingen en samenwerking met de ROZ-groep, maar ook nu bij de versoepelingen en verlengingen van regelingen.

Het afgelopen jaar heeft vooral in het teken gestaan van Corona. Zoals eerder aangegeven is er zeer veel contact met onze Berkellandse ondernemers. Vooral de begeleiding naar/richting de steunmaatregelen en uitleg van 'nieuwe regels' is een belangrijke hierin. Vanaf half maart 2020 zijn er naar schatting zeker 3.000 extra ondernemerscontacten geweest. Ook de samenwerking met en binnen de Bedrijvenkring Berkelland wordt vanuit beide kanten als uitstekend ervaren.

Ondanks de grote impact van corona zijn er ook veel andere contacten geweest over kavelaankoop op onze lokale bedrijventerreinen en natuurlijk de ontwikkelingen/revitalisering in onze Berkellandse kernen. Ook is het project "Bedrijvenpark van de Toekomst" gestart (Bedrijvenpark Borculo). Eigenlijk zijn alle werkzaamheden 'gewoon' doorgegaan.

De Rode Loper - benadering is zeer zeker van toepassing en heeft in het corona-tijdperk nog een extra dimensie gekregen.

Geld

We willen een goede en veilige wegverbinding tussen bedrijventerrein 'De Laarberg' en de snelweg A1.

Een rechtstreekse snelle en geschikte verbinding vanuit de Laarberg via het tracé Deventer Kunstweg is niet opportuun. We blijven ons inzetten op verbeteringen op de tracés via de N315 en N319.

Kwaliteit

Geld

We zetten in op meer samenwerking met Duitsland, om kansen voor ondernemers en inwoners te benutten. (050.020)

Er is geen specifiek budget meer voor deze activiteit (besparing € 12.000). We blijven echter betrokken bij onze oosterburen en zoeken ook het overleg op. We blijven ook actief deelnemen aan de Euregio. Voor concrete grensoverschrijdende activiteiten of evenementen (zoals een grensoverschrijdende bijeenkomst voor ondernemers) hebben we dus geen vast budget meer. We vertrouwen erop dat gewenste projecten in dit kader alternatieve financieringsbronnen, bijvoorbeeld via Euregio, weten te vinden.

■ **Kwaliteit**

Ook in 2020 is er, ondanks Corona, veel aandacht geweest voor Euregionale samenwerking.

Hierbij valt te denken aan:

- Bestuurlijk Euregionaal overleg. Deze hebben (digitaal) doorgang gevonden;
- Grenzhoppers. Er zijn meerdere (digitale) themabijeenkomsten geweest. Voor 2021 zijn er maandelijkse bijeenkomsten gepland op elke laatste vrijdag van de maand
- AIW Unternehemensverband. De contacten zijn verder geïntensiveerd en de geplande 'stagedagen' (EZ) zijn verschoven naar 2021;
- Euregionale Ondernemersbijeenkomst met als thema 'Waterstof'. De fysieke bijeenkomst kon door Corona niet plaatsvinden. Er is op 8 oktober 2020 een interactief webinar gehouden, waaraan 135 ondernemers, bestuurders en specialisten deel hebben genomen. Bedoeling is wel een fysieke bijeenkomst als vervolg in 2021. Een en ander afhankelijk van corona.

■ **Geld**

Speerpunt

Vitale winkelcentra.

Wat willen we bereiken?

- Concentratie van winkels in het kernwinkelgebied.
- Toekomstbestendige centra met aantrekkingskracht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met inwoners, ondernemers en organisaties via zogenaamde task forces voor elke kern (en centrum), gaan we aan de slag met de revitalisering van de centra.

Hiervoor zijn de ontwikkelagenda's leidend. Deze zijn en worden samen met inwoners en ondernemers in de kern gemaakt.

■ **Kwaliteit**

- Neede: De pilot Oudestraat is volop in uitvoering.
- Eibergen: De voorbereidingen voor de laatste fase (IV) hebben plaatsgevonden. Uitvoering is gestart in 2020 en loopt door in 2021.
- Borculo: Er is gewerkt aan een revitaliseringsplan voor het centrum van Borculo samen met de taskforce Leef! Het raadsbesluit voor de uitvoering van dit plan is genomen op 15 december 2020.
- Ruurlo: Er is een initiatief gestart om samen met stakeholders te komen tot een nieuw centrumplan. Deze ontwikkeling bevindt zich nog in de beginfase. Ook hier zal worden ingezet op zo veel mogelijk cofinanciering. Daarnaast is en wordt er gewerkt aan het realiseren van een aantrekkelijke verbinding (pad) tussen museum More en centrum van Ruurlo om bezoekers van museum te verleiden ook het centrum van Ruurlo te bezoeken.

■ **Geld**

We blijven inzetten op compacte centra waarin het fijn verblijven is, onder andere door het creëren van groen/blauwe parels (zie ook programma 'Fijn leven'). (050.035)

Er is blijvende aandacht voor de aantrekkelijkheid van de centra in de 4 grote kernen.

■ **Kwaliteit**

Groen/blauwe parels zijn onderdeel van het project. Compacte centra zijn altijd het uitgangspunt bij de projecten.

■ **Geld**

We spelen in op ontwikkelingen en kansen die voorbijkomen, bijvoorbeeld Museum More en de ontwikkeling van de Hambroekplas, en maken waar mogelijk verbindingen met de centra.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We sluiten aan op 'natuurlijke' momenten van verandering.

Bijvoorbeeld wanneer een ondernemer wil verhuizen naar een plek die voor alle betrokkenen beter is. We proberen op die momenten net die ondersteuning te geven, zodat deze en mogelijke aansluitende veranderingen doorzetten.

■ **Kwaliteit**

We sluiten daar, waar maar enigszins mogelijk, aan bij 'natuurlijke' momenten.

De afgelopen 12 maanden met name op hulp en advisering tijdens de Coronacrisis. In het afgelopen jaar zijn er meer dan (extra) 3.000 ondernemers (Zelfstandigen, MKB etc.) - contacten geweest inzake alle mogelijke (steun)maatregelen. Dit zal ook voor een groot deel van 2021 nog van toepassing zijn.

Daarnaast blijven we (pro)actief ondernemers helpen. Denk hierbij aan ondernemers met bijvoorbeeld de wens tot verhuizen naar nieuwe locatie of uitbreiding op een bestaande locatie. De lokale bedrijventerreinen van Berkelland zijn in trek. Of de doorlopende activiteiten/revitalisering in/van de verschillende centra van Berkelland.

Ook bij de 'natuurlijk' momenten is onze 'Rode Loper - benadering' sterk van toepassing en is de samenwerking met de Bedrijvenkring Berkelland van toegevoegde waarde.

■ **Geld**

Faciliteren van het ondernemersfonds. (050.030)

Het ondernemersfonds is door de ondernemers zelf in het leven geroepen. Ondernemers willen met eigen middelen hun gezamenlijke slagkracht vergroten. Het fonds wordt gefaciliteerd door de gemeente Berkelland, want het wordt gevuld met gelden die geïnd worden via het gemeentelijke instrument 'reclamebelasting'. Zo wordt voorkomen dat zogenaamde 'freeriders' meeliften op de inspanningen en investeringen van de rest.

■ **Kwaliteit**

Het jaar 2020 is een bijzonder jaar in verband met de Coronacrisis. Het GBT (college) heeft uitstel van belasting gegeven voor belastingen daardoor is de inkomensstroom ongewis. Normaal gesproken bekijken we het ondernemersfonds voor een heel jaar. Gezien de Coronacrisis bekijken we dit per kwartaal.

In 2020 heeft de evaluatie plaatsgevonden. Het college is akkoord met het continueren van het ondernemersfonds in de huidige vorm. Dit is op 10 november 2020 in de commissie besproken. Voorafgaand daaraan is er op 29 oktober 2020 een vragenuur georganiseerd waar de commissieleden vragen konden stellen.

■ **Geld**

Zie ook kwaliteit. De inkomensstroom voor 2020 is een vraagteken. In goed overleg met de stichting ondernemersfonds wordt hier een oplossing voor gezocht.

Speerpunt

Iedereen doet mee met werk, betaald of onbetaald.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met SDOA en onderwijs laten we het aanbod van werkzoekenden beter aansluiten op de vraag.

■ **Kwaliteit**

JouwUnit is een afdeling van de Sociale Dienst Oost Achterhoek en richt zich op jongeren van 18 tot 27 jaar. Voor deze groep zijn er namelijk andere voorwaarden verbonden aan een bijstandsuitkering dan voor personen van 27 jaar en ouder. JouwUnit heeft nauwe contacten met scholen in de regio, het RMC Achterhoek, UWV, de gemeentelijke wijkteams en het Werkgeversservicepunt Achterhoek. Dankzij het grote netwerk en de korte lijnen binnen dit netwerk, kan JouwUnit integraal werken.

Door de Coronacrisis zijn er jongeren die hun stage of BBL-plaats niet kunnen voortzetten, bijvoorbeeld binnen de horeca. Deze jongeren zijn door Werkgeversservicepunt Achterhoek en SDOA bemiddeld naar andere organisaties waar ze vergelijkbare werkzaamheden konden uitvoeren (bijvoorbeeld in een kantine van een zorginstelling). Het Werkgeversservicepunt Achterhoek is creatief in haar oplossingen om jongeren toch aan het werk te helpen en/of te houden.

In de regio Achterhoek worden in samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs (MBO, PRO, VSO), RMC, UWV, uitvoeringsorganisaties en gemeenten jongeren begeleid naar betaald werk. Deze samenwerking heeft geresulteerd in verschillende acties die zijn vastgelegd in het actieplan Achterhoekse jongeren. Zo werkt het Graafschap College Loopbaanplein samen met een jobcoach vanuit SDOA en Laborijn om de studenten te ondersteunen tijdens stage en de stap naar werk te maken. Het gaat hierbij om jongeren met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de Coronacrisis.

De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de Coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de Coronacrisis op te vangen.

■ **Geld**

Er is een derving van de detachingsopbrengsten als gevolg van Covid-19. Gedetacheerde medewerkers met verkoudheidsklachten zijn uitgesloten van werkzaamheden en medewerkers met een verhoogd risico krijgen buitengewoon verlof. Sommige inleners hebben noodgedwongen (tijdelijk) onderdelen van het productieproces beëindigd of het bedrijf of de organisatie geheel gesloten. Dit betekent dat de gedetacheerden op economische gronden hun werkzaamheden binnen deze organisatie (tijdelijk) niet kunnen voortzetten. Een ander direct gevolg is dat de bestandsdaling onder druk is komen te staan en omgeslagen is in een stijging van 2,6%. Ondanks deze ontwikkelingen is er op de totaal begroting van SDOA geen tekort.

Voor de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt zorgen we voor een doorgaande ontwikkellijn, waarin zij integraal ondersteund worden.

Ontschotten van regelingen stimuleert de ontwikkeling van de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt maximaal. Onze ideeën hebben wij neergelegd in de visie doorgaande ontwikkellijn. Deze visie realiseert het traploos op- en afschalen tussen (arbeidsmatige) dagbesteding, beschermt werk en betaald werk van de doelgroep.

Daarnaast werken we in 2021 verder aan 'Samen aan het stuur, één uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voor het sociaal domein'. In deze bestuursopdracht aan SDOA positioneren we deze

als tweedelijns organisatie, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de integrale toegang en regie op de dienstverlening aan onze inwoners.

Meer informatie over activiteiten op het gebied van schulden en armoede zijn te vinden in het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'.

■ **Kwaliteit**

In de bestuursopdracht 'Samen aan het stuur' vormt 'Simpel Switchen in de Participatieketen' het uitgangspunt van de dienstverlening. Dit maakt dat de SDOA voor de doelgroepen die zij bedient een eenduidige financieringsstructuur wil opzetten voor werkgevers. 'Simpel Switchen' beoogt overgangen in de participatieketen te versoepelen. Daarbij kan het gaan om inkomensonzekerheid bij het aanvaarden van werk, of overgangen tussen dagbesteding, beschut werk, de banenafspraken en regulier werk. In juli is de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken en in oktober heeft de raad de tussenresultaten van 'samen aan het stuur' vastgesteld. Besluitvorming over het totale inrichtingsplan vindt volgens planning plaats in de gemeenteraad van juni 2021. De gemeenteraad is diverse malen betrokken bij en geïnformeerd over Samen aan het stuur. We zijn gestart met de pilot arbeidsmatige dagbesteding met Werkbaan Oost. De coronamaatregelen hebben helaas een grote belemmerende werking op deze pilot. Er zijn minder beschikbare werkplaatsen als gevolg van terughoudend personeelsbeleid van werkgevers door de coronacrisis. Daarnaast is het gebrek aan fysieke ruimte door de 1,5 meter maatregel zeer beperkend voor deze pilot. Met Werkbaan Oost is de afspraak gemaakt dat de looptijd van de pilot is verlengd in afwachting van de definitieve start.

■ **Geld**

Uit de pilot met Werkbaan Oost wordt een besparing op onze begroting verwacht. Doordat de definitieve start is uitgesteld in verband met de coronacrisis, was deze besparing niet mogelijk in 2020.

Voortdurend koppelen van werkgevers aan werkzoekenden (werkgeversbenadering). (050.040)

De gemeente maakt hierbij gebruik van het Werkgevers ServicePunt Achterhoek (Oost) bij de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA). Voor de brede doelgroep van werkzoekenden benaderen we rechtstreeks de ondernemers en maatschappelijke organisaties om werkplekken te vinden voor (kwetsbare) mensen.

■ **Kwaliteit**

Binnen het Werkgeversservicepunt Achterhoek kennen we een vraag- en een aanbodgerichte benadering. De accountmanagers zoeken naar 'allianties' met het bedrijfsleven, omwille van een gemeenschappelijk voordeel; het vervullen van capaciteitsvragen door werkzoekenden uit onze bestanden. Zo wordt enerzijds voorzien in de capaciteitsvragen die werkgevers hebben en anderzijds vinden we de baanopeningen voor onze doelgroepen. Om die discrepantie te slechten worden vaak technieken als 'functiecreatie door functiedifferentiatie' en 'jobcarving' toegepast en worden samen met werkgevers arbeidsmarkt-toeleidende trajecten bedacht. Vaak zijn hier ook de ROC's bij betrokken. Het doel is dat onze werkzoekenden zo snel mogelijk naar betaald werk gaan. Soms is het daarvoor nodig om eerst te starten in deeltijd en/of op onbetaalde basis (werkervaringsplekken of proefplaatsingen) om de kloof naar loonvormende arbeid te dichten. In het afgelopen jaar is, vanwege de Coronacrisis, door het Werkgeversservicepunt Achterhoek extra geïnvesteerd in de contacten met werkgevers om hen ook te helpen met de noodmaatregelen van het Rijk.

Het WSPA heeft de samenwerking met het Leerwerkloket geïntensiveerd. Het Leerwerkloket heeft een laagdrempelige adviesfunctie voor werkzoekenden, werknemers, werkgevers en professionals. Daarnaast bevordert zij de omscholing naar kansrijke sectoren.

Sinds 17 maart 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) van kracht. De Tozo is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regionale organisatie zelfstandigen (ROZ) toetst alle aanvragen en heeft voorrang gegeven aan ondernemers die aangaven niet over

voldoende middelen te beschikken voor dagelijks levensonderhoud.

Tozo 1: vanaf 1 maart tot 31 mei 2020

Doel van Tozo 1 was het zo snel als mogelijk verstrekken van gelden en kredieten aan ondernemers die geen inkomsten meer hadden door overheidsmaatregelen. Door de ROZ zijn tijdens de Tozo 1-periode 651 aanvragen inkomensondersteuning toegekend en 69 bedrijfskredieten - na toetsing - in een zeer korte tijd verstrekt.

Tozo 2: vanaf 1 juni t/m 31 augustus 2020

Vanaf 1 juni is Tozo 2 van kracht. In Tozo 2 zijn aanvullende striktere toelatingseisen opgenomen zoals de partnertoets die geldt bij de aanvraag levensonderhoud. In de Tozo 2 periode zijn 148 aanvragen inkomensondersteuning en 11 bedrijfskredieten toegekend.

Tozo 3: vanaf 1 oktober 2020 t/m maart 2021

Vanaf 1 oktober is Tozo 3 van kracht. In Tozo 3 zijn dezelfde striktere toelatingseisen opgenomen zoals de partnertoets die geldt bij de uitkering levensonderhoud. Per eind 2020 zijn door de ROZ voor Tozo 3 er 147 aanvragen inkomensondersteuning toegekend en 10 bedrijfskredieten verstrekt. Bij Tozo 3 wordt tevens aan ondernemers ondersteuning aangeboden om zich nader voor te bereiden op de toekomst. De behoeften zullen in kaart gebracht worden en welke ondersteuning daarbij nodig is. Dit kan bijvoorbeeld gaan om coaching, advies, bij- of herscholing en heroriëntatie.

■ **Geld**

De activiteiten vallen binnen de begroting van SDOA en zijn binnen die totaal begroting uitgevoerd.

We gaan meer inzetten op 'social return': beter gebruik maken van de mogelijkheden om bij aanbestedingen bedrijven en organisaties een sociale bijdrage te laten leveren.

Social Return On Investment (SROI) is het stellen van sociale voorwaarden bij aanbestedingen met als doel werkgelegenheid te bevorderen en/of doelgroepen met afstand tot de arbeidsmarkt aan een werkplek te helpen. Hierbij trekken we ook regionaal op. We werken daarom aan een uniform beleid en uitvoeringsproces.

■ **Kwaliteit**

Binnen het Werkgeversservicepunt Achterhoek is een coördinator SROI aangetrokken die een initiërende rol vervult in de realisatie van een regionaal SROI-beleid en aanspreekpunt is voor werkgevers en gemeenten omtrent dit onderwerp. In het voortraject van aanbestedingen (en bij het concrete plan van aanpak) adviseert deze coördinator over mogelijkheden voor SROI richting gemeenten en werkgevers. De bemiddeling van werkzoekenden in het kader van zo'n plan van aanpak van aanbieders met een SROI-verplichting en de daadwerkelijke realisering van plaatsingen, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de SDOA en het WSPA.

De gemeenten in de Achterhoek hebben zich aangesloten bij Convenant Uniformering Sociale Return Oost Nederland. Door het ondertekenen van dit convenant conformeren de gemeenten zich aan een eenduidige werkwijze voor toepassing van Social return bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. Door meer regionaal samen te werken komt de gemeente Berkelland tot een betere invulling van geboden leerwerk- en arbeidsplaatsen. Door een eenduidige werkwijze van monitoring kunnen prestaties en rapportages beter vergeleken worden en krijgen we meer inzicht om methodieken te verbeteren en toe te passen. Kennis en ervaring samenbrengen en delen leidt tot meer kwaliteit en efficiëntie.

■ **Geld**

Activiteiten zijn binnen het budget uitgevoerd.

We maken duurzame verbindingen met ondernemers en organisaties gericht op de inzet van kwetsbare medewerkers onder de Participatiewet. (050.050)

We zoeken onder andere samen met andere partijen naar werkplekken liefst in de eigen woonomgeving voor medewerkers van Werkbaan Oost. We kijken naar wat werkt en wat niet. We blijven onverminderd zoeken naar mogelijkheden.

■ **Kwaliteit**

Medewerkers nieuw Beschut Werk worden op een zo regulier mogelijke werksetting geplaatst. De klantmanager van de SDOA en de accountmanagers van het Werkgeversservicepunt werken nauw samen met de geïndiceerde persoon om dit te bewerkstelligen. Wanneer de geïndiceerde ondersteuning ontvangt, dan wordt ook het zorgnetwerk nauw betrokken. Er wordt gekeken naar passende werkplekken en werkzaamheden.

Ook voor gedetacheerde Wsw'ers heeft het Werkgeversservicepunt een intensieve samenwerking met sociale ondernemingen. Wsw-medewerkers die niet (meer) gedetacheerd kunnen worden, worden zo lokaal mogelijk geplaatst. Werkgevers en ondernemers binnen de gemeente Berkelland zetten zich in om sociaal te ondernemen. Het Werkgeversservicepunt probeert dan ook nog meer werkgevers te motiveren om mee te werken aan de inclusieve arbeidsmarkt, vanuit de gedachte dat er voor iedereen een passende werkplek is te vinden. De gemeente Berkelland biedt ondernemers die zich inzetten voor deze specifieke doelgroep reeds een vergoeding in de begeleidingskosten. De coronamaatregelen hebben wel een belemmerende werking gehad op het werk van klantmanagers, accountmanagers, etc. Enerzijds zijn er minder beschikbare vacatures en/of werkervaringsplaatsen beschikbaar als gevolg van een terughoudend personeelsbeleid van werkgevers. Anderzijds is het op afstand begeleiden van werkzoekenden lastig gebleken. Het krijgen van contact verloopt in sommige gevallen stroef. Wanneer er contact is, is dit contact ééndimensionaal, waardoor het motiveren en maatwerk leveren uitdagend is. Een opvallend effect van de coronacrisis is dan ook een afname in de kosten voor begeleiding naar werk. Ondanks deze belemmeringen, moet wel opgemerkt worden dat de medewerkers van SDOA, WSPA en Wbo zich goed hebben aangepast aan de veranderende werkomgeving.

In januari 2020 is Werkbaan Oost gestart met de uitvoering van het Marktplan zoals vastgesteld in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 20 december 2019. Vanuit het marktplan is Werkbaan Oost op zoek gegaan naar het werven van nieuwe klanten en is onderzocht of de contacten met de bestaande klanten geïntensiveerd kon worden. Concreet heeft 2020 opgeleverd (status 1 februari 2021): 8 nieuwe klanten, waarvan er 5 óf een kortdurend éénmalige klus hadden, óf een pilot hebben gedraaid die nog geen opvolging heeft gehad en 3 structurele klanten.

■ **Geld**

Door het afnemen van het aantal SW-medewerkers neemt de ondersteuning aan deze groep medewerkers af. Voor 2020 zijn de begrote lasten met € 90.000 neerwaarts bijgesteld.

Speerpunt

Goed onderwijs dat aansluit op de lokale en regionale arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewaken dat er goed onderwijs is dat aansluit op lokale en regionale arbeidsmarkt.

Dit doen we onder andere via onze deelname aan Platform BV Berkelland, werkgroep werkgelegenheid, bedrijf en school (PO, VO, MBO, HBO, WO).

■ **Kwaliteit**

Per 1 januari 2021 is de Bedrijvenkring Berkelland ontstaan vanuit de samenvoeging van Platform Berkelland en de Industriële Kring Berkelland. Vanuit de gemeente blijven wij deelnemen in de nieuwe opzet. Vanuit de bedrijvenkring wordt er ook gewerkt aan thema's, waaronder de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt. De werkgroep "Werkgelegenheid, School en Bedrijf" zal blijven bestaan in deze nieuwe opzet. Daarnaast is er een vertegenwoordiger vanuit de bedrijvenkring aangesloten bij het VO (Voortgezet Onderwijs) en neemt deel in de werkgroep bij het Assink Lyceum. Ook is een

vertegenwoordiger vanuit de bedrijvenkring/gemeentebestuurslid bij het Technieklokaal Berkelstreek.

■ **Geld**

Promoten van technische beroepen.

Binnen Berkelland en de regio is er nu en in de toekomst veel vraag naar mensen met een technische opleiding of achtergrond. Dit past ook bij Berkelland als onderdeel van de smarthub regio. We werken bijvoorbeeld mee aan het Technieklokaal, de Techniekdag en de Open bedrijvendag.

■ **Kwaliteit**

Jaarlijkse Techniekdag (Achterhoek) dit jaar in Berkelland. Oorspronkelijk zou deze plaatsvinden in maart, maar vanwege de Coronacrisis verplaatst naar zaterdag 3 oktober 2020.

Samenwerking vanuit (subsidie)regeling 'Sterk Techniekonderwijs' wordt nu opgepakt. Betreft samenwerking tussen VO, bedrijfsleven, maar ook samen met PO (en wellicht ook rol voor het Technieklokaal).

Vanwege corona is de Techniekdag ook in oktober 2020 niet doorgegaan. De bedoeling was om deze nu in maart 2021 te houden, maar ook deze zal, vanwege corona, geen doorgang vinden. Gedacht is nu om in het najaar van 2021 de Techniekdag in Berkelland te houden.

De regeling 'Sterk Techniekonderwijs' loopt nu, maar vanwege corona zijn er minder overlegmomenten. Wel is de samenwerking tussen het VO en het bedrijfsleven op gang gekomen, maar wordt nog gekeken naar de rol van het PO. Om een doorlopende leerlijn in de techniek te verkrijgen is deelname van het PO (en de Technieklokalen) een logische stap.

Het Technieklokaal Berkelstreek heeft door de Corona een moeilijk jaar achter de rug. De onderwijsinstellingen (PO) hebben geen lessen kunnen volgen en de financiële bijdrages bleven derhalve achterwege. De instellingen hebben echter wel, op verzoek van het bestuur, de bijdragen voldaan en ook het bedrijfsleven (Industriële Kringen Berkelland en Lochem) hebben het Technieklokaal goed ondersteund. Het geeft het belang van het onderwijs en ook de samenwerking aan.

Vanuit het Technieklokaal Berkelstreek is het initiatief in 2020 ontstaan om samen met de overige technieklokalen in de regio samen te gaan werken. Dit om een goed (techniek/technologie) programma te waarborgen en om samen verder te ontwikkelen en daarvoor ook een beroep te kunnen doen op provinciale subsidie.

■ **Geld**

Speerpunt

Vrijtijdsaanbod het hele jaar door.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen (lokale en regionale) projecten onder andere voor productontwikkeling op het gebied van verblijfs- en dagrecreatie. (050.070)

■ **Kwaliteit**

Op regionaal vlak is in juli 2020 de nieuwe Vrijtijdsagenda 2020-2030 met bijbehorend uitvoeringsagenda vastgesteld door 8 samenwerkende gemeenten. Na de zomer is gestart met de uitvoer van diverse regionale projecten uit deze agenda. Op lokaal niveau zijn door de regiocoördinator diverse projecten afgerond in 2020 (onder andere promotie Berkelland via Geluksgids, oplevering plattegronden Neede en ontwikkeling route Gastheren van het Landschap). Daarnaast is er gewerkt aan het updaten geologisch

natuurpad Needse Berg en zijn gesprekken gevoerd over updaten Woudy Route (Needse Berg). Ook is de mountainbike route Ruurlo opgeleverd. Het Berkelfestival is vanwege covid-19 een jaar verplaatst. Door corona zijn er echter ook leuke initiatieven ontstaan waar de gemeente aan mee heeft gewerkt (o.a. pop-up glamping en activiteiten 'Kern Gezond Eibergen').

Vanwege de bezuinigingen hebben het college en de raad halverwege 2020 besloten om per 01-01-2021 te stoppen met de regiocoördinator vanuit Achterhoek Toerisme. Hierdoor is het niet mogelijk om alle lopende projecten van de regiocoördinator voor eind 2020 af te ronden. Dit zal intern worden opgepakt. Daarnaast heeft covid-19 een aantal projecten doen vertragen. Deze worden in de loop van 2021 afgerond. Verder is er op beleidsmatig niveau in 2020 een hoop advies gegeven aan initiatiefnemers m.b.t. verblijfsrecreatie (B&B's, camperplaatsen/parken, campings etc.).

Tot slot heeft de gemeente in het najaar een bedrag ontvangen als gevolg van de liquidatie Recreatieschap Achterhoek Liemers. Dit geld is bestemd voor ontwikkelingen in de toeristisch-recreatieve sector van Berkelland en is inmiddels ook al gekoppeld aan uit te voeren activiteiten en projecten in 2021.

■ **Geld**

Het beschikbare budget is niet allemaal uitgegeven. Dit komt omdat sommige activiteiten door covid-19 niet uitgevoerd konden worden of omdat ze een langere doorlooptijd hadden dan vooraf ingeschat (o.a. updaten/vernieuwen routes). Het geld was al wel begroot voor verschillende activiteiten. Het verzoek daarom is om het restantbedrag dat bestaat uit het geld dat is ontvangen als gevolg van de liquidatie Recreatieschap Achterhoek Liemers en het restant op het reguliere budget over te hevelen naar 2021 € 68.785. De geplande activiteiten en projecten kunnen dan alsnog doorgang vinden en gefinancierd worden.

In 2020 heeft de gemeente Berkelland, als penvoerder van het portefeuillehoudersoverleg Vrijtijdseconomie, een subsidie verleend gekregen van € 145.000 van de provincie Gelderland. Dit bedrag is uitgekeerd als gevolg van de Covid-19 uitbraak en is bedoeld om projecten uit te voeren vanuit de regionale Vrijtijdsagenda.

Wat mag het kosten?

Ten opzichte van de vastgestelde begroting is er € 19.000 toegevoegd aan de activiteit 050.700 vanuit de activiteit 020.700 van het programma Fijn Leven omdat de kapitaallasten bij dit programma thuishoren.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
050.010 Onderzoek en ontwikkeling duurz. en innovatieve bedr.terr.	-444	-390	-390	-263
050.020 Samenwerken met Duitsland	0	-12	-12	-11
050.026 Stimuleren ontwikkelingen bedrijven	-52	-50	-50	-17
050.028 Stimuleren maakindustrie	0	-20	-5	-2
050.029 stimuleren onderzoek/ontwikkeling duurzame bedrijven	0	0	0	0
050.030 Ondernemersfonds	-198	-185	-185	-210
050.035 Compact centra (groen/blauwe parels)	-44	-21	-21	-41
050.040 Participatie en werkgeversbenadering	-14.491	-15.929	-23.451	-22.348
050.050 Verbindingen ondernemers voor participatiewet	-637	-968	-1.694	-1.543
050.060 Onderwijs en arbeidsmarkt	-9	-11	-11	-8
050.070 Vrije tijdseconomie	-478	-249	-369	-348
050.120 Effectief inzetten promotie	-28	-35	-35	-6
050.130 Revitalisering Centra	0	-1.000	-1.000	0
050.500 Loonkosten programma Werken en ondernemen in de regio	-7.916	-7.265	-7.265	-7.419
050.700 Rente en afschrijving programma Werken en ondernemen in de regio	-1.462	-1.391	-1.367	-1.289
Totaal Lasten	-25.759	-27.526	-35.856	-33.504
Baten				
050.010 Onderzoek en ontwikkeling duurz. en innovatieve bedr.terr.	438	501	501	513
050.030 Ondernemersfonds	161	170	170	195
050.035 Compact centra (groen/blauwe parels)	60	54	54	57
050.040 Participatie en werkgeversbenadering	8.030	8.560	16.935	16.514
050.050 Verbindingen ondernemers voor participatiewet	1.471	1.527	1.140	1.318
050.060 Onderwijs en arbeidsmarkt	0	0	0	0
050.070 Vrije tijdseconomie	271	2	147	199
050.500 Loonkosten programma Werken en ondernemen in de regio	233	0	0	840
050.700 Rente en afschrijving programma Werken en ondernemen in de regio	0	0	0	0
Totaal Baten	10.663	10.814	18.947	19.638
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-15.095	-16.712	-16.909	-13.866
Onttrekkingen				
050.710 Reserves	0	0	1.155	186
Totaal Onttrekkingen	0	0	1.155	186
Mutaties reserves	0	0	1.155	186
Gerealiseerd resultaat	-15.095	-16.712	-15.754	-13.680

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Economische Agenda 2020-2024

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Functiemenging	%	2016	45,6	52,2	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
		2017	46,1	52,5		
		2018	46,1	52,8		
		2019	46,7	53,2		
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2016	140,9	136,5	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
		2017	142,6	139,7		
		2018	148,3	145,5		
		2019	152	151,6		
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2016	596,8	752,3	CBS Bevolkingsstatistiek/LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
		2017	613,3	761,1		
		2018	619,4	775,8		
		2019	641,7	792,1		
Netto arbeidsparticipatie	%	2016	65,3	65,8	CBS - Arbeidsdeelname	
		2017	66,9	66,7		
		2018	67,5	67,8		
		2019	67,2	68,8		
Personen met een bijstands-uitkering	per 10.000 inwoners	1e halfjaar 2016	205,3	412,8	CBS - Participatiewet	
		2e halfjaar 2016	219,4	418,1		
		1e halfjaar 2017	224,4	418,6		
		2e halfjaar 2017	218,8	411,3		
		1e halfjaar 2018	207,5	401,1		
		2e halfjaar 2018	201,9	390,4		
		1e halfjaar 2019	198,5	381,7		
		2e halfjaar 2019	187,3	373,9		
		2020	259,5	459,7		

ACTIEF MET DUURZAAMHEID EN ENERGIE

Alle hens aan dek!

Wat speelt er?

- Om de doelstelling 'Berkelland energieneutraal' in 2030 te halen, moeten er nog veel (extra) stappen worden gezet. Ook op het gebied van duurzaamheid: de manier waarop we in de toekomst willen wonen, leven en werken met zorg voor onze aarde. Dit betekent voor ons als gemeente een actievere rol; nog meer aanjagen en stimuleren dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties investeren in duurzaamheid en energie.
- We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen met de energietransitie (voorkomen 'energiearmoede').
- We vragen veel van inwoners en ondernemers als het gaat om duurzaamheid en energietransitie. Als gemeente moeten we daarin het goede voorbeeld geven.
- We worden bij deze opgave geholpen door de afspraken die gemaakt zijn (en nog worden gemaakt) in het kader van het Nationaal Klimaat Akkoord en de Regionale Energie-Strategie.
- We hebben tot 2050 om onze woningvoorraad te verduurzamen. Voor het aardgasvrij maken van wijken moeten we in 2021 een transitievisie met tijdpad vastleggen. Zo weten inwoners wanneer ze aan de beurt komen.
- Mei 2019 heeft de gemeenteraad een nieuw Energie Uitvoeringsprogramma (EUP) 2019-2022 vastgesteld.
- In 2020 zijn veel initiatieven voor duurzame opwek gestart. Vooral voor zonneparken, maar ook de eerste initiatieven voor windmolens. Windmolens leveren veel stof voor discussie. Daarom is besloten die initiatieven 'on hold' te zetten. Dit in afwachting van de uitkomst van een discussie over de herijking van het beleidskader RODE met name voor wind.

Speerpunt

40% energieneutraal in 2022 en in de kopgroep van de Achterhoek.

Wat willen we bereiken?

- Er wordt geïnvesteerd in duurzaamheid en energie.
- Opwekinstallaties zijn ingepast in het landschap.
- Inwoners en ondernemers zijn betrokken en profiteren mee.
- Een helder en soepel begeleidingsproces voor energie-initiatieven.
- De randvoorwaarden op orde om energieneutraal in 2030 te zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan door met 'Achterhoek Bespaart' en de SVn duurzaamheidslening.

Met deze regelingen stimuleren we particulieren om te investeren in (meervoudige) besparingsmaatregelen. 'Stapelen' met de landelijke subsidieregeling voor isolatie is mogelijk.

■ **Kwaliteit**

Al onze SVn leningen zijn getransformeerd naar de 'Toekomstbestendig Woning Lening', vastgesteld in de gemeenteraad van 26 mei 2020. Toegekend zijn aanvragen voor een budget van in totaal € 480.799. We kunnen hierin geen onderscheid maken naar soort maatregelen.

Er zijn 265 'Achterhoek bespaart' subsidies verstrekt. Zij dragen bij aan € 869.000 besparingsinvesteringen.

■ **Geld**

We doen mee met de Achterhoekse pilot gebouw gebonden financiering. (060.011)

We hebben van de rijksoverheid en de VNG-geld gekregen voor het uitwerken van een oplossing voor inwoners met een kleine beurs.

Kwaliteit

In de nieuwe SVn Toekomstbestendig Wonen Lening is een maatwerklening opgenomen die speciaal bedoeld is voor inwoners met een kleine beurs.

Het project gebouw gebonden financiering is afgerond. Het resultaat wordt meegenomen bij de ontwikkeling van het landelijk warmtefonds.

Geld

We doen onderzoek naar een subsidieregeling asbestdakbeschot en dakisolatie. (060.011)

Woningcorporatie ProWonen is trekker. Doel is om het verwijderen van asbestdakbeschot te combineren met dakisolatie, zodanig dat huiseigenaren mee kunnen doen.

Kwaliteit

De eerste gesprekken hebben eind 2020 plaatsgevonden met Pro Wonen.

Geld

We blijven meedoen met en versterken de dienstverlening van het Achterhoekse energieloket. (060.011)

Het energieloket heeft de opdracht om te adviseren, interesse te wekken bij inwoners voor energiebesparing of opwekmogelijkheden en buurtinitiatieven te stimuleren.

Kwaliteit

In 2020 is een aanwijzingsbesluit genomen voor een DEAB (Dienst Algemeen Economisch Belang) voor uitvoering van een gemeentelijk energieloket door de Achterhoeks Energieloket B.V.. Hiermee blijven de opgebouwde kennis en het netwerk van het energieloket overeind. En wordt bereikt dat de acht regiogemeenten gezamenlijk en op een rechtmatige en efficiënte wijze de diensten en producten in het basispakket van het Energieloket borgen.

Bij het energieloket lopen de aanvragen voor subsidies en verduurzaming van woningen gewoon door. Dat betekent dus dat de investeringsbereidheid van woningeigenaren in coronatijd niet afneemt.

Corona heeft wel gevolgen voor de buurtbijeenkomsten en -processen voor collectieve acties als warmtefoto's en isolatiemaatregelen. Deze verlopen met beperkter bereik, trager en suboptimaal. Waar nodig en zodra mogelijk vindt een inhaalslag plaats.

Geld

We controleren met steekproeven de getroffen maatregelen. (060.011)

We voerden tot nu toe alleen een administratieve controle uit omdat er weinig aanleiding is om misbruik te veronderstellen. Met een kleine steekproef (3%) checken we of dat zo is.

Kwaliteit

We hebben in verband met de doronamaatregelen niet bij mensen in huis kunnen controleren.

Geld

We faciliteren Energie-initiatieven op basis van de beleidsuitgangspunten RODE (Ruimtelijke Ordening en Duurzame energie). (060.014)

Het RODE-beleid draagt bij aan het realiseren van grootschalige opwekinitiatieven, landschappelijk ingepast en met (financiële) participatie van omwonenden.

Kwaliteit

Op 26 mei 2020 heeft de gemeenteraad het beleid aangepast naar aanleiding van de eerste evaluatie van het RODE-beleidskader. Het aantal hectare zonneparken is gemaximeerd op 140 hectare en toegevoegd zijn een streven om minimaal 50 % lokale eigendom te realiseren en een inspanningsverplichting om te storten in een gebiedsfonds. Ondanks de belemmeringen die de netcongestie (Liander) met zich meebrengt zijn er veel initiatieven onderweg. De begeleiding van die initiatieven kost veel tijd en legt een forse claim op de beschikbare menskracht.

Er zijn tot en met 2020 11 initiatieven vergund (zonneparken). Het gaat om 109 ha met een verwachte opbrengst van 99,8 miljoen kWh.

De eerste initiatieven voor Windmolens leveren veel stof voor discussie. Daarom is besloten die initiatieven 'on hold' te zetten. Dit in afwachting van de uitkomst van een discussie over de herijking van het beleidskader RODE met name voor wind.

Geld

We werken met andere overheden aan de regionale energiestrategie (RES). (060.015)

RES 1.0 moet juli 2021 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Het RES biedt inzicht in de (aanvullende) taakstelling op het gebied van de energietransitie voor onze gemeente en bevat basisinformatie voor de op te stellen transitievisie warmte. Er is een regionale projectorganisatie die zorgt voor de input, het participatieproces en het opstellen van de strategie. Voor informatie: www.resachterhoek.nl.

Kwaliteit

De concept -RES Achterhoek is vastgesteld. Door de coronacrisis is het niet gelukt om het concept met participatie van betrokkenen en gemeenteraden tot stand te brengen. Dat moet wél gebeuren bij de voorbereiding van de RES 1.0. Dat proces is gestart na de zomer. Nog steeds is minder interactie mogelijk, het creatieve ontwerpproces lukt niet zoals dat was bedacht.

Geld

We bieden DOE scans aan voor het MKB. (060.012)

Met een DOE-scan krijgt een bedrijf zicht op de maatregelen die getroffen kunnen worden om het bedrijf te verduurzamen.

Kwaliteit

We hebben in 2020 beperkte tijd besteed aan DOE-scans, vooral als gevolg van corona. Voorlichtingscampagnes hebben online plaatsgevonden.

Geld

We zorgen ervoor dat de Omgevingsdienst bedrijven controleert (EML controles). (060.012)

Bedrijven zijn verplicht energiemaatregelen te nemen die binnen 5 jaar terug te verdienen zijn. De Omgevingsdienst Achterhoek controleert bedrijven hierop.

Kwaliteit

Controles op gebouwniveau hebben niet plaatsgevonden in verband met de doronamaatregelen.

Geld

We stimuleren technische innovaties.

Doel is om te stimuleren dat nieuwe technieken worden toegepast in Berkelland. We onderzoeken of er behoefte is aan een bepaalde rol van de gemeente.

Kwaliteit

We wilden met de koplopers van de DOE-scans in gesprek. In verband met de coronacrisis is dat niet gelukt.

Geld**We bedenken oplossingen voor de door het bedrijfsleven ervaren drempels voor de energietransitie. (060.012)**

In 2019 hebben we onderzoek gedaan naar de ervaren drempels. Conclusies: de grootste drempel om te verduurzamen blijkt een gebrek aan focus en prioriteit voor duurzaamheid, vooral bij de kleine ondernemers en detailhandel. Klanten, omzet, drukte, de energierekening krijgt weinig aandacht. Inzetten op bewustwording en het beschikbaar stellen van (nog meer) informatie is niet de oplossing gebleken. We moeten letterlijk met de ondernemer aan tafel.

Kwaliteit

In dit corona-jaar hebben dit soort contacten met ondernemers op een laag pitje gestaan.

Geld**We doen mee met het project 'Zonnige bedrijven in de Achterhoek'. (060.012)**

Doel is meer zonne-energie op grote daken (> 500 m2). De actie is medio 2018 gestart.

Kwaliteit

De eerste ronde is succesvol afgerond. We moesten afhaken bij de volgende rondes vanwege de netcongestie op het middenspanningsnet in Berkelland. Samen met Liander en Agem wordt waar mogelijk gezocht naar maatwerkoplossingen.

De motie M20-03 van 26 mei 2020 over het stimuleren van zonnedaken is nog niet uitgevoerd als het gaat om de grote daken en het onderzoeken van een subsidieregeling voor het geschikt maken van grote daken.

Geld**We stimuleren het gezamenlijk optrekken van bedrijven bij de energietransitie. (060.012)**

Hierbij sluiten we aan bij het programma Werken en ondernemen in een sterke regio en het provinciale beleid voor de Toekomstbestendige bedrijventerreinen. Ook doen wij mee in het regiodealproject 'Circulaire bedrijvenparken' met het bedrijvenpark Borculo.

Kwaliteit

Veel activiteiten met en voor Berkellandse ondernemers hebben vertraging opgelopen of schuiven door tot 'na corona'. De prioriteit bij ondernemers ligt niet bij energie.

Wel zijn de voorbereidingen gestart om het bedrijvenpark Borculo toekomstbestendiger te maken.

Geld**We gaan door met de subsidieregeling maatschappelijke initiatieven.**

De beschikbare SVn stimuleringslening en de subsidieregeling worden nog weinig gebruikt. We gaan deze actief promoten.

■ **Kwaliteit**

In 2020 zijn 3 projecten voor subsidie uit de regeling Maatschappelijke initiatieven gehonoreerd:

- Postcoderoosproject Rietmolen. Op 2 bedrijfsdaken zijn in totaal 520 panelen geplaatst met een opbrengst van 140.000 kWh per jaar, te vergelijken met het gemiddelde jaarverbruik van bijna 50 huishoudens. Het project is afgerond.
- De ZONders in Beltrum voor een postcoderoosproject op 3 bedrijfsdaken. De verwachte opbrengst is 169.360 kWh. Het project is afgerond.
- Voetbalvereniging GSV in Geesteren voor maatregelen op het complex. De verwachte elektriciteitsopbrengst is 17.739 kWh en de besparing op gas 1.120 m3.

■ **Geld**

We promoten DOE-scans bij maatschappelijke organisaties. (060.013)

Daarmee krijgen zij inzicht in energiebesparingsmogelijkheden. Wij verwachten dat daarmee investeringen worden gestimuleerd.

■ **Kwaliteit**

Het blijkt dat instellingen te weinig energie gebruiken voor de DOE-scan. In plaats daarvan gaan we kijken of de MKB energy-check-up passender is.

■ **Geld**

We zorgen voor communicatie en bewustwording. (060.016)

Het blijft belangrijk om mensen bewust(er) te maken van de noodzaak om te verduurzamen. Achter een speciale 'knop' op de gemeentelijke website (Berkelland energieneutraal 2030) staat informatie over vraagstukken die met de energietransitie te maken hebben. En waar mensen terecht kunnen met vragen. In BerkelBericht verschijnen regelmatig artikelen. In opdracht van de gemeente voert Agem de campagne 'Heerlijk thuis in huis' uit. In die campagne komt ook energie(kosten)besparing en wooncomfort aan de orde.

■ **Kwaliteit**

Per april 2020 is er een speciale webpagina ingericht met informatie en links over duurzaamheid en energie. Deze 'hangt' aan de gemeentelijke website en is te bereiken via de knop 'Berkelland energieneutraal'. Er is een infographic gemaakt en gepubliceerd voor grootschalige opwek. Ook is er een lijst opgenomen met de meest gestelde vragen en antwoorden.

■ **Geld**

We monitoren de voortgang van onze energiedoelstelling. (060.016)

Jaarlijks, in het eerste kwartaal wordt gerapporteerd over de monitoringscijfers. De cijfers geven inzicht in relatie tot onze doelstelling Berkelland energieneutraal in 2030 in de gebouwde omgeving (particulieren, bedrijven en instellingen) zoals opgenomen in het Energie Uitvoeringsprogramma 2019-2022 (EUP2).

De monitoringscijfers worden sinds 2018 bijgehouden door de nationale klimaatmonitor www.klimaatmonitor/dashboard door het CBS en Rijkswaterstaat. De cijfers van de klimaatmonitor worden ook als bron gebruikt voor het EnergieTransitie model (ETM) die het rijk, de provincies en de regio's gebruiken in het kader van de Regionale Energie Transitie (RES). De klimaatmonitor heeft helaas nog geen gevalideerde data over het jaar 2020 beschikbaar. Deze zijn pas in het 4e kwartaal van het opvolgende jaar beschikbaar. Jaarlijks, in het eerste kwartaal, wordt gerapporteerd over de behaalde resultaten als het gaat om energieverbruik en energie opwek. Sinds 2020 maken we daarbij gebruik van de klimaatmonitor.

■ **Kwaliteit**

De klimaatmonitor heeft helaas nog geen gevalideerde data over het jaar 2020 beschikbaar. Deze zijn pas in het 4e kwartaal van 2021 beschikbaar. Met de monitoring lopen we dus altijd een jaar achter. De monitoringsgegevens zijn al beschikbaar gesteld in een aparte raadsbrief. De belangrijkste conclusies;

- We zien in 2019 ten opzichte van 2018 2% minder aardgasverbruik in woningen en bedrijven.
- We zien in 2019 ten opzichte van 2018 1% meer elektriciteitsverbruik in bedrijven en 3% meer in woningen.
Bij de toename van het elektriciteitsverbruik speelt waarschijnlijk de toename van elektrisch vervoer en warmtepompen een rol.
- De duurzaam opgewekte energie is in 2019 voor 20% afkomstig uit zonnestroom en warmtekrachtkoppeling en voor 80% uit biogas. Met name de ruwe biogasproductie door de firma GrootZevent.
- Er is sprake van een groei van duurzame opwek van 3% in 2019 ten opzichte van 2018.
- Besparing en duurzaam opwekken weegt niet op tegen het toegenomen energieverbruik.
- Het goede nieuws: als we rekening houden met het in gebruik nemen van de vergunde zonneparken en de zonneparken die in de pijplijn zitten, wordt tussen 2021 en 2025 43% (afgemeten aan de doelstelling in 2030) duurzaam opgewekt en bespaard. Nog 57% te gaan.

■ **Geld**

Speerpunt

Van het aardgas af.

Wat gaan we daarvoor doen?

We inventariseren de huidige stand van zaken van het gasnet, de warmtevraag, het warmte-aanbod, de planningen van beheer en onderhoud. (060.050)

Deze inventarisatie is nodig voor het stellen van prioriteiten bij de wijkaanpak, de transitievisie warmte.

■ **Kwaliteit**

Ten behoeve van de Regionale Energiestrategie is de regionale structuur Warmte is opgeleverd en de regionale warmte-atlas. Beide zijn basis voor onze eigen Transitievisie Warmte.

■ **Geld**

We maken een plan van aanpak om te komen tot een transitievisie warmte. (060.050)

Er is nog veel onduidelijk over de inhoud van een transitievisie warmte. Het ministerie en de VNG komen met een leidraad in 2020. Het plan van aanpak hebben we nodig om ervoor te zorgen dat we op tijd de transitievisie warmte hebben vastgesteld.

■ **Kwaliteit**

Er is begin 2021 een bestuursopdracht vastgesteld. Deze opdracht is de basis voor een uitvraag aan een extern bureau dat de transitievisie Warmte in 2021 voor ons zal maken.

■ **Geld**

Speerpunt

Gemeente als voorbeeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

We doen een innovatief circulair/duurzaam aanbestedingstraject om van te leren. (060.017)

Circulair aanbesteden is nog niet zo gemakkelijk. Want was is dat eigenlijk precies? En wat vinden wij belangrijk? Een ander soort uitvraag levert misschien meer op. Het is belangrijk dat onze medewerkers daar zelf mee aan de slag gaan om te ervaren hoe het anders kan.

■ **Kwaliteit**

Circulair aanbesteden is een nieuw begrip en is nog onbekend terrein. De ambitie is er, maar het hoe is nog niet bekend. Daarom is gekozen voor een begeleiding van een voorbeeldtraject door KplusV.

Voor een succesvol leertraject was nodig: een opdrachtgever met een actuele aanbesteding die kan dienen als voorbeeld. Dat is de aanbesteding van de catering geworden. De inkoop van de catering is namelijk momenteel onrechtmatig en er moest daarom een nieuwe aanbesteding komen. Dit traject loopt nog.

■ **Geld**

Het traject is gestart en de kosten zullen landen in 2021.

We onderzoeken de mogelijkheden en behoefte aan laadpalen in de centrumgebieden. (060.017)

Naarmate er meer elektrische voertuigen komen, moeten er meer oplaadmogelijkheden komen in de openbare ruimte. Het onderzoek doen we in overleg met ondernemers en de uitkomsten ervan nemen we mee in de centrumplannen.

■ **Kwaliteit**

Daar waar gewerkt wordt aan de centrumgebieden wordt al rekening gehouden met het plaatsen van laadpalen op de openbare parkeerplaatsen.

■ **Geld**

We ontwikkelen een eigen gemeentelijk initiatief voor grootschalige en lokale energieopwek (Motie M19-08). (060.017)

De gemeenteraad heeft het college gevraagd om een concreet uitgewerkt plan inclusief investeringsvoorstel te maken voor een eigen initiatief voor grootschalige lokale en duurzame energieopwek.

■ **Kwaliteit**

Het opleveren van de eerste bevindingen is vertraagd als gevolg van de coronacrisis. In combinatie met de herijking RODE in 2021 pakken we deze weer op.

■ **Geld**

We verduurzamen ons eigen vastgoed. (060.017)

Hoe en in welk tempo we ons vastgoed verduurzamen staat in het eind 2019 vastgestelde plan.

■ **Kwaliteit**

Wettelijke -korte termijn- maatregelen worden uitgevoerd.

Het onderzoek is in 2020 opgeleverd. Daaruit is gebleken dat het 100% energieneutraal maken van werf en gemeentekantoor te duur is. En omdat we onze warmte (kantoor) al duurzaam krijgen van FrieslandCampina levert het ook geen milieuwinst op. We kunnen wel, met gezond verstand, nog een aantal stappen zetten. Dat is de basis geweest voor

de concrete handvatten voor de in de Perspectiefnota 2021 voorgestelde versnelde investeringen. Deze moeten nog worden uitgewerkt.

■ **Geld**

Wij monitoren onze organisatie/bedrijfsvoering met de CO2 prestatieladder. (060.017)

Met de CO2-Prestatieladder wordt de gemeente uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO2-uitstoot te kennen en te verminderen.

Met het behalen van niveau 3 op de CO2-Prestatieladder richt de gemeente zich vooral op de CO2-uitstoot die wordt veroorzaakt door haar eigen organisatie. Dit houdt in dat de gemeente inzicht heeft in haar eigen energiestromen, zoals onder andere het gas-, elektra en brandstofverbruik, maar ook zakelijk gereden kilometers door medewerkers.

Voor het behouden van ons in 2019 behaalde certificaat voor niveau 3 (van 5) rapporteren wij schriftelijk onze voortgang.

■ **Kwaliteit**

We werken met nieuwsbrieven om de voortgang van de acties te laten zien. Door corona is die voortgang wel wat vertraagd. Toch is het gelukt om ons certificaat van niveau 3 te behouden. In november 2020 hebben we daarvoor een audit gehad. Wel met een waarschuwing dat het besluit van de gemeenteraad om te werken met goedkopere niet-Nederlandse groencertificaten voor de inkoop van groene energie (garanties van oorsprong) gevolgen kan hebben voor de certificering in 2021.

■ **Geld**

Wij voeren de reductiemaatregelen uit van de CO2 prestatieladder. (060.017)

Om CO2-reductie te kunnen behalen in zijn er maatregelen opgesteld die ervoor kunnen zorgen dat deze ambitie wordt bereikt. Het gaat om bijvoorbeeld energiescans voor eigen vastgoed, isolatiemaatregelen, ledverlichting, elektrische auto's, blauwe diesel, verminderen en/of vergroenen dienstkilometers, woon-werkverkeer, inkoop energie, communicatie en bewustwording.

■ **Kwaliteit**

Voor de nieuw aan te schaffen voertuigen zijn de eisen zodanig aangepast dat ze moeten kunnen rijden op niet-fossiele brandstoffen (HVO 100, de puurste vorm van blauwe diesel). Hiermee kunnen we 89% CO2 besparen ten opzichte van gewone diesel. De aanbesteding voor het leveren van HVO-diesel is eind 2020 gestart. Gevolg is dat we op zoek moeten naar een oplossing voor de brandstofvoorziening. Liever bij een ondernemer dan een HVO-'diesel'-tank op de werf plaatsen.

■ **Geld**

Uitgaven voor inventarisatie en begeleiding zijn gedekt met post 060.017. Uitgaven aan maatregelen vallen onder de desbetreffende posten (bijvoorbeeld brandstof, onderhoud aan verlichting, etc.).

Wat mag het kosten?

Bij 060.017 is het restant van 2019 project verder verduurzamen gemeentelijke gebouwen overgezet naar 2020.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
060.010 We stellen een nieuw EUP op	-421	0	0	0
060.011 EUP: ambitie wonen	0	-298	-298	-230
060.012 EUP: ambitie bedrijven	0	-124	-124	-79
060.013 EUP: ambitie maatschappelijke bedrijven	0	-64	-64	-17
060.014 EUP: ambitie grootschalig opwek	0	-10	-10	0
060.015 EUP: ambitie regionale samenwerking	0	-23	-23	0
060.016 EUP: ambitie communicatie en bewustwording	0	-100	-100	-3
060.017 Gemeente als voorbeeld	0	-1.341	-1.389	-49
060.040 Actief met duurzame energie	-66	0	0	0
060.050 Transitiewarmte	0	-50	-50	0
060.500 Loonkosten programma Actief met duurzaamheid en energie	-295	-302	-302	-302
060.700 Rente en afschrijving programma Actief met duurzaamheid en energie	0	-10	-10	0
Totaal Lasten	-782	-2.321	-2.368	-681
Baten				
060.010 We stellen een nieuw EUP op	16	0	0	0
060.011 EUP: ambitie wonen	0	0	0	0
060.012 EUP: ambitie bedrijven	0	0	0	22
060.040 Actief met duurzame energie	0	0	0	0
060.050 Transitiewarmte	0	0	0	0
Totaal Baten	16	0	0	22
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-766	-2.321	-2.368	-659
Onttrekkingen				
060.710 Reserves	0	0	2.048	357
Totaal Onttrekkingen	0	0	2.048	357
Mutaties reserves	0	0	2.048	357
Gerealiseerd resultaat	-766	-2.321	-320	-302

Projecten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Oorspronkelijk begroot	Uitgaven/Inkomsten tot begrotingsjaar	Realisatie 2020	Restant
060.010 We stellen een nieuw EUP op				
Lasten	0	-1	0	1
Totaal 060.010 We stellen een nieuw EUP op	0	-1	0	1
060.011 EUP: ambitie wonen				
Lasten	-1.205	-228	-230	-746
Baten	0	16	0	-16
Totaal 060.011 EUP: ambitie wonen	-1.205	-212	-230	-762
060.012 EUP: ambitie bedrijven				
Lasten	-735	-139	-79	-516
Baten	0	0	22	-22
Totaal 060.012 EUP: ambitie bedrijven	-735	-139	-57	-538
060.013 EUP: ambitie maatschappelijke bedrijven				
Lasten	-205	-34	-17	-154
Totaal 060.013 EUP: ambitie maatschappelijke bedrijven	-205	-34	-17	-154
060.014 EUP: ambitie grootschalig opwek				
Lasten	-40	-4	0	-36
Totaal 060.014 EUP: ambitie grootschalig opwek	-40	-4	0	-36
060.015 EUP: ambitie regionale samenwerking				
Lasten	-140	0	0	-140
Totaal 060.015 EUP: ambitie regionale samenwerking	-140	0	0	-140
060.016 EUP: ambitie communicatie en bewustwording				
Lasten	-100	-2	-3	-95
Totaal 060.016 EUP: ambitie communicatie en bewustwording	-100	-2	-3	-95
060.017 Gemeente als voorbeeld				
Lasten	-5.187	-13	-49	-5.126
Baten	0	66	0	-66
Totaal 060.017 Gemeente als voorbeeld	-5.187	53	-49	-5.191
060.050 Transitiewarmte				
Lasten	-150	0	0	-150
Baten	0	0	0	0
Totaal 060.050 Transitiewarmte	-150	0	0	-150
Gerealiseerd resultaat	-7.762	-339	-356	-7.066

Beleidskaders die de raad heeft vastgesteld

- EUP 2019-2022
- RODE beleidskader
- Motie M19-08 eigen gemeentelijk initiatief grootschalige opwek energie
- Plan van aanpak uitvoering motie M19-08
- Aanpassing RODE beleidskader

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	4,8	15,3	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	
		2017	5,4	16,8		
		2018	7,7	17,6		

SPORT IS MEER!

Een leven lang sporten en bewegen

Wat speelt er?

- Sport en bewegen zijn goed voor de gezondheid, sociale contacten, welzijn en persoonlijke ontwikkeling. Individueel of met een team, als deelnemer, toeschouwer of vrijwilliger, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd, bij een accommodatie, gewoon op straat of in een park. Van jong tot oud beleven we er plezier aan. Sport en bewegen bevorderen eigen regie en creëren ontmoetingen. Daarom richten we ons op alle inwoners van Berkelland in alle leeftijdscategorieën, met speciale aandacht voor de mensen met een beperking, minima-gezinnen en mensen met een migratie achtergrond.
- We zien sport en bewegen als een krachtig middel om maatschappelijke doelen te bereiken en het is daarom van belang om aansluiting te hebben onder andere bij het lokale uitvoeringsprogramma 'Samen denken, Samen doen', het regionale preventieprogramma en het nationale sportakkoord. Het regionale sportakkoord Achterhoek in Beweging 2020-2030 is in uitvoering. Met de 8 samenwerkende gemeenten zetten we sport en bewegen centraal in de Achterhoek.
- In 2020 is de nieuwe uitvoeringsagenda van de Achterhoek in Beweging van start gegaan. We werken samen aan de thema's: 'Gezonde Jeugd' (leefstijl), Uniek Sporten (sporten met een beperking), Vitaal ouder worden, Open club/Vitale sportparken, Sportieve beroepsbevolking, Talentontwikkeling en Evenementen.
- Het lokale sport- en beweegakkoord 'Heel Berkelland Beweegt' is in 2020 ondertekend door 80 partners. We werken aan een lokaal sportakkoord voor Berkelland. Hierin hebben we accenten gelegd die voor Berkelland belangrijk zijn.
- Berkelland staat bekend om haar vitale verenigingsleven maar de omgeving van (sport) verenigingen is aan het veranderen. Demografische ontwikkelingen kunnen leiden tot minder leden, minder vrijwilligers en problemen met de betaalbaarheid van de sport. Het verenigingsleven komt voor nieuwe uitdagingen te staan en dat vraagt om meer zelfstandigheid en ondernemerschap. Sportverenigingen moeten op zoek naar nieuwe samenwerkingen en een innovatief sportaanbod.
- In 2020 is het door de gemeenteraad op 10 december 2019 beschikbaar gestelde budget uitgekeerd voor de regeling incidentele bijdragen (€ 200.000) en de subsidieregeling transformatie van de sportverenigingen (€ 200.000).

Speerpunt

Een leven lang sport en bewegen voor iedereen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor volwassenen uit minima-gezinnen zijn er de regelingen gericht op meedoen waardoor zij kunnen sporten en bewegen.

In 2020 is een voorstel gedaan om het meedoenarrangement vorm te geven voor activiteiten op het gebied van sport en verenigingen. Het betreft een pilot van het programma Zorg voor wie dat nodig heeft, met de duur van een jaar.

■ **Kwaliteit**

Er is gekozen voor een doelgroepgericht meedoenarrangement. De focus ligt op inwoners die het meeste baat hebben van deze sportieve activiteiten.

Parallel aan de implementatie van het meedoenarrangement loopt de leverancierswerving. Doel hiervan is om een breed scala aan activiteiten te hebben wanneer het meedoenarrangement in mei 2021 van start gaat.

■ **Geld**

We faciliteren 'Achterhoek in beweging' en ondersteunen initiatieven uit de samenleving. (070.070)

Achterhoek in Beweging stelt de kracht van sport, bewegen en een gezonde leefstijl centraal in de Achterhoek. Het is een belangrijk platform met partners in de zorg, het onderwijs, de overheid, cultuur, het bedrijfsleven en de sportwereld. Een plek waar alle regionale en lokale ambities, initiatieven, mensen en middelen bij elkaar komen.

Onder deze activiteit valt ook de 'vliegwielfunctie sport' voor het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving.

Kwaliteit

Er is een nieuwe structuur voor samenwerking overeengekomen. Deze bestaat uit de Stichting Achterhoek in Beweging en het samenwerkingsverband van 8 Achterhoekse gemeenten. De Stichting borgt de private samenwerking, het samenwerkingsverband de publieke. Deze constructie biedt de basis voor slagvaardig optreden en biedt de gewenste duidelijkheid voor de toekomst. De gemeenten bepalen gezamenlijk waar vanuit gemeentelijk perspectief de regionale prioriteiten voor bewegen, sporten en gezondheid liggen. De Stichting voert het regionaal beweeg- en sportakkoord en de uitvoeringsagenda uit. Er is een subsidierelatie tussen beide.

Achterhoek in Beweging heeft als 'sportformateur' het proces begeleid om samen met vele partners het Lokaal Sport- en Bewegingsakkoord 'Heel Berkelland beweegt' tot stand te laten komen. 80 partijen hebben het akkoord ondertekend. Zie ook raadsbrief d.d. 3 december 2020.

Projectgroepen zijn aan de slag gegaan met de ambities:

- toekomstbestendig beweeg- en sportlandschap realiseren
- 18+ doelgroepen begeleiden naar een passend aanbod
- een gezonde generatie realiseren.

Achterhoek in Beweging heeft de verenigingsmonitor opgeleverd voor de Achterhoek en specifiek voor Berkelland. De verenigingsmonitor is een basis voor gerichte ondersteuning bij het toekomstbestendig worden/blijven van sportverenigingen.

Geld

Het budget van € 14.000 voor de vliegwielfunctie sport (bedoeld voor het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving) is bijna ongebruikt gebleven. Dat is ook logisch met het oog op corona.

Bij de bestuursrapportage:

- is € 5.000 overgeheveld naar de activiteit 'We faciliteren de Sportfederatie Berkelland'.

Dit budget is bestemd voor de additionele taken van de SFB voor het projectteam Achterhoek in Beweging.

- Zijn de structurele middelen voor deelname aan het Jeugdfonds sport en cultuur (€ 6.000) overgeheveld naar het programma werken en ondernemen. Dit maakt dat activiteiten rondom het onderwerp armoede gebundeld zijn.

We zetten combinatiefunctionarissen in (Brede Impuls) die verbindingen leggen tussen sport, cultuur en welzijn. (070.010)

We willen combinatiefunctionarissen blijven inzetten om ervoor te zorgen dat kinderen onder leiding van professionals meer en beter gaan bewegen (voor, onder en na schooltijd). Datzelfde geldt voor het stimuleren van sport en bewegen door ouderen.

2020/2021 was het laatste jaar van de huidige afspraken over de inzet van de combinatiefunctionarissen. In het voorjaar van 2021 moet de aanbesteding voor de nieuwe periode zijn afgerond met een gunning.

Kwaliteit

De combinatiefunctionarissen hebben kans gezien om tijdens de Coronacrisis de jeugd zoveel mogelijk alternatieven te bieden om in beweging te komen en iets te doen met cultuur. Sportfederatie Berkelland, BewegingsWijs, Muziek- en KunstWijs, de Bibliotheek Oost-Achterhoek en scholen hebben daaraan volop bijgedragen. Ook de Zomertoer, een

zomerprogramma voor basisschoolleerlingen, is doorgegaan in aangepaste vorm. Daarbij is extra aandacht voor kinderen uit vluchtelinggezinnen en kinderen met een beperking. De inzet op volwassenen, waaronder senioren en ander kwetsbare groepen heeft stilgelegen vanwege corona of heeft in aangepaste vorm plaatsgevonden. Bijvoorbeeld met online lessen en balkontrainingen. Vooral de uitvoering van de culturele activiteiten heeft stilgelegen.

De inzet van de combinatiefunctionarissen is geëvalueerd. Die evaluatie biedt input voor de nieuwe aanbesteding in 2021. In overleg met de partners is de aanbesteding voor de nieuwe periode een jaar uitgesteld. De huidige afspraken over de inzet lopen ongewijzigd door tot en met het schooljaar 2021-2022. De gemeenteraad is hierover per brief van 3 december 2020 geïnformeerd.

■ **Geld**

In de begroting is alleen het reguliere bedrag voor de combinatiefunctionarissen opgenomen. Wij zetten meer in dan de landelijke vergoeding. Dit extra gedeelte van € 124.000 dekken we uit de reserve nadelen decentralisaties. Vanaf 2021 wordt de dekking van de CF volledig gedekt uit de algemene middelen, zoals besloten bij de Perspectiefnota 2021.

Speerpunt

Toekomstbestendige verenigingen en sportinfrastructuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

We beheren gemeentelijke (binnen) sportaccommodaties. (070.020)

Als gemeente moeten we ervoor zorgen dat schoolgym mogelijk is (wettelijke taak). Daarom beheren we binnensportaccommodaties. De huidige binnensportaccommodaties voldoen niet allemaal meer aan de eisen, worden onvoldoende gebruikt en/of zijn duur in beheer. Het is nodig om per kern te kijken naar de behoefte aan binnensportaccommodatie, de duurzaamheid daarvan en de samenhang met andere voorzieningen. Moderne toekomstbestendige voorzieningen passen bij de behoefte en zijn beter te exploiteren.

In 2019 voerden we het eerste haalbaarheidsonderzoek uit in Ruurlo. Eenzelfde soort onderzoek is gestart in Eibergen. In 2021 en 2022 volgen Borculo en Neede.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We hebben per saldo (na verrekening van de Corona- tegemoetkoming van het rijk) € 78.500 minder inkomsten gehad uit de verhuur van sportaccommodaties.

De exploitatiekosten waren € 216.000 hoger dan geraamd. Dit heeft voor € 70.000 te maken met de BTW verrekening, de nieuwe aanbesteding van schoonmaak en een te lage raming (gemeld bij bestuursrapportage 2020). Het restant komt door onderhoudskosten die centraal zijn begroot in het programma financiën.

Exploitatievraagstukken worden meegenomen bij de haalbaarheidsonderzoeken sportaccommodaties.

We faciliteren de Sport Federatie Berkelland. (070.030)

De Sportfederatie Berkelland (SFB) ondersteunt verenigingen met advisering, procesbegeleiding en het organiseren van deskundigheidsbevordering. De SFB heeft een groot netwerk in het sociaal domein opgebouwd en is een belangrijke overlegpartner voor de gemeente. De SFB doet volop mee met Achterhoek in Beweging en is in 2020 gestart met het project clubkadercoach vanuit 'Samen Denken, Samen Doen'.

■ **Kwaliteit**

De Sportfederatie Berkelland heeft tijdens de coronacrisis als vraagbaak gefunctioneerd voor verenigingen. Ook hield zij een oogje in het zeil over hoe verenigingen hun

activiteiten weer oppakten zodra dat mocht. Tegelijkertijd heeft de SFB verenigingen ondersteund bij de planvorming en het aanvragen van subsidie uit de regeling Transformatiefonds Sport dat in 2020 is opengesteld.

Inmiddels is de SFB gestart met het project clubkadercoach vanuit 'Samen denken, Samen doen'. Door corona kwam dit project niet van de grond. De SFB heeft extra tijd gekregen om te presteren.

■ **Geld**

Bij de bestuursrapportage 2020 is € 5.000 toegevoegd aan het budget voor de SFB voor de additionele taken voor het projectteam Achterhoek in Beweging.

Verder is er sprake van een geringe budgetoverschrijding (€ 6.000) in verband met indexatie en de afrekening van Sjors Sportief.

We grijpen natuurlijke momenten aan om de gemeentelijke sportaccommodaties toekomstbestendig te maken.

■ **Kwaliteit**

In Ruurlo is de sporthal aan vervanging toe. Bij de Perspectiefnota 2021 is alvast rekening gehouden met een investering van € 8 miljoen. Helaas verloopt het proces om te komen tot een locatiekeuze minder soepel dan gewenst. Het is niet gelukt om in 2020 een besluit te nemen over de locatie en het beschikbaar stellen van een krediet voor de binnensportaccommodatie in Ruurlo. Een aanvullend, onafhankelijk locatieonderzoek zal in 2021 plaatsvinden.

In Borculo is de nieuwbouw van het Staring College op de wildbaan aanleiding om een onderzoek te doen naar de toekomstige binnensportaccommodatie in Borculo.

Ook het onderzoek in Eibergen is gestart.

■ **Geld**

We ondersteunen de exploitatie van zwembaden en de bijbehorende sportaccommodaties. (070.040 en 070.041)

De zwembaden in Ruurlo en Borculo zijn eigendom en in beheer van een stichting. De gemeente draagt een subsidie bij. De exploitatie van de zwembaden in Neede en Eibergen zijn overgedragen aan een bedrijf. Ook onder deze activiteit valt de exploitatie van de sporthallen bij De Meene in Ruurlo, 't Timpke in Borculo en 't Spilbroek in Neede. Rondom onderhoud/renovatie worden soms aparte (financiële) afspraken gemaakt.

■ **Kwaliteit**

Voor de exploitanten van zwembaden en sporthallen is het vanwege de coronamaatregelen een zware tijd. De effecten op de exploitatie zijn op het moment van schrijven van deze jaarverantwoording nog niet volledig bekend.

De subsidieovereenkomsten van 't Timpke en De Meene en de afspraken over de instandhoudingsbijdrage voor het natuurbad Rekken liepen dit jaar af en zijn met een jaar verlengd.

■ **Geld**

Bij de bestuursrapportage 2020 zijn de exploitatiesubsidies geïndexeerd. Het gaat voor 2019 en 2020 om € 42.511. Deze indexering is gedekt vanuit de stelpost prijsstijgingen.

Overigens is bij de raming voor 2020 uitgegaan van een te hoog basisbedrag op basis van de exploitaties van zwembaden 2019. Het gaat om een voordeel van € 39.000.

We subsidiëren jeugdleden van sportverenigingen. (070.050)

In het vitaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd onder sportverenigingen wordt aangegeven dat er behoefte is aan structurele ondersteuning. De reguliere subsidie die verenigingen ontvangen, wordt nu hoofdzakelijk bepaald aan de hand van het aantal jeugdleden. Deze aantallen lopen terug en daarmee neemt ook de hoogte van de subsidie die wordt ontvangen af. Tegelijkertijd gaan de verenigingen zich, mede gestuurd vanuit gemeentelijk beleid, richten op andere doelgroepen. We onderzoeken daarom of de huidige (structurele) subsidieregeling nog aansluit

op de feitelijke situatie. Dit thema wordt in 2021 concreet opgepakt binnen de uitwerking van het 'lokale sportakkoord'.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Er is minder uitgegeven op deze post omdat er minder jeugdleden zijn. Het gaat om ongeveer € 4000.

Wat mag het kosten?

Ten opzichte van de vastgestelde begroting is er in de primitieve begroting € 60.000 verschoven van de activiteit 070.030 naar de activiteit 070.070.

De exploitatiekosten van binnensportaccommodaties waren € 70.000 hoger dan geraamd. Dit heeft te maken met de BTW verrekening, de nieuwe aanbesteding van schoonmaak en een te lage raming (gemeld bij bestuursrapportage 2020).

Verder is budget voor de regeling incidentele bijdragen en de subsidieregeling transformatie van de sportverenigingen opgenomen in de begroting (€ 400.000) op basis van het raadsbesluit van 10 december 2019. Dit budget is nagenoeg geheel in 2020 besteed. Laatste uitbetalingen vinden plaats in 2021.

Ook is bij de bestuursrapportage gemeld dat we € 54.322,39 SPUK-compensatie (Regeling specifieke uitkering stimulering sport) hebben ontvangen van het Rijk. Het betreft compensatie van het rijk voor wegvallende BTW inkomsten van de gemeente. De compensatie kunnen wij niet goed van tevoren ramen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
070.010 Verbinding sport, cultuur en welzijn (Brede Impuls)	-393	-232	-356	-354
070.020 Beheer gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties	-640	-520	-480	-696
070.030 Faciliteren Sport Federatie Berkelland	-113	-140	-85	-94
070.041 Zwembaden	-1.015	-1.051	-1.094	-1.055
070.050 Subsidieren jeugdleden sportverenigingen	-91	-92	-92	-87
070.070 Wij faciliteren Achterhoek in beweging	-18	0	-49	-35
070.080 Toekomstbestendige sportverenigingen	0	0	-400	-375
070.500 Loonkosten programma Sport is meer	-225	-223	-223	-223
070.700 Rente en afschrijving programma Sport is meer	-138	-146	-146	-112
Totaal Lasten	-2.633	-2.404	-2.925	-3.033
Baten				
070.010 Verbinding sport, cultuur en welzijn (Brede Impuls)	15	0	0	2
070.020 Beheer gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties	229	214	268	189
070.030 Faciliteren Sport Federatie Berkelland	29	0	0	0
070.070 Wij faciliteren Achterhoek in beweging	0	0	0	0
Totaal Baten	273	214	268	191
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.360	-2.190	-2.657	-2.842
Onttrekkingen				
070.710 Reserves	0	0	524	499
Totaal Onttrekkingen	0	0	524	499
Stortingen				
070.710 Reserves	0	0	0	-45
Totaal Stortingen	0	0	0	-45
Mutaties reserves	0	0	524	454
Gerealiseerd resultaat	-2.360	-2.190	-2.133	-2.388

Projecten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
60510901 PRJCT Haalbaarheidsonderzoek binnensport				
Lasten	-15	0	-45	0
Totaal 60510901 PRJCT Haalbaarheidsonderzoek binnensport	-15	0	-45	0
60510902 PRJCT Eenmalige subsidieregeling sport				
Lasten	0	0	-200	-191
Totaal 60510902 PRJCT Eenmalige subsidieregeling sport	0	0	-200	-191
60510903 PRJCT Transformatie sport				
Lasten	0	0	-200	-184
Totaal 60510903 PRJCT Transformatie sport	0	0	-200	-184
Gerealiseerd resultaat	-15	0	-445	-375

Beleidskaders die de raad heeft vastgesteld

- Sportkader Achterhoek in Beweging 2016-2020
- Uitvoeringsagenda Achterhoek in Beweging 2016-2020

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Niet-sporters	%	2012	47	46,4	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
		2016	46,5	48,7		

CULTUUR IS VAN IEDEREEN

Cultuur beleef je in Berkelland

Wat speelt er?

- Cultuur is kunst, muziek, toneel, archeologie, monumenten, media, musea, beeldende kunst en (culturele)evenementen. Maar cultuur is ook hoe we met elkaar omgaan, wat we met elkaar beleven en hoe we naar dingen kijken.
- Alle inwoners van Berkelland hebben te maken met cultuur, als maker, toeschouwer, volger of deelnemer. Ze zorgen samen voor een groot aanbod aan culturele activiteiten.
- Om dit allemaal toekomstbestendig te maken moeten we (door)ontwikkelen. Er ontbreekt daarvoor een samenhangende visie. Zo'n visie willen we samen met alle betrokkenen maken. Dat moet ervoor zorgen dat we effectiever en duurzamer samen gaan werken aan gemeenschappelijke doelen; lokaal en regionaal.

Speerpunt

Een samenhangende cultuur- en erfgoedvisie met uitvoeringsprogramma.

Wat willen we bereiken?

- Alle kinderen komen in aanraking met muziek, kunst en cultuur.
- Cultuur is zoveel mogelijk zichtbaar en toegankelijk voor iedereen.
- Culturele organisaties zijn toekomstbestendig.
- Inwoners blijven culturele initiatieven ontwikkelen.
- Leesvaardige, mediawijze kinderen.
- Aandacht voor laag-geletterden.
- Behoud en doorontwikkeling van erfgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?

We helpen culturele organisaties bij de (door)ontwikkeling naar toekomstbestendigheid. (080.120)

Hiervoor is € 100.000 beschikbaar. Op basis van de Cultuur- en erfgoedvisie zoeken we in 2021 naar een goede besteding van dit bedrag.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Bij raadsbesluit van 10 december 2019 is € 100.000 beschikbaar gesteld voor hulp bij de transformatie naar toekomstbestendigheid (vergelijk transformatiefonds sport). Het geld krijgt een bestemming op basis van het uitvoeringsprogramma van de cultuur- en erfgoedvisie. Dit gebeurt vanaf 2021.

We maken een cultuur- en erfgoedvisie met uitvoeringsprogramma. (080.010)

De cultuur- en erfgoedvisie is breed en integraal aangepakt. De oorspronkelijk gedachte procesaanpak 'innovatief-light' is in 2020 aangepast met het oog op het Covid-19.

Onderdeel van de cultuur- en erfgoedvisie is een visie op religieus erfgoed (kerkennisie): wat is er (on)mogelijk met (vrijkomende) kerken in Berkelland de komende 5 tot 10 jaar? Hiervoor hebben we subsidie gekregen van de Rijksoverheid.

In 2021 gaan we aan de slag met de acties uit het uitvoeringsprogramma.

■ **Kwaliteit**

Door de coronamaatregelen waren we genooddaakt om een aangepaste aanpak te kiezen. Een aanpak die zoveel mogelijk recht doet aan de oorspronkelijke bedoeling: zoveel mogelijk participatie en inbreng van betrokkenen. Zie ook de informatie hierover in

de raadsbrieven van 8 mei 2020 (corona-update), 3 december 2020 (voortgang cultuur- en erfgoedvisie) en 23 februari 2021 (update coronacrisis).

Ook het proces om te komen tot een kerkenvisie (als onderdeel van de cultuur- en erfgoedvisie) is anders ingericht. In plaats van fysieke bijeenkomsten zijn online-sessies gehouden.

■ **Geld**

Voor het proces om te komen tot een cultuur- en erfgoedvisie, inclusief kerkenvisie, is € 60.000 in de begroting opgenomen. Voor het maken van de kerkenvisie hebben wij subsidie gevraagd en gekregen van de Rijksoverheid (€ 50.000). In de bestuursrapportage zijn deze middelen toegevoegd aan deze activiteit.

Het geld is besteed aan bijeenkomsten, de inschakeling van Cultuur Oost, extra capaciteit voor de kerkenvisie en ontwerpwerk. Er resteert nog € 29.725, te gebruiken voor het afmaken van de visie en het uitvoeringsprogramma.

We nemen deel aan het Cultuur –en Erfgoedpact. (080.060)

Samen met 9 Achterhoekse gemeenten werken we samen aan het versterken van culturele identiteit en leefbaarheid in de Achterhoek, met als dragers cultuur, erfgoed en amateurkunst.

■ **Kwaliteit**

Bij het vaststellen van de perspectiefnota 2021 op 8 juli 2020 is het besluit genomen om geen bijdrage meer beschikbaar te stellen voor het cultuur- en erfgoedpact Achterhoek. Hierdoor zouden we niet meer kunnen deelnemen aan het nieuwe pact voor de periode 2021-2024.

Toch is dat wel gelukt dankzij een samenwerking met de Stichting Muziek en Kunstwijs. Zie ook de raadsbrief van 14 oktober 2020.

■ **Geld**

We ondersteunen de (vrijwilligers van de) dorpsböke. (080.010)

In Berkelland hebben we dorpsböke in alle kleine kernen; zij werken samen met de basisscholen, dorpshuizen en de bibliotheek Oost-Achterhoek. Het boekenaanbod is gericht op de lokale behoefte. De dorpsböke worden gerund door vrijwilligers.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We ondersteunen via subsidiëring diverse lokale culturele activiteiten en/of verbanden. (080.020)

Het gaat hier om onder meer de subsidiëring aan de BeMO, diverse muziek- en culturele verenigingen en jaarlijkse culturele evenementen.

■ **Kwaliteit**

In verband met de Coronamaatregelen konden diverse activiteiten geen doorgang vinden. Soms is daarvoor al wel een subsidie verstrekt. Deze subsidies hebben wij niet teruggevorderd.

Wél hebben we in de beschikkingen voor 2021 een beroep gedaan op de subsidieontvangers. Gevraagd is om de subsidie terug te storten of te reserveren voor een volgend jaar en dan geen subsidie aan te vragen.

■ **Geld**

Overschrijding van €10.000 wordt veroorzaakt door de indexatie. Deze indexatie is niet verwerkt in de begroting van deze activiteit. Dekking van deze indexatie staat bij programma financiën algemene baten en lasten.

We subsidiëren de bibliotheek Oost-Achterhoek. (080.040)

Leesvaardigheid en informatievaardigheid zijn onmisbaar voor zelfredzame inwoners. De Bibliotheek Oost-Achterhoek (BOA) zet hierop in met als doel leesbevordering van inwoners, hen te ondersteunen in leren en informatie toegankelijk te maken.

Kwaliteit

Het beleidsplan van de bibliotheek Oost-Achterhoek 'Meer Waarde Boeken 2015-2019' is vervangen door het nieuwe beleidsplan 'Samen Vaardig 2020-2023'.

Het nieuwe beleidsplan kent 3 strategische lijnen:

- Basisvaardigheden: naar een verbreed taalhuis;
- Jeugd en onderwijs: partner voor scholen en kinderen
- Fysieke en digitale bibliotheek: bruisende ontmoetingsplaatsen.

Ook de bibliotheek heeft te maken gehad met beperkende coronamaatregelen. Er konden bijvoorbeeld geen bezoekers worden ontvangen. De belangstelling voor het op bestelling afhalen van boeken viel tegen. Het uitlenen van e-books is gestegen. In hoeverre dit invloed heeft op de exploitatie moet nog blijken. Op het moment van schrijven van deze jaarverantwoording was de jaarrekening nog niet beschikbaar.

Geld

De bibliotheek ontving volgens de beschikking in 2020 € 621.000. Dit is € 27.000 meer dan geraamd. De overschrijding wordt veroorzaakt door indexering. In de bestuursrapportage 2020 is al gemeld dat dit bedrag wordt gedekt bij de algemene baten en lasten.

We subsidiëren de instandhouding van monumenten. (080.050)

Dit doen we via een subsidieregeling. Eigenaren van gemeentelijke monumenten kunnen een bijdrage krijgen voor het onderhoud aan hun pand. Het beschikbare budget is vanaf 2021 verminderd als gevolg van de besluitvorming in de Perspectiefnota 2021. Uit dit budget betalen we ook de kosten voor de monumentendag en (externe) advieskosten.

Kwaliteit

Samen met de provincie ondersteunen we eigenaren met het onderhoud van hun monument door bij te dragen aan de meerkosten om de aanwezige waarden te behouden. In 2020 hebben we een nieuw uitvoeringskader vastgesteld dat de kwaliteit in de hele keten verbetert en de administratieve last vermindert. Door corona zijn inspecties op locatie beperkt gebleven.

Het project "Een Nieuwe Tijd" is in 2019 gestart en kreeg begin maart 2020 een vervolg door mee te doen met de eerste ronde van het landelijk programma 'Erfgoed Deal'. Een Nieuwe Tijd is een samenwerkingsprogramma van elf gemeenten uit de Achterhoek om met de inzet van erfgoed uit de wederopbouw (1940-1965) draagvlak te vergroten en huidige vraagstukken op het gebied van wijkaanpak en energievorm te geven. Niet via de traditionele 'monumentenzorg' waarin behoud van architectuur en stedenbouw vooropstaat, maar vanuit de gedachte mensen te betrekken om de (her)inrichting van hun eigen leefomgeving aan de hand van de verhalen van plekken vorm te geven in het tijdsbeeld van de wederopbouwperiode.

Geld

Ten aanzien van het onderhoud aan gemeentelijke monumenten zijn minder subsidieaanvragen ingediend en toegekend. Daarnaast hebben we in 2020 eerdere toegekende subsidies uit 2018 en 2019 in 2020 uitgekeerd. We verwachten in 2021 een deel van het voorschot van de provinciale bijdrage (ongeveer € 18.000) terug te moeten geven door het ontbreken van aanvragen. Dit bedrag hebben we als verplichting voor 2020 opgevoerd. Hierdoor ontstaat er per saldo een tekort van € 15.000.

Ten aanzien van het project "Een Nieuwe Tijd" is Berkelland 'penvoerder' voor de deelnemende gemeenten. Dat wil zeggen dat Berkelland namens de andere gemeenten de subsidie heeft aangevraagd bij het programma Erfgoed Deal en ontvangen. Dat geld wordt ook weer uitgegeven door de projectleiding om de doelen te realiseren. Het gaat om € 230.000. Dit wordt via een specifieke uitkering vanuit het rijk aan ons uitgekeerd.

We subsidiëren het Erfgoedcentrum Achterhoek-Liemers (ECAL). (080.060)

Het ECAL beheert onze archieven en het streekarchief. Deze archieven zijn steeds meer digitaal. Daarom is het ECAL bezig met de inrichting van een digitaal depot. En zorgt daarmee voor de toegankelijkheid van digitale informatie. Het ECAL is een rijke bron van informatie over de streekcultuur en -historie in de vorm van archieven, beeldcollecties, boeken en documentatie.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We subsidiëren musea. (080.050)

Museum De Scheper, het Brandweermuseum en De Lebbenbrugge ontvangen een bijdrage. Museum de Scheper beheert daarnaast een gemeentelijke collectie en ontvangt daarvoor een vergoeding.

■ **Kwaliteit**

Ook musea hebben een groot deel van het jaar hun deuren niet kunnen openen. Wij weten niet of en in hoeverre zij daardoor in problemen zijn gekomen. Er is in elk geval geen gebruik gemaakt van de subsidieregeling Covid-19.

Er zijn geen subsidies teruggevorderd omdat prestaties niet zijn geleverd.

■ **Geld**

De afwijking tussen begroting en realisatie wordt veroorzaakt door indexatie. De dekking hiervan staat bij financiën algemene baten en lasten.

We zorgen voor cultuureducatie voor ieder kind in het basisonderwijs. (080.020)

We zetten stichting Muziek en KunstWijs in om in het basisonderwijs muziek-, kunst- en cultuureducatie vorm te geven. Hierbij proberen we zoveel mogelijk de verbinding te maken met lokale culturele verenigingen/organisaties.

■ **Kwaliteit**

De Stichting Muziek en KunstWijs is in corona-tijd voor ons een belangrijke partner gebleken voor de informatievoorziening aan culturele verenigingen en organisaties. Veel van de activiteiten moesten door de corona-maatregelen anders worden ingevuld.

■ **Geld**

De afwijking tussen begroting en realisatie wordt veroorzaakt door indexatie. De dekking hiervan staat bij financiën algemene baten en lasten.

Wat mag het kosten?

Ten opzichte van de vastgestelde begroting zijn de budgetten voor de activiteiten 080.022 (€ 195.000), 080.041 (€ 235.000) en 080.051 (€ 87.000) samengevoegd onder activiteit 080.020. Dit omdat al deze budgetten onderdeel uitmaken van de bezuinigingsopdracht.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
080.010 Vrijwilligers Dorpsboke	-35	-35	-35	-35
080.020 Subs div lokale culturele act	-621	0	-516	-527
080.022 Cultuurbeleid en onderhoud kunst	0	-195	0	0
080.040 Bibliotheek Oost Achterhoek subs	-610	-595	-622	-627
080.041 Cultuur educatie voor ieder kind	0	-235	0	0
080.050 Gemeentelijke monumenten	-202	-85	-315	-375
080.051 Subsidiëren musea	0	-87	0	0
080.060 Erfgoed centrum	-256	-256	-256	-256
080.090 Cultuurnota met uitvoeringsprogramma	-10	-32	-17	-7
080.110 We maken een kerken-/cultuurvisie	0	0	-60	-30
080.120 Toekomstbestendige cultuurverenigingen	0	0	-100	0
080.500 Loonkosten programma Cultuur is voor iedereen	-219	-219	-219	-227
080.700 Rente en afschrijving programma Cultuur is voor iedereen	-26	-8	-8	0
Totaal Lasten	-1.979	-1.749	-2.150	-2.085
Baten				
080.020 Subs div lokale culturele act	71	0	0	0
080.040 Bibliotheek Oost Achterhoek subs	11	5	5	6
080.050 Gemeentelijke monumenten	107	0	0	45
Totaal Baten	189	5	5	50
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.790	-1.744	-2.145	-2.034
Onttrekkingen				
080.090 Cultuurnota met uitvoeringsprogramma	0	0	0	0
080.710 Reserves	0	0	110	10
Totaal Onttrekkingen	0	0	110	10
Stortingen				
080.710 Reserves	0	0	0	-30
Totaal Stortingen	0	0	0	-30
Mutaties reserves	0	0	110	-20
Gerealiseerd resultaat	-1.790	-1.744	-2.035	-2.054

Projecten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Oorspronkelijk begroot	Uitgaven/Inkomsten tot begrotingsjaar	Realisatie 2020	Restant
60530901 PRJCT Eenmalige subsidieregeling cultuur				
Lasten	-100	0	0	-100
Totaal 60530901 PRJCT Eenmalige subsidieregeling cultuur	-100	0	0	-100
60550001 PRJCT Cultuur/kerkenvisie				
Lasten	-60	0	-30	-30
Totaal 60550001 PRJCT Cultuur/kerkenvisie	-60	0	-30	-30
60830904 PRJCT Reg.proj. nieuwe tijd wederopb in Achtrhk				
Lasten	-230	0	-241	11
Baten	0	0	9	-9
Totaal 60830904 PRJCT Reg.proj. nieuwe tijd wederopb in Achtrhk	-230	0	-232	2
Gerealiseerd resultaat	-390	0	-262	-128

SAMEN VEILIG

Veilig zijn in Berkelland? Daar zorgen we samen voor!

Wat speelt er?

- Berkelland is een veilige gemeente om in te wonen (zie onder andere www.ad.nl/misdaadmeter). Dat willen we graag zo houden. Toch hebben onze inwoners te maken met gevoelens van onveiligheid en is er binnen onze gemeente sprake van criminaliteit en ondermijnende activiteiten.
- Ondermijnende activiteiten zijn activiteiten waarbij er sprake is van vermenging van de 'onderwereld' met de 'bovenwereld'. Voorbeelden daarvan zijn wietplantages op zolderkamers of in boerenschuren, 'mensenhandelaren' die mensen laten wonen in slechte woonsituaties en overlast gevende hangjongeren die inwoners of buurten intimideren zodat deze geen actie durven te ondernemen. Berkelland onderneemt nu al actie samen met onze inwoners en bedrijven, want ondermijnende criminaliteit raakt ons allemaal!
- Berkelland is een uitgestrekte plattelandsgemeente. Dat betekent dat de aanrijdtijden voor onze hulpdiensten altijd 'onder druk' staan. Tegenwoordig zijn er gelukkig veel mogelijkheden om een eventuele brand vroeg te ontdekken en zelf (preventieve) maatregelen te nemen. Zo kunnen we ook voorkómen dat een calamiteit op een persoonlijke ramp uitdraait.
- High impact crimes (HIC), zoals woning- en schuurinbraken en overvallen, hebben een grote impact op het slachtoffer, zijn directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de samenleving. We willen deze criminaliteit in zowel het buitengebied als de kernen verminderen.

Speerpunt

Een veilige woon- en leefomgeving voor alle inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bevorderen brandveilig wonen van niet-zelfredzamen. Daarnaast gaan we inwoners bewust maken over wat zij kunnen doen om (mogelijke) calamiteiten als gevolg van brand te voorkomen door snel en adequaat handelen. (090.010)

Onder deze activiteit valt ook de bijdrage aan de Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland.

■ **Kwaliteit**

Bij de huurwoning in onze gemeente is extra aandacht geweest voor zelfredzaamheid bij brand door het promoten van slimme rookmelders

■ **Geld**

We maken een breed plan om problemen als gevolg van overmatig alcohol- en drugsgebruik van jeugd aan te pakken. (090.020)

We zien grote problemen ontstaan bij jeugd door overmatig alcohol- en drugsgebruik. Dit heeft voor henzelf maar ook voor de omgeving grote gevolgen. Met behulp van ons netwerk van deskundigen en alle betrokkenen pakken we in 2021 een breed aanvalsplan weer op om zowel in preventieve als repressieve zin dit probleem aan te pakken.

■ **Kwaliteit**

In verband met de coronacrisis heeft dit enige tijd stilgelegen. Dit is inmiddels weer voorzichtig opgestart.

■ **Geld**

We vragen inwoners naar hun onveiligheidsgevoel (bijvoorbeeld via het internetpanel) en ondernemen daarop gericht actie.

■ **Kwaliteit**

Er is wel een enquête uitgezet naar het veiligheidsgevoel in het buitengebied in 2020.

■ **Geld**

We zorgen voor passende en gerichte inzet samen met inwoners en andere betrokken partners (zoals politie, woningcorporaties, maatschappelijke instellingen, vastgoedeigenaren, uitzendbureaus en omgevingsdienst).

Er is in de hele Achterhoek hetzelfde Damoclesbeleid opgesteld. Hierdoor worden woningen of bedrijven waar drugs gevonden wordt dezelfde termijn gesloten in de hele Achterhoek

■ **Kwaliteit**

Er zijn diverse overleggen om overlast situaties te voorkomen en te beperken.

■ **Geld**

Speerpunt

Geen ruimte voor 'ondermijning'.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken kaders en richtlijnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten en zorgen ervoor dat deze worden nageleefd, om zo negatieve aspecten van arbeidsmigratie (zoals mensenhandel, slechte woonomstandigheden en overlast) te beperken.

Tijdens de corona crisis is weer eens duidelijk geworden dat een gedeelte van de huisvesting van arbeidsmigranten op locaties is die niet wenselijk zijn.

Er is een verkenning uitgevoerd omdat veel partijen hier mee te maken hebben. Hieruit is naar voren gekomen dat het huisvesten van Arbeidsmigranten onderdeel uit maakt van een breder vraagstuk; het huisvesten van specifieke doelgroepen.

Op basis van de verkenning zijn we in 2021 stappen aan het zetten om beleidskeuzes te maken en te zorgen voor goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

■ **Kwaliteit**

We kijken actief naar de mogelijkheden om beleid te maken of kamerhuisvesting te reguleren zodat er wenselijke situaties ontstaan met betrekking tot arbeidsmigranten. We nemen hierin het advies van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten (Roemer) mee. Er is besloten de arbeidsmigranten mee te nemen in de woningopgave. Er is al wel nagedacht over welke maatregelen we zouden moeten nemen om de huisvesting van arbeidsmigranten meer te reguleren

■ **Geld**

We maken onze inwoners en collega's bewust van situaties die met ondermijning te maken kunnen hebben.

Begin 2020 liep de enquête en vanuit de signalen uit die enquête gaan we normaal gesproken naar een aantal bijeenkomsten om de bewustwording te vergroten. Helaas hebben deze bijeenkomsten niet plaats gevonden. Wel gaan we de inwoners van het buitengebied bewuster maken dat ze ook een Meld Misdaad Anoniem (MMA) melding kunnen doen bij een onderbuikgevoel en gaan we met behulp van data locaties in het buitengebied in kaart brengen die opvallend zijn.

Daarnaast doet Berkelland mee met de pilot Integrale beveiligingsplannen van het ministerie binnenlandse zaken. We hebben hiervoor ook een bijdrage gekregen. We hebben hierbij gekozen voor gebouwbeveiliging en integriteit. Het is de bedoeling dat we aan het einde van de pilot delen wat we gedaan hebben op deze onderwerpen zodat andere gemeentes hiervan kunnen leren.

■ **Kwaliteit**

Er is afgelopen jaar een digitale bijeenkomst gehouden voor collega's en is er zowel digitaal als in BerkelBericht aandacht voor geweest.

■ **Geld**

Voor de pilot Integrale Veiligheidsplannen is een budget beschikbaar van €100.000 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

We werken nog meer samen met onze inwoners en betrokken partners door informatie uit te wisselen, verbindingen te maken en het makkelijk te maken melding te doen van mogelijke situaties van ondermijning.

Er is nieuw BIBOB-beleid opgesteld en het is de bedoeling dat in de hele Achterhoek hetzelfde BIBOB-beleid gaat gelden. Er is een aantal categorieën van bedrijven genoemd die altijd gebibobt worden en ook een bedrag waar boven altijd gebibobt wordt.

In Berkelland is er een aantal bedrijven die we in het kader van ondermijning onder de loep nemen.

■ **Kwaliteit**

Door corona is dit veel minder intensief gebeurd dan we eigenlijk zouden willen. Er is zeker aandacht voor geweest, maar dan meer digitaal.

■ **Geld**

Speerpunt

Verminderen criminaliteit in buitengebied en kernen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen (onder andere met financiële middelen) het Keurmerk Veilig Ondernemen voor het hele buitengebied.

■ **Kwaliteit**

Het is steeds de bedoeling geweest om in 2020 2 KVO buitengebied op te zetten. Daarom is begin 2020 een enquête uitgezet. Vervolgens kwam corona en een gesprek over ondermijning is erg lastig digitaal. Dit is ook gebleken uit omliggende gemeentes.

■ **Geld**

Er is in 2020 alleen een afrekening betaald voor de werkzaamheden die door het CCV uitgevoerd zijn in 2019.

We willen de uitvoering doorschuiven en in 2021 en 2022 weer oppakken.

We zetten in op intensieve gerichte daderaanpak, een gebiedsgerichte aanpak, preventie én aandacht voor het slachtoffer.

■ **Kwaliteit**

Er is een terugkerend jeugdoverleg waarin zorgelijke zaken worden besproken en gerichte acties opgepakt worden.

■ **Geld**

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
090.010 Brandveilig wonen	-2.641	-2.686	-2.686	-2.660
090.020 Handhavingsbeleid	0	-2	-107	-3
090.500 Loonkosten programma Samen veilig	-154	-107	-107	-107
Totaal Lasten	-2.796	-2.796	-2.901	-2.771
Baten				
090.010 Brandveilig wonen	0	0	0	2
090.020 Handhavingsbeleid	10	0	0	14
Totaal Baten	10	0	0	16
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.785	-2.796	-2.901	-2.755
Onttrekkingen				
090.710 Reserves	0	0	105	3
Totaal Onttrekkingen	0	0	105	3
Mutaties reserves	0	0	105	3
Gerealiseerd resultaat	-2.785	-2.796	-2.796	-2.751

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Integraal Veiligheidsplan (2014-2018)
- Integriteitsbeleid
- Handhavingsplan en Raadsbesluit Openbare ruimte 2016

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2016	8	14	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar.
		2017	8	13		
		2018	9	12		
		2019	9	13		
		2020	6	11		
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2016	3		CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven.
		2017	3,3	5,1		
		2018	3,7	4,9		
		2019	3,3	4,8		
		2020	2,4	4,6		
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2016	3,6		CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag.
		2017	3,8	6,3		
		2018	3,2	5,8		
		2019	4,7	5,9		
		2020	4,3	6,2		
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2016	2	3,3	CBS - Diefstallen	
		2017	1,7	2,9		
		2018	1,2	2,5		
		2019	1,4	2,3		
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2016	0,6	2,3	CBS - Diefstallen	
		2017	0,5	2,2		
		2018	0,3	2,2		
		2019	0,6	2,3		

AAN DE SLAG MET DE OMGEVINGSWET

Een nieuwe manier van (samen)werken

Wat speelt er?

- De Omgevingswet komt eraan. Vanaf 1 januari 2021 moeten we werken volgens de nieuwe wet en aangesloten zijn op het landelijke digitale stelsel.
- In deze wet worden 26 bestaande wetten opgenomen en het aantal Algemene maatregelen van Bestuur teruggebracht van 120 naar 4.
- De wet gaat over alle onderwerpen die te maken hebben met de fysieke leefomgeving (ruimtelijke ordening, milieu, lucht, water, natuur, klimaat, verkeer, veiligheid, welzijn, gezondheid, enzovoort).
- Het is de bedoeling dat door de nieuwe wet:
  - o plannen en regels inzichtelijker en voorspelbaarder zijn dan nu het geval is.
  - o de leefomgeving van mensen meer als totaal wordt bekeken.
  - o het gemeentebestuur meer ruimte krijgt om zelf belangen af te wegen.
  - o besluiten sneller kunnen worden genomen.
- Voor de gemeente heeft de wet gevolgen voor onze manier van besturen, communiceren en (samen)werken.
- In april 2019 heeft de gemeenteraad zijn ambities voor de Omgevingswet vastgesteld.

Speerpunt

Concreet aan de slag met een Omgevingsvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken een leidraad voor participatie.

De Omgevingswet gaat er van uit dat wanneer iemand een idee of plan heeft voor de leefomgeving, hij/zij eerst in gesprek gaat met de buurt en alle betrokkenen. De werkwijze hiervoor willen we vastleggen in heldere spelregels die bruikbaar zijn in de voorbereiding van elk nieuw idee, in de gemeente, de wijk of de buurt.

■ **Kwaliteit**

Het opstellen van de Omgevingsvisie verloopt volgens een participatieplan dat samen met de raads werkgroep gemaakt is. Daarnaast wordt participatie in brede zin opgenomen in het Omgevingswetproof maken van de organisatie en bestuur.

■ **Geld**

We oefenen met een aantal pilots.

De in het stappenplan genoemde pilots zijn: evalueren interactieve processen, op zoek naar nieuwe thema's voor de Omgevingsvisie, afwegingskader/kwaliteitskader, doelen van het Omgevingsplan. De raads werkgroep Omgevingswet is hier nauw bij betrokken.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We volgen het plan van aanpak uit 2019 om te komen tot een Omgevingsvisie.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Speerpunt

Werken volgens de nieuwe wet.

Wat gaan we daarvoor doen?

We passen - waar nodig - onze regelgeving aan.

- Kwaliteit**
- Geld**

We passen onze systemen op tijd aan afhankelijk van de voortgang van het Digitaal stelsel Omgevingswet.

- Kwaliteit**

In maart 2020 is het laatste deel van Squit 2020 geïmplementeerd en live gegaan. Door een aantal hardnekkige bugs draait het systeem nog steeds niet tot tevredenheid en kost het verwerken van vergunningen veel extra tijd en handwerk. De leverancier is hierop aangesproken en er is een hersteltraject gestart dat medio mei 2021 moet resulteren in een doorstart met een goed functionerend systeem.
De software voor Toepasbare regels en de plansoftware dienen in overleg met de projectleider OW, ICT, inkoop en gebruikers nog te worden aanbesteed.
- Geld**

De verwijtbare meerkosten worden verhaald op de leverancier.

We richten onze werkprocessen opnieuw in.

- Kwaliteit**
- Geld**

We zorgen op tijd voor afspraken over de benodigde informatie-uitwisseling en archivering tussen ketenpartners.

- Kwaliteit**

In de regio hebben de projectleiders/programmamanagers de rol op zich genomen om goede afspraken te maken met ketenpartners over informatie-uitwisseling en archivering.
- Geld**

We zorgen voor opleiding en training.

- Kwaliteit**

In 2020 is er een aanbesteding geweest voor alle opleidingen op het gebied van de Omgevingswet. Opleider Berghauser Pont kwam hier als beste uit de bus. Inmiddels zijn er al verschillende algemene en specifieke trainingen gegeven en is de planning voor 2021 gemaakt.
Wel merken wij dat het digitaal volgen van een training meer energie vraagt en minder 'beklijft' dan de reguliere opleidingsvormen.
- Geld**

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
120.010 Iedereen wordt op tijd geïnformeerd over de Omgevingswet	-51	-150	-306	-105
120.011 We zorgen ervoor dat iedereen is geïnformeerd	0	-150	0	0
Totaal Lasten	-51	-300	-306	-105
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-51	-300	-306	-105
Onttrekkingen				
120.710 Reserves	0	0	306	105
Totaal Onttrekkingen	0	0	306	105
Mutaties reserves	0	0	306	105
Gerealiseerd resultaat	-51	-300	0	0

Projecten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Oorspronkelijk begroot	Uitgaven/Inkomsten tot begrotingsjaar	Realisatie 2020	Restant
120.010 Iedereen wordt op tijd geïnformeerd over de Omgevingswet				
Lasten	-527	-89	-105	-333
Totaal 120.010 Iedereen wordt op tijd geïnformeerd over de Omgevingswet	-527	-89	-105	-333
Gerealiseerd resultaat	-527	-89	-105	-333

Beleidskaders die de raad heeft vastgesteld

- Ambitiedocument Omgevingswet

FINANCIËN

Wat speelt er?

- In deze coalitieperiode investeren we met cofinanciering € 32,5 miljoen in Berkelland.
- We hebben ruimte binnen onze liquide middelen. Met de lage rente op de kapitaalmarkt levert dit geen rendement op.

Speerpunt

Financieel structureel gezonde gemeente.

Wat willen we bereiken?

- We willen zicht hebben op een sluitend meerjarenperspectief.
- We willen inzicht geven in de begroting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Lagere lasten voor inwoners, bedrijven en verenigingen in de periode 2019-2022. (110.110)

In de periode 2019-2022 zorgen we voor lagere lasten voor inwoners, bedrijven en verenigingen. De totale omvang is € 4,5 miljoen. € 500.000 hiervan is bedoeld voor lagere lasten bij verenigingen.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

We beheren onze financiële middelen. (110.020)

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

De lasten op dit onderdeel vallen hoger uit dan verwacht. Dit komt doordat er minder rente wordt toegerekend aan de investeringen doordat we in totaal minder rente hebben betaald dan verwacht.

We heffen andere belastingen en leges. (110.040)

Deze activiteit heeft betrekking op de belastingen en leges anders dan de Onroerende Zaakbelastingen, de Afvalstoffenheffing, Rioolrechten en Begraafrechten. Onder deze activiteit valt ook de betaling van Vennootschapsbelasting. Voor 2021 ramen we een bedrag van € 55.000 als te betalen Vennootschapsbelasting.

■ **Kwaliteit**

Uitstel van betaling voor ondernemers van de gemeentelijke belastingen.

■ **Geld**

Wij kunnen op dit moment niet voorspellen of de begrote inkomsten worden gehaald in verband met de coronacrisis.

Bij de leges zijn er minder inkomsten voor de reisdocumenten/paspoorten € 148.000.

De toeristenbelasting 2020 wordt opgelegd in het voorjaar 2021. Wij verwachten zo rond 80% van de werkelijke opbrengst van 2019 te ontvangen.

We heffen Onroerende zaakbelastingen. (110.050)

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Inkomsten met € 80.000 structureel verhoogd in verband nieuwbouw/verbouw/herbouw. Dit bedrag hebben wij echter nog niet ontvangen in 2020. Er is uitstel van betaling aan ondernemers verleend.

Wel hebben wij iedere belastingplichtige een OZB-korting over 2020 verleend.

We ontvangen een algemene uitkering. (110.060)

■ **Kwaliteit**

De algemene uitkering is de verdeling van het gemeentefonds naar de gemeenten. De groei of krimp van het gemeentefonds is afhankelijk van de rijksuitgaven. Voor 2020 is er naast de koppeling met de rijksuitgaven ook meer dan anders sprake van toevoegingen aan het gemeentefonds. Dit is het gevolg van de verschillende steunpakketten voor corona.

■ **Geld**

In 2020 ontvangen we in totaal € 1.168.000 meer aan algemene uitkering dan begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van de coronasteunpakketten. Er is een beperkt effect van ongeveer € 200.000 dat heeft te maken de actualisering van de maatstaven. Doordat iedere gemeente andere hoeveelheden heeft ten opzichte van wat er begroot is veranderd de verdeling over de gemeenten ook enigszins. Dit heeft in ons geval een positief effect. Hiertegenover staat ook een nadelig effect door de toename van de belastingcapaciteit van ongeveer € 225.000. Naast het voordeel in 2020 zijn er ook nog nabetalingen gedaan over eerdere jaren die tot een extra voordeel leiden van € 130.000.

We ontwikkelen onze rendementsdoelstellingen.

We willen een hoger rendement halen uit ons geld. Dit kan door het realiseren van meer rente, het aankopen van renderende aandelen of deelnemen in renderende projecten.

■ **Kwaliteit**

We kijken doorlopend naar mogelijkheden om ons rendement te verbeteren. In 2020 hebben we de aandelen Twence overgenomen van Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen. Daarnaast zijn er samen met 2 andere gemeenten gesprekken gevoerd over eventuele aankoop van nog meer aandelen Twence.

■ **Geld**

Er zijn 30.969 aandelen gekocht van Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen tegen een prijs van € 142,50.

We storten in en onttrekken aan reserves. (110.070)

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Een aantal geplande projecten zijn niet (volledig) uitgevoerd. Daardoor kan de onttrekking van de reserve voorshands achterwege blijven. Te noemen zijn o.a. kwaliteitsbudget (€ 333.000), onderhanden werk ODA (€ 180.000), thuiswerkregeling (€ 119.000) en ICT (€ 103.000).

We voeren de Wet waardering onroerende zaken uit. (110.080)

- **Kwaliteit**
- **Geld**

Bedrijfsvoeringskosten. (110.100)

- **Kwaliteit**
- **Geld**

Opleidingsbudget

De onderschrijving op het opleidingsbudget is € 533.000. Door corona hebben veel van de medewerkers geen opleidingen of cursussen kunnen volgen in 2020. In de resultaatbestemming voorstel, is er gevraagd om een deel van deze middelen in te zetten voor de thuiswerkfaciliteiten.

Personeel

De onderschrijving op het personeelsbudget is € 650.000 in 2020. Dit komt gedeelte door het kwaliteitsbudget 2019 dat overgeheveld was en is onbenut gebleven in 2020. Het andere gedeelte komt door de vergoedingen zoals de detacheringsvergoeding en de UWV-vergoedingen.

ODA

Net als in 2019 is er ook in 2020 een voordeel op de VTH taken die bij de ODA zijn ondergebracht. Door corona zijn er in 2020 minder uren afgenomen. Dit speelt vooral bij toezicht en handhaving. Daarnaast heeft de ODA een positief resultaat behaald over 2020 dat deels wordt uitbetaald aan de deelnemende gemeente. Voor Berkelland bedraagt het aandeel € 55.000. Het totale incidentele voordeel komt daarmee op ca. € 175.000.

Overige baten en lasten en onvoorzien. (110.090)

- **Kwaliteit**

Onder algemene baten en lasten en onvoorzien ramen we middelen die we in een later stadium verdelen over de verschillende programma's en rijksbijdragen voor taken die worden overgedragen maar waarvan we eerst nog moeten uitzoeken hoe we dit vorm geven. Ook wordt de post onvoorzien hier geraamd. Van de post onvoorzien is geen gebruik gemaakt in 2020.

- **Geld**

De voordelen die op dit onderdeel ontstaan hebben zijn grotendeels incidenteel van karakter. Er zijn ook een paar onderdelen die een structureel voordeel opleveren. Hierna lichten we de verschillen kort toe:

Incidentele voordelen:

- **Onvoorzien**
In 2020 is geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien hierdoor blijft € 200.000 over op dit onderdeel. Onvoorzien is een verplicht onderdeel in de begroting. Om die reden kunnen we dit voordeel niet als structureel zien.
- **Coronabijdragen**
Van de zowel de Provincie Gelderland als het Rijk hebben we bijdragen gekregen om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. De lasten hebben we hier geraamd, terwijl ze elders in de begroting worden gemaakt. Tegenover dit voordeel staan dus op andere plaatsen in de begroting een nadeel. In totaal gaat het om een bedrag van € 451.000 dat hier geraamd was.
- **Prijsindexatie**
In de begroting 2020 was prijsindexatie opgenomen van € 351.000 hiervan is € 195.000 gebruikt. Dit restant blijft voor 2020 over. Voor 2021 en verder is het gebruikt als dekking voor de begroting.
- **Arbeidsmarktbeleid**
Door de coronacrisis is er minder tijd geweest om aandacht te besteden aan het

arbeidsmarktbeleid. Dit heeft in 2020 geleid tot lagere uitgaven. Ook zijn op enkele punten vacatures later ingevuld. In totaal levert dit een voordeel op van € 382.000.

- Overige incidentele voordelen
Naast bovenstaande voordelen blijft er nog € 295.000 over als gevolg van toevoegingen van rijksgeld aan de algemene uitkering voor taken die nog ingevuld moeten worden. Gedeeltelijk is hierin vertraging ontstaan door de coronacrisis, maar we zien ook dat een gedeelte van deze extra taken niet tot dezelfde lasten leiden als begroot. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de voorschoolse voorziening. Dit onderdeel is in de begroting 2021 verwerkt als een bezuiniging. Onderdeel van de bezuinigingen is ook het hier geraamde budget voor ecologisch bermbeheer. Hierdoor blijft in 2020 € 75.000 over. Daarnaast ontstaan kleine voordelen op het onderzoeksbudget € 18.000 en kapitaallasten € 26.000.
- BTW/afrekening
Bij de terug te ontvangen BTW van gemeenschappelijke regelingen en afrekeningen met de belastingdienst is per saldo geen effect zichtbaar. Wel ontvangen we ongeveer € 103.000 meer BTW terug van gemeenschappelijke regelingen, voor de afrekening van de regeling geluidsanering ontvangen we € 43.000 terug. Hiertegenover staat dat we € 147.000 aan boeterente aan de belastingdienst moeten betalen omdat we ten onrechte BTW hebben geclaimd via voorheffing in plaats van via het BTW compensatiefonds.

Structurele voordelen:

- Naast de incidentele voordelen is er ongeveer € 93.000 aan structurele voordelen. € 50.000 door het niet nodig zijn voor de wijk en buurtbudgetten en € 43.000 door het invullen van een opdracht van het Rijk binnen de bestaande budgetten.

Wat mag het kosten?

Hieronder volgt een overzicht van de begrotingswijzigingen op de primitieve begroting die leiden tot de gewijzigde begroting per activiteit.

110.020 € 210.000 Dividenduitkeringen BNG (bestuursrapportage 2020) en €30.000 onderhoudsbudget gemeentegebouwen.

110.040 € 25.000 Vennootschapsbelasting.

110.050 € 80.000 Onroerendezaakbelasting.

110.060 € 1.864.000 Algemene uitkering (bestuursrapportage 2020).

110.070 € 10.010.000 De toevoegingen en onttrekkingen reserves worden in de jaarrekening op alle programma's verantwoord.

110.080 € 40.000 Saldo overhevelen van het project 'Omzetten WOZ-waarde van m3 naar m2'.

110.090 € 1.053.000 De wijzigingen bestaan uit:

- Vrijval van de kapitaallasten.

- Verdeling van centraal onderhoudsbudget gemeentegebouwen over de overige programma's.

- Het personeelsbudget van perspectiefnota 2019 is tijdelijk bij algemene baten en lasten geplaatst. In 2020 zijn de toegekende middelen van perspectiefnota 2019 verdeeld over aantal programma's.

- Ten slotte de provinciale coronaregeling.

110.100 € 870.000 De wijzigingen bestaan uit:

- Extra bijdrage voor de omgevingsdienst Oost Achterhoek. In de vastgestelde begroting was hiervoor een aparte activiteit opgenomen.

- Het bedrag van de omgevingswet verminderd in het programma financiën, wegens een dubbele raming in de begroting.

- Bijdrage voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

- Het onderhoudsbudget gemeentegebouwen.

110.110 € 125.000 Ingezet als dekkingsmiddel voor lastenverlichting voor de verenigingen.

110.500 € 228.000 Aanpassing budget op basis van besluitvorming Perspectiefnota 2019.

110.700 € 515.000 Lagere kapitaallasten voor overhead en treasury (bestuursrapportage 2020)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
110.020 Beheer financiële middelen	-1.219	-2.097	-876	-1.193
110.040 Belastingen en leges	-204	-859	-834	-190
110.041 We dragen bij aan verbonden partijen	0	-1.225	0	0
110.050 Heffen OZB	0	0	0	-9
110.080 Uitvoering OZB	-290	-268	-309	-301
110.090 Overige baten en lasten	-149	-2.548	-2.769	-401
110.100 Bedrijfsvoeringskosten	-7.957	-8.515	-9.340	-8.483
110.110 We verlagen de lasten voor inwoners en verenigingen	-1.251	100	-1.000	-1.033
110.500 Loonkosten programma Financiën	-11.342	-12.518	-12.518	-12.506
110.700 Rente en afschrijving programma Financiën	-974	-1.995	-1.480	-1.720
Totaal Lasten	-23.387	-29.925	-29.127	-25.836
Baten				
110.020 Beheer financiële middelen	2.670	3.381	1.950	1.940
110.040 Belastingen en leges	953	1.653	1.653	781
110.050 Heffen OZB	8.772	8.732	8.812	8.743
110.060 Algemene uitkering	66.608	67.574	69.438	70.605
110.080 Uitvoering OZB	0	0	0	0
110.090 Overige baten en lasten	479	229	553	927
110.100 Bedrijfsvoeringskosten	2.627	2.033	2.177	2.685
Totaal Baten	82.108	83.601	84.582	85.681
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	58.721	53.676	55.456	59.845
Onttrekkingen				
110.070 Stort en ontr reserves	46.887	11.676	2.944	1.908
Totaal Onttrekkingen	46.887	11.676	2.944	1.908
Stortingen				
110.070 Stort en ontr reserves	-40.205	0	-180	-180
Totaal Stortingen	-40.205	0	-180	-180
Mutaties reserves	6.682	11.676	2.764	1.728
Gerealiseerd resultaat	65.403	65.352	58.220	61.573

Overzicht van Baten en Lasten per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
010 Plezierig wonen				
Lasten	-3.601	-3.675	-3.574	-5.795
Baten	2.933	1.841	1.905	6.393
Onttrekkingen	0	0	748	49
Stortingen	0	0	-58	0
Totaal 010 Plezierig wonen	-667	-1.834	-979	647
020 Fijn leven				
Lasten	-19.825	-20.579	-22.134	-21.455
Baten	13.410	10.066	10.491	10.808
Onttrekkingen	0	0	3.983	8.701
Stortingen	0	0	0	-5.900
Totaal 020 Fijn leven	-6.415	-10.513	-7.660	-7.846
030 Vitaal platteland				
Lasten	-495	-879	-2.989	-518
Baten	183	29	1.240	285
Onttrekkingen	0	0	1.332	165
Stortingen	0	0	0	-131
Totaal 030 Vitaal platteland	-311	-849	-416	-199
040 Zorg voor wie dat nodig heeft				
Lasten	-28.794	-27.165	-30.455	-29.799
Baten	602	152	581	1.184
Onttrekkingen	0	0	3.747	2.778
Stortingen	0	0	0	-267
Totaal 040 Zorg voor wie dat nodig heeft	-28.192	-27.013	-26.127	-26.104
050 Werken en ondernemen in een sterke regio				
Lasten	-25.759	-27.526	-35.856	-33.504
Baten	10.663	10.814	18.947	19.638
Onttrekkingen	0	0	1.155	186
Totaal 050 Werken en ondernemen in een sterke regio	-15.095	-16.712	-15.754	-13.680
060 Actief met duurzaamheid en energie				
Lasten	-782	-2.321	-2.368	-681
Baten	16	0	0	22
Onttrekkingen	0	0	2.048	357
Totaal 060 Actief met duurzaamheid en energie	-766	-2.321	-320	-302
070 Sport is meer!				
Lasten	-2.633	-2.404	-2.925	-3.033
Baten	273	214	268	191
Onttrekkingen	0	0	524	499
Stortingen	0	0	0	-45
Totaal 070 Sport is meer!	-2.360	-2.190	-2.133	-2.388

Exploitatie	2019	Primitieve Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
080 Cultuur is van iedereen				
Lasten	-1.979	-1.749	-2.150	-2.085
Baten	189	5	5	50
Onttrekkingen	0	0	110	10
Stortingen	0	0	0	-30
Totaal 080 Cultuur is van iedereen	-1.790	-1.744	-2.035	-2.054
090 Samen veilig				
Lasten	-2.796	-2.796	-2.901	-2.771
Baten	10	0	0	16
Onttrekkingen	0	0	105	3
Totaal 090 Samen veilig	-2.785	-2.796	-2.796	-2.751
110 Financiën				
Lasten	-23.387	-29.925	-29.127	-25.836
Baten	82.108	83.601	84.582	85.681
Onttrekkingen	46.887	11.676	2.944	1.908
Stortingen	-40.205	0	-180	-180
Totaal 110 Financiën	65.403	65.352	58.220	61.573
120 Aan de slag met de Omgevingswet				
Lasten	-51	-300	-306	-105
Onttrekkingen	0	0	306	105
Totaal 120 Aan de slag met de Omgevingswet	-51	-300	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.969	-921	0	6.895

Overzicht baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

Exploitatie	2019					Primitieve Begroting 2020					Gewijzigde begroting 2020					Realisatie 2020				
	Baten	Lasten	Storting en	Ontrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Storting en	Ontrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Storting en	Ontrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Storting en	Ontrekk ingen	Saldo
0.1 Bestuur	0	-2.771	0	0	-2.771	0	-2.370	0	0	-2.370	0	-2.393	0	0	-2.393	0	-2.469	0	0	-2.469
0.10 Mutaties reserves	0	0	-40.205	46.887	6.681	0	0	0	11.676	11.676	0	0	-238	17.002	16.765	0	0	-6.553	14.761	8.208
0.2 Burgerzaken	574	-760	0	0	-185	669	-721	0	0	-52	669	-693	0	0	-24	431	-586	0	0	-155
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4	-20	0	0	-16	10	-13	0	0	-3	10	-13	0	0	-3	5	-30	0	0	-25
0.4 Overhead	2.475	-14.255	0	0	-11.781	1.902	-16.694	0	0	-14.792	2.046	-17.344	0	0	-15.297	2.469	-16.219	0	0	-13.751
0.5 Treasury	2.665	-1.205	0	0	1.460	3.371	-2.226	0	0	1.145	1.940	-888	0	0	1.052	1.935	-1.182	0	0	753
0.61 OZB woningen	7.560	-1.571	0	0	5.990	8.139	-820	0	0	7.319	8.139	-1.961	0	0	6.179	7.507	-1.364	0	0	6.143
0.62 OZB niet-woningen	1.218	0	0	0	1.218	1.219	0	0	0	1.219	1.299	0	0	0	1.299	1.237	-9	0	0	1.228
0.64 Belastingen overig	165	-36	0	0	129	174	-10	0	0	163	174	-10	0	0	163	199	-13	0	0	186
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	66.608	0	0	0	66.608	67.574	0	0	0	67.574	69.438	0	0	0	69.438	70.605	0	0	0	70.605
0.8 Overige baten en lasten	479	-858	0	0	-379	229	-2.833	0	0	-2.605	736	-3.055	0	0	-2.319	1.134	-1.184	0	0	-51
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	62	0	0	62	0	55	0	0	55	0	80	0	0	80	0	3	0	0	3
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1	-2.933	0	0	-2.932	99	-2.849	0	0	-2.750	99	-2.849	0	0	-2.750	1	-2.865	0	0	-2.864

Exploitatie	2019					Primitieve Begroting 2020					Gewijzigde begroting 2020					Realisatie 2020				
	Baten	Lasten	Storting en	Onttrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Stortin gen	Onttrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Stort ingen	Onttrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Stortin gen	Onttrekk ingen	Saldo
1.2 Openbare orde en veiligheid	103	-326	0	0	-223	0	-273	0	0	-273	0	-273	0	0	-273	108	-283	0	0	-175
2.1 Verkeer en vervoer	998	-5.407	0	0	-4.409	203	-5.903	0	0	-5.700	203	-6.215	0	0	-6.011	348	-5.751	0	0	-5.403
2.2 Parkeren	19	-76	0	0	-56	3	-35	0	0	-32	11	-31	0	0	-20	8	-74	0	0	-66
2.4 Economische havens en waterwegen	0	-2	0	0	-2	0	-2	0	0	-2	0	-2	0	0	-2	0	-2	0	0	-2
3.1 Economische ontwikkeling	0	-13	0	0	-13	0	15	0	0	15	98	-430	0	0	-332	19	-36	0	0	-17
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastruc tuur	405	-360	0	0	44	474	-562	0	0	-88	474	-364	0	0	110	746	-248	0	0	498
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelinge n	145	-482	0	0	-337	54	-909	0	0	-855	151	-1.532	0	0	-1.382	153	-304	0	0	-151
3.4 Economische promotie	639	-739	0	0	-100	357	-564	0	0	-207	502	-669	0	0	-167	544	-599	0	0	-55
4.2 Onderwijshuisve sting	7	-2.224	0	0	-2.218	14	-1.890	0	0	-1.876	14	-2.085	0	0	-2.071	10	-2.107	0	0	-2.098
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	123	-944	0	0	-821	130	-893	0	0	-762	108	-974	0	0	-865	199	-1.007	0	0	-808
5.1 Sportbeleid en activering	29	-1.431	0	0	-1.402	0	-1.437	0	0	-1.437	0	-1.919	0	0	-1.919	0	-1.801	0	0	-1.801
5.2 Sportaccommod aties	229	-834	0	0	-605	214	-736	0	0	-522	268	-651	0	0	-383	189	-878	0	0	-689

Exploitatie	2019					Primitieve Begroting 2020					Gewijzigde begroting 2020					Realisatie 2020				
	Baten	Lasten	Storting en	Onttrekkingen	Saldo	Baten	Lasten	Storting en	Onttrekkingen	Saldo	Baten	Lasten	Storting en	Onttrekkingen	Saldo	Baten	Lasten	Storting en	Onttrekkingen	Saldo
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4	-591	0	0	-587	0	-64	0	0	-64	0	-670	0	0	-670	0	-579	0	0	-579
5.4 Musea	89	-522	0	0	-433	38	-517	0	0	-479	38	-497	0	0	-459	22	-538	0	0	-516
5.5 Cultureel erfgoed	36	-165	0	0	-129	0	-93	0	0	-93	0	-153	0	0	-153	36	-164	0	0	-129
5.6 Media	11	-670	0	0	-660	5	-653	0	0	-649	5	-680	0	0	-676	6	-686	0	0	-681
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	285	-3.279	0	0	-2.994	66	-4.312	0	0	-4.247	265	-4.682	0	0	-4.417	172	-4.408	0	0	-4.236
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	59	-2.527	0	0	-2.468	59	-2.563	0	0	-2.504	187	-3.762	0	0	-3.575	109	-2.635	0	0	-2.526
6.2 Wijkteams	0	-716	0	0	-716	0	-736	0	0	-736	0	-1.198	0	0	-1.198	0	-1.067	0	0	-1.067
6.3 Inkomensregelingen	7.966	-10.026	0	0	-2.060	8.560	-11.659	0	0	-3.099	16.935	-20.047	0	0	-3.112	16.514	-19.260	0	0	-2.746
6.4 Begeleide participatie	1.768	-12.793	0	0	-11.025	1.527	-12.392	0	0	-10.865	1.140	-12.252	0	0	-11.112	2.161	-11.842	0	0	-9.681
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-14	0	0	-14	0	-45	0	0	-45	0	-45	0	0	-45	0	-60	0	0	-60
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	55	-11.966	0	0	-11.910	45	-12.443	0	0	-12.398	45	-12.210	0	0	-12.165	70	-12.150	0	0	-12.080
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	429	-881	0	0	-452	75	-609	0	0	-534	340	-984	0	0	-644	388	-1.001	0	0	-613

Exploitatie	2019					Primitieve Begroting 2020					Gewijzigde begroting 2020					Realisatie 2020				
	Baten	Lasten	Storting en	Onttrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Stortin gen	Onttrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Stort inge n	Onttrekk ingen	Saldo	Baten	Lasten	Stortin gen	Onttrekk ingen	Saldo
6.72 Maatwerkdienst verlening 18-	62	-10.808	0	0	-10.746	0	-9.039	0	0	-9.039	0	-10.634	0	0	-10.634	0	-10.663	0	0	-10.663
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	611	0	0	0	611
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-878	0	0	-878	0	-927	0	0	-927	0	-958	0	-958	0	0	-1.214	0	0	-1.214
7.1 Volksgezondhei d	0	-1.584	0	0	-1.584	0	-1.633	0	0	-1.633	0	-1.622	0	-1.622	0	0	-1.617	0	0	-1.617
7.2 Riolering	8.134	-5.827	0	0	2.307	6.531	-4.714	0	0	1.817	7.045	-5.794	0	0	1.251	6.914	-5.983	0	0	931
7.3 Afval	3.580	-2.935	0	0	645	2.703	-3.057	0	0	-354	2.453	-2.977	0	0	-524	2.585	-2.945	0	0	-360
7.4 Milieubeheer	53	-2.008	0	0	-1.955	8	-3.654	0	0	-3.646	8	-3.967	0	0	-3.959	55	-1.949	0	0	-1.894
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	243	-281	0	0	-39	270	-296	0	0	-26	270	-284	0	0	-14	270	-259	0	0	11
8.1 Ruimtelijke ordening	113	-1.047	0	0	-934	123	-1.527	0	0	-1.404	633	-1.645	0	0	-1.013	209	-1.280	0	0	-1.071
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreine n)	2.139	-1.414	0	0	725	1.048	-1.159	0	0	-112	1.048	-1.101	0	0	-54	4.776	-3.728	0	0	1.048
8.3 Wonen en bouwen	914	-1.985	0	0	-1.070	829	-3.664	0	0	-2.835	1.229	-4.352	0	0	-3.123	1.525	-2.543	0	0	-1.018
Gerealiseerd resultaat	110.387	-110.100	-40.205	46.887	6.969	106.722	-117.427	0	11.676	971	118.020	-134.784	-238	17.002	0	124.267	-125.581	-6.553	14.761	6.895

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
110.020 Beheer financiële middelen	-1.219	-2.097	-876	-1.193
110.040 Belastingen en leges	-204	-859	-834	-190
110.050 Heffen OZB	0	0	0	-9
110.090 Overige baten en lasten	-149	-2.398	-2.769	-401
Totaal Lasten	-1.573	-5.504	-4.479	-1.794
Baten				
110.020 Beheer financiële middelen	2.670	3.381	1.950	1.940
110.040 Belastingen en leges	953	1.653	1.653	781
110.050 Heffen OZB	8.772	8.732	8.812	8.743
110.060 Algemene uitkering	66.608	67.574	69.438	70.605
110.090 Overige baten en lasten	479	229	553	927
Totaal Baten	79.481	81.569	82.406	82.996
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	77.908	76.065	77.926	81.202

Overzicht Overhead (bedragen x € 1.000)

In dit overzicht staan alle inkomsten en uitgaven die de gemeente doet aan ondersteunende diensten en middelen die daarbij horen.

	2019	Primitieve begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	-4.281	-9.449	-7.530	-6.942
Belastingen	1	-9	-9	-1
Duurzame goederen	-85	-26	-77	-57
Ingeleend personeel	-4.954	-100	-3.359	-3.878
Overige goederen en diensten	-3.895	-5.117	-4.770	-4.027

Inkomensoverdrachten van het Rijk	-9	-6	-6	-10
Inkomensoverdrachten van overige instellingen en personen	-10	-7	-7	
Mutaties voorzieningen	59			-6
Afschrijvingen	-868	-1.706	-1.311	-1.249
Toegerekende en betaalde rente	-90	-131	-128	-80
Overige verrekeningen	-123	-144	-248	-128
Totaal Lasten	-14.255	-16.694	-17.344	-16.378
Baten				
Uitgeleend personeel	991	1.039	864	991
Leges en andere rechten		3	3	
Overige goederen en diensten	1147	549	764	1.080
Inkomensoverdrachten van overige instellingen en personen				19
Kapitaaloverdrachten van overige instellingen en personen	14			
Overige verrekeningen	322	312	416	379
Totaal Baten	2.474	1.902	2.046	2.469
Totaal	-11.781	-14.792	-15.608	-13.909

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2016	198	209	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2017	205	217		
		2018	215	230		
		2019	229	248		
		2020	243	270		
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2016	600	651	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
		2017	658	644		
		2018	644	649		
		2019	629	669		
		2020	648	700		
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2016	732	723	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2017	796	723		
		2018	791	721		
		2019	782	739		
		2020	806	773		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017	6,22		Eigen begroting	
		2018	6,85			
		2019	6,9			
		2020	7,6			
		2021	8			
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	5,86		Eigen begroting	
		2018	6,23			
		2019	6,1			
		2020	7,4			
		2021	7,2			
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017	475,32		Eigen begroting	
		2018	467,13			
		2019	656,94			
		2020	714,32			
		2021	686,97			

Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2017	2,6	Eigen begroting
		2018	2,9	
		2019	16,38	
		2020	2,8	
		2021	3,4	
Overhead	% van totale lasten	2017	10,8	Eigen begroting
		2018	8,9	
		2019	7,84	
		2020	11,86	
		2021	12,77	

PARAGRAFEN

Bedrijfsvoering

Berkelland goed georganiseerd! Wat speelt er?

- **Organisatie(ontwikkeling)**
In 2020 worden verdere stappen gezet in het (meerjarige) ontwikkelingstraject van de organisatie. Onder meer door het verbeteren en professionaliseren van de bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie en te investeren in de ontwikkeling van medewerkers en teams.
- **Personeel**
Onze medewerkers zijn ons belangrijkste 'kapitaal'. De uitvoering van het collegeprogramma is immers vooral mensenwerk. Investeren in de samenleving gaat hand in hand met investeren in de organisatie en de medewerkers.
Om de gemeentelijke ambitie waar te maken wordt ingezet op "talent". Talent vinden en binnenhalen. Maar ook talent (onder)houden en het aantrekkelijk maken om zich langdurig met Berkelland te verbinden. In dit verband noemen we 3 dominante thema's van personeelsbeleid: duurzame inzetbaarheid, leren & ontwikkelen en kwaliteit.
- **Financiën**
Met de ontwikkeling van de organisatie, ontwikkelt zich ook de behoefte aan andere en soms meer ondersteuning, informatie en control. Via inventarisatierondes met bestuur, management en programmamanagers is de behoefte in beeld gebracht. Ook de adviezen van de auditcommissie zijn hierbij betrokken. Dit heeft geresulteerd in een planmatige aanpak om de financiële functie van de organisatie te versterken. Vanzelfsprekend worden ook de opbrengsten van evaluatie van de P&C-cyclus die in het laatste kwartaal van 2019 plaatsvindt, hierin verwerkt. Het plan is getoetst door een externe partij. Een deel van deze acties is al in 2019 gestart en een deel wordt in 2020 geëffectueerd.
- **ICT en informatievoorziening**
De vervanging van ICT-middelen is gericht op het faciliteren van onderlinge samenwerking en sociale innovaties door de inrichting van flexibele ICT-werkplekken, het versterken van mobiliteit en bereikbaarheid, en het verbeteren van inzicht in beschikbaarheid.

In 2019 startten we een samenwerking met Achterhoekse gemeenten om samen met en van elkaar te leren en versnelling aan te brengen in data/analyse. In 2020 kan een gezamenlijk platform van gemeenten ontstaan, dat gemeenten ondersteunt en stimuleert bij het beter benutten van beschikbare data als onderbouwing van adviezen en beslissingen. Door beter en slimmer te werken is de verwachting dat dit ook tot besparingen op maatschappelijke thema's kan leiden.

In 2019 is de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel afgerond. Vanaf begin 2020 is dit stelsel in gebruik. Digitalisering van het bestuurlijke besluitvormingsproces tot aan het college en het proces melding openbare ruimte (MOR) zijn hierbij aandachtspunten.
- **Privacy en informatieveiligheid**
In 2020 wordt de nodige aandacht gegeven aan het bijhouden van de kennis op het terrein van de privacy. Regelmatig zullen wij aandacht vragen voor het onderwerp privacy en iBewustzijn op het interne communicatieplatform PLEK.

Speerpunt

Gegevensbescherming.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voldoen aan de eisen die worden gesteld in de AVG en bescherming van persoonsgegevens.

- Vaststellen Handboek Privacybescherming.
- Bijhouden register van gegevensverwerking.

■ **Kwaliteit**

Gereed

■ **Geld**

Voldoen aan de normen die worden gesteld in de Baseline Informatiebeveiliging.

Het volledig voldoen aan alle normen van de Baseline Informatiebeveiliging is een enorme klus en een meerjarenproject. Het gaat over onder meer de toegang van het gebouw en autorisatie van computersystemen en het iBewustzijn van medewerkers en in control zijn van genomen maatregelen.

■ **Kwaliteit**

Er is in 2019 hoge prioriteit gesteld aan het iBewustzijn programma, oplossen van beveiligingsissues en het uitvoeren van diverse audits.

We zijn gestart met een leercirkel iBewustzijn voor medewerkers en bestuurders. Over de inhoudelijke vorderingen en resultaten ervan zijn we nog niet tevreden. Het onderwerp moet nog meer gaan leven en prioriteit bij iedereen krijgen.

Het leerprogramma is in 2019 geëvalueerd. Het programma voor 2020 is daarop aangepast en deelname wordt afgedwongen.

In verband met corona zijn er onvoldoende mogelijkheden geweest qua tijd als samenwerking met de organisatie om het hele leerprogramma te realiseren.

■ **Geld**

Speerpunt

Een organisatie die is toegerust voor de taak die gesteld is.

Wat willen we bereiken?

- Een organisatie die is aangepast aan autonome ontwikkelingen en de uitvoering van Investeren in Berkelland.
- Vergroten van het lerend en innovatief vermogen: ontwikkeling personeel en opleidingsbudget.
- Inspanning en investering op onze arbeidsmarktpositie: ontwikkeling arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven de Berkellandacademie vorm.

Onder deze paraplu bieden we opleidingen, trainingen en dergelijke aan. Ook wordt meer budget vrijgemaakt voor persoonlijke en vakinhoudelijke ontwikkeling. Thema's als de Omgevingswet krijgen hierin een plek.

■ **Kwaliteit**

We geven de Berkelland Academie vorm. In 2020 is beperkt een koers uitgezet. Vanwege corona heeft de focus eerst gelegen op het faciliteren van het personeel om thuis te werken en de nieuwe manier van werken vorm te geven. Ook aanbieders van opleidingen worstelden met de veranderde situatie, waardoor veel opleidingen, cursussen en trainingen werden stopgezet. In november 2020 heeft Berkelland de Mooi Werk Week georganiseerd, waarbij al het lesaanbod digitaal werd aangeboden. Dit was een groot

succes en voldeed aan de behoeften van medewerkers. Op basis van deze ervaringen wordt na dit verslagjaar de Berkelland Academie neergezet als een leerplatform met online leeraanbod, eigen leeraanbod, vakinhoudelijke trainingen, etc.

■ **Geld**

We zetten HR-instrumenten in om de arbeidsmarktpositie van de gemeente te verbeteren.

Denk bijvoorbeeld aan gericht(er) werven en selecteren, en arbeidsmarktcommunicatie. Inzet op sociale media vraagt hierbij om specifieke aandacht.

■ **Kwaliteit**

Er wordt gewerkt aan het versterken van de arbeidsmarktcommunicatie en recruitment door het aanpassen van de benadering van de arbeidsmarkt en profilering van gemeente Berkelland als werkgever. In 2020 is er aan deze doelstelling gewerkt aan de hand van 3 speerpunten.

1. De medewerker als ambassadeur (van de organisatie en voor de specifieke vacature): samen werken we aan het imago van de gemeente Berkelland. Door de inzet van alle professionele en persoonlijke netwerken van collega's hebben we een groter bereik. In arbeidsmarktcommunicatie bereik je het meest wanneer iedereen zich hiervoor inzet.

Doel: collega's voelen zich betrokken bij het werven van nieuwe collega's.

2. Uitstraling gemeente Berkelland: uitlichten van de gemeente Berkelland als werkgever. Hierbij leggen we de focus op de unieke punten van de gemeente Berkelland. De wens is om dit structureel en doorlopend te doen. We zetten Berkelland op het netvlies van (latent) werkzoekenden als interessante werkgever en bouwen aan een werkgeversimago. In een sterk concurrerende markt wordt dit steeds belangrijker.

Doel: gemeente Berkelland heeft een onderscheidend werkgeversimago.

3. Specificatie per vacature; wat nodig is voor de vacature verschilt per doelgroep. Werven is maatwerk. Dit vraagt om een eigen wervingsplan met specifieke wervingskanalen. Niet alleen de actief werkzoekende is interessant, maar ook de latente doelgroep.

Doel: we adverteren gericht en spreken de juiste kandidaten aan, hierdoor krijgen we kwalitatief en kwantitatief betere reacties op onze vacatures.

Per speerpunt zijn de volgende acties ondernomen in 2020:

1. - Medewerkers leveren hun bijdrage aan 'trots op Berkelland'.

- Cursus LinkedIn aangeboden in de Mooi Werk Week.

2. - Employer value proposition (EVP): 'trots op Berkelland' is met de input van een diverse groep medewerkers opgesteld.

- Verhalen van medewerkers op de 'werken bij' website en LinkedIn zijn geplaatst.

- Introductieprogramma nieuwe medewerker is in kaart gebracht en verbeterd.

3. - Een vragenlijst voor vacaturehouder voor wervingsprofiel is opgesteld en wordt gebruikt.

- Format ideale vacaturetekst gespecificeerd per focusveld is opgesteld en wordt gebruikt.

- HR-adviseurs maken gebruik van een doelgroepen dashboard.

Arbeidsmarktcommunicatie is een doorlopend proces dat constant aandacht nodig heeft. We moeten onze medewerkers als ambassadeurs aangehaakt houden, onze doelgroepen blijven volgen en ons als werkgever blijven presenteren. Vervolgacties voor 2021 zijn onder andere het creëren van beeldmateriaal met een fotoshoot en wervingsfilmpje (uitgesteld vanwege coronamaatregelen) en een bewustwordingscampagne in de Berkelland Academie, bijvoorbeeld een "werven en selecteren voor dummies" en het uitbreiden en deels digitaliseren van het introductieprogramma.

■ **Geld**

Bij deze activiteiten horen geen budget.

We zetten in op duurzame inzetbaarheid.

In ons (personeels)beleid zetten we in op duurzame inzetbaarheid. Duurzame inzetbaarheid raakt het totale pakket van instrumenten.

■ **Kwaliteit**

- Met het project "Berkelland Vitaal", dat is gestart per 5 oktober 2020 streven we naar duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers en uiteindelijk naar een vitalere gemeente Berkelland. In dit project wordt ingestoken op het vergroten van de duurzame inzetbaarheid van medewerkers, vanuit 3 pijlers: preventie, verzuimbegeleiding en registratie.
- Sinds het voorjaar van 2020 werken veel medewerkers thuis. Omdat het zoveel mogelijk thuiswerken langere tijd duurt en het deels blijvend zal zijn met betrekking tot het hybride werken, heeft het college heeft in november 2020 besloten een regeling faciliteiten voor thuiswerken in te voeren.
- In oktober 2020 heeft staatssecretaris Blokhuis aangekondigd dat alle rookruimtes in (semi) publieke- en openbare gebouwen gesloten moeten zijn per 1 juli 2021. Als organisatie willen we een statement maken en zorgen voor een rookvrije organisatie door ons gebouw en onze buitenterreinen rookvrij te maken. Op deze manier bouwen we aan een rookvrije generatie en zijn we in onze samenleving een voorbeeld.

■ **Geld**

We zorgen voor voldoende personeel.

Autonome ontwikkelingen en uitvoering van Investeren in Berkelland vragen om formatieontwikkeling. Nieuwe formatiebehoefte wordt voorgelegd aan het college.

■ **Kwaliteit**

Op de plaatsen waar uitbreiding van formatie nodig was vanwege autonome ontwikkelingen of Investeren in Berkelland zijn de verzoeken aan het college voorgelegd (via de perspectiefnota).

Vanwege corona was 2020 een bijzonder jaar qua werkwijze: selectiegesprekken en aanstellingen zijn via de digitale weg tot stand gekomen. Bestaande processen rond inzet van personeel zijn aangepast aan de digitale manier van werken.

■ **Geld**

We bewaken de integriteit.

■ **Kwaliteit**

Nieuwe medewerkers hebben ook dit jaar de eed afgelegd.

■ **Geld**

Speerpunt

Een moderne ICT en informatievoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het openbaar beschikbaar maken van informatie.

■ **Kwaliteit**

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer met veel vertraging de initiatiefwet open overheid aangenomen. Dat voorstel werd ingediend door Tweede Kamerleden Snels en Van Weyenberg. De Wet open overheid (Woo) is bedoeld om overheden transparanter te maken.

De Woo regelt dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, te ontsluiten en te archiveren is. De Woo komt in de plaats van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het belangrijkste verschil tussen de Woo en de huidige Wob is de actieve openbaarmaking.

De Woo verplicht overheden zo veel mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken. Voor passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) volgt de Woo vrijwel geheel de Wob. Voor gemeenten komt een bedrag beschikbaar van € 164 miljoen waarvan structureel € 42,1 miljoen per jaar en incidenteel € 121,9 miljoen. Voor de ondersteuning van gemeenten door de VNG wordt € 3 miljoen gefaseerd beschikbaar gesteld voor een periode van 5 jaar. In het project Grip op Informatie werkt de VNG samen met gemeenten aan de voorbereiding op de implementatie van de Woo. Er zijn 10 proeftuinen gestart waar ruim 70 gemeenten, samenwerkingsverbanden en archiefinstellingen aan deelnemen. In deze proeftuinen worden ervaringen uitgewisseld en producten ontwikkeld die voor alle organisaties nuttig zijn.

Hier zullen wij op aanhaken.

- **Geld**
Nog niet van toepassing

We zetten experimenten data-analyse en 3D/virtualisatie door naar de beleid- en werkprocessen.

- **Kwaliteit**
Gereed.
- **Geld**

Speerpunt

(Financieel) in control.

Wat gaan we daarvoor doen?

Inrichten en bijhouden van een contractbeheerssysteem.

In 2019 heeft een werkgroep zoveel mogelijk contracten opgezocht. Vanwege de overgang naar het nieuwe zaakstelsel zijn deze nog niet in dit stelsel gezet. Dit is een actie voor het eerste kwartaal 2020.

- **Kwaliteit**
Het contractregister is geïntegreerd in het zaakstelsel van de gemeente Berkelland. De inkoopadviseur/contractbeheerder heeft de bekende contracten ingevoerd. Budgetbeheerders moeten zelf hun contracten invoeren, maar kunnen hier hulp bij krijgen van de inkoopadviseur/contractbeheerder.
- **Geld**

Ontwikkelen financiële instrumenten en control

- **Kwaliteit**
De in 2019 ingezette verbetering van de P&C-documenten blijven we voortzetten. Niet alle verbeteringen kunnen in 1 keer gerealiseerd worden of worden snel zichtbaar. Er is een opgaveteam opgericht dat de ontwikkeling van de P&C-documenten verder oppakt. Daarnaast wordt samen met andere gemeenten en de SDOA gewerkt aan de rechtmatigheidsverklaring die het college vanaf 2021 moet afleggen bij de jaarrekening.
- **Geld**

Uitvoeren interne audits.

We organiseren jaarlijks een aantal audits om vast te stellen of onze processen goed verlopen en of we deze processen kunnen verbeteren. De uitkomsten van deze audits bespreken we met

degenen die bij de audit betrokkenen zijn, eventueel aangevuld met andere medewerkers uit de teams. Bij deze interne audits worden ook de resultaten van de verbeterpunten van het voorgaande jaar besproken.

■ **Kwaliteit**

Vanwege de verwachte invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college in 2021 is na de zomer gestart met het een team AO/IC en het inrichten van de verbijzonderde interne controle aanpak. Verbijzonderde interne controle is nodig als grondslag voor de collegeverantwoording. In de praktijk is de focus gelegd op de doorontwikkeling van de interne controle richting 2021. Inmiddels is een team opgezet en de controle-aanpak beschreven. Voor enkele gevoelige processen zoals inkoop en aanbesteding en leges bouwvergunningen is verbijzonderde interne controle uitgevoerd over 2020. De aanpak zal in 2021 verder worden geïmplementeerd en uitgevoerd.

■ **Geld**

Verbeteren juridische kwaliteit.

- We voeren audits uit om tot een betere kwaliteit van het eindproduct te komen.
- We organiseren gemeente breed cursussen om de juridische kennis van medewerkers te verbeteren.
- We organiseren lunchbijeenkomsten voor geïnteresseerden binnen de organisatie met onze huisadvocaat, waarbij steeds een ander actueel thema op het programma staat.

■ **Kwaliteit**

Ook in 2020 hebben we uitvoering gegeven aan de aandachtspunten genoemd onder de verbetering van de juridische kwaliteit. We hebben juridische audits uitgevoerd en cursussen en lunchbijeenkomsten gegeven. In het kader van de corona-maatregelen in aangepaste vorm.

■ **Geld**

Verminderen fiscale risico's.

Als gemeente krijgen we steeds meer met fiscale wetgeving te maken; btw, btw-compensatiefonds (BCF), Vennootschapsbelasting (VPB) etc. Dit brengt fiscale risico's met zich mee. Afgelopen jaar hebben we duidelijker en inzichtelijker kunnen maken wat de fiscale positie is per activiteit.

We hebben een goede kwaliteitsslag kunnen maken rondom het proces van de aangiftes btw, VPB en loonheffing. Daarnaast vindt er een nulmeting plaats door de Belastingdienst voor wat betreft de btw over tijdvak 2017. De afronding hiervan is in 2020.

■ **Kwaliteit**

Afgelopen jaar is het proces rondom de aangifte verder verbeterd. Gemeente is in 2020 begonnen met het opstellen van een Tax Controle Framework. Verwachting is dat deze in de loop van 2021 afgerond zal zijn. Dit is een basisdocument voor het verder door ontwikkelen van de fiscale beheersmaatregelen. In 2019 en 2020 heeft er een nulmeting plaatsgevonden door de Belastingdienst voor de fiscale onderdelen BTW en BTW compensatiefonds over 2017. Eind december zijn deze onderzoekresultaten bekend geworden. Uit onderzoek is na voren gekomen dat de gemeente de fiscale beheersmaatregelen verbeterd heeft.

■ **Geld**

In 2019 en 2020 heeft er een nulmeting plaats gevonden door de Belastingdienst over tijdvak 2017 voor wat betreft de BTW en BTW compensatiefonds aangifte in het kader van Horizontale Toezicht. Eind december 2020 heeft de gemeente de onderzoekresultaten ontvangen van de Belastingdienst. Op basis van deze onderzoekresultaten betaald de gemeente conform de begroting € 110.000 aan BTW. Daarnaast kreeg de gemeente een

belastingrente op basis van een wettelijke bereken systematiek à € 156.191. Gemeente heeft geen bezwaar gemaakt, omdat de systematiek is gebaseerd op een wettelijke regeling en bezwaar dus geen kans van slagen heeft. Op bestuurlijk niveau zal er wel met de Belastingdienst gesproken worden dat de bereken systematiek van de belastingrente onredelijk is voor de gemeente.

Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf komen de uitgangspunten over het gemeentelijke grondbeleid aan de orde. In het jaarverslag staat tot welke resultaten het beleid in 2020 heeft geleid. Ook analyseren we de risico's die verbonden zijn aan de ontwikkeling van de plannen.

Beleid

Algemeen grondbeleid

Grondbeleid is geen doel op zich: het exploiteren van grondposities is een middel om doelen te bereiken op de beleidsterreinen woningbouw, bedrijvigheid en werkgelegenheid en de inrichting van de openbare ruimte. In de door de raad vastgestelde nota Grondbeleid staat dat de gemeente kiest voor actief grondbeleid waar dit mogelijk en gewenst is. Ook faciliteert de gemeente particuliere ontwikkelingen door binnen de kaders van de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid mee te werken aan planologische procedures.

De grondexploitatiewet als onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening vormt de basis voor het verhalen van de daarmee gemaakte kosten. In de praktijk zet de gemeente Berkelland in op het aangaan van anterieure overeenkomsten met initiatiefnemers voorafgaande aan het vaststellen van het bestemmingsplan. Als de gemeente niet tot de gewenste afspraken over kostenverhaal kan komen, fungeert het exploitatieplan als publiekrechtelijk instrument om de exploitatiebijdrage via de omgevingsvergunning te verhalen. Tot op heden heeft de gemeente Berkelland nog geen exploitatieplan hoeven vast te stellen.

Naast wijzigingen in de wetgeving hebben stagnerende marktomstandigheden en de demografische ontwikkelingen afgelopen jaren geleid tot een verschuiving van een actief naar een meer faciliterend grondbeleid. Bij het kunnen ontwikkelen en exploiteren van grondposities vormen de regionale en lokale kwalitatieve toetsingscriteria voor nieuwbouw van woningen en het regionale programma werklocaties het operationele kader. De financiële verantwoording van de exploitaties moet voldoen aan de Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken van de commissie BBV (juli 2019). Ook de fiscale regelgeving rond vennootschaps- en omzetbelasting stellen eisen aan de wijze waarop de administratie is ingericht.

Financiële positie

Omdat de gehele looptijd van planvoorbereiding tot en met de verkoop van de laatste kavel en het woonrijp opleveren vaak meerdere jaren duurt, kunnen de verwachte en werkelijke resultaten binnen de grondexploitatie variëren. Kosten kunnen tegenvallen, maar ook de verkoop van kavels kan tegenvallen. De jaren 2008 tot 2018 lieten zien dat de effecten van de economische crisis en de stagnerende woningmarkt hebben geleid tot verliezen op de grondexploitaties. De bestaande woningvoorraad biedt echter onvoldoende aanbod om in de behoefte van specifieke doelgroepen te voorzien. Dit leidt tot een vraag naar extra bouw kavels om het beoogde type woning te realiseren of om de gewenste doorstroming te stimuleren. In 2019 is de prognose van enkele exploitaties als gevolg van deze ontwikkelingen verbeterd en deze trend heeft zich in 2020 doorgezet.

De lopende grondexploitatie projecten actualiseren we minimaal jaarlijks. In 2020 heeft dit niet geleid tot actualisering van de grondprijzen. In deze paragraaf gaan wij onder het hoofdstuk Jaarverslag 2020 in op de resultaten. Een actueel overzicht van de lopende projecten is in de jaarrekening opgenomen onder de balanspost voorraden, onderdeel Bouwgronden in exploitatie. Grondposities waarbij een reëel en stellig voornemen tot ontwikkeling ontbreekt verantwoorden we met ingang van 2016 volgens de BBV-voorschriften onder de post Materiële vaste activa.

Reserve bouwgrondexploitatie

Uitgangspunt is dat onze grondexploitatie "selfsupporting" is. Winsten en verliezen moeten elkaar op termijn compenseren. Het product grondexploitatie wordt daarom budgettair neutraal in de

begroting opgenomen. Om in de toekomst tegenvallers op te vangen werken we met een reserve grondexploitaties. Aan het eind van elk jaar wordt de stand van zaken opgemaakt. Winsten worden dan in beginsel toegevoegd aan de reserve en verliezen worden onttrokken aan de reserve. De gemeenteraad besluit over de wijze van resultaatbestemming bij het vaststellen van de jaarrekening.

Risicomanagement

De reserve grondexploitaties moet eventuele toekomstige tegenvallers op kunnen vangen. Het is daarom belangrijk om een goede inschatting te maken van eventuele tegenvallers. De hoogte van de reserve grondexploitaties stemmen we daarop af. De gemeente werkt met een methode van risicoanalyse om het risico op tegenvallende resultaten zo betrouwbaar mogelijk in te schatten. Daarbij beoordelen we marktrisico's en specifieke project risico's.

Marktrisico's bestaan uit kostenstijgingen, daling van grondprijzen en vertraging van de ontwikkelingen. Voor deze factoren worden parameters voor 2 scenario's gehanteerd. Samen met de specifieke projectrisico's leidt de berekening tot een inschatting van de bandbreedte waarbinnen de risico's zich bevinden. Deze bandbreedte geeft een goede inschatting van de benodigde weerstandscapaciteit.

Deze benodigde capaciteit vergelijken we met de beschikbare weerstandscapaciteit. De beschikbare capaciteit bestaat uit meerdere delen. Allereerst bestaat deze capaciteit uit de Algemene reserve grondexploitatie. Daarnaast kunnen risico's in de toekomst mogelijk worden gecompenseerd door begrote winsten of door in de begroting opgenomen posten voor onvoorzien uitgaven. Voorzichtigheidshalve nemen we slechts een deel van deze begrote ruimte mee voor het bepalen van de aanwezige dekking.

De ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstands-capaciteit geeft een indicatie van het weerstandsvermogen. Verderop in deze paragraaf Grondbeleid lichten we de uitkomsten van deze analyse toe.

Jaarverslag grondexploitatie 2020

Het resultaat van het product Grondexploitatie over het jaar 2020 laat een winst zien van € 1.546.401. In 2019 werd € 793.203 winst verantwoord.

Voorgesteld wordt om het deel van de winst dat samenhangt met de verkoop van de Willibrordusschool in Ruurlo ter hoogte van € 445.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting. We stellen voor om de resterende winst ad € 1.101.401 toe te voegen aan de Algemene Reserve Bouwgrondexploitatie. In deze paragraaf is dit voorstel van resultaatbestemming al verwerkt.

De inhoud van dit jaarverslag bestaat uit de volgende hoofdstukken:

I Analyse van het resultaat 2020

II Waardering grondposities per eind 2020

III Reserves en voorzieningen ten behoeve van de grondexploitatie

IV Risicoanalyse grondexploitatie

V Korte beschouwing van de stand van zaken van de afzonderlijke exploitaties

VI Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2021.

I: Analyse van het resultaat 2020

Dit hoofdstuk behandelt de uitkomsten van de grondexploitatie over het jaar 2020. De winst over het boekjaar 2020 ad € 1.096.401 is als volgt samengesteld:

Plan	Resultaat	Mutatie voorziening	Totaal resultaat
Kieft 4 Eibergen	-25.000		-25.000
Everskamp Ruurlo		450.000	450.000
De Garver Haarlo	100.000		100.000
Zwilbroekseweg/Rekkenseweg Eibergen	1.000		1.000
Hofrichter Eibergen	-26.000		-26.000
KTV Eibergen	141.000		141.000
Vonderman Noordijk	19.000		19.000
Olland Noord Rietmolen	116.000		116.000
Hondelink Neede	47.000		47.000
ABCTA-terrein Beltrum	18.000		18.000
De Heuver Gelselaar	10.000	100.000	110.000
Leusinkbrink Ruurlo	-250.000	250.000	0
Het Nieuwe Jena Beltrum	35.000		35.000
Bouwgronden in exploitatie	186.000	800.000	986.000
Willibrordusschool Ruurlo	445.905		445.905
Leusinkbrink Ruurlo, kavels westzijde Brinklaan	-614.567	614.567	0
Erfpachtgronden Borculo	173.699		173.699
Bedrijfsterrein Russchemors Neede	26.313		26.313
Overige complexen per saldo	-8.621		-8.621
Algemene kosten	-76.893		-76.893
Materiële vaste activa en overige gronden	-54.166	614.567	560.401
Totaal resultaat (winst)	131.834	1.414.567	1.546.401

Korte toelichting op het resultaat over 2020

Het positieve resultaat over 2020 is overwegend het gevolg van de verkoop van de voormalige Willibrordusschool in Ruurlo. Daarnaast is de in 2018 gevormde voorziening voor de langlopende exploitatie van bedrijfsterrein Everskamp in Ruurlo in vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Ook de verkoop van een vijftal percelen in Borculo die belast waren met het recht van erfpacht heeft aan het positieve resultaat bijgedragen.

Daarnaast heeft de verkoop van bouwkavels in plannen Olland Noord Rietmolen, Hondelink Neede en het Nieuwe Jena Beltrum bijgedragen aan de winst. Ook leidt het voorgeschreven systeem van winstbepaling (in % naar rato van de realisatie) tot resultaatneming bij de complexen Bouwgrond in exploitatie. Dit zien we onder meer bij het plan KTV Eibergen (Op de Bleek), waar afgelopen jaar veel voortgang is geboekt. Het effect van tussentijdse winstneming doet zich ook voor bij het plan Garver in Haarlo, waar als gevolg van de woningbouw opgave toch tot uitgifte van de laatste 3 kavels wordt overgegaan. De aantrekkende woningmarkt heeft in 2020 ook geleid tot meer vertrouwen in de afzetpotentie van de kavels in Heuver Gelselaar, waardoor de eerder gevormde verliesvoorziening vrij is gevallen.

Verder moet worden opgemerkt dat het minnelijke akkoord dat eind 2020 is bereikt met de exploitant van Leusinkbrink in Ruurlo, in de jaarcijfers is verwerkt. Per saldo leidt de overeengekomen compensatievergoeding tot een verlies van circa € 865.000. Dit verlies dekken we door hiervoor de gevormde voorziening voor het afwaarderen van grondexploitaties als gevolg van demografische ontwikkelingen aan te wenden.

De overige resultaten zijn voornamelijk het gevolg van reguliere activiteiten (uitgaven en verkopen) en jaarlijkse actualisatie van de meerjarenbegroting. Voor zover relevant lichten wij deze uitkomsten per complex verderop in deze paragraaf toe.

II Waardering grondposities per einde boekjaar

De waardering van de ingenomen grondposities per einde boekjaar is als volgt (in €):

	Rekening 2020	Rekening 2019
Niet in exploitatie genomen gronden	1.816.510	915.796
Erfpachtgronden	52.025	67.700
Overige gronden	313.658	344.203
Subtotaal materiële vaste activa	2.182.193	1.327.699
Vorraad bouwgronden in exploitatie	4.408.539	4.987.113
Totaal boekwaarde	6.590.732	6.314.812
Af: voorzieningen voor kosten/verliezen	-112.500	-662.500
Af: voorziening voor gevolgen krimp	-663.584	-1.528.151
Totaal balanswaarde	5.814.648	4.124.161

De balanswaarde van de verschillende grondexploitaties is in 2020 toegenomen met € 1.690.487 van € 4.124.161 naar € 5.814.648. Deze toename is als volgt te specificeren (bedragen in €):

	Rekening 2020	Rekening 2019
--	---------------	---------------

Kapitaallasten (2,05% respectievelijk 2,40%)	111.132	118.877
Uren eigen dienst	94.546	67.288
Uitgaven op projectbasis	699.986	677.711
Compensatievergoeding Leusinkbrink Ruurlo	1.675.678	
Totaal kosten en investeringen	2.581.342	863.876
Opbrengsten (verkoop/subsidie)	2.437.256	1.695.404
Per saldo af-/toename door exploitatie	144.086	-831.528
Verantwoord resultaat (excl. bijdrage reserves)	1.546.401	793.203
Totaal mutatie balanswaarde	1.690487	-38.325

De totale balanswaarde van de voorraad Bouwgronden in exploitatie en de overige gronden onder de Materiële vaste activa is in 2020 fors gestegen. De boekwaarde van de gronden is door investeringen en ontvangsten per saldo toegenomen met bijna € 145.000. Door de resultaatneming in 2020 met € 1.546.000 stijgt de balanswaarde in totaal met ruim € 1.690.000. De stijging van de investeringen ten opzichte van 2019 is vooral te verklaren door de overeengekomen compensatievergoeding voor de exploitant van Leusinkbrink in Ruurlo. De opbrengsten in 2020 zijn onder meer gerealiseerd door kaververkopen in de plannen Everskamp Ruurlo (€ 265.000), Olland Noord Rietmolen (€ 225.000), Hondelink Neede (€ 149.000), Jena Beltrum (€ 332.000) en Leusinkbrink Ruurlo (€ 380.000). Daarnaast zijn 2 panden verkocht, te weten boerderij Heuver in Gelselaar (€ 165.000) en de voormalige Willibrordusschool in Ruurlo (€ 615.000). Ook zijn in 2020 een aantal erfpachtpercelen in Borculo verkocht voor € 190.000. Voor een nadere specificatie van de balanswaarden en de verantwoorde resultaten voor de lopende projecten verwijzen we naar de toelichting op de balans in de jaarrekening, onderdeel Bouwgronden in exploitatie onder voorraden.

III Reserves en voorzieningen ten behoeve van de grondexploitaties

In dit hoofdstuk komt het verloop van de reserve bouwgrondexploitatie aan bod. Ook lichten we de mutaties en de stand van de gevormde voorzieningen toe. Binnen de grondexploitatie maken we onderscheid tussen verliesvoorzieningen voor individuele projecten en een algemene voorziening voor de afwaardering van gemeentelijke grondexploitaties als gevolg van de demografische ontwikkelingen.

Algemene reserve bouwgrondexploitatie en voorstel resultaatbestemming 2020

De algemene reserve bouwgrondexploitatie bedroeg per eind 2019 € 3.218.829. De winst over 2019 ad € 793.000 is conform het raadsbesluit bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 ten gunste van de Algemene reserve bouwgrondexploitatie gebracht. Per 1 januari 2020 bedraagt de reserve € 4.011.829.

Voorgesteld wordt om het deel van de winst over het jaar 2020 dat samenhangt met de verkoop van de Willibrordusschool in Ruurlo ter hoogte van € 445.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting. De resterende winst ad € 1.101.401 kan toegevoegd worden aan de Algemene Reserve Bouwgrondexploitatie. Daarmee blijft de reserve voor Bouwgrondexploitatie die nodig is om risico's in het grondbedrijf op te vangen op niveau.

Voorzieningen individuele projecten grondexploitatie

De voorziening voor individuele projecten is noodzakelijk om verwachte verliezen op dat specifieke plan in de toekomst op te vangen. De benodigde voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de geactualiseerde exploitatiebegroting. De voorziening komt overeen met de hoogte van het verwachte toekomstige tekort, berekend tegen netto contante waarde. We berekenen deze waarde tegen een discontovoet van 2,0%.

In 2018 en 2019 was een verliesvoorziening aanwezig voor het plan Everskamp in Ruurlo van € 450.000. Deze voorziening was voorzichtigheidshalve gevormd om een eventuele afwaardering van de resterende boekwaarde na een maximaal toegestane looptijd van 10 jaar op te kunnen vangen. Al naar gelang het uitgiftetempo zou de voorziening de komende jaren naar verwachting geleidelijk kunnen vrijvallen. De accountant acht deze voorziening op dit moment al niet langer noodzakelijk en heeft voorgesteld deze ineens ten gunste van het resultaat 2020 vrij te laten vallen. Dit voorstel is in de jaarrekening verwerkt.

Ook is een voorziening beschikbaar voor nog te verrichten investeringen voor het woonrijp afronden van bedrijventerrein Overberkel Borculo (€ 112.500). Totaal bedraagt de voorziening voor verliezen op individuele projecten per eind 2020 € 112.500. Eind 2019 was de omvang van de voorziening nog € 662.500. De daling wordt veroorzaakt door het vrijvallen van de verliesvoorziening voor De Heuver in Gelselaar (€ 100.000) en Everskamp Ruurlo (€ 450.000).

Voorziening afwaarderen grondexploitaties door demografische ontwikkelingen

Via het vaststellen van de jaarrekening 2010 is een voorziening van € 5.000.000 gevormd voor het afwaarderen van gemeentelijke grondexploitaties als gevolg van demografische ontwikkelingen. De beschikbare voorziening bedroeg per eind 2019 nog € 1.528.151.

In 2020 is een akkoord bereikt met de exploitant van Leusinkbrink in Ruurlo. Totaal bedraagt de door de gemeente verschuldigde compensatievergoeding € 1.675.678. Ook ziet de gemeente af van haar aandeel in het resultaat van de exploitatie van de plandelen Zoomgebied en Zone Enkeerdlaan. In ruil daarvoor ziet de exploitant af van gezamenlijke ontwikkeling van enkele deelgebieden waarvoor met het oog op de demografische ontwikkelingen tot nu toe geen concrete woningbouwplannen zijn ontwikkeld. De gemeente krijgt op basis van de vaststellingsovereenkomst de volledige regie terug.

De betreffende deelgebieden zijn verantwoord onder de post Materiële vaste activa tegen de getaxeerde marktwaarde. Het verschil tussen de compensatievergoeding en de taxatiewaarde van de gronden is als verlies verantwoord. Dit verlies is gedekt door hiervoor de gevormde voorziening aan te wenden. Per eind 2020 bedraagt de stand van de voorziening nog € 663.584. Deze voorziening kan desnoods worden aangewend om nadelige fiscale effecten op te vangen die samenhangen met de vaststellingsovereenkomst. Hierover vindt in de loop van 2021 afstemming plaats met de belastingdienst. Op basis daarvan moet beoordeeld of de voorziening kan vrijvallen.

IV Risicoanalyse grondexploitatie

Dit hoofdstuk maakt inzichtelijk op welke wijze de risico-omvang van projecten binnen de grondexploitatie is becijferd. De omvang van een risico is het product van het effect en de kans dat dit zich voordoet. Het risico wordt afgezet tegen de aanwezige mogelijkheden om tegenvallers binnen de projecten op te vangen. De risico's die niet binnen de projecten zelf kunnen worden opgevangen vormen samen de benodigde weerstandscapaciteit. Het bedrag dat beschikbaar is voor het opvangen van risico's noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde capaciteit zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen deze beide termen – het weerstandsvermogen - bepaalt in welke mate de gemeente in staat is om de risico's die samenhangen met het exploiteren van grondposities af te dekken. Bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van risico's binnen de grondexploitatie is een model ontwikkeld. In dit model maken we onderscheid tussen 2 typen risico's. We onderkennen marktrisico's en specifieke projectgebonden risico's.

Voor het bepalen van de omvang van marktrisico's hanteren we parameters voor kostenstijgingen, daling van opbrengsten en vertraging van de ontwikkeling. Uitgangspunt voor deze berekening is de geactualiseerde begroting per complex Bouwgrond in exploitatie. In deze begrotingen is uitgegaan van zo realistisch mogelijke ramingen voor nog te maken kosten en verwachte opbrengsten. Voor het bepalen van de omvang van risico's zijn vervolgens 2 scenario's doorgerekend. Een scenario met tegenvallende ontwikkelingen en een scenario "kritiek".

Voor de strategische grondposities die sinds 2016 verantwoord worden onder de Materiële vaste activa (voorheen Niet in exploitatie genomen gronden) hanteren we een percentage van de boekwaarde om het marktrisico te bepalen.

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde parameters voor de bepaling van de omvang van de marktrisico's weergegeven.

Effecten voor bepaling marktisico	Scenario	
	tegenvallend	kritiek
Bouwgronden in exploitatie		
Jaarlijkse kostenstijging boven inflatieniveau	3%	8%
Daling opbrengstverwachting	5%	10%
Vertraging looptijd in jaren	3	7
Kans op gezamenlijk optreden van deze effecten	50%	33%
Materiële vaste activa		
Percentage van de boekwaarde strategische gronden	5%	10%

Met ingang van 2020 houden we in de exploitatiebegrotingen rekening met 2% indexatie over de verwachte uitgaven. Het risico op kostenstijging (3%-8%) ligt daarom 2% lager dan voorheen (was 5%-10%). De parameters voor de bepaling van het risico op daling van de opbrengsten en vertraging van de looptijd zijn ongewijzigd ten opzichte van 2019.

De effecten worden per complex Bouwgrond in exploitatie opgeteld. Omdat het niet realistisch is dat al deze effecten zich in alle plannen tegelijkertijd en gezamenlijk voordoen, kwantificeren we het risico door het totale effect met een kans van 50% respectievelijk 33% te vermenigvuldigen. Deze percentages zijn de afgelopen jaren ook gebruikt.

Voor specifieke projectrisico's is een inschatting gemaakt van mogelijk negatieve effecten die zich binnen dat plan kunnen voordoen naast de al becijferde marktrisico's. Nadelige effecten met een kans groter dan 50% worden in de exploitatiebegroting zelf verwerkt en leiden daarom niet tot een extra risico.

De totale risico-omvang is in het tegenvallende scenario ingeschat op € 1.226.000. In het kritieke scenario komt de berekening op basis van bovengenoemde parameters uit op € 1.590.000. In onderstaande tabel is dit gespecificeerd:

	Marktrisico		Project	Totaal risico	
	tegenvallend	kritiek	specifiek	tegenvallend	kritiek

Bouwgronden in exploitatie	481.000	756.000	515.000	996.000	1.271.000
Materiële vaste activa	92.000	181.000	138.000	230.000	319.000
Benodigde weerstandscapaciteit	573.000	937.000	653.000	1.226.000	1.590.000

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit 2 verschillende componenten. Allereerst is de Algemene reserve bouwgrondexploitatie beschikbaar om risico's op te vangen. Ten tweede kunnen risico's binnen projecten worden opgevangen als deze gecompenseerd worden door verwachte winsten of als hiervoor binnen de begroting budget beschikbaar is in de vorm van posten onvoorzien.

Overigens zal binnen enkele plannen de boekwaarde lager zijn dan de huidige marktwaarde. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de gronden die in erfpacht zijn uitgegeven. Deze zogenaamde stille reserves nemen we voorzichtigheidshalve niet mee bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De Algemene reserve bouwgrondexploitatie bedraagt na de resultaatbestemming over 2020 € 5.113.230. Deze reserve is direct beschikbaar als capaciteit om risico's binnen de lopende gemeentelijke grondexploitaties op te vangen. Voor zover deze capaciteit onvoldoende blijkt, moet een beroep gedaan worden op de Algemene reserve.

Het totaal begrote positieve eindresultaat voor de Bouwgronden in exploitatie bedraagt per 2021 € 1.960.000. Binnen de projecten is voor onvoorziene posten € 110.000 opgenomen. Voor de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt voorzichtigheidshalve 50% meegenomen in het tegenvallende scenario en 33% in het kritieke scenario. Dit leidt tot een beschikbare capaciteit van € 1.035.000 respectievelijk € 682.000.

Samengevat kan de totaal beschikbare weerstandscapaciteit als volgt worden weergegeven:

	Begroot	Beschikbare capaciteit	
		Tegenvallend	Kritiek
Aandeel van begroot		50%	33%
Winstprognose vanaf 2021	1.960.000	980.000	646.000
Post onvoorziene uitgaven	110.000	55.000	36.000
		1.035.000	682.000
Algemene reserve grondexploitaties		5.113.000	5.113.000
Beschikbare weerstandscapaciteit per scenario		5.698.000	5.345.000

Weerstandsvermogen grondexploitatie

De verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. In het tegenvallende scenario is deze verhouding per eind 2020 5,0 (2019: 1,4). In het kritieke scenario is de ratio 3,6 (2019: 1,3). Een ratio tussen de 1,0 en 1,4 wordt als "voldoende" gezien. De beschikbare capaciteit is dan groter dan de benodigde capaciteit. Een ratio boven de 2,0 geldt als "uitstekend".

Het weerstandsvermogen is in 2020 fors verbeterd. Belangrijkste verklaring daarvoor is dat in het project Leusinkbrink Ruurlo een akkoord met de exploitant is bereikt in het langlopende juridische

geschil. Bovendien zijn in dat plan in 2020 voor circa € 3.200.000 opbrengsten uit kavelverkoop gerealiseerd, waardoor het risico op de verstrekte projectfinanciering substantieel is verminderd. Ook speelt een rol dat de gerealiseerde winst over 2020 in andere projecten heeft geleid tot extra weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie blijft komende jaren van belang als buffer voor het opvangen van tegenvallende ontwikkelingen. De economische effecten als gevolg van Covid-19 op de korte tot middellange termijn en de demografische ontwikkelingen op langere termijn zullen medebepalend zijn voor de resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties. De buffer biedt daarnaast, indien gewenst, ook mogelijkheden om actief in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen.

Overige risico's

Afgelopen jaren zijn op basis van de Structuurvisies Wonen voor de 4 grote kernen enkele bestemmingsplannen aangepast. Daarbij is overtollige plancapaciteit voor woningbouw weg bestemd. Dit kan komende jaren leiden tot het moeten uitkeren van planschade aan particuliere grondeigenaren en ontwikkelaars. Voor het risico op planschade als gevolg van het schrappen van bouwmogelijkheden (publiekrechtelijk) of eventuele schadeclaims die het gevolg zijn van aanpassingen van het woningbouwprogramma (privaatrechtelijk) is binnen de gemeentelijke grondexploitatie geen specifieke voorziening gevormd.

V Korte beschouwing van de (financiële) stand van zaken van de afzonderlijke exploitaties

Hieronder volgt per complex een korte toelichting op het verloop van de boekwaarde in 2020 en de verwachte prognose voor komende jaren. Niet alle complexen komen daarbij aan bod, alleen plannen met een boekwaarde of mutaties boven € 250.000 worden genoemd. Voor een compleet overzicht van de gemeentelijke complexen verwijzen we naar de toelichting op de balans (onderdeel Voorraden).

Bedrijventerrein Kieft IV Eibergen

De verkopen op dit terrein lopen de laatste jaren achter bij de verwachtingen. In 2019 bedroegen de verkoopopbrengsten nog € 303.000, maar in 2020 zijn geen kavels verkocht. De investeringen in 2020 belopen € 55.000. Als gevolg van de voorgeschreven systematiek van tussentijdse resultaatbepaling is over 2020 een negatief resultaat van € 25.000 verantwoord. Feitelijk betreft dit een rekenkundige bijstelling van eerdere tussentijdse winstnemingen. Per saldo is de boekwaarde van het complex licht gestegen van € 2.340.000 eind 2019 tot € 2.365.000 eind 2020.

Het tracé besluit voor de N18 geeft aan dat deze rijksweg dwars over een aantal uitgeefbare en bouwrijpe kavels loopt. Eind 2015 is een compensatievoorstel van Rijkswaterstaat ontvangen. In maart 2018 is over de voorwaarden van compensatie en de aankoop van ruilgronden mondeling akkoord bereikt met Rijkswaterstaat. Het traject om te komen tot definitieve financiële en notariële afwikkeling duurt helaas veel langer dan verwacht. In de begroting was verondersteld dat de gemeente in 2020 gecompenseerd zou worden voor het verlies aan grondverkoop. Eind 2020 is een eindconcept van de ruilovereenkomst ontvangen. Besluitvorming hierover zal daarom naar verwachting in 2021 kunnen plaatsvinden.

Bedrijventerrein Everskamp Ruurlo

De boekwaarde van dit complex bedraagt eind 2019 € 1.320.000. Het tempo van verkopen bleef afgelopen jaren achter bij de verwachtingen, mede omdat door ondernemers is geïnvesteerd in leegkomende bedrijfspanden. In 2020 is een perceel van 2.905 m² verkocht. Er is per eind 2020 nog circa 21.500 m² uitgeefbaar.

Het geschatte uitgiftetempo volgens de begroting bedraagt gemiddeld 1.500 m² per jaar. Na 10 jaar is dan nog circa 6.500 m² bouwrijp bedrijfsterrein uitgeefbaar. De uitgaven voor bouw- en woonrijp maken zijn wel volledig in de komende 10 jaar begroot.

Dit heeft tot gevolg dat er na 10 jaar begrotingstechnisch nog een boekwaarde van ruim € 700.000 resteert. Gerekend met een disconteringsvoet van 2% is de actuele (netto contante) waarde hiervan afgerond € 580.000 per eind 2020. Zoals hiervoor aangegeven, is de in 2018 gevormde voorziening van € 450.000 om het theoretische verlies van deze boekwaarde af te dekken in 2020 vrijgevallen.

In lijn met de BBV-voorschriften, die als uitgangspunt een maximale planperiode van 10 jaar hanteren, hebben we wel maatregelen getroffen om het langjarige risico te beperken. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen houden we rekening met € 225.000 risico, aanvullend op de normale marktrisico's. Daarmee is een buffer opgebouwd om tegenvallende verkopen in dit plan op te kunnen vangen.

De Heuver in Gelselaar

De boekwaarde van het plan De Heuver in Gelselaar bedroeg eind 2019 € 460.000. In 2020 is de monumentale boerderij, mede dankzij een provinciale subsidie voor de noodzakelijke restauratiewerkzaamheden, verkocht ten behoeve van de realisatie van twee woningen. De verkoopopbrengst in 2020 bedraagt € 165.000. Nu er na jarenlange stagnatie concreet zicht is op verdere planvorming en ook de behoefte aan extra nieuwbouw van woningen is aangetoond, zet de gemeente opnieuw in op verkoop van de drie naastgelegen bouwkvavels.

De aangrenzende agrarische percelen zullen aan de huidige gebruiker worden verkocht in het kader van een ruilverkaveling. De meerwaarde hiervan wordt ingezet als dekking op de verwerving van benodigde gronden voor het gedenkbos in Geesteren.

Door de verbeterde vooruitzichten is de eerder gevormde voorziening voor het opvangen van verliezen niet langer nodig. De vrijval ad € 100.000 is in 2020 ten gunste van het resultaat verantwoord. De boekwaarde van het complex bedraagt per eind 2020 bijna € 320.000.

Leusinkbrink

De gemeente heeft in 2001 een overeenkomst gesloten met Exploitatiemaatschappij Leusinkbrink BV voor de ontwikkeling van het gebied Leusinkbrink te Ruurlo. Gemeente en exploitant verschilden afgelopen decennium over de reikwijdte van de overeenkomst en de verdere ontwikkeling van woningbouw. Eind december 2020 hebben partijen hierover een minnelijk akkoord bereikt en de afspraken vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst welke door het gerechtshof is opgenomen in een proces-verbaal van schikking.

De exploitant richt zich op afronding van het Zoomgebied en de Zone Enkeerdlaan. De gemeente krijgt de volledige regie op de plandelen Zuid, Noord en vier kvavels aan de westzijde van de Brinklaan. Ook de gronden die de exploitant in plandeel Zuid in eigendom had zullen aan de gemeente worden overgedragen. Overeengekomen is dat de gemeente hiervoor totaal € 1.675.678 compensatie betaalt. Omdat voor deze plangebieden nog geen besluit tot concrete ontwikkeling is genomen, zijn deze strategische gronden verantwoord onder de balanspost Materiële vaste activa tegen taxatiewaarde in de huidige bestemming. De taxatiewaarde van deze gronden bedraagt € 1.061.111. De afwaardering ad € 614.567 is gedekt door de gevormde voorziening voor de effecten van demografische ontwikkelingen.

De overheveling van genoemde plandelen naar de post Materiële vaste activa leidt ook tot een bijstelling van begroting voor de voorraad Bouwgronden in exploitatie. De geraamde verkoopopbrengsten bestaan per eind 2020 nog uit 17.985 m² uitgeefbare kavelruimte in het Zoomgebied en de Zone Enkeerdlaan tegen een contractuele vergoeding van € 11,35 per m². De exploitant betaalt over eerdere jaren nog een bedrag van € 195.849 aan de gemeente voor haar aandeel in de winst, maar voortaan deelt de gemeente niet langer in de winst die exploitant zal realiseren. Ook is bepaald dat de gemeente niet langer rente in rekening brengt over de nog te ontwikkelen gronden in plandelen Zuid en Noord.

De bijstelling van de exploitatiebegroting leidt in 2020 tot een verlies van € 250.000. Dit verlies is ook gedekt door de hiervoor gevormde voorziening.

De gemeente treedt op grond van de overeenkomst uit 2001 op als financier van de exploitant. Per eind 2020 heeft de gemeente een vordering van € 2.321.093 op de vennootschap.

Hiertegenover staat een gelijke schuld van de gemeente aan de BNG. Eind 2019 bedroeg de financiering nog € 4.970.372. De daling met € 2.649.000 is met name het gevolg van de verkoop

van 30 kavels in het plangebied. Na verrekening van de hiervoor genoemde bepalingen in de vaststellingsovereenkomst bedraagt de vordering op de exploitant per eind 2020 nog € 841.264.

Regionaal bedrijventerrein De Laarberg

Gebiedsonderneming De Laarberg ontwikkelt het gelijknamige regionale bedrijventerrein. De gemeente Berkelland is samen de gemeente Oost-Gelre aandeelhouder in de opgerichte vennootschappen. Beide gemeenten hebben zich financieel garant gesteld voor € 12,5 miljoen. In de paragraaf “Verbonden partijen” is meer informatie opgenomen.

VI Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2021

In de gemeenteraadsvergadering van juni 2021 wordt het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2021 behandeld. Dit Meerjaren Perspectief Grondexploitaties [MPG] is een aanvullend instrument in de planning en control cyclus voor de gemeentelijke Bouwgronden in exploitatie. De financiële uitgangspunten die van belang zijn voor de waardering en resultaatbepaling zijn erin opgenomen. Bovendien is per complex Bouwgrond in exploitatie de geactualiseerde exploitatiebegroting en de resultaatprognose per 1 januari 2021 opgenomen in het MPG.

In de toelichting op de balanspost Voorraden in de jaarrekening 2020 is vermeld dat de totale winstverwachting per 2021 € 1.255.000 bedraagt. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

Bouwgrond in exploitatie	Boekwaarde 31 december 2020 Na bestemming	Uitgaven met ingang van 2021	Opbrengsten met ingang van 2021	Resultaat Met ingang van 2021 -/- - winst
Bedrijventerreinen				
Kieft 4 Eibergen	2.365.242	865.454	4.016.990	-7.86.294
Everskamp Ruurlo	1.319.170	854.273	1.469.543	703.900
Woongebieden				
De Garver Haarlo	69.695	27.096	299.925	-203.134
Zwilbroekseweg Eibergen	-162.455	107.366		-55.090
Hofrichter Eibergen	209.940	20.579	311.775	-81.256
Op de Bleek Eibergen	-14.907	9.625		-5.282
Vonderman Noordijk	179.364	134.886	375.090	-60.840
Olland Noord Rietmolen	55.501	62.662	229.500	-111.336
ABCTA-terrein Beltrum	-35.508	26.106	10.599	-20.001
De Mölle Haarlo	-40.890	41.516		626

De Heuver Gelselaar	318.730	172.369	541.625	-50.526
Leusinkbrink Ruurlo	94.345	116.098	219.257	-8.814
Het Nieuwe Jena Beltrum	-94.423	80.236		-14.187
Bouwgronden in exploitatie	4.408.539	2.799.165	8.463.104	-1.255.400

We wijzen erop dat in bovenstaande opstelling géén rekening is gehouden met rentelasten die het directe gevolg zijn van de voorgeschreven winstbepaling op basis van de Percentage of Completion Methode. Door tussentijdse winstnemingen stijgt de boekwaarde van een complex en dit leidt in volgende jaren tot een hogere rentelast. In het MPG 2021 is dit effect per complex wel becijferd. Totaal leidt dit tot een nadelig effect van € 90.000 ten opzichte van de geraamde € 1.255.000 winst.

Lokale heffingen

Lokale heffingen

"Lokale heffingen en lastendruk in beeld"

Wat speelt er?

De belastingen en heffingen die inwoners betalen, verschillen per persoon. Toch bestaat de behoefte om gemeenten te vergelijken. Voor die vergelijking maken we gebruik van de gemeentelijke lastendruk. Hierbij gaan we uit van een standaardsituatie met de tarieven van een gemeente. In de berekening van de lastendruk houden we rekening met de Onroerende zaakbelastingen, Afvalstoffenheffing en Rioolheffing. Voor Berkelland ziet de gemeentelijke lastendruk er als volgt uit:

Uitgangspunten voor de vergelijking zijn:

- Huishouden van 4 personen.
- Gemiddelde WOZ waarde 2020 € 243.000.
- Groot pakket afvalstoffenheffing (240 liter).
- Waterverbruik van 45 m³ per persoon.

Bedragen in €	Gebruiker van de woning geen eigenaar		Gebruiker van de woning eigenaar	
	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2020	Tarief 2021
Belastingsoort				
OZB gebruiker				
OZB eigenaar			289,41	306,78
Reinigingsheffing	187,60	185,00	187,60	185,00
Rioolheffing gebruiker	216,00	225,00	216,00	225,00
Rioolheffing eigenaar			198,50	206,04
Totaal belastingdruk	403,60	410,00	891,51	922,82

Kaders

- De Onroerende zaakbelastingen stijgt niet meer dan de inflatiecorrectie. Voor 2021 wordt daarvan afgeweken conform besluitvorming bij de perspectiefnota 2021.
- De Reinigingsheffingen zijn bedoeld om de kosten van afvalinzameling en –verwijdering te dekken. Wij streven naar 100% kostendekking bij de afvalstoffenheffing. Bij het berekenen van de kostendekking houden we rekening met de directe kosten, de kosten van overhead, btw, en eventuele prijsstijgingen.
- De gemeente heeft de zorg voor het stedelijk afvalwater, hemelwater en de structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand. De kosten hiervan worden betaald uit de rioolheffing. Er is een bewuste keuze gemaakt om de heffing te splitsen in een gebruikersdeel en een eigenarendeel. De gebruiker betaalt, omdat hij/zij afvalwater op het riool loost. De eigenaar omdat de aansluiting op de riolering de gebruikswaarde van zijn pand verhoogt. De rioolheffing is kostendekkend. Bij het berekenen van de kostendekking houden we rekening met de directe kosten, de kosten van overhead, btw, en eventuele prijsstijgingen.

- Iedereen die in onze gemeente overnacht in een hotel, pension, vakantiewoning of kampeersonderkomen en die niet in de gemeentelijke basisadministratie van onze gemeente is opgenomen, moet toeristenbelasting betalen. Het is praktisch niet uitvoerbaar de belasting te innen bij de personen die overnachten. Daarom heffen wij de belasting van degenen die gelegenheid tot overnachten bieden (de exploitanten). De exploitanten mogen de belasting doorberekenen aan de personen die overnachten. Voor kampeersonderkomens op vaste- en seizoenstandplaatsen op campings kan een forfaitair tarief (vast jaarbedrag) worden gerekend op basis van het gemiddelde aantal personen en het gemiddelde aantal overnachtingen.
- Wij leveren diverse diensten en producten zoals paspoorten, rijbewijzen, uittreksels, bouwvergunningen en kapvergunningen, waarvoor wij een vergoeding (leges) vragen. Deze leges staan in de Legesverordening. Deze verordening voldoet aan de eisen die door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Europese dienstenrichtlijn (EDR) zijn gesteld.
- De begraafrechten moeten in principe de kosten van het begraven en het onderhouden van de begraafplaatsen dekken. Omdat wij veel graven hebben uitgegeven voor onbepaalde tijd lukt het niet om de begraafrechten kostendekkend te krijgen. De begraafrechten stijgen in 2020 met 1,4%.
- Marktgeden moeten de kosten van de markten dekken. Wij kennen één tarief voor de gehele gemeente Berkelland.
- Voor mensen met een minimuminkomen bestaat de mogelijkheid gehele of gedeeltelijke kwijtschelding te krijgen voor de volgende gemeentelijke belastingen:
  - a. OZB;
  - b. Reinigingsheffingen;
  - c. Rioolheffing.

Wij verlenen gehele kwijtschelding als er aan alle voorwaarden voor kwijtschelding is voldaan. In onze gemeente hanteren wij de zogenaamde 100% kwijtscheldingsnorm. Dit betekent dat mensen met een inkomen op bijstandsniveau, zonder vermogen, altijd in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Speerpunt

Een verantwoorde gemeentelijke belastingdruk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Heffen Reinigingsheffingen.

- Het lage tarief van de afvalstoffenheffing bedroeg in 2020 € 136,90 (2019 € 135,00) en het hoge tarief van € 187,60 (2019 € 185,00). In 2020 is conform raadsbesluit een eenmalige korting verleend van € 50,00 op de afvalstoffenheffing ten laste egaliseringsreserve afval.
- De verwachte opbrengst na verwerking van de korting voor 2020 is € 2.191.000.
- De werkelijke opbrengst voor 2020 is € 2.158.000.

Het tarief voor de reinigingsheffingen is als volgt opgebouwd:

	Bedragen begroot	Begroting na wijziging	Bedragen werkelijk
Taakveld Afval	3.004.000	2.924.000	2.857.000
Taakveld Overhead (inclusief btw)	682.000	682.000	522.000
Correctie niet toe te rekenen lasten	-36.000	-36.000	-36.000

Totaal lasten	3.685.000	3.605.000	3.343.000
Opbrengst belastingen	3.191.000	2.191.000	2.158.000
Overige opbrengsten	459.000	209.000	326.000
Onttrekking reserve	39.000	1.209.000	859.000
Totaal opbrengsten	3.689.000	3.609.000	3.343.000
Dekking	100%	100%	100%

Kwaliteit

Heffen Rioolheffing.

- Voor 2020 is het tarief per eigenaar € 198,50 en per gebruiker € 1,20 per m3 waterverbruik tot 1000 m3 en € 1,15 per m3 waterverbruik van 1001 m3 tot 2500 m3.
- De verwachte opbrengst in 2020 is € 6.883.000.
- De werkelijke opbrengst in 2020 is € 6.836.000.

Het resultaat van de rioolheffing is als volgt:

	Bedragen begroot	Begroting na wijziging	Bedragen werkelijk
Taakveld Riolering	4.708.000	5.097.000	4.841.000
Taakveld Overhead (inclusief btw)	1.843.000	1.843.000	1.484.000
Taakveld Overige lasten (inflatie)	17.000	17.000	
Correctie. niet toe te rekenen lasten	-36.000	-36.000	
Toevoeging voorziening riolering		144.000	525.000
Totaal lasten	6.532.000	7.065.000	6.850.000
Opbrengst belastingen	6.369.000	6.883.000	6.836.000
Overige opbrengsten	30.000	30.000	13.000
Onttrekking voorziening riolering	126.000		
Totaal opbrengsten	6.525.000	6.913.000	6.849.000
Dekking	100%	98%	100%

Primitief was een tekort (onttrekking aan voorziening) van € 126.000 geraamd. De lasten zijn echter lager dan geraamd waardoor er sprake is van een overschot. Het incidentele voordeel 2020 wordt vnl. veroorzaakt doordat de rente over de boekwaarde naar beneden is bijgesteld (0,69% in plaats van begroot 1%), én doordat er minder geïnvesteerd is doordat projecten later tot uitvoering komen. Uitvoering is vooral doorgeschoven naar 2021. Het voordeel wordt toegevoegd aan de voorziening riolering.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Heffen van Onroerende zaakbelastingen.

Onroerende zaakbelastingen (OZB) zijn de belastingen op de waarde van een woning of bedrijf. De hoogte van de OZB is afhankelijk van de waarde van de onroerende zaak. Voor de gemeente zijn het de belangrijkste vrij besteedbare gemeentelijke belastingen. Sinds 2009 zijn de tarieven van de OZB vastgesteld op een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

Voor 2020 gelden de volgende tarieven:

Categorie	Tarief 2020
Eigenaar woning	0,1191%
Gebruiker niet woning	0,1627%
Eigenaar niet woning	0,1976%

Voor 2020 verwachten we een opbrengst van € 8.812.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 8.734.000.

Speerpunt

Verantwoorde tarieven voor onze dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Heffen begraafrechten.

- We verhogen het tarief in 2020 met 1,4% inflatiecorrectie.
- We verwachten in 2020 een opbrengst van € 266.000.
- De werkelijke opbrengst in 2020 bedraagt € 264.000.

De tarieven zijn als volgt opgebouwd:

	Bedragen begroot	Bedragen werkelijk
Taakveld Begraafplaatsen	286.000	259.000
Taakveld Overhead (inclusief btw)	108.000	100.000
Taakveld Overige lasten (inflatie)	2.000	

Correctie niet toe te rekenen lasten	-36.000	-36.000
Totaal lasten	360.000	323.000
Opbrengst belastingen	266.000	264.000
Overige opbrengsten	5.000	6.000
Totaal opbrengsten	271.000	270.000
Dekking	75%	84%

 Kwaliteit

 Geld

Heffen Leges.

- Voor 2020 verhogen we de tarieven met 1,4%.

De opbouw van de tarieven en de verwachte opbrengst per titel staan in onderstaande tabel:

Hoofdstuk	Begroot	Taakveld	Toe te rekenen lasten	Overhead	Totaal lasten	Baten	Dekking
Titel 1	Algemene dienstverlening						
1	Burgerlijke stand	Taakveld Burgerzaken	41.825	13.733	55.558	72.000	130%
2	Reisdocumenten	Taakveld Burgerzaken	267.877	142.982	410.859	103.000	25%
3	Rijbewijzen	Taakveld Burgerzaken	214.656	92.789	307.445	230.500	75%
4	Verstrekingen uit basisregistratie personen	Taakveld burgerzaken	18.402	12.155	30.557	3.300	11%
overig	Diversen		19.611	12.976	32.587	16.781	51%
	Subtotaal		562.371	274.636	837.007	425.581	51%
Titel 2	Omgevingsvergunning	Taakveld Wonen en bouwen	1.773.200	1.188.044	2.961.244	1.361.100	46%
Titel 3	Dienstverlening		13.000	3.395	16.395	14.100	86%
	Totaal		2.348.571	1.466.075	3.814.646	1.800.781 0	47%

Kwaliteit

Heffen marktgelden.

- Voor 2020 verhogen we de tarieven met 1,4%.
- De verwachte opbrengst in 2020 is € 50.000.
- De werkelijke opbrengst is in 2020 € 57.000.

Kwaliteit

Heffen Reclamebelasting.

We heffen reclamebelasting als dienstverlening voor de ondernemers van Berkelland. De opbrengsten van de reclamebelasting worden na aftrek van onze kosten overgedragen aan het ondernemersfonds. Vanuit dit fonds kunnen ondernemersactiviteiten financieren.

We verwachten in 2020 een bedrag van € 160.000 aan het ondernemersfonds te kunnen overdragen. In werkelijkheid is € 180.000 overgedragen. De opbrengsten 2020 bedragen € 195.000.

Kwaliteit

Heffen Toeristenbelasting.

- Het tarief is niet verhoogd in 2020.

- Het tarief is € 1,25 per persoon per nacht.
- We verwachten een opbrengst in 2020 van € 355.000.
- De werkelijke opbrengst bedraagt € 345.000.

Kwaliteit

Speerpunt

Kwijtschelding van belasting voor mensen met een minimuminkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Kwijtschelden gemeentelijke belastingen.

Voor mensen met een minimuminkomen bestaat de mogelijkheid gehele of gedeeltelijke kwijtschelding te krijgen voor de volgende gemeentelijke belastingen:

- a. OZB.
- b. Afvalstoffenheffing.
- c. Rioolheffing.

Wij verlenen gehele kwijtschelding als er aan alle voorwaarden voor kwijtschelding is voldaan. In onze gemeente hanteren wij de zogenaamde 100% kwijtscheldingsnorm.

Dit betekent dat mensen met een inkomen op bijstandsniveau, zonder vermogen, altijd in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Weerstandvermogen

Weerstandvermogen

'Berkelland kan een stootje hebben'.

Wat speelt er?

De wereld om ons heen verandert snel. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen kunnen de gemeente geld kosten. Het is daarom verstandig om geld te reserveren voor eventuele tegenvallers. Hoeveel geld we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen. In Berkelland is een raadsbesluit genomen waarin staat dat we proberen € 5.000.000 te reserveren om risico's af te dekken. Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Speerpunten

Een weerstandvermogen dat voldoende is om de risico's op te vangen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beoordelen weerstandvermogen.

Het weerstandvermogen geeft aan of we de risico's die we lopen ook kunnen betalen. Daarom proberen we van de risico's die we lopen in te schatten hoe groot de kans is, en hoeveel het ons kost als het risico zich voordoet. Op die manier maken we een inschatting van het vermogen dat wij nodig hebben om de risico's die we lopen te kunnen betalen.

Als we de algemene reserve van € 22.357.000 relateren aan de risico's die we voor 2021 hebben geïntariseerd van € 6.359.667 dan komt het weerstandvermogen uit op 3,5. Dit is uitstekend.

■ **Kwaliteit**

De gevolgen van de corona crisis zijn nog onduidelijk. Dat de crisis gevolgen heeft is wel duidelijk. Voor een gedeelte van de kosten van de corona crisis zullen we gecompenseerd worden. Dit gaat vooral over de incidentele gevolgen. De structurele gevolgen worden vooralsnog niet gecompenseerd. De vraag blijft echter of we voldoende gecompenseerd worden. Voor het overige zijn er op dit moment geen ontwikkelingen in de risico's die leiden tot een aanpassing.

■ **Geld**

Inventariseren risico's.

Als we ons verdiepen in risico's kunnen we eindeloze lijsten maken van alle mogelijke risico's. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. We moeten ons beperken. Welke risico's nemen we niet mee:

- Alle risico's met een uiterst kleine kans.
- Alle risico's met een kleine kans en tegelijk ook kleine financiële gevolgen.
- Alle risico's die we als gemeentelijke organisatie onderkennen en waarvoor we afdoende interne beheersmaatregelen hebben genomen.
- Alle risico's die via verzekeringen voldoende afgedekt zijn.

Vooraf nog de volgende toelichting:

- We pretenderen niet volledig te zijn. Er zijn vast risico's die we nog niet onderkennen.
- Geschatte omvang: hoe groot is het financieel gevolg als dit risico zich op enig moment voordoet.
- Geschatte kans: hoe groot is de kans dat dit risico zich in dit begrotingsjaar voordoet. Als we inschatten dat een risico zich hooguit eens in de 10 jaar voordoet, rekenen we met een kans van 1/10 (10%).

- De genoemde omvang en kans zijn inschattingen van de organisatie. Meerdere mensen binnen de organisatie hebben meegedaan aan deze schattingen.
- We hebben geen feitenmateriaal waarmee we deze keuzes kunnen onderbouwen. We vinden dat deze schatting voldoende is voor het doel van deze paragraaf: het bepalen van het weerstandsvermogen.

Risico	Geschatte omvang (€)	Geschatte kans	Financieel effect van de risico's (€)
Open-einde-regelingen	14.000.000	1/4	3.500.000
Samenwerkende partijen (GR'en/DVO's)	20.000.000	1/10	2.000.000
Klimaatveranderingen	6.000.000	1/25	240.000
Calamiteiten	5.000.000	1/100	50.000
Privacy/Datalek	820.000	1/20	41.000
Organisatorische risico's	250.000	1/10	25.000
Uitval ICT	150.000	1/5	30.000
Garantstelling Laarberg	12.500.000	1/75	167.000
Planschadeclaims	100.000	1/10	10.000
Beheer voormalige vuilstortplaat Langenberg	1.000.000	1/50	20.000
Garanties	7.350.000	1/75	98.000
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN)	745.000	2/5	298.000
Uitstaande gelden	26.000.000	1/100	280.000
Vennootschapsbelasting op lening BNG	160.000	3/4	120.000
Totaal	80.075.000		6.879.000

Het coronavirus brengt veel onzekerheden en risico's met zich mee die bij het samenstellen van de jaarstukken nog niet zijn te overzien. Dat het consequenties zal hebben voor het weerstandsvermogen en de risicoparagraaf is duidelijk. Welke dat betreft is nog moeilijk te overzien. Wij zien onder meer onzekerheden en potentiële risico's op de volgende terreinen:

- De zorgverlening aan onze inwoners
- Maatregelen in het kader van de gezondheid
- De uitkeringen aan onze inwoners
- De subsidies voor gesubsidieerde instellingen
- De ontwikkelingen in de grondexploitaties
- De bedrijfsvoering van onze organisatie
- Lopende en nieuw te starten projecten
- De financiering van onze activiteiten
- Het wegvallen van detacheringsoptbrengsten
- De heffing en inning van lokale heffingen

De organisatie monitort voortdurend de ontwikkelingen en de hiermee verbonden risico's en gevolgen voor het financiële resultaat 2020 en verder. Waar mogelijk worden dan ook beheersmaatregelen genomen. Mochten de actuele ontwikkelingen leiden tot aangepaste prognoses voor 2020 dan verwerken wij die in de bestuursrapportage. Als wij verwachten dat er sprake is van een structureel effect dan nemen we dit mee in de perspectiefnota.

■ **Kwaliteit**

In 2020 hebben de risico's die in de begroting staan genoemd zich niet voorgedaan. Wel hebben we te maken met een pandemie die gevolgen kan hebben. De omvang van die gevolgen blijft nog lastig in te schatten. Vanuit de rijksoverheid is wel compensatie toegezegd zodat in ieder geval een gedeelte van de incidentele kosten gecompenseerd wordt.

■ **Geld**

Kengetallen financiële positie

Vanaf de begroting 2016 moeten we ook financiële kengetallen opnemen in de begroting en jaarrekening.

Het gaat om 6 kengetallen die we hierna kort toelichten.

1. **Netto schuldenquote**
De netto schuldenquote geeft aan of de gemeente haar schulden kan betalen met de inkomsten die ze heeft. De richtlijn van de provincie Gelderland is dat bij een netto schuldenquote van 90% een risico ontstaat. Bij een schuldenquote boven de 130% is de gemeente nauwelijks nog in staat de schulden te betalen.
2. **Netto schuldenquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
Als je geld uitleent kost levert dat inkomsten op. Die inkomsten dekken een gedeelte van de schuld. Daarmee ben je in ieder geval al in staat een gedeelte van je schuld te betalen. Er zit natuurlijk wel een risico aan het uitlenen van geld. Degene die het geld leent kan misschien het geld niet terugbetalen. De provincie Gelderland hanteert dezelfde percentages voor de risicobepaling als bij de Netto Schuldenquote
3. **Solvabiliteitsratio**
De solvabiliteitsratio geeft aan of de gemeente haar schulden kan betalen. Het gaat er hier dus niet om of de schulden betaald kunnen worden uit de inkomsten maar ook uit het bestaande bezit. De provincie Gelderland vindt een solvabiliteit van minder dan 50% al risicovol en een solvabiliteit van minder dan 20% erg risicovol. In het beleid bestemming overschotten hebben wij de grens gesteld dat we bij een solvabiliteit van minder dan 35% eerst de algemene reserve aanvullen.
4. **Structurele exploitatieruimte**
Met dit kengetal kunnen we zien of we structureel in staat zijn de lasten die we als gemeente hebben ook kunnen betalen. Dit kengetal is uiteindelijk het belangrijkste voor de vorm van toezicht waar de provincie Gelderland ons onder plaatst. Voor het repressief toezicht is het van belang dat of de begroting of de meerjarenraming een kengetal laat zien dat groter is dan 0%. Wij streven naar een situatie waarbij de begroting en de meerjarenraming een percentage groter dan 0 laten zien.
5. **Grondexploitatie**
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de gronden zich verhoudt tot de inkomsten van de gemeente. De provincie Gelderland vindt een percentage minder dan 20 weinig risicovol. Een percentage van meer dan 35 is volgens de provincie Gelderland erg risicovol.
6. **Belastingcapaciteit**
Dit kengetal laat zien hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het cijfer is er alleen op gericht om gemeenten te kunnen vergelijken op dit gebied. In het cijfer zijn alle gemeentelijke woonlasten meegenomen. Als het percentage onder de 100 ligt hef je minder belasting dan gemiddeld in Nederland. Is het percentage hoger dan 100 dan hef je meer belasting dan gemiddeld in Nederland. Er wordt geen rekening gehouden met de verschillen die er tussen gemeenten bestaan. De provincie Gelderland vindt een percentage van meer dan 105 erg risicovol.

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
Netto schuldenquote	42,31%	41,12%	41,53%	32,8%
Netto schuldenquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0,50%	3,68%	16,35%	0,7%
Solvabiliteit	54,39%	53,2%	53,87%	50,1%
Structurele exploitatieruimte	-0,02%	6,73%	-0,11%	1,34%
Grondexploitatie	4,66%	5,35%	1,21%	3,11%
Belastingcapaciteit	107,2%	125,21%	100,29%	115,33%

Samenwerkingspartijen

Samenwerkingspartijen

'Partijen waarmee we samenwerken en hun kernactiviteiten'.

Speerpunten

Goede (nuts)voorzieningen door deelnemingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aandeelhouderschap van Alliander N.V. goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Geen.

Aandelen	633.991 aandelen van € 2,00
Geschat dividend	€ 350.000
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten in het kader van het wettelijke netbeheer zoals aanleg en onderhoud van elektriciteits- en gasnetwerken. • Activiteiten die voor de klant logischerwijs bij regulier netbeheer behoren, zoals levering, installatie en beheer van trafo's en meters. • Activiteiten in de vrije markt, die kernversterkend werken zoals het ontwerpen, aanleggen en beheren van complexe infrastructuren (Liandon).
Website/vestigingsplaats	www.alliander.com/Arnhem
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 4,1 miljard– € 4,2 miljard
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 4,2 miljard– € 4,6 miljard
Coördinatie	Financieel beleidsmedewerker Team financiën
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink: afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Aandeelhouderschap van coöperatie AGEM goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De AGEM faciliteert het opzetten van energie-coöperaties.
- AGEM en Achterhoek Duurzaam Verbouwen ontwikkelen het verduurSaam energieloket verder.

Aandelen	38 van € 0,01
Geschat dividend	Niet van toepassing
Kernactiviteiten van de organisatie	Advies, kennisbundeling, energieproductie en levering
Website/vestigingsplaats	www.agem.nu/Doetinchem

**Eigen vermogen – vreemd vermogen
1-1**

**Eigen vermogen – vreemd vermogen
31-12**

Coördinatie	Medewerker Team Opdrachtgevers
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink
Begrotingskaders	Dagelijks Bestuur
Concept	Algemeen Bestuur
Definitief	Commissie/Raadsleden

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Aandeelhouderschap van de N.V. BNG Bank goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Geen

Aandelen	305.877 aandelen van € 2,50
Geschat dividend	€ 388.000

- BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers.
- BNG verleent financiële diensten op maat voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, waterschappen, provincies en andere decentrale overheidsinstellingen.

Kernactiviteiten van de organisatie

Website/vestigingsplaats	www.bng.nl/Den Haag
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 5,0 miljard – € 133 miljard
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 4,9 miljard – € 145 miljard
Gerealiseerd resultaat	€ 163 miljoen
Coördinatie	Financieel beleidsmedewerker Team financiën
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink: Afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Over 2019 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 163 miljoen (2018: € 337 miljoen). Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten vindt de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2020. De lage langlopende rente zal een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.

Aandeelhouderschap van Gebiedsonderneming Laarberg B.V. goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De regio Achterhoek heeft een nieuw Regionaal Programma Werklocaties vastgesteld. Daarbij is het bestaande aanbod aan bedrijventerreinen afgezet tegen de verwachte vraag, waar mogelijk ingedeeld in werkmilieus. De provincie toetst de uitbreiding van de bestaande harde plancapaciteit aan dit RPW. Een eventueel overschot aan regionale capaciteit heeft mogelijk gevolgen voor de verdere ontwikkelingskansen van het bedrijventerrein.
- De grondverkoop is mede afhankelijk van economische omstandigheden. De bestaande capaciteit is nagenoeg geheel uitgegeven. Een nieuw bestemmingsplan voor circa 15 ha is in voorbereiding.
- De afwikkeling van verkeersstromen via de Deventer Kunstweg is aandachtspunt.
- Binnen het bedrijventerrein is een historische Circumvallatielinie gelegen. Over de financiële consequenties hiervan moeten met de gemeente Oost Gelre nog afspraken worden uitgewerkt.

Aandelen	€ 9.000 (90 aandelen van € 100)
Geschat dividend	Nihil
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van Regionaal bedrijventerrein Laarberg.
Website/vestigingsplaats	www.laarberg.nl/Lichtenvoorde
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 18.665 - € 14.941
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 18.497 - € 19.838
Coördinatie	Planeconoom Team projecten
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink
Begrotingskaders	Directie
Concept	Directie
Definitief	Vergadering van Aandeelhouders

 Kwaliteit

 Geld

Aandeelhouderschap van Gebiedsonderneming Laarberg C.V. goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De regio Achterhoek heeft een nieuw Regionaal Programma Werklocaties vastgesteld. Daarbij is het bestaande aanbod aan bedrijventerreinen afgezet tegen de verwachte vraag, waar mogelijk ingedeeld in werkmilieus. De provincie toetst de uitbreiding van de bestaande harde plancapaciteit aan het RPW. Een eventueel overschot aan regionale capaciteit heeft mogelijk gevolgen voor de verdere ontwikkelingskansen van het bedrijventerrein.
- De grondverkoop is mede afhankelijk van economische omstandigheden. De bestaande capaciteit is nagenoeg geheel uitgegeven. Een nieuw bestemmingsplan voor circa 15 ha is in voorbereiding.
- De afwikkeling van verkeersstromen via de Deventer Kunstweg is aandachtspunt.
- Binnen het bedrijventerrein is een historische Circumvallatielinie gelegen. Over de financiële consequenties hiervan moeten met de gemeente Oost Gelre nog afspraken worden uitgewerkt.

Aandelen	Niet van toepassing. Gemeente Berkelland heeft als commandiet, net als gemeente Oost Gelre, € 1 ondernemingsvermogen ingebracht.
Geschat dividend	Nihil

Kernactiviteiten van de organisatie	Ontwikkelen van Regionaal bedrijventerrein Laarberg.
Website/vestigingsplaats	www.laarberg.nl/Lichtenvoorde
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 2 - € 24.127.262
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 2 - € 22.553.765
Coördinatie	Planeconoom Team projecten
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink
Begrotingskaders	Directie
Concept	Directie
Definitief	Vergadering van Aandeelhouders

Kwaliteit

Geld

Aandeelhouderschap van Twence B.V. goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen

- Dividend wordt uitgekeerd op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2005 van de voormalige gemeente Neede.
- We hebben een overeenkomst met het Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen om 30.969 aandelen te kopen.

Aandelen	14.282 aandelen
Geschat dividend	€ 150.000 (inclusief de tijdelijke uitkering van € 130.000 tot 2019)
Kernactiviteiten van de organisatie	Afvalverwerking en energielevering.
Website/vestigingsplaats	www.twence.nl/Hengelo ov
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 133.259.000 – € 16.362.000
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 138.259.000 – € 21.844.000
Coördinatie	Taakveldverantwoordelijke afval, Team opdrachtgeverschap
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

Kwaliteit

Het contract met Twence loopt voor alle aandeelhouders op 31 juni 2022 af. Op dit moment zijn de aandeelhouders en Twence met elkaar in gesprek over een nieuw leverings- en verwerkingscontract voor huishoudelijk afval. Tevens wordt gewerkt aan een nieuw tarieven- en dividendbeleid.

Geld

Als het nieuwe verwerkingstarief voor het huishoudelijk afval bekend is, kunnen we gaan bepalen welk effect dit heeft op de begroting en uiteindelijk de afvalstoffenheffing.

Aandeelhouderschap van Vitens N.V. goed uitoefenen.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Geen

Aandelen	24.034 aandelen van € 1,00
Geschat dividend	€ 50.000

Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Het leveren van drinkwater tegen lage operationele kosten. • Internationaal is Vitens betrokken bij de drinkwatervoorziening van nog eens ruim 20 miljoen mensen, overal ter wereld.
Website/vestigingsplaats	www.vitens.nl/Zwolle
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 526.300.000 – € 1.223.800.000
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 533.300.000 – € 1.293.000.000
Coördinatie	Financieel beleidsmedewerker Team financiën
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink: Afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

 Kwaliteit

 Geld

Goede dienstverlening door samenwerking.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Het ECAL heeft een E-depot gerealiseerd. Dit is een digitale bewaarplaats voor permanent te bewaren digitale archiefstukken. Het doel is toekomstige waarborging van duurzaamheid en toegankelijkheid van digitale archieven. In 2019 wordt het E-depot verder doorontwikkeld.

Bijdrage per strekkende meter (totaal gemeente) € 131,75 (€ 256.179)

Overige bijdragen per inwoner Niet van toepassing

- Het beheer en aan publiek openstellen van de historische archieven van de 15 gemeenten die deelnemen aan de Samenwerkingsregeling Regionaal Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. Betreffende gemeentes zijn: Aalten, Berkelland, Doetinchem, Lochem, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Montferland, Winterswijk, Bronckhorst (taken en activiteiten Streekarchivariaat en de taken van de huidige Stichting Staring Instituut), Doesburg, Rijnwaarden, Lochem, Zutphen, Westervoort, Zevenaar, Duiven en de provincie Gelderland (de taken van de huidige Stichting Staring Instituut).
- Het beheren, verzamelen, ordenen en ontsluiten van historische informatie (gebaseerd op een wettelijke taak).
- Een groter en breder publiek voor streekcultuur aanspreken.

Kernactiviteiten van de organisatie

Website/vestigingsplaats	www.ecal.nu/Doetinchem
Deelnemers	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen, de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	Het vaststellen van verordeningen in het kader van de overgedragen archieftaak, inclusief de bevoegdheid om een verordening vast te stellen als bedoeld in artikel 229 van de Gemeentewet.
Eigen vermogen – vreemd vermogen 01.01	€ 179.086 - € 644.568
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31.12	€ 158.186 - € 631.286
Coördinatie	Medewerker Team Opdrachtgevers.
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Anjo Bosman
Planning behandeling begroting	Toezending algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april.
Begrotingskaders	Dagelijks Bestuur
Concept	Algemeen Bestuur
Definitief	Raadsleden/Collegeleden

Kwaliteit

Het erfgoedcentrum heeft in 2020 de taken uitgevoerd volgens de afspraken die gemaakt zijn.

Geld

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost Gelderland.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De GGD heeft een inspanningsverplichting op zich genomen tot het inverdiene van de indexering. Wij willen de ontwikkeling van de inwonerbijdrage baseren op de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het AB van de GGD heeft op 9 juli 2015 besloten dat de essentie van de Achterhoekse indexeringsmethode onderdeel is geworden van de systematiek. Deze essentie is: let niet alleen op prijsstijgingen, maar ook op de inkomstenkant van de gemeenten. Als er op basis van de kostenontwikkeling versus de inkomstenontwikkeling aanleiding toe is, kan het AB besluiten tot een bezuinigingsopdracht. Op verzoek van de Achterhoekse gemeenten zal er nog een bestuurlijke discussie plaatsvinden over de uitvoering van de indexeringssystematiek.
- De GGD sluit steeds beter aan bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	€ 15,76 (waarvan € 7,83 Publieke gezondheid en € 793 Jeugdgezondheid, totaal € 691.305,00)
Overige bijdragen per inwoner	Afname op projectbasis <ul style="list-style-type: none"> • GGD Noord- en Oost-Gelderland biedt actief 'Een gezond houvast' en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners. • GGD Noord- en Oost Gelderland doet dat voor 22 gemeenten in Noord- en Oost Gelderland.
Kernactiviteiten van de organisatie	
Website/vestigingsplaats	http://www.ggdnog.nl/Warnsveld
Deelnemers	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Montferland, Oude IJsselstreek en Winterswijk, Apeldoorn, Brummen, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Voorst, Zutphen
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet collectieve preventie volksgezondheid en de Gemeentewet
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	Gemeentelijke bevoegdheden zoals deze voortvloeien uit de Wet publieke gezondheid
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€3.020.000– € 2.923.000
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 2.970.000– €7.036 .000
Coördinatie	Adviseur sociaal domein (focus zorg en welzijn), Team Opdrachtgeverschap
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerda ter Denge: Algemeen Bestuur
Begrotingskaders	Algemeen Bestuur
Concept	Algemeen Bestuur
Definitief	Raadsleden/Collegeleden

Kwaliteit

De programmabegroting is geheel in lijn met de kaders en doelen uit de uitgangspuntennota 2020 en de Bestuursagenda 2019–2023. Deze doelen sluiten aan bij de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein.

Vanaf maart tot en met september 2020 was een groot deel van de personele capaciteit van de GGD ingezet voor de bestrijding van Covid-19. Slechts een beperkt deel van de reguliere dienstverlening van de GGD kon aanvankelijk worden voortgezet.

Vanwege uitvoering en opschaling van het informeren en adviseren, het testen en het bron- en contactonderzoek was zeer veel extra personeel nodig. Vanaf medio 2020 is uitzendbureau Randstad ingehuurd om deze capaciteitsvragen op te pakken en is een Covid-projectorganisatie gerealiseerd. Het ministerie van VWS vergoedt de extra kosten die de GGD maakt, voor zover deze niet gedekt zijn door de inwonerbijdrage van de gemeenten.

In 2020 is een belangrijk deel van de reguliere werkzaamheden van de GGD niet of op aangepaste wijze uitgevoerd. Voor veel taken van de GGD waren er vooral enkele praktische gevolgen van het niet of op aangepaste wijze uitvoeren van de reguliere werkzaamheden. Gezondheidsrisico's vanwege het niet uitvoeren van taken waren beperkt.

In 2020 is de GGD NOG, op verzoek van de gemeenten, gestart met de takendiscussie. In deze discussie staat de vraag centraal hoe de GGD op een efficiëntere, mogelijk kostenbesparende, wijze haar taken kan uitvoeren in de toekomst. De discussie is gekoppeld aan de strategische visie voor de GGD; welke GGD willen wij, wat is de reikwijdte van de GGD (gelet op de aanvullende taken door COVID-19) en wat betekent dit voor de gemeenten?

Geld

Het ministerie van VWS vergoedt de extra kosten die de GGD maakt, voor zover deze niet gedekt zijn door de inwonerbijdrage van de gemeenten. De vergoeding van de kosten door het ministerie geldt ook voor de kosten voor het inhalen van niet-uitgevoerde werkzaamheden vanwege de bestrijding van het coronavirus.

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Geen.

Bijdrage gemeente	€ 1.140.000
Overige bijdragen per inwoner	Niet van toepassing
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • De uitvoering van milieu vergunningverlening en handhaving en de Wabo-specialismen (onder andere advies over bodem, geluid, constructies en externe veiligheid). • Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland (Gelders Stelsel).
Website/vestigingsplaats	www.odachterhoek.nl/Hengelo Gld
Deelnemers	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de provincie Gelderland.
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen, de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	De deelnemers hebben geen publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen aan het openbaar lichaam. De deelnemers beslissen ieder afzonderlijk over de verlening van mandaat, volmacht en machtiging aan het openbaar lichaam
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 291.000 - € 1.562.000
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 725.000 - € 1.803.000
Coördinatie	Team Opdrachtgeverschap
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Burgemeester Joost van Oostrum: voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Planning behandeling begroting	Toezening algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april.
Begrotingskaders	Dagelijks Bestuur
Concept	Algemeen Bestuur
Definitief	Raadsleden/Collegeleden

Kwaliteit

Geld

In grote lijnen is het werk wat de ODA voor de gemeente doet op te delen in 3 delen: Vergunningverlening, Handhaving en advisering. Ieder jaar wordt voor het onderdeel Handhaving een planning opgesteld met enige ruimte voor onvoorziene zaken. Toename in de kosten: € 255.000.

Deze toename wordt veroorzaakt door 2 factoren: ODA zal voor 2019 en 2020 meer activiteiten voor Berkelland uitvoeren zoals: informatieplichtbesparingen bedrijven, nieuwe omgevingswet, ondermijning, invoering AVG, verbod asbestdaken. Raming: € 175.000
Daarnaast is bij het vaststellen van de begroting Berkelland geen rekening gehouden dat we als gemeente bepaalde werkzaamheden niet meer zouden uitbesteden aan ODA. De

werkzaamheden worden nu zelf verricht door de gemeente. Dit betekent dat de begroting Berkelland te hoog is vastgesteld. Raming € 80.000.

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Geen.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Niet van toepassing

Overige bijdragen per inwoner

Niet van toepassing

- Het (doen) oprichten van en/of deelneming in een of meer vennootschappen, stichtingen of andere rechtspersonen tot stichting of exploitatie van crematoria.
- Het zorgdragen voor de continuïteit van crematoriavoorzieningen in de regio Twente en aangrenzende gebieden door het bezitten van aandelen in Crematoria Twente B.V.
- Het handhaven van de kwaliteit van de crematoriavoorzieningen op minimaal het bereikte niveau.
- Het uitoefenen van de wettelijke bevoegdheden op de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) van Crematoria Twente B.V.

Kernactiviteiten van de organisatie

Website/vestigingsplaats

www.crematoriatwente.nl/Enschede

Deelnemers

Berkelland, Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo (O.), Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Tubbergen en Wierden

Wettelijke voorschriften

Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet op de lijkbezorging

Samenwerkingsvorm

Openbaar lichaam

Toegekende bevoegdheden

De bevoegdheden met betrekking tot de stichting en exploitatie van crematoria als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging.

Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1

Niet van toepassing

Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12

Niet van toepassing

Coördinatie

Medewerker Team Opdrachtgeverschap

Bestuurszetels

Wethouder Anjo Bosman: Algemeen Bestuur

wethouder/burgemeester

Planning behandeling begroting

Toezending algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april

Begrotingskaders

Dagelijks Bestuur

Concept

Algemeen Bestuur

Definitief

Raadsleden/Collegeleden

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Door de opening van een crematorium in Berkelland zal de betrokkenheid bij Crematoria Twente, en de winstdeling, afnemen.

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Achterhoek en Liemers.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De WGR blijft nog in stand vanwege de financiële afwikkeling. De procedure om het Recreatieschap te ontmantelen is grotendeels afgerond.
- Het AB van het RAL stelt geen begrotingen meer op.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	€ 0,00
Overige bijdragen per inwoner	€ 0,00
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> Het Recreatieschap Achterhoek en Liemers is een samenwerkingsverband van 13 gemeenten in de Achterhoek en de Liemers. Het recreatieschap is per 1 januari 2014 ontmanteld en is binnen vastgestelde kaders afgebouwd. Afgesproken is dat de gemeente Doetinchem het Dagelijks Bestuur van het RAL hierbij ondersteunt.
Website/vestigingsplaats	www.recreatieschap.nl/Doetinchem
Deelnemers	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Montferland, Oude IJsselstreek en Winterswijk Duiven, Lochem, Rijnwaarden, Westervoort, Zevenaar en Zutphen.
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	Het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van openluchtrecreatie en toerisme.
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 3.934.564
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 3.934.564
Coördinatie	Medewerker Team Opdrachtgeverschap
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerda ter Denge: Algemeen Bestuur
Planning behandeling begroting	Er komt geen begroting meer
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

Kwaliteit

Geld

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De Achterhoek intensiveert de samenwerking tussen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Deze samenwerking wordt 8rhk ambassadeurs genoemd.

- Doel van het nieuwe samenwerkingsmodel is de Achterhoek (economisch) te versterken door snellere besluitvorming, meer uitvoeringskracht en een sterker gezicht naar buiten.
- Het kompas voor de Achterhoeksamenwerking is de Achterhoek Visie 2030, Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit.
- In de Achterhoek wordt samengewerkt in de volgende organen:
  - De Achterhoek Board: bepaalt de inhoud (Visie 2030).
  - De Achterhoek Raad (49 gemeenteraadsleden): bepaalt samen met de Board de Agenda 2030 voor de Achterhoek en controleert de voortgang.
  - 6 Thematafels: voeren deze agenda uit. Thema's zijn:
    - Smart werken en innovatie.
    - Onderwijs en arbeidsmarkt.
    - Vastgoed en woningmarkt.
    - Mobiliteit en bereikbaarheid.
    - Circulaire economie en Energietransitie.
    - Zorginnovatie.
  - Regio Achterhoek (Wgr): voert de regie op de algehele samenwerking en zorgt ervoor dat de Achterhoek Visie 2030, de jaarplannen en bijbehorende investeringsagenda worden opgesteld en uitgevoerd. Ze adviseert Board en Raad over de lobby en subsidies en levert hiervoor ook capaciteit.
- Projecten worden uitgevoerd in wisselende samenstelling, met een eigen financiering en organisatorische vormgeving.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	€ 6,71 (€ 294.562)
Overige bijdragen per inwoner	Afname op projectbasis
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Het adequaat behartigen van de regionale belangen van de aangesloten gemeenten. • De bovenlokale vraagstukken in de Achterhoek effectief en efficiënt regisseren. • Coördinatie van de strategische agenda voor de uitvoering van Achterhoek 2020 met de door de gemeenteraden geprioriteerde speerpunten.
Website/vestigingsplaats	www.achterhoek2030.nl/Doetinchem
Deelnemers	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen.
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	Archiefwet, Besluit Woninggebonden subsidies en Leemtewet Stortplaatsen.
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	€ 6.166.000 - € 17.160.000
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 6.025.000 - € 17.160.000
Coördinatie	Medewerker Team Opdrachtgevers.

Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Burgemeester Joost van Oostrum: Algemeen Bestuur
Planning behandeling begroting	Toezending algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De gemeenschappelijke regeling SDOA en de deelnemende gemeenten werken samen aan de verdere invulling van de doorgaande ontwikkellijn. Binnen de kaders van de wet willen wij efficiënt uitvoering geven aan het beschut werken waarbij we veilige werkplekken creëren die de ontwikkeling van de doelgroep stimuleert. Hierbij dient sprake te zijn van een doorgaande lijn met arbeidsmatige dagbesteding, lokale inloopvoorzieningen en zo mogelijk richting uitstroom betaalde arbeid.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	Niet van toepassing
Overige bijdragen per inwoner	Beheerskosten € 3.783.000 Overige bijdragen cliëntgebonden: € 19.122.155 <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van wet- en regelgeving op het gebied van sociale zekerheid voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk. • De dienst staat voor maximale zelfstandigheid van de klanten op het gebied van arbeid, inkomen en participatie.
Kernactiviteiten van de organisatie	
Website/vestigingsplaats	www.socialedienstooostachterhoek.nl/Groenlo
Deelnemers	Oost Gelre, Winterswijk en Berkelland
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen, Gemeentewet, Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet.
Samenwerkingsvorm	Gemeenschappelijk orgaan <ol style="list-style-type: none"> 1. Alle taken en bevoegdheden die op grond van de onder a tot en met j genoemde wetten en regelgeving aan het college toekomen worden, voor zover de wet het toelaat en de wet die het betreft niet is ingetrokken dan wel overdracht van bevoegdheden niet meer mogelijk is, aan het Algemeen Bestuur van de dienst overgedragen: <ol style="list-style-type: none"> a. Participatiewet. b. Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz). c. Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze. d. Werknemers (loaw). e. Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen. f. Zelfstandigen (loaz). g. Wet inburgering (Wi). h. Wet kinderopvang (Wk), voor zover het de
Toegekende bevoegdheden	

uitvoering voor vastgestelde doelgroepen betreft.
i. Voorzieningen en besluiten van algemene strekking die betrekking hebben op de onder a tot en met h genoemde wetten en overige regelgeving met betrekking tot die wetgeving waarvan de uitvoering aan gemeenten, al dan niet in medebewind, is opgedragen.

j. Nieuwe wet- of regelgeving die in de plaats treedt of samenhangt met de onder a tot en met h genoemde wetten en regelgeving.

2. De dienst wordt voorts belast met:
  - a. De uitvoering van de schuldhulpverlening.
  - b. De administratieve verwerking van de beschikkingen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning.
  - c. Uitvoeringstaken in het kader van de Wet sociale werkvoorziening, voor zover die niet zijn opgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Hameland.
  - d. Uitvoering van de gemeentelijke regelingen op het gebied van minimabeleid en bijzondere bijstand.
3. Het Algemeen Bestuur van de dienst is bij de uitvoering van deze taken gebonden aan het door de gemeenten vastgestelde beleid.

**Eigen vermogen – vreemd vermogen
1-1**

€ 3.323.000 – € 6.303.000

**Eigen vermogen – vreemd vermogen
31-12**

€ 3.391.000 – € 12.856.000

Coördinatie

Opdrachtgever Participatiewet Team opdrachtgevers

Bestuurszetels

Wethouder Gerjan Teselink: Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

wethouder/burgemeester

Wethouder Gerda ter Denge: Algemeen Bestuur

Planning behandeling begroting

Toezening algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april

Begrotingskaders

Dagelijks Bestuur

Concept

Algemeen Bestuur

Definitief

Raadsleden/Collegeleden

Kwaliteit

We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek door actief te participeren in overlegvormen, nauwe verbinding te hebben met de beleidsadviseurs bij SDOA en waar nodig het management, klantmanagers en accountmanagers. We betrekken SDOA bij de vormgeving van ons beleid en we werken samen aan een sterke kwaliteit van dienstverlening.

In 2020 lag de focus voor een groot deel op het project samen aan het stuur. In het project samen aan het stuur is in samenwerking met de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk, de SDOA en Werkbaan Oost gewerkt aan het inrichtingsplan voor het nieuwe werkleerbedrijf, de voorbereidingen voor de implementatie en de nieuwe huisvesting. Op bedrijfsvoeringsniveau is gewerkt aan een nieuwe verdeelsleutel. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2021.

Op inhoud is samen met SDOA de verordening sociaal domein opgesteld.

Door de coronacrisis is de basisraming van het bestandsvolume gedurende 2020 bijgesteld naar een stijging van 4%. Het resultaat voor Berkelland was uiteindelijk een stijging van 2,6%.

Het aantal plaatsingsmogelijkheden (uitgevoerd in samenwerking met het WSPA) werd bemoeilijkt door de coronacrisis.

De tijdige betalingen van de uitkeringen en de bijzondere bijstand zijn ook tijdens de

coronacrisis geborgd.

De ingestelde bestemmingsreserve corona, om aanvullende formatie in te kunnen zetten als gevolg van eventuele extra instroom door de coronacrisis, is weer opgeheven. De beschikbare middelen blijken afdoende.

Geld

De jaarrekening van SDOA over 2020 laat zien dat Berkelland een positief saldo heeft ten opzichte van de begroting van SDOA ter hoogte van € 150.000.

De discussie over de financiële verdeelsleutel in het kader van samen aan het stuur zal naar verwachting gevolgen hebben voor de bijdrage van de gemeente Berkelland in de exploitatiekosten.

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Verantwoording over de inhoudelijke taak van Stadsbank Oost Nederland ligt bij de gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA).
- Een beleidsmedewerker van de SDOA heeft zitting in het ambtelijk platform en wordt betrokken bij het uitzetten van nieuw beleid.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Niet van toepassing

Overige bijdragen per inwoner

Overige bijdragen € 266.000 (via de begroting van SDOA)

- Stadsbank Oost Nederland levert bijzonder financiële dienstverlening aan consumenten.
- De bank ondersteunt de aangesloten gemeenten in hun sociale beleid, zonder winstoogmerk.
- Op een zowel maatschappelijk als zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan geldkrediet, schuldhulpverlening, budgetbeheer, afgifte van verklaringen ex artikel 285 lid 4 Faillissementswet, de beschikbaarstelling van bewindvoerders ter uitvoering van bepalingen inzake de wettelijke schuldsanering natuurlijke personen.

Kernactiviteiten van de organisatie

Website/vestigingsplaats

www.stadsbankoostnederland.nl/Enschede

Deelnemers

Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Montferland, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Winterswijk, Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Lochem, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Twenterand, Tubbergen, Wierden

Wettelijke voorschriften

Wet gemeenschappelijke regelingen, Burgerlijk Wetboek, Faillissementswet, Wet op het consumentenkrediet, Wet toezicht kredietwezen 1992, Wet werk en bijstand, Gemeentewet, Wet financiering decentrale overheden, Algemene wet bestuursrecht

Samenwerkingsvorm

Gemeenschappelijk orgaan

1. Krediettransacties binnen de Wet FIDO gegeven kaders.
2. Schuldenregeling.
3. Budgetbeheer.
4. Verklaringen op grond van de Faillissementswet.
5. Bewindvoering en curatele op grond van de Faillissementswet.
6. Bewindvoering op grond van het Burgerlijk Wetboek.
7. Diensten in het kader van de beschikbaarheidsnuttigheid.
8. Preventie.
9. Het bevorderen van de spaarzin.
10. Harmonische en evenwichtige ontwikkeling van de onderneming.

Toegekende bevoegdheden

Eigen vermogen – vreemd vermogen 01. 01	€ 1.082.200 – € 14.816.700
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31.12	€ 1.082.900 – € 14.585.100
Coördinatie	Opdrachtgever Participatiewet Team Opdrachtgeverschap
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouder Gerjan Teselink: Algemeen Bestuur
Planning behandeling begroting	Toezening algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april
Begrotingskaders	Dagelijks Bestuur
Concept	Algemeen Bestuur
Definitief	Raadsleden/Collegeleden

■ **Kwaliteit**

Als gevolg van de overheidsmaatregelen om het Corona virus tegen te gaan is er een dalende tendens in het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening. Dit ligt in lijn met de waarneming van andere kredietbanken. Landelijk gezien is er geen enkele stijging zichtbaar. Oorzaken zijn weinig face-to-face contacten met klanten, terughoudend incassobeleid, coulante opstelling woningcorporaties/energieleveranciers en de steunmaatregelen van het Rijk. Een toename van het aantal aanvragen wordt later verwacht.

Binnen de Stadsbank zijn een aantal maatregelen genomen om een eventuele toename van het aantal aanvragen op te kunnen vangen, waaronder een iets hoger aantal klantmanagers dan de norm.

De instroom voor beschermingsbewind is stopgezet tot 1 oktober 2020. Voor de meerjarenbegroting 2021-2024 is rekening gehouden met een stabilisatie van de aantallen bewind.

■ **Geld**

De middelen voor de Stadsbank lopen via de begroting van de SDOA.

Deelnemen in de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- In 2019 is er een tekort geconstateerd over 2018, waardoor de bijdrage aan de VNOG voor 2019 is verhoogd met €241.162.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	€ 2.560.852
Overige bijdragen per inwoner	Niet van toepassing <ul style="list-style-type: none"> • Meer veiligheid in de regio. • Samenwerking tussen de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en brandweer.
Kernactiviteiten van de organisatie	
Website/vestigingsplaats	www.vnog.nl/Apeldoorn Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Montferland, Oude IJsselstreek en Winterswijk, Apeldoorn, Bathmen, Brummen, Deventer, Elburg, Epe, Ermelo, Gorssel, Harderwijk, Heerde, Hattem, Lochem, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Voorst, Zutphen
Deelnemers	Wet gemeenschappelijke regelingen, de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, de Gemeentewet, de Wet rampen en zware ongevallen en de Wet Ambulancevervoer
Wettelijke voorschriften	
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	Alle taken en bevoegdheden op grond van de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, de

	Wet rampen en zware ongevallen en de Wet Ambulancevervoer.
Eigen vermogen – vreemd vermogen 1-1	- € 7.789.146 - € 38.913.254
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31-12	€ 14.545.854.000 - € 34.457.544
Verwacht resultaat	
Coördinatie	Opdrachtgever Veiligheid Team Opdrachtgeverschap
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Burgemeester Joost van Oostrum: Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Planning behandeling begroting	Toezening algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april
Begrotingskaders	Raadsleden/Collegeleden
Concept	Algemeen Bestuur
Definitief	Raadsleden/Collegeleden

■ **Kwaliteit**

De samenwerking met de VNOG is voldoende. Het is echter een samenwerking met 22 gemeentes waardoor je vaak te maken hebt met een meerderheid van stemmen. Op lokaal niveau is de samenwerking goed met de VNOG. Het enige punt van zorg zijn de financiële tekorten. Hiervoor is in 2019 een Toekomstvisie VNOG opgesteld die in 2020 ter besluitvorming voorligt.

■ **Geld**

VNOG heeft over 2018 een behoorlijk verlies dat gedeeld wordt door 22 gemeentes. Het definitieve bedrag is nog niet duidelijk

Deelnemen in het Openbaar Lichaam vuilverwerking Noord Oost Achterhoek.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De Regio Achterhoek is verantwoordelijk voor de gesloten regionale stortplaatsen de Langenberg, 't Wald en 't Bellegoor. Op 1 januari 2019 nam de provincie Gelderland de verantwoordelijkheid van de Regio Achterhoek voor wat betreft de Langenberg over. De besturen van de stortplaatsen 't Wald en 't Bellegoor willen het eigendom en de nazorgtaken overdragen en hebben ingestemd met overdracht aan de Regio Achterhoek.
- Het Algemeen Bestuur van de Regio Achterhoek heeft besloten de nazorgtaak voor de 3 stortplaatsen versneld over te willen dragen aan de provincie. De gemeenteraden hebben hierover medio 2017 een kader stellend besluit genomen.
- De overdracht vergde de nodige juridische afstemming met de Regio Achterhoek, de provincie Gelderland en overige belanghebbenden. Dit is nodig omdat er geen wettelijk regime voor deze overdracht geldt, afspraken moeten daarom privaatrechtelijk worden geborgd. Parallel aan de overdracht van de nazorg was het ook de intentie om de kadastrale grondeigendom over te dragen.
- Op 7 november 2019 zijn de overeenkomsten voor de overdracht van de nazorg aan de provincie en de verkoop van de grond aan Groot Zevent Vergisting BV ondertekend.
- Na formele overdracht en notariële levering kan de gemeenschappelijke regeling OLVNOA worden geliquideerd.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Niet van toepassing

Overige bijdragen per inwoner

De kosten van beheer en nazorg worden verantwoord via de jaarrekening en begroting van de Regio Achterhoek. Binnen OLVNOA zelf vinden geen noemenswaardige activiteiten meer plaats. De gemeente beheert de financiële reserves van OLVNOA.

Kernactiviteiten van de organisatie

- Het beheer en de nazorg voor de gesloten vuilstortplaats 't Bellegoor, gelegen aan de Deventer Kunstweg 2 in Eibergen.

Website/vestigingsplaats

Niet van toepassing/Borculo

Deelnemers	Berkelland en Oost-Gelre
Wettelijke voorschriften	Wet gemeenschappelijke regelingen
Samenwerkingsvorm	Openbaar lichaam
Toegekende bevoegdheden	Het bestuur is bevoegd alle besluiten te nemen en overeenkomsten aan te gaan tot uitvoering van zijn taak omschreven in artikel 1 van de regeling
Eigen vermogen – vreemd vermogen 01.01	€ 3.500.000 - € 0. Het eigen vermogen is niet vrij beschikbaar maar dient om eeuwigdurend in de nazorg van de stortplaats te kunnen voorzien. Per medio 2014 is het vermogen rentedragend overgeheveld naar de provincie Gelderland.
Eigen vermogen – vreemd vermogen 31.12	Idem
Coördinatie	Planeconoom Team Projecten
Bestuurszetels wethouder/burgemeester	Wethouders Gerjan Teselink en Anjo Bosman
Planning behandeling begroting 2018	Niet van toepassing
Begrotingskaders	Niet van toepassing
Concept	Niet van toepassing
Definitief	Niet van toepassing

■ Kwaliteit

De overdracht van de nazorg van de voormalige regionale vuilstortplaatsen is afgerond. Ook is een overeenkomst gesloten voor de verkoop van de ondergrond van de voormalige stortplaats 't Bellegoor. De overdracht ligt begin 2020 nog ter uitwerking bij de notaris.

■ Geld

Met de provincie is overeenstemming bereikt over het doelvermogen dat nodig is om eeuwigdurend in de nazorg te voorzien. Dit doelvermogen past binnen de kaders die de regio daarvoor heeft vastgesteld.

Deelnemen in het samenwerkingsverband Bestuurlijke Begeleidingsgroep Beekvliet - Stelkampsveld.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Het is een langlopend proces nog zonder einddatum.
- Draagvlak en communicatie met het gebied is erg belangrijk. We steken veel energie in de contacten met het gebied en hebben hiervoor een vast contactpersoon.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	Niet van toepassing
Overige bijdragen per inwoner	Niet van toepassing
Kernactiviteiten van de organisatie	We werken samen met de provincie, het waterschap, terrein beherende organisaties, inwoners en anderen aan een gedragen gebiedsproces voor dit Natura 2000 gebied.
Coördinatie	Medewerker Gebiedsteam
Bestuurszetel	Wethouder Gerda ter Denge
Website	Geen

■ Kwaliteit

Wethouder Gerda ter Denge heeft deelgenomen aan de BBG. Gezamenlijk met de provincie en het waterschap zijn enkele gebiedsbijeenkomsten georganiseerd. De uitvoering van de herstelmaatregelen voor het Natura 2000 gebied is gestart.

■ Geld

Deelnemen in het samenwerkingsverband Euregio.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De sterke deelregio's laten samensmelten tot één verzorgingsgebied, tot een geïntegreerd en sterk woon- en werkgebied, waarin de grens geen scheiding en belemmering meer vormt.
- Leidraad voor het werk van de EUREGIO is momenteel het in de jaren 2010-2011 opgestelde strategiedocument EUREGIO 2020. Hierin worden de visie, de strategie, de speerpunten en de themagebieden van de EUREGIO op overzichtelijke wijze weergegeven.
- De strategie t/m eind 2019 wordt herzien, dit met de blik gericht op het jaar 2030. Het bestaande strategiedocument dient hierbij als uitgangspunt. De visie van 'één verzorgingsgebied' en de daaruit afgeleide strategie 'vergroting van de economische kracht en de kwaliteit van leven' en 'bevordering van de integratie van het gebied' vormen nog steeds een zeer goed richtpunt voor de werkzaamheden van de EUREGIO. Daarnaast dekken de speerpunten 'duurzame ruimtelijke ontwikkeling', 'economie en arbeidsmarkt' en 'maatschappelijke ontwikkeling' nog altijd het gehele spectrum van de grensoverschrijdende activiteiten af. Wel is het nodig te toetsen of de onderliggende themagebieden geactualiseerd moeten worden. Naast de toekomstige speerpunten, de themagebieden en de maatregelen, zal ook bepaald worden met welke methode de strategie wordt uitgevoerd en met welke instrumenten de uitvoering gemeten moet worden.
- De voorbereidingen voor de financieringsperiode van INTERREG VI zijn momenteel op Europees en nationaal niveau aan de gang en er lijkt overeenstemming te bestaan over de voortzetting van het programma. INTERREG V loopt tot 30-06-2022, INTERREG VI mag op zijn vroegst begin 2021 van start gaan. Hoewel er geen overlap zal zijn, is het gepland om beide programma's direct op elkaar te laten aansluiten. Er is een werkgroep opgericht om het INTERREG VI-programma voor te bereiden.
- Realiseren van de Uitvoeringsagenda Achterhoek Visie 2030 door waar mogelijk aan te sluiten op Europese programma's.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

€ 0,29 (€ 12.870,49)

Overige bijdragen per inwoner

Niet van toepassing

- De opbouw en versterking van grensoverschrijdende structuren in het Duits-Nederlandse grensgebied. Onder meer door het verstrekken van Interreg – en MOZER subsidies.
- De kansen voor burgers, bedrijven, organisaties en aangesloten gemeenten in het werkgebied aan weerszijden van de grens grensoverschrijdend te verruimen, de welvaart en het welzijn in het grensgebied te vergroten en het wederzijdse begrip te bevorderen.

Kernactiviteiten van de organisatie

Coördinatie

Medewerker Team Opdrachtgevers

Bestuurszetel

Raadslid Arnold Kion, burgemeester Joost van Oostrum, wethouder Gerjan Teselink

Website

www.euregio.nl

■ Kwaliteit

Het Euregio-secretariaat heeft 3 commissies: 'Mozer – maatschappelijke ontwikkeling', 'Duurzame ruimtelijke ontwikkeling' en 'Economie en arbeidsmarkt' ingesteld. De commissies hebben 4 keer vergaderd. De commissies toetsen ingediende INTERREG-projectaanvragen op hun grensoverschrijdende meerwaarde en haalbaarheid, om vervolgens een vakinhoudelijk advies te formuleren. Ondersteuning vindt sinds september 2018 niet meer vanuit de Regio Achterhoek plaats door wijzigingen in de structuur van de Regio. De coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking is belegd bij de gemeente Winterswijk, zowel bestuurlijk als ambtelijk; de zogenaamde Duitslandcoördinatoren. De Duitslandcoördinatoren overleggen met de thematafelregisseurs en stemmen af met een vertegenwoordiger van de EUREGIO. De

Duitslandcoördinatoren stemmen vóór de commissievergaderingen onderling af om een Achterhoekgeluid te genereren. Indien nodig stellen we de werkwijze bij. De grensoverschrijdende samenwerking zal ook in de evaluatie van de Achterhoek samenwerking aan de orde komen.

■ Geld

Deelnemen in het samenwerkingsverband Leisurelands.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Leisurelands beheert 5 recreatiegebieden in de Achterhoek en Liemers. Daaronder Recreatiegebied Hambroek in Borculo.
- Op dit moment zijn de gemeenten nog geen aandeelhouder van Leisurelands. De Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Achterhoek Liemers B.V. is aandeelhouder van Leisurelands. Na ontmanteling zal gemeente Berkelland aandeelhouder zijn. Het aantal aandelen is naar rato van het aantal inwoners.
- Onderdeel van de fusie is dat de gemeenten in de Achterhoek aandeelhouder worden van Leisurelands, net als de 23 gemeenten op de Veluwe en in het Rijk van Nijmegen dit nu al zijn.
- De aandeelhoudersovereenkomst is in 2016 opnieuw vastgesteld voor 5 jaar. De structuur van de vennootschap blijft ongewijzigd. Dit heeft als voordeel dat er sprake is van flexibiliteit en de mogelijkheid de aandeelhoudersovereenkomst over 5 jaar te heroverwegen.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Niet van toepassing

Overige bijdragen per inwoner

Niet van toepassing

- Leisurelands bestaat uit 20 recreatiegebieden met zo'n 5 à 6 miljoen bezoekers per jaar en ongeveer 800 evenementen op jaarbasis.
- Leisurelands werd als RGV in 1962 opgericht. Het bedrijf startte als een stichting en is uitgegroeid tot een private onderneming.

Kernactiviteiten van de organisatie

Coördinatie

Medewerker Team Opdrachtgeverschap

Bestuurszetel

Wethouder Gerda ter Denge is lid van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Achterhoek en Liemers.

Website

www.leisurelands.nl

■ Kwaliteit

De verwachting is dat Berkelland in 2020 aandeelhouder zal worden, omdat de ontmanteling van het Recreatieschap Achterhoek en Liemers dan volledig zal zijn afgerond.

Deelnemen in het samenwerkingsverband N18.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Geen.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Niet van toepassing

Overige bijdragen per inwoner

Niet van toepassing

- Uitvoeren van het standpunt van de minister van Infrastructuur en milieu.
- Afspraken maken tussen meebetalende partijen over voorbereiding en realisatie van fase 1 van de N18.

Kernactiviteiten van de organisatie

Coördinatie

Medewerker Team projecten via de Ambtelijke Begeleidingsgroep

Bestuurszetel

Bestuurders komen bijeen indien nodig.

Deelnemen in het samenwerkingsverband NUVAL Platform.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Deelnemers aan het Nuval platform hebben ook een aandeelhoudersovereenkomst. Hierin staat dat zij als één partij stemmen op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Alliander. Een vertegenwoordiger van het Nuval platform neemt ook deel aan het Grootaandeelhoudersoverleg van Alliander.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	Bijdrage per aandeel Alliander € 0,008 en per aandeel Vitens € 0,02
Overige bijdragen per inwoner	Niet van toepassing
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie delen en afstemmen.
Coördinatie	Medewerker Team Financiën
Bestuurszetel	Niet van toepassing
Website	Geen

Kwaliteit

Het NUVAL Platform heeft de aandeelhoudersvergaderingen van Alliander en Vitens voorbereid. Deze voorbereiding hebben wij gebruikt bij het bepalen van ons standpunt.

Geld**Deelnemen in het samenwerkingsverband P10.**

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De Strategische Visie 2018-2021 is vastgesteld, daarnaast is een Uitvoeringsagenda opgesteld. Deze is dynamisch.
- Vanuit deze visie werken wij aan de volgende programmalijnen:
  - Leefbaar platteland.
  - Maatwerk platteland.
  - Samenspel met de stad en Sociaal platteland.
- De P10 pleit voor een Agenda Platteland, waarin wij gezamenlijk plannen smeden voor de uitdagingen waar het platteland en de rest van Nederland voor staan.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)	(€ 7.650)
Overige bijdragen per inwoner	Niet van toepassing
Kernactiviteiten van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • De kenmerken van de P10-gemeenten, veel ruimte en groen en een lage bevolkingsdichtheid, zijn vaak een voordeel, maar soms een nadeel. Wij willen de voordelen versterken en de nadelen verkleinen. Waar wij lager scoren dan het Nederlandse gemiddelde, willen we met gericht beleid de verschillen verkleinen. En wij willen de positieve kenmerken versterken door bijvoorbeeld de samenwerking met stedelijke gemeenten, waar vaak minder ruimte is, verbeteren. • De ambities en uitdagingen op het platteland van de 21 grootste plattelandsgemeenten van Nederland onder de aandacht brengen van de landelijke en Europese politiek zodat de stem van het platteland wordt gehoord. • Voor de volgende onderwerpen maakt P10 zich sterk. <ul style="list-style-type: none"> ○ Fysieke en digitale bereikbaarheid. ○ Financieel maatwerk, maatwerk in omgevingswet, en in asbestsaneringsopgave.

- Dialoog met de steden over de energietransitie, energie en voedsel en een bijdrage leveren aan de Klimaatwet.
- Toegankelijk en toekomstbestendig Onderwijs, bereikbare en betaalbare 1^e en 2^e lijns zorg.

Coördinatie	Medewerker Team Opdrachtgevers
Bestuurszetel	Wethouder Maikel van der Neut en burgemeester Joost van Oostrum
Website	www.p-10.eu

Kwaliteit

Er is een nieuwe Strategische Visie P10 2020. Ook is er een concept uitvoeringsagenda gemaakt. Deze wordt geconcretiseerd. Op basis van een onderzoek, uitgevoerd door Wageningen Universiteit is er een vijfpuntenplan opgesteld. De P10 nodigt overheden en partners uit om samen te werken aan het behoud en versterking van de leefbaarheid op het platteland.

Geld

De bijdrage voor de P10 wordt gedaan vanuit het budget plattelandsvernieuwing.

Deelnemen in het samenwerkingsverband Stichting Achterhoek Toerisme.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Samenwerking in de Achterhoek en de relatie met 8rhk ambassadeurs.
- Samenwerking met de RBT's en provincie Gelderland.
- Uitvoering van de nieuwe Vrijetijdsagenda 2020-2030 met speerpunten rondom bijvoorbeeld vergroten van de kwaliteit van het aanbod, op peil houden van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie in de Achterhoek, vergroten van de zichtbaarheid van de Achterhoek voor de nationale en internationale markt, bevorderen van de gastvrijheid, kennisontwikkeling.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

€ 1,50

1 cent per overnachting voor investeringen in innovatie en digitalisering

Overige bijdragen per inwoner

De vaste bijdragen voor beheer en onderhoud van routestructuren (fietsknooppunten- en wandelroutenetwerk) à € 8.000 zijn al eerder toegezegd (en dus begroot) en specifiek aan deze 2 doelen gekoppeld.

- Achterhoek Toerisme (AT) is een stichting met een algemeen maatschappelijke doelstelling (het bevorderen van toerisme en recreatie in de Achterhoek).
- De financiering van de AT vindt plaats door een vaste bijdrage per gemeente, maar AT genereert ook 'eigen' inkomsten door het ontwikkelen van allerlei activiteiten.
- De AT is in beginsel vrij in het besteden van de gemeentelijke bijdrage, zolang ze deze besteedt in het kader van de algemene maatschappelijke doelstelling.
- Stichting beheer gelden routebureau Achterhoek is opgericht om te waarborgen dat de middelen afkomstig van de ontmanteling van het RAL beschikbaar blijven voor het routebureau. De beheerstichting is direct gerelateerd aan stichting Achterhoek Toerisme.

Kernactiviteiten van de organisatie

Coördinatie	Beleidsmedewerker Team Opdrachtgevers
Bestuurszetel	Wethouder Gerda ter Denge

Website www.achterhoek.nl

Kwaliteit

De subsidieovereenkomst met de Stichting Achterhoek Toerisme is verlengd tot en met 2021 na een evaluatie. De samenwerking met Achterhoek Toerisme is goed.

Geld

Deelnemen in het samenwerkingsverband Stichting Hambroek.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Met Lap beheer BV is een intentieovereenkomst gesloten om de oude overeenkomst uit 1992 te gaan vervangen door een nieuwe overeenkomst.
- Leisurelands heeft een gebiedsvisie gemaakt waarmee wij hebben ingestemd en hen hebben gevraagd om de visie verder uit te gaan werken.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Niet van toepassing

Overige bijdragen per inwoner

Niet van toepassing

- Zandwinning; vanaf 2012 niet meer in exploitatie.
- Het realiseren en exploiteren van het recreatiegebied Hambroek te Borculo.

Kernactiviteiten van de organisatie

Coördinatie

Medewerker Gebiedsteam

Bestuurszetel

Wethouder Gerda ter Denge/Mirjam Mellink: medewerker Gebiedsteam

Website

Geen

Kwaliteit

Wethouder Gerda ter Denge heeft deelgenomen aan vergaderingen van de Stichting Hambroek. Er wordt met de huidige grondeigenaar gesproken over de toekomst van het gebied; een recreatieve invulling is in voorbereiding. Wanneer meer duidelijkheid over de start van de ruimtelijke procedure is, zal de stichting worden opgeheven. Verwachting is dat dit in 2021 zal plaatsvinden

Geld

Deelnemen in het samenwerkingsverband ZOOV.

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- Inzicht verkrijgen in lange termijn ontwikkelingen rond ZOOV op Maat.
- Productontwikkeling van ZOOV op Maat.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

Het taxivervoer (WMO, WSW en Leerlingenvervoer) voor Berkelland verzorgd door ZOOV is voor 2019 geraamd op € 1.155.000.

Overige bijdragen per inwoner

Het aanbieden van een geïntegreerd systeem van aanvullend Openbaar Vervoer (OV) voor iedere inwoner.

Kernactiviteiten van de organisatie

Daarnaast verzorgt is ZOOV op Maat de Wmo-vervoervoorziening voor mensen met een beperking. Ook verzorgt ZOOV het leerlingenvervoer.

Coördinatie

Team Opdrachtgevers (waarbij voor het inhoudelijke deel nauw samengewerkt wordt met medewerkers WMO, WSW en leerlingenvervoer).

Bestuurszetel

In 2019 nam wethouder Anjo Bosman deel aan de stuurgroep Basismobiliteit.

Website

www.zoov.nl

■ **Kwaliteit**

In 2018 heeft het eerste klanttevredenheidsonderzoek ZOOV Op Maat plaatsgevonden. Hiermee is in oktober 2018 gestart en sindsdien zijn 310 reizigers benaderd. Hiervan hebben er 132 meegewerkt aan het onderzoek. Alle reizigers die mee hebben gewerkt geven aan tevreden of zeer tevreden te zijn met de dienstverlening van ZOOV. Ook geven alle reizigers aan dat ze ZOOV zouden aanbevelen bij vrienden of familie. Ook in 2019 is een klanttevredenheidsonderzoek gehouden, waaraan 419 reizigers hebben deelgenomen. De resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek waren beter dan in 2018. ZOOV Op Maat wordt beoordeeld met een 8 gemiddeld en 95% van de reizigers is (zeer) tevreden.

■ **Geld**

Goede dienstverlening door andere partijen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Afspraken maken over dienstverlening met het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT).

Aandachtspunten en ontwikkelingen:

- De overeenkomst met het GBT is aangegaan per 1 januari 2016 en geldt in eerste instantie tot 1 januari 2021. Daarna volgt stilzwijgende verlenging van nog eens 5 belastingjaren. Daarna geldt een stilzwijgende verlenging voor onbepaalde tijd. Voor iedere periode zijn opzegtermijnen afgesproken.
- In de FUI (fiscale uitvoeringsovereenkomst) met het GBT is een bedrag van € 624.232,00 opgenomen voor structurele, jaarlijkse kosten.
- Jaarlijks wordt de FUI aangepast naar de werkelijke aantallen.

Bijdrage per inwoner (totaal gemeente)

€ 14,22 (€ 624.232)

Overige bijdragen per inwoner

Niet van toepassing

- Heffen en invorderen van aanslagen gemeentelijke belastingen.
- Het vaststellen van de WOZ waarden (wet Waardering Onroerende Zaken).
- Het voeren van bezwaar- en beroepszaken tegen gemeentelijke heffingen en tegen de Wet Onroerende Zaken.

Kernactiviteiten van de organisatie

Coördinatie

Medewerker Team Opdrachtgeverschap

Bestuurszetel

Niet van toepassing

Website

www.gbtwente.nl

■ **Kwaliteit**

De afspraken over de dienstverlening met het GBTwente lopen goed. Wij voeren op dit moment gesprekken met het GBTwente over het aanpassen van de FUI (fiscale uitvoeringsovereenkomst). De overeenkomst met het GBTwente is aangegaan per 01-01-2016 en in eerste instantie tot 1 januari 2021.

■ **Geld**

Financiering

Financiering

'Geld lenen kost geld!'

Wat speelt er?

Regelgeving.

De wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) verplicht gemeenten richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de gemeentelijke geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden (= treasury). Wij hebben dit gedaan in ons treasurystatuut.

Algemene ontwikkelingen (Rentevisie).

In het treasurystatuut zijn de randvoorwaarden voor het gemeentelijk beleid opgenomen.

Een belangrijk onderdeel hiervan is het verwachte en werkelijke verloop van de rente. De korte rente (3 maands euribor) is per saldo gedaald in 2020 van -/- 0,379 % naar -/- 0,545 %. De lange rente (10-jaars staatslening) is in 2020 gedaald van -/- 0,06 % naar -0,481 %

Gemeentefinanciering.

Wij proberen de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke (rente)lasten aan te trekken en tegelijkertijd risico's zoveel mogelijk uit te sluiten. In 2020 is er een 10-jarige lening van € 10 miljoen aangetrokken tegen een percentage van -/- 0,05 %. Deze lening is aangetrokken omdat er een mogelijke overschrijding van de kasgeldlimiet zou ontstaan.

Speerpunten

Beperken van de risico's op het te lenen en uit te lenen geld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beoordelen koersrisico.

Het koersrisico is het risico dat de (markt-) waarde van aandelen of obligaties daalt door koersontwikkelingen. Wij lopen weinig koersrisico, omdat wij onze gelden hebben uitgezet op spaarrekeningen of vastrentende waarden die voldoen aan de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden).

■ **Kwaliteit**

In 2020 hebben we 30.969 aandelen Twence Holding B.V. van het vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen gekocht. Dit omdat het rendement op de verwachte uitkering van het dividend hoger ligt dan het rendement dat we op andere manieren kunnen genereren op de financiële markt.

Het dividend van de BNG Bank is in 2020 nog niet ontvangen. De BNG Bank heeft de intentie uitgesproken dit bedrag (€ 388.000) in 2021 uit te betalen

■ **Geld**

Beoordelen renterisico.

Er zijn twee normen om te bepalen hoe groot het renterisico is. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd korter dan een jaar. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd langer dan een jaar. Beide normen moeten ervoor zorgen dat gemeenten geen onnodig groot risico lopen door schommelingen in de rente.

Kwaliteit

In 2020 hebben we (kasgeld)leningen aangetrokken. We blijven binnen de normen van de kasgeldlimiet en renterisiconorm.

1. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel we per kwartaal mogen lenen voor een periode korter dan 1 jaar. Volgens deze limiet mochten we € 10,4 miljoen lenen. In het overzicht is te zien dat we in 2020 ruim onder deze norm zijn gebleven.

2. De renterisiconorm geeft aan of wijzigingen in de rente van huidige leningen, rente over nieuwe leningen en aflossingen passen bij de begroting. Wij blijven ruim onder de norm van 24,6 miljoen.

3. Het renteresultaat wijkt af van de toegestane norm. Daarom is er een herberekening van de aan taakvelden toegerekende rente gemaakt met een ander percentage dan in de begroting. In de begroting is met 1% gerekend en voor de realisatie met een percentage van 0,67%.

Geld

1. De kasgeldlimiet

Toets kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)				
Omvang begroting per 1 januari 2020: 120.000	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,5 %	8,5 %	8,5 %	8,5 %
bedragen	10.200	10.200	10.200	10.200
2. Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	13.667	18.333	4.333	8.333
Schuld in rekening-courant	515	313	483	179
Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
Totale omvang van de vlottende schuld	14.182	18.646	4.816	8.512
3 Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	5	4	6	6
Tegoeden in rekening-courant	5.655	10.109	9.796	11.841

Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
Totale omvang van de vlottende middelen	5.660	10.113	9.803	11.847
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	8.521	8.533	- 4.987	-3.335
Toegestane kasgeldlimiet	10.200	10.200	10.200	10.200
Ruimte (+)/Overschrijding (-) = (1) - (4)	1.679	1.667	15.187	13.535

2. De renterisiconorm

Renterisico begrotingstotaal over 2020 (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen renterisico(norm)	Bedragen
(1)	Renteherzieningen	
(2)	Aflossingen	2.747
(3)	Renterisico (1+2)	2.747
(4)	Renterisiconorm	24.000
5a = (4>3)	Ruimte onder risiconorm	21.253
5b = (4<3)	Overschrijding renterisiconorm	
	Berekening Renterisiconorm	
(4a)	Begrotingstotaal	120.000
(4b)	Percentage regeling	20%
(4)=4a * 4b/100)	Renterisiconorm	24.000

3. Het renteresultaat

Renteresultaat 2020	Bedragen (x € 1.000)
Externe rente korte en lange financiering	1.902
Externe rentebaten	-799
Saldo rentelasten en rentebaten	1.104
Rente grondexploitatie	98
Rente projectfinanciering	
Saldo door te rekenen externe rente	1.006
Rente Eigen Vermogen	
Rente Voorzieningen	
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	1.006
Werkelijk aan taakvelden toegerekend	-1.498
Renteresultaat op taakveld Treasury	-492

Doorberekende rente/rente resultaat

In de jaarrekening wordt rente doorberekend aan de grondexploitatie en aan taakvelden. Er wordt uitgegaan van totaal financiering. Dit houdt in dat aangetrokken leningen betrekking hebben op alle activiteiten van de gemeente. De wijze waarop er wordt doorberekend is als volgt:

Grondexploitatie

De aan de grondexploitatie doorberekende rente is conform de voorschriften van het BBV. Het percentage wordt berekend op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Voor 2020 was dit 2,05%.

Taakvelden

Aan taakvelden wordt rente toegerekend op basis van een omslagpercentage. Het begrote omslagpercentage wordt berekend door de totale rentelasten te delen door het saldo van de investering op 1 januari van het boekjaar. Indien de afwijking bij realisatie tussen de werkelijke rentelasten en de voor gecalculerde toegerekende rentelasten groter is dan 25% moet het gecorrigeerd worden.

De afwijking tussen de werkelijke en toegerekende rentelasten is meer dan 25% van de werkelijke lasten. Daarom is er een herberekening doorgevoerd van de toe te rekenen rente. De werkelijk toegerekende rente is 0,67% (In de begroting was dit 1%)
In 2020 hebben we elke maand kasgeldleningen aangetrokken. De rente voor deze leningen was constant negatief.

Beoordelen uitstaande leningen.

Om rendement te halen op onze liquide middelen lenen we geld uit aan daarvoor aangewezen instellingen.

■ Kwaliteit

Om rendement te halen op onze liquide middelen lenen we geld uit aan daarvoor aangewezen instellingen. De belangrijkste leningen zijn verstrekt aan

BNG Bank: € 20 miljoen

VNOG: € 10 miljoen (saldo eind 2020: € 4,2 miljoen)

■ Geld

In 2020 hebben we de rente over de hybride lening van de BNG Bank en de lening van de VNOG ontvangen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

'We zorgen goed voor onze kapitaalgoederen'

Wat speelt er?

In deze paragraaf staat hoe we met onze kapitaalgoederen omgaan. Kapitaalgoederen zijn goederen met een meerjarig nut. Denk aan wegen, gebouwen, riolering en openbaar groen. Zoals wettelijk is voorgeschreven worden investeringen met een meerjarig nut afgeschreven. De afschrijvingstermijn die daarbij wordt gebruikt komt overeen met de economische levensduur van de investering. Wij hanteren wel een ondergrens. Wanneer de investering minder dan € 20.000 bedraagt, wordt het niet afgeschreven. De lasten worden dan in één keer afgeboekt.

Speerpunten

Een verantwoord beheer van onze kapitaalgoederen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderhouden gebouwen.

De gemeentelijke gebouwen zijn in 2020 geïnspecteerd. Hierdoor is er een goed beeld gekregen van de onderhoudstoestand van de gebouwen. Op basis van deze inspectie is de meerjarenonderhoudsplaning opgesteld.

Niveau 1	Uitstekend	Nieuwbouwkwaliteit en/of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit.
Niveau 2	Goed	Nieuwbouwkwaliteit met de eerste tekenen van feitelijke veroudering.
Niveau 3	Redelijk	Het verouderingsproces is over vrijwel de gehele linie duidelijk op gang gekomen.
Niveau 4	Matig	Het verouderingsproces heeft het bouwdeel duidelijk in zijn greep.
Niveau 5	Slecht	Het verouderingsproces is min of meer onomkeerbaar geworden.
Niveau 6	Zeer slecht	Een zodanig slechte toestand dat dit niet meer te classificeren valt onder conditie 5.

Om een goed en veilig gebouw te kunnen bieden is ervoor gekozen om de gemeentelijke gebouwen op onderhoudsniveau 3 te houden/krijgen. Uitzondering hierop is het gemeentehuis en de gemeentewerf. Hiervoor is onderhoudsniveau 2 aangehouden.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Voor het (groot) onderhoud van gebouwen is € 400.000 begroot en voor het reguliere onderhoud € 328.000. De werkelijke uitgaven in 2020 bedroegen € 364.000 voor groot onderhoud en € 377.000 voor klein onderhoud.

Onderhouden groen.

Beleidskader

- Groenbeleid 2009.
- Speelruimtebeleid 2009.
- Collegeprogramma 2018-2022 'Samen investeren in Berkelland'.

Het Groenbeleid en het Speelruimtebeleid zijn beide meer dan 10 jaar oud en zijn aan vernieuwing toe. De bedoeling is om het nieuwe beleid in samenspraak met inwoners vorm te geven. Daarbij gebruiken we de uitgangspunten in het collegeprogramma 2018-2022. Dit zijn:

- Inwoners krijgen meer ruimte om zelf initiatieven te nemen. Ook kijken we naar de signalen vanuit de samenleving om prioriteiten te stellen.
- Meer ecologisch groenbeheer ten behoeve van een grotere biodiversiteit. Waar mogelijk kleurrijke zaadmengsels inzaaien.
- Groene en blauwe parels realiseren, dit zijn aantrekkelijke plekken in de kernen.
- We willen de kwaliteit van het groenonderhoud verbeteren.
- Het groen moet duurzaam, schoon en kleurrijk zijn.
- Het groen moet meer uitnodigen om te bewegen, voor jong en oud.

Voor deze verbeteringen van het groen is een budget van € 1,5 miljoen beschikbaar binnen de collegeperiode tot 2022.

Hoe is de staat van het onderdeel groen

De staat is wisselend: over het algemeen is de staat van het groen redelijk tot goed, maar er zijn ook diverse locaties die verouderd zijn. Dit gaat zowel om groen- als speelvoorzieningen.

Voor veel locaties is er in Berkelland een onderhoudsniveau C (matig) vastgesteld. Doorgaande wegen en centra hebben een streefniveau B. De niveaus voor groenonderhoud zijn landelijk ingedeeld in A+ (zeer hoog) tot en met D (zeer laag). De streefniveaus in het openbaar groen in Berkelland worden doorgaans in de praktijk ook behaald.

Voor bomenonderhoud en bestrijding eikenprocessierups en bestrijding invasieve soorten is er extra budget beschikbaar zodat deze onderdelen op het gestreefde niveau onderhouden kunnen worden.

Het budget voor dit onderdeel voor 2020 is € 807.000 (exclusief loonkosten en kapitaallasten). Daarnaast is er nog Investeren in Berkelland van 4 x € 375.000 voor de periode van 4 jaar vanuit het collegeprogramma. Vanuit dit budget wordt geïnvesteerd op basis van de bovenstaande uitgangspunten.

Kwaliteit

Geld

Voor het onderhoud groen was € 807.000 beschikbaar (exclusief loonkosten en kapitaalslasten). Hiervan is in 2020 € 709.000 besteed. Daarnaast zijn er extra middelen beschikbaar vanuit investeren in Berkelland (€ 375.000 per jaar). In 2020 zijn de plannen opgesteld en is gestart met de uitvoering. Van het budget is € 282.000 besteed. Het restant wordt ingezet in 2021 en 2022.

Onderhouden van riolering

Beleidskader

Met het Watertakenplan geven wij invulling aan de wettelijke zorgplichten vanuit de Wet milieubeheer en de Waterwet en de planverplichting voor het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Gedurende de planperiode maken wij een stap in het toepassen van risico gestuurd beheer. Bij risico gestuurd beheer wordt afgestapt van een louter cyclisch beheer. Wij reinigen, inspecteren, renoveren of vervangen dan niet meer alleen, omdat het zoveel jaar geleden is gedaan, maar kijken naar de noodzaak.

Dit is terug te lezen in de Watervisie 2030 en het Watertakenplan 2019 tot en met 2023 en de memo investeringen.

Hoe is de staat van het onderdeel (wegen/riolering/water/groen/gebouwen)

Wij beheren de riolering conform landelijke richtlijnen en wettelijke kaders. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Kwaliteit

In 2018 zijn zowel de watervisie als het watertakenplan voor de komende jaren vastgesteld. De watervisie is samen met het Waterschap Rijn en IJssel opgesteld. Het watertakenplan is de gemeentelijke uitwerking van de watervisie.

Geld

Voor regulier beheer en onderhoud was € 2.020.000 beschikbaar (excl. personeels- en kapitaalslasten). De realiserende lasten bedroegen € 2.015.000.

Onderhouden van wegen.

Beleidskader

Met de raad is afgesproken om voor de onderhoudskwaliteit van de wegen het scenario 'overwegend laag' te hanteren. Daarbij geldt dat voor grotere delen van het areaal is gekozen voor kwaliteitsniveau Laag. De meer doorgaande wegen en de wegen in het centrum worden onderhouden op kwaliteitsniveau Basis. Voor de fietspaden is gekozen voor kwaliteitsniveau Hoog. In het onderstaande overzicht is dit weergegeven.

Gebruiksfunctie	Centrumgebied	Wijkontsluiting wegen	Woonstraten	Industriewegen	Ontsluitingswegen buiten de kom	Overige wegen buiten de kom
Asfalt						
Rijbaan	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
Fietspaden	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog
Voetpaden	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
Overige	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
Elementen						
Rijbaan	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
Fietspaden	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog
Voetpaden	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
Overige	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag

Om inzicht te krijgen in de jaarlijkse onderhoudskosten voor wegonderhoud op langere termijn, wordt elke 5 jaar een zogenaamde herijking uitgevoerd. Omdat de vorige herijking in 2015 heeft plaatsgevonden is in 2020 een nieuwe herijking opgesteld voor de periode 2021-2025. Daarnaast worden elke 2 jaar alle wegen binnen de gemeente conform de CROW-systematiek geïnspecteerd. Op basis daarvan worden jaarlijks onderhoudsplanningen gemaakt en uitgevoerd.

Hoe is de staat van het onderdeel wegen

In 2019 is een globaal visuele wegingsinspectie (conform CROW) uitgevoerd op het gehele verharde areaal van de gemeente Berkelland. Hieronder is weergegeven hoe de kwaliteit zich verhoudt tot de gewenste kwaliteit.

Gebruiksfunctie	Centrumgebied	Wijkontsluiting wegen	Woonstraten	Industriewegen	Ontsluitingswegen buiten de kom	Overige wegen buiten de kom
Asfalt						
Rijbaan	OK	Te laag	OK	Te hoog	Te hoog	OK
Fietspaden	OK	Te laag	Te laag	Te laag	Te laag	OK
Voetpaden	Niet van toepassing	Te laag	OK	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Overige	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Te hoog	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Elementen						
Rijbaan	OK	Te hoog	Te hoog	Te hoog	Te laag	OK
Fietspaden	Niet van toepassing	Te laag	Te laag	OK	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Voetpaden	Te hoog	Te laag	Te hoog	Te hoog	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Overige	OK	OK	Te hoog	Te hoog	Niet van toepassing	OK

Het grootste gedeelte van het areaal scoort op of hoger dan het afgesproken kwaliteitsniveau. Alleen het kwaliteitsniveau Hoog op de fietspaden wordt op meerdere plaatsen niet bereikt (totaal ca. 75.000 m²) en het areaal elementen rijbanen in de 'Erftoegangswegen buiten de kom' (ca.

2.300 m2) scoort te laag. Het gaat hierbij vooral om klinkerwegen gelegen, die zijn slecht van kwaliteit en vertonen grote schades/oneffenheden.

In het collegeprogramma, onderdeel "Fijn Leven" is eenmalig € 2 miljoen beschikbaar gesteld voor een verhoging van de kwaliteit van de wegen in het buitengebied. Met de inzet van dit budget wordt er extra onderhoud uitgevoerd aan onze wegen in het buitengebied waardoor het gemiddelde kwaliteitsniveau zal stijgen. Bij de prioritering wordt rekening gehouden met hoeveelheid verkeer, recreatieve routes en cultuurhistorie.

Hoeveel budget is beschikbaar

Structureel is er binnen de begroting een bedrag van € 1.234.500 beschikbaar voor het uitvoeren van onderhoud aan de verharde wegen. Daarnaast is er binnen deze coalitieperiode een eenmalig impulsbudget beschikbaar van € 2 miljoen voor de wegen in het buitengebied.

In 2020 is ca. € 2.040.000 uitgegeven waarvan € 810000 ten laste van het eenmalige impulsbudget. Het restant van het eenmalige budget wordt ingezet in 2021 en 2022.

■ **Kwaliteit**

■ **Geld**

Reserves

Wat speelt er?

Bij de nota Reserves en Voorzieningen 2019 zijn de reserves herschikt. Daarbij zijn nog 9 reserves in stand gebleven, waarvan 8 bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn ingesteld om toekomstige lasten te kunnen dekken. Het idee daarachter is niet dat die lasten gelijk gemaakt moeten worden. De reserves zijn een spaarpot voor uitgaven die we verwachten. Hierna is per reserve nog eens aangegeven voor welk doel ze zijn ingesteld.

Overzicht reserves

Bedragen x € 1.000	Stand 1-1- 2020	Bestemming resultaat	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vermindering door afschrijving	Stand 31-12- 2020
Algemene reserve	21.497	961	180	281		22.357
Bestuurlijke claims	35.751	4.690	6.232	5.862		40.811
Egalisatiereserve afval	2.541		141	1.000		1.682
Egalisatiereserve investeringen	7.818		0	0	113	7.705
Algemene reserve bouwgrond- exploitatie	3.219	793	0	0		4.012
Onderhoud wegen	687	322	0	0		1.009
Onderwijs-huisvesting	6.897	103	0	5.800		1.200
Herstructurering	3.901	99	0	0		4.000
Nadelen decentralisaties	5.368		0	1.706		3.662
Beeldende kunst	-1		1	0		0
Totaal	87.678	6.968	6.554	14.648	113	86.439

Algemene reserve

Algemene reserve	
Doel	Buffer voor het opvangen van nadelen
Plafond	Niet van toepassing
Vulling	Resultaatbestemming
Stand 1 januari	21.497
Toevoegingen	1.141
Bestemming resultaat 2019	961
Resultaat begroting	180
Onttrekkingen	281
Resultaat bestuursrapportage	281
Stand 31 december	22.357

Bestuurlijke claims

Bestuurlijke claims		
Doel	Het dekken van projecten waarover een bestuurlijk besluit is genomen.	
Plafond	Niet van toepassing	
Vulling	Uitname uit andere reserves voor projecten	
Stand 1 januari		35.751
Toevoegingen		10.922
Bestemming resultaat 2019		4.690
Project Breedband		23
Project VAB		83
Project Haalbaarheid binnensport		45
Project Cultuur-kerkvisie		30
Project Landschap 19-23		14
Project Afwikkeling Betula		267
Project Sloopbonus		11
Enmalige kosten Simmelink		1.444
Enmalige kosten Staring College		4.315
Onttrekkingen		5.862
Bijdrage ODA		80
Ecologisch bermbeheer		14
Implementatie HR-21		49
Riolering		573
Dekking kapitaallasten ICT		347
Vervolgproject Beltrum		39
Leader subsidie		17
Ondernemersbegeleiding Berkelland		65
Powervrouwen		155
Bestemmingsplan buitengebied		72
Omgevingswet		100
Cultuur- en erfgoedvisie		10
Boekwaarde v.m. Sterrenpallet		155
Veranderbudget		27
Transitie woningmarkt		10
Energietransitie/duurzaamheid en EUP		356
Wijk- en kerngericht werken		233
Groen onderhoud en klimaat		283
Kwaliteit wegen buitengebied		811
Transformatie Sociaal Domein		1.041
Lagere lasten inwoners		1.000
Lagere lasten verenigingen		375
Onttrekkingen < 10.000		50
Stand 31 december		40.811

Egalisatiereserve afval

Egalisatiereserve afval		
Doel	Het egaliseren van het tarief voor afvalverwijdering en – verwerking door overschotten en tekorten te verrekenen met deze reserve	
Plafond		1.000.000
Vulling	Resultaatbestemming afval	
Stand 1 januari		2.541
Toevoegingen		141
Resultaat afval		141
Onttrekkingen		1.000
Eenmalige teruggaaf afvalstoffenheffing		1.000
Stand 31 december		1.682

Egalisatiereserve investeringen

Egalisatiereserve investeringen		
Doel	Het dekken van kapitaallasten van investeringen	
Plafond	Niet van toepassing	
Vulling	Bijdrage uit andere reserves ter dekking kapitaallasten	
Stand 1 januari		7.818
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		113
Dekking kapitaallasten		113
Stand 31 december		7.705

Egalisatiereserve bouwgrondexploitaties

Algemene reserve bouwgrondexploitatie		
Doel	Het opvangen van verliezen van de bouwgrondexploitatie	
Plafond	Niet van toepassing	
Vulling	Resultaatbestemming bouwgrondexploitaties	
Stand 1 januari		3.219
Toevoegingen		793
Bestemming resultaat 2019		793
Onttrekkingen		0
Stand 31 december		4.012

Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting		
Doel	Het realiseren van investeringen in onderhoud van scholen en het afboeken van boekwaarden in combinatie met sloopkosten van schoolgebouwen	
Plafond		7.000.000
Vulling	Resultaatbestemming	
Stand 1 januari		6.897
Toevoegingen		103
Bestemming resultaat 2019		103
Onttrekkingen		5.800
Enmalige kosten Simmelink		1.444
Enmalige kosten Staring college		4.315
Slopen noodlokalen Kerst Zwart		10
Restant boekwaarde Jena Beltrum		31
Stand 31 december		1.200

Wegen

Onderhoud wegen		
Doel	Het onderhoud van wegen als aanvulling op het budget in de begroting	
Plafond		1.000.000
Vulling	Resultaatbestemming	
Stand 1 januari		687
Toevoegingen		322
Bestemming resultaat 2019		322
Onttrekkingen		0
Stand 31 december		1.009

Herstructurering

Herstructurering		
Doel	Dekken van kosten die voortkomen uit herstructurering van ((bouw)grond)locaties daar waar woningbouw niet meer mogelijk of gewenst is	
Plafond		4.000.000
Vulling	Resultaat bestemming	
Stand 1 januari		3.901
Toevoegingen		99
Bestemming resultaat 2019		99
Onttrekkingen		0
Stand 31 december		4.000

Nadelen decentralisaties

Nadelen decentralisaties		
Doel	Het opvangen van nadelen van de decentralisaties	
Plafond	Niet van toepassing	
Vulling	Resultaat bestemming	
Stand 1 januari		5.368
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		1.706
Dekking tekort		1.582
Dekking combinatiefunctionarissen		124
Stand 31 december		3.662

Beeldende kunst

Beeldende kunst		
Doel		
Plafond	Niet van toepassing	
Vulling	Niet van toepassing	
Stand 1 januari		-1
Toevoegingen		1
Gedekt uit exploitatie		1
Onttrekkingen		0
Stand 31 december		0

Samen investeren in Berkelland

Totaal overzicht Toelichting

1. Transitie woningmarkt

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Integrale wijkaanpak

Voor de transitie van de woningmarkt is er gekozen om vooral te focussen op een pilot met een wijk voor een integrale wijkaanpak in Berkelland, in samenwerking met Prowonen. In 2020 zijn we samen met ProWonen begonnen met de verkenning welke wijk in aanmerking komt voor de integrale wijkaanpak. Hierbij is gekeken in welke wijken er transformatie van de woningvoorraad van Prowonen nodig is. Daarnaast is er gekeken in welke wijken er ook maatregelen in de openbare ruimte nodig zijn en hoe het staat met de sociale aspecten van de wijk. Verwachting is dat in 2021 meer duidelijkheid komt in welke wijk de pilot integrale wijkaanpak gaat draaien.

Woonbehoefteonderzoek inwoners grote kernen

In augustus is een grote enquête uitgevoerd. Hieraan hebben 1.460 inwoners deelgenomen. Het plan was om de individuele- en groepsgesprekken te houden in oktober in alle 4 grote kernen. In verband met Covid-19 hebben de individuele- en groepsgesprekken online en telefonisch plaatsgevonden. Het project is in januari 2021 afgerond. De enquête, individuele- en groepsgesprekken hebben ons inzicht gegeven in de woonwensen van de verschillende doelgroepen in de grote kernen. Dit levert input voor het woningbouwprogramma en de aanpak voor de bestaande woningvoorraad. Kosten hiervoor waren een stuk lager dan geraamd. Er was € 125.000 geraamd. Er is ongeveer € 20.000 noodzakelijk. Dit omdat we als organisatie veel zelf hebben gedaan en doordat er uit noodzaak alleen online en telefonische gesprekken zijn gevoerd.

Ondersteuning voor versnelling nieuwe woningbouwplannen

Voor de ondersteuning van de versnelling van de nieuwe woningbouwplannen is er € 200.000 gereserveerd. In 2020 ging het nog zonder dit budget. Maar met de nog grote uitdaging die gesteld is eind 2020, zal dit in 2021 wel gebeuren. Er zijn een groot aantal woningbouwinitiatieven met kleine aantal woningen per project. Dit kost veel capaciteit, we zetten hiervoor extra ondersteuning in om te zorgen dat ze ook gerealiseerd worden.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Integrale wijkaanpak

In de eerste helft van komende jaar zal naar alle waarschijnlijkheid meer duidelijkheid komen in welke wijk de pilot integrale wijkaanpak gaat draaien de komende jaren. In de perspectiefnota van 2022 zal hiervoor een voorstel komen met daarbij het bedrag dat hiervoor noodzakelijk is voor de komende jaren vanuit het budget transitie van de woningmarkt. Voor nu is er € 4.675.00 voor gereserveerd.

2. Energietransitie

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Er lijkt nog weinig te zijn uitgegeven, maar dat beeld is vertekend. Er was namelijk nog € 760.000 over van het budget van Eup 1. De maatregelen worden uitgevoerd conform het Energieuitvoeringsplan 2019-2022 (Eup2) en verantwoord bij het begrotingsprogramma Actief met Duurzaamheid en Energie.

Uitgaven zijn gedaan voor de werkzaamheden van het AGEM energieloket, de subsidies Achterhoek Bespaart, Energiescans, subsidieregeling maatschappelijke initiatieven, onderzoek, controles ODA, ROM3D simulaties, informatieavonden, infographic RODE.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Zie de activiteiten in het begrotingsprogramma.

3. Duurzaamheid, gemeente als voorbeeld

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

We hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor de verduurzaming van ons eigen vastgoed. Ledverlichting is aangebracht. Er zijn elektrische voertuigen aangeschaft voor de BOA's met een bijdrage uit dit budget. Bij het gemeentehuis zijn (openbare) laadpalen neergezet,

er zijn afvalcontainers aangeschaft voor het gescheiden inzamelen van het afval in het gemeentekantoor en de gemeentewerf. De begeleiding van de certificering voor de CO2 prestatieladder (niveau 3) en het duurzaam aanbestedingstraject (catering) wordt ook uit dit budget betaald.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Er is opdracht gegeven voor het maken van een transitievisie warmte. De plannen voor de verduurzaming van ons eigen vastgoed moeten worden uitgewerkt en uitgevoerd. En we zullen een deel van het budget gebruiken voor het inhuren van een duurzaamheidscoördinator om de organisatie te helpen stappen te maken op het gebied van duurzaamheid.

4. Sloopfonds woningen

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

In 2019 en 2020 hebben wij een onderzoek gedaan naar het sloopfonds voor woningen. In de perspectiefnota 2021 is besloten geen transformatiefonds op te stellen om sloop van woningen in de toekomst te bekostigen.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Niet van toepassing.

5. Vullen sloopfonds buitengebied

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

In 2018 is het bedrag van € 500.000 gebruikt voor de vulling van het sloopfonds. Het sloopfonds met daaraan gekoppeld de subsidieregeling sloop overtollige bebouwing loopt nog steeds.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Niet van toepassing.

6. Asbestfonds

Wat hebben we tot nu toe gedaan

In de raad van 15 december is het plan van aanpak voor stimulering van sanering van asbestdaken vastgesteld. Essentie van het plan van aanpak is een subsidieregeling voor de sanering van asbestdaken boven de 30m², gratis sanering voor kleine daken (onder de 30m²) en vouchers voor asbestinventarisatierapporten en begeleiding bij sanering.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Vanaf 2021 voeren we het plan van aanpak uit. De uitgaven zullen dan ook vanaf 2021 starten.

7. Vitale winkelcentra

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Er is gewerkt aan een revitaliseringsplan voor het centrum van Borculo samen met de taskforce Leef!. Het raadsbesluit voor de uitvoering van dit plan is genomen op 15 december 2020. Vanuit deze gelden wordt een groot gedeelte van dit centrumplan Borculo gefinancierd.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

De uitvoering van het centrumplan Borculo is gestart en loopt door tot en met 2023.

Verder is in Ruurlo een initiatief gestart om samen met stakeholders te komen tot een nieuw centrumplan. Deze ontwikkeling bevindt zich nog in de beginfase, maar we zijn van plan de resterende middelen uit dit budget in te zetten als financiering voor dit plan. Ook hier zal worden ingezet op zo veel mogelijk cofinanciering.

Daarnaast wordt er gewerkt aan het realiseren van een aantrekkelijke verbinding (pad) tussen museum More en centrum van Ruurlo om bezoekers van museum te verleiden ook het centrum van Ruurlo te bezoeken. Voor het realiseren van deze verbinding is vanuit deze gelden ongeveer € 225.000 gereserveerd.

8. Wijk- en kerngericht werken

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Er is tot en met 2020 ongeveer € 365.000 besteed van het totale budget aan onder andere oprichting en uitvoering van het Naoberfonds, het ontwikkelen van wijk en kerngericht werken en extra ondersteuning aan wijken die dat nodig hebben (bijvoorbeeld in de vorm van projecten)

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Dit jaar en komende jaren wordt verder ingezet op de doorontwikkeling van het wijk- en

kerngericht werken. Ook voor het Naaberfonds is geld gereserveerd. Voorts willen we blijven inzetten op ondersteuning van allerhande projecten in wijken en kernen die dat nodig hebben (dit kan bijvoorbeeld gaan om bijdragen bij groenprojecten, speciale verkeersonderzoeken tot integrale wijkaanpakken).

9. Groenonderhoud en klimaat

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Binnen het programma 'Fijn leven' is eenmalig € 1.500.000 beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de kwaliteit van het openbaar groen. Daarbij hebben wij gekozen om deze middelen als volgt in te zetten:

- Voor de directe aanpak van groenvoorzieningen met slechte kwaliteit: € 300.000
- Voor het goed in kaart brengen van de groenkwaliteit en het ontwikkelen van een uitvoerings- en beheerplan en verwerking in een digitaal beheerprogramma: € 100.000
- Voor diverse projecten die voortvloeien uit het uitvoeringsplan en interactie met onze inwoners: € 1.100.000

De slechtste groenvoorzieningen zijn geïnventariseerd en aangepakt. Hier is tot en met 2020 € 106.000 aan besteed. Het groen is in kaart gebracht en verwerkt in een digitaal beheerprogramma. Hier is € 21.000 aan besteed tot nu toe.

Aan projecten samen met de inwoners is tot en met 2020 € 155.000 besteed.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Er staan nog veel werkzaamheden en projecten in de planning. Een deel van dit budget wordt verder ingezet om omvormingen te realiseren, zoals het inzaaien met bloemen, of het vervangen van onderhoudsintensieve beplanting door extensief te onderhouden groen.

10. Kwaliteit wegen buitengebied

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

We hebben een plan opgesteld om een impuls te geven aan het onderhoud van wegen en paden in het buitengebied. Op basis van een gedegen analyse weten we waar we moeten investeren in het wegenonderhoud om met de extra tijdelijke middelen het grootste rendement te halen. Bij de prioritering welke wegen in aanmerking komen voor extra onderhoud is rekening gehouden met het maatschappelijk effect van een weg zoals hoeveelheid verkeer, schoolroutes, recreatieve routes en cultuurhistorie. In 2020 is zodoende € 811.000 extra uitgegeven aan het onderhoud van wegen in het buitengebied. Het effect van deze extra inzet zal duidelijk worden op basis van de eind 2021 uit te voeren visuele weginspectie.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

In 2021 en 2022 zullen de resterende middelen worden ingezet voor extra onderhoud uitgevoerd aan wegen in het buitengebied.

11. Voorziening transformatie Sociaal Domein

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Het uitvoeringsprogramma Samen denken, Samen doen is in 2018 gestart. Een aantal projecten zijn afgerond en geborgd in regulier beleid. Het gaat dan bijvoorbeeld over het project werken vanuit de bedoeling, waaruit de verordening sociaal domein en de uitvoeringsvisie van Voormekaar zijn ontstaan. Een aantal projecten heeft, met name door corona, vertraging opgelopen. Het gaat hier met name over de ontwikkeling van het knooppunt mantelzorg, het vrijwilligersplatform en de dorpskamer (één van de multifunctionele ontmoetingsruimte). Mede door deze uitstel is er ook ruimte in de middelen om hierdoor een vervolg te geven aan de projecten in 2021.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

In 2021 en 2022 gaan we door met de projecten uit het uitvoeringsprogramma die nog niet zijn geborgd of beëindigd. Het gaat dan om de inzet van het knooppunt mantelzorg, het vrijwilligersplatform en de dorpskamer, maar ook over projecten als het Preventie Platform Jeugd, de POH-jeugd en de Berkellandwijzer. De middelen verbonden aan het uitvoeringsprogramma zijn hiertoe afdoende. Verantwoording over de inzet van deze middelen wordt uitgebreid toegelicht in de verantwoordingsrapportage Sociaal Domein.

12. Lagere lasten inwoners en verenigingen

Wat hebben we tot en met 2020 gedaan

Belastingplichtigen hebben in 2019 en 2020 een korting gehad op hun aanslag OZB. Voor beide jaren is hiervoor € 1.000.000 ingezet. Het budget voor lastenverlichting voor sportverenigingen is nagenoeg geheel besteed. De lastenverlichting voor cultuur is nog niet gebruikt in afwachting van de cultuur- en erfgoedvisie.

Wat zijn de plannen voor het komende jaar

Bij de begrotingsbehandeling 2020 is besloten de geplande lastenverlichting voor de jaren 2021 en 2022 niet door te zetten. In 2021 betalen we de laatste lastenverlichting voor sport uit. Bij het raadsvoorstel voor het vaststellen van de cultuur- en erfgoedvisie (juni 2021) komt ook een voorstel over de wijze waarop het budget voor lastenverlichting cultuur wordt ingezet.

Jaarrekening 2020

Balans per 31 december (Bedragen x € 1.000)

ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	173	185
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	146	182
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	27	3
<i>Materiële vaste activa</i>	102.589	100.043
In erfpacht uitgegeven gronden	52	68
Investerings met economisch nut	41.798	42.470
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	33.177	32.484
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	27.562	25.021
<i>Financiële vaste activa</i>	50.327	48.072
Kapitaalverstrekking aan:		
<i>Deelnemingen</i>	5.148	735
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i>	72	72
<i>Overige verbonden partijen</i>	5.742	5.933
Leningen aan:		
<i>Openbare lichamen art. 1a wet fido</i>	4.206	5.213
<i>Woningbouwcorporaties</i>		
<i>Deelnemingen</i>	20.000	20.012
<i>Overige verbonden partijen</i>	7.872	7.661
<i>Overige langlopende leningen</i>	7.287	8.446
Uitzettingen in 's Rijks schatkist > 1 jaar		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier > 1 jaar		
Overige uitzettingen > 1 jaar		
Totaal vaste activa	153.089	148.300
Viottende activa		
<i>Voorraden</i>	3.720	2.796
Grond- en Hulpstoffen		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.632	4.325
Gereed product en handelsgoederen	87	-1.528
Vooruitbetalingen		
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>	23.217	17.862
Vorderingen op openbare lichamen	8.167	8.628
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen art.1a wet fido		
Overige verstrekte kasgeldleningen		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	13.004	3.434
Rekening-courantverhouding met het Rijk		
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	841	4.970
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier < 1 jaar		
Overige vorderingen	1.205	830
Overige uitzettingen < 1 jaar		
<i>Liquide middelen</i>	1.276	862
Kas- en Banksaldi	1.276	862
<i>Overlopende activa</i>	4.535	8.337
Nog te ontvangen voorschotbedragen door voorfinanciering met specifiek bestedingsdoel van:		
<i>Europese overheidslichamen</i>	8	
<i>Het Rijk</i>	294	758
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>	498	1.962
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.736	5.617
Totaal viottende activa	32.748	29.857
Totaal generaal	185.838	178.157

Recht op verliescompensatie krachtens de wet op de Vennootschapsbelasting 1969

1.052

nvt

Balans per 31 december (Bedragen x € 1.000)

PASSIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	93.333	94.647
Algemene reserve	22.357	21.497
Bestemmingsreserves	64.081	66.181
Gerealiseerd resultaat	6.895	6.968
<i>Voorzieningen</i>	12.295	11.057
Voorziening voor verplichtingen en verliezen	5.337	5.197
Voorziening voor risico's		
Voorziening voor het gelijkmatig verdelen van lasten		
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	6.958	5.860
<i>Vaste schulden > 1 jaar</i>	51.207	43.954
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen van:		
<i>Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen</i>		
<i>Binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	51.207	43.954
<i>Binnenlandse bedrijven</i>		
<i>Openbare lichamen als bedoeld in art. 1a wet fido</i>		
<i>Overige binnenlandse sectoren</i>		
<i>Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en</i>		
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen		
vooruitontvangen bedragen > 1 jaar		
Totaal vaste passiva	156.835	149.659
Vlottende Passiva		
<i>Netto vlottende schulden < 1 jaar</i>	20.022	16.467
Kasgeldleningen bij openbare lichamen art. 1a wet fido		
Overige kasgeldleningen	13.500	11.700
Banksaldi	520	1.015
Overige schulden	6.002	3.752
<i>Overlopende passiva</i>	8.981	12.031
Verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen	5.313	6.437
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel van:		
<i>Europese overheidslichamen</i>		
<i>Het Rijk</i>	862	828
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>	2.806	2.106
<i>Overige vooruitontvangen bedragen voor volgend begrotingsjaar</i>		2.660
Totaal vlottende passiva	29.002	28.498
Totaal generaal	185.838	178.157

Gewaarborgde geldleningen

76.561

70.504

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Indien er sprake is van her-rubricering dan is hier melding van gemaakt in de toelichting en zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden.

De baten en lasten worden toegekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden als last genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in max. 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan na het jaar van ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Kosten van disagio worden niet geactiveerd.

Activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven maximaal gelijk aan de afschrijvingsduur van de activa die door de betreffende derden wordt gehanteerd.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Materiële vaste activa met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Investerings worden na het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit, niet zijnde sportvelden, met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Ingevolge de financiële verordening schrijven we lineair af. Bij wijzigingen in de gehanteerde afschrijvingstermijnen blijven de termijnen voor in het verleden gepleegde investeringen intact voor zover niet anders wordt besloten. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan twintigduizend euro worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden geactiveerd en lineair afgeschreven.

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Vorraden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Rekening houden met de 'Percentage of Completion'. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Eventuele voorziening voor oninbaarheid wordt in mindering gebracht op de vorderingen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Reserves

Naast de algemene reserve zijn er diverse reserves gevormd die voor een specifiek doel bestemd zijn. Het muteren van reserves vindt plaats op aangeven van de raad. Alle mutaties op reserves lopen via het taakveld mutaties reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen en garanties

Van de leningen waar de gemeente borg of garant voor staat, is het totaalbedrag van de geborgde of gegarandeerde schuldrestanten per einde jaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

(Bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	146	182
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	27	3
Totaal	173	185

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde e 1-1-2020	Correctie beginbalans	Investerings	Desinves- tering	Af- schrijvingen	Bijdragen derden /Af- waardering en	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio							
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	182				36		146
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3		24				27
Totaal	185		24		36		173

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
In erfpacht uitgegeven gronden	52	68
Investerings met een economisch nut	41.798	42.470
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	33.177	32.484
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	27.562	25.021
Totaal	102.589	100.043

De volgende herrubriceringen op de beginbalans zijn doorgevoerd:

- € 92.000 van Gebouwen met economisch nut naar Voorraden; gereed product en handelsgoederen
- € 4.000 van overige materiele vaste activa economisch nut naar Machines, apparaten en installaties
- € 1.000 van voorraden OHW waarvan BIE naar Strategische gronden (voorm. NIEGG)

Activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de erfpachtgronden weer:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde e 1-1- 2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen derden /Af- waardering en	Boekwaarde 31-12-2020
Erfpachtgronden	68		16				52
Totaal	68		16				52

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2020	Correctie Beginbal.	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen derden /Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	4.808					312	56	4.441
Gronden en terreinen, Dekking d.m.v. heffingen	73					5		68
Woonruimten	285					7		278
Woonruimten, Dekking d.m.v. heffingen								
Gebouwen	30.768	-92	195	8		1.319	204	29.339
Gebouwen, Dekking d.m.v. heffingen	2					2		1
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	16		5			0		20
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken, Dekking d.m.v. heffing	31.810		2.365			1.585		32.589
Vervoermiddelen	1.248		129			161		1.216
Machines, apparaten en installaties	3.008	4	783			532		3.263
Machines, apparaten en installaties, Dekking d.m.v. heffing	10					3		7
Overige materiële vaste activa	1.077	-4	384	10		337		1.111
Overige materiële vaste activa, Dekking d.m.v. heffing	589					77		512
Strategische gronden (voorm. NIEGG)	916	1	1.062	162				1.816
Strategische gronden (voorm. Grond en hulpstoffen)	344			31				314
Totaal	74.954	-92	4.922	210	0	4.340	260	74.975

Activa

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had dit verloop:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2020	Correctie Begingbal.	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdr. derden /Afwaard	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen								
Gebouwen								
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	24.996		3.983	758		680		27.542
Machines, apparaten en installaties	6					0		6
Ov. materiële vaste activa	19					5		14
Totaal	25.021	0	3.983	758	0	685	0	27.562

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaard e 1-1-2020	Correctie Beginbalans	Investerings	Desinves- teringen	Aflossing- en/ Af- schrijvingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:							
Deelnemingen	735		4.413				5.148
Gemeenschappelijke regelingen	72						72
Overige verbonden partijen	5.933		4.342		4.533		5.742
	6.740		8.755		4.533	0	10.962
Leningen aan:							
Openbare lichamen (art. 1 fido)	5.213				1.007		4.206
Woningbouwcorporaties							
Deelnemingen	20.012					12	20.000
Overige verbonden partijen	7.661		1.329		1.118		7.872
	32.886		1.329		2.126	12	32.077
Overige langlopende leningen							
Overige langlopende leningen	8.446		8		1.166	1	7.287
Uitzettingen in schatkist > 1 jaar							
Uitzettingen Ned. Schuldpapier > 1 jaar							
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar							
	8.446		8		1.166	1	7.287
Totaal	48.072		10.093		7.825	13	50.327

Kapitaalverstrekkingen aan:

De investering onder deelnemingen zijn de Twence Holding aandelen die we hebben aangekocht van vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen. De investeringen en aflossingen verantwoord onder kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen betreft de rekeningcourant positie bij de Svn voor verschillende regelingen

Leningen aan:

De aflossing onder openbare lichamen (art 1 fido) heeft betrekking op de lening van de V.N.O.G. Onder overige verbonden partijen is het bedrag vermeld dat bij de deelnemers van de Svn leningen uitstaat.

Overige langlopende leningen:

De aflossing verantwoord onder de overige langlopende leningen heeft voornamelijk betrekking op leningen aan het personeel inzake de woningfinanciering.

Activa

Flottende Activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:
De rubriek Voorz. Demogr. Ontwikkelingen gem. grex is in de Balans onder OHW waaronder bouwgronden in exploitatie gerubriceerd. Dit onderdeel stond in 2019 nog onder gereed product en handelsgoederen

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Grond- en hulpstoffen		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.409	4.987
Voorziening voor mogelijk verliesgevende exploitaties	-113	-663
Voorziening demografische ontwikkelingen gemeentelijke grondexploitatie	-664	-1.528
Gereed product en handelsgoederen	87	
Vooruitbetalingen		
Totaal	3.720	2.796

Voorziening naar aanleiding van demografische ontwikkelingen.

De verwachte demografische ontwikkelingen laten op termijn een daling van het aantal huishoudens in de regio Achterhoek zien. Tegelijkertijd is er nu een mismatch tussen het beschikbare aanbod woningen en de behoefte. Om tot een verantwoorde afweging en prioritering van plannen te komen hebben de gemeenten in de regio in 2019 kwalitatieve toetsingscriteria voor woningbouw vastgesteld. Deze criteria geven ruimte aan (extra) nieuwbouw ten opzichte van de eerdere uitgangspunten, mits het plan bijdraagt aan het oplossen van de mismatch in de bestaande voorraad. Het accent ligt daarbij op: behoefte, transformatie en inbreiding. Ook bestaande plannen zullen worden herbeoordeeld aan de hand van de geactualiseerde regionale en lokale criteria.

Gemeentelijke plannen waarvan de uitvoering door de demografische ontwikkelingen onzeker is, zullen moeten worden afgewaardeerd. Daarvoor is in 2010 een voorziening gevormd van 5 miljoen euro. Eind 2019 bedroeg deze voorziening nog € 1.528.151. Hiervan is in 2020 € 864.567 aangewend om het nadeel in het plan Leusinkbrink Ruurlo op te vangen. Dit nadeel bestaat uit het verschil tussen de verschuldigde compensatievergoeding die eind 2020 met de exploitant overeengekomen is en de marktwaarde van de betreffende gronden. Per eind 2020 is nog € 663.584 beschikbaar. Voorzichtigheidshalve wordt dit bedrag aangehouden om onverhoopt nadelige fiscale effecten voor dit plan op te vangen.

Activa

Verloop boekwaarde onderhanden werk (bedragen in € 1.000)

De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie bedroeg per 31 december 2020 € 4.408.539. Van het verloop in 2020 is het volgende overzicht te geven:

	Boekwaarde 01-01-2020	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat (winst = -)	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening 31-12-2020	Balans per 31-12-2020 (BW - Vzn)
<i>Bedrijventerreinen</i>							
<i>Overberkel 4 Borculo</i>	-	-	-	-	-	113	-113
<i>Kieftte 4 Eibergen</i>	2.340	56	5	25	2.365	-	2.365
<i>Everskamp Ruurlo</i>	1.540	45	265	-	1.319	-	1.319
	-	-	-	-	-	-	-
<i>Woongebieden</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>de Garver Haarlo</i>	-31	0	-	-100	70	-	70
<i>Zwilbroekseweg / Rekkenseweg Eibergen</i>	-162	-1	-	-1	-162	-	-162
<i>Hofrichter Eibergen</i>	228	8	-	26	210	-	210
<i>KTV Eibergen</i>	-375	219	-	-141	-15	-	-15
<i>Vonderman Noordijk</i>	156	4	-	-19	179	-	179
<i>Olland Rietmolen</i>	132	32	225	-116	56	-	56
<i>Hondelinkweg Neede</i>	206	40	149	-47	145	-	145
<i>ABCTA terrein Beltrum</i>	-115	62	-	-18	-36	-	-36
<i>De Mölle Haarlo</i>	-40	-0	-	-	-41	-	-41
<i>De Heuver Gelselaar</i>	460	14	165	-10	319	-	319
<i>Leusinkbrink Ruurlo</i>	634	90	380	250	94	-	94
<i>Het Nieuwe Jena</i>	14	190	333	-35	-94	-	-94
Totaal Onderhanden Werk	4.986	758	1.522	-186	4.409	113	4.296

Boekwaarde per 31 december 2020 na verwerking resultaat

Raming nog te maken kosten ¹

Raming nog te verwachten opbrengsten

Verwacht eindresultaat exploitatie (-/- is voordelig)

4.409
2.799
8.463
-1.255

¹: Dit betreft de raming van kosten exclusief de rentelast over de verwerking van tussentijdse winstnemingen vanaf 2020. Dit effect is bij het Meerjarenperspectief grondexploitaties 2021 meegenomen. Bij benadering bedragen de toekomstige rentelasten over de hogere boekwaarden als gevolg van winstneming € 90.000.

Activa

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Vorderingen op openbare lichamen	8.167	8.628
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen		
Overige verstreckte kasgeldleningen		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	13.004	3.434
Rekening-courantverhouding met het Rijk		
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	841	4.970
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier < 1jaar		
Overige vorderingen	1.205	830
Overige uitzettingen (Schatkistbankieren)		
Totaal	23.217	17.862

De vorderingen op openbare lichamen zijn ultimo 2020 gedaald t.o.v. 2019. Ondanks dat er een hoger bedrag is te ontvangen uit het Btw compensatiefonds t.o.v. 2019. De uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar is fors hoger. Dit komt met name omdat er eind 2020 een kasgeldlening is afgesloten van 10 miljoen euro. In 2020 is er geen geld geleend aan decentrale overheden. De overige vorderingen zijn gestegen.

De mutaties in Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen hebben geheel betrekking op Exploitatiemaatschappij Leusinkbrink BV. Op basis van de in 2001 gesloten Integrale ontwikkelingsovereenkomst treedt de gemeente op als financier van de gebiedsontwikkeling. De vennootschap lost haar verplichting af uit de verkoop van kavels. Eind 2019 bedroeg de vordering nog € 4.970.000. De omvang van de financiering bedraagt, mede als gevolg van kavelverkoop in 2020 tot een bedrag van € 3.226.000, per eind 2020 nog € 2.321.000. Hiertegenover staat een gelijke verplichting van de gemeente jegens de BNG.

De gemeente en exploitant hebben op 22 december 2020 een minnelijk akkoord bereikt over de verdere planontwikkeling. De exploitant zal het Zoomgebied en de Zone Enkeerdlaan komende jaren afronden maar ziet af van het ontwikkelen van de plandelen Noord en Zuid. Partijen zijn overeengekomen dat de gemeente hiervoor per saldo een compensatievergoeding betaalt van € 1.479.829. De daadwerkelijke betaling zal plaatsvinden bij de notariële overdracht van gronden die eind 2020 nog in het bezit zijn bij de exploitant. Deze contractuele verplichting is in mindering gebracht op de vordering uit hoofde van financiering. Eind 2020 bedraagt de vordering in rekening-courant nog € 841.000.

In bovengenoemde bedragen is nog geen rekening gehouden met onverhoopt nadelige fiscale effecten van het akkoord. Hierover vindt nog afstemming plaats met de belastingdienst. Voorzichtigheidshalve wordt hiervoor de eerder gevormde voorziening voor het opvangen van effecten van demografische ontwikkelingen aangehouden. Deze voorziening is verantwoord onder de post Voorraden Bouwgronden in exploitatie.

Activa

Drempelbedrag Schatkistbankieren

Volgens artikel 52c van het BBV moet worden vermeld wat het drempelbedrag is voor het begrotingsjaar en het bedrag dat per kwartaal buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Dit is verwerkt in het overzicht hieronder.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (Bedragen X € 1.000)					
Verslagjaar 2020					
(1)	Drempelbedrag	922,5			
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(2)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(3a) = (1)>(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	28	40	29	18
(3b) = (2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	123.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen euro	123.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen euro niet te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	923			
(2) Berekening kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	2.532	3.652	2.710	1.698
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a)/(5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden	28	40	29	18

Activa

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Kassaldi	2	2
Banksaldi	1.274	860
Totaal	1.276	862

Activa

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Nog te ontvangen bedragen EU	8	0
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	294	758
Nog te ontvangen overige overheid	498	1.962
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.736	5.617
	4.535	8.337

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Algemene reserve	22.357	21.497
Bestemmingsreserves:		
Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven	1.682	2.541
Overige bestemmingsreserves	62.399	63.640
Gerealiseerd resultaat	6.895	6.968
Totaal	93.333	94.646

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat	Ver- mindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	21.497	180	281	961		22.357
Bestuurlijke claims	35.751	6.232	5.862	4.690		40.811
Egalisatiereserve Afval	2.541	141	1.000			1.682
Egalisatiereserve investeringen	7.818				113	7.705
Algemene reserve bouwgrond- exploitatie	3.219			793		4.012
Onderhoud wegen	687			322		1.009
Onderwijs-huisvesting	6.897		5.800	103		1.200
Herstructurering	3.901			99		4.000
Nadelen decentralisaties	5.368		1.706			3.662
Beeldende kunst	-1	1				0
Totaal	87.678	6.554	14.649	6.968	113	86.438
Gerealiseerd resultaat						6.895
Totaal						93.333

Onder 'Bestemming resultaat' staan de toevoegingen die voortkomen uit de bestemming van het resultaat van het vorige dienstjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa. Deze afschrijvingen worden gedekt uit reserves.

Algemene reserve

Deze reserve heeft een bufferfunctie en dient in eerste instantie als weerstandscapaciteit. Als het weerstandsvermogen groter is dan 2 en de solvabiliteit groter dan 35% dan kan de reserve gebruikt worden als incidenteel dekkingsmiddel.

Passiva

Bestuurlijk claims

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve bevat de gereserveerde bedragen voor dekking van genomen raadsbesluiten.

Egalisatiereserve afval

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt gebruikt voor het egaliseren van tekorten en overschotten op het product afvalverwijdering en -verwerking. Door gebruik te maken van deze reserve zorgen we ervoor dat betaalde afvalstoffenheffing ook gebruikt wordt voor afvalverwijdering en inzameling.

Egalisatiereserve investeringen

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve dient ter dekking van de kapitaallasten van investeringen.

Algemene reserve bouwgrondexploitaties

Deze reserve heeft een bufferfunctie. De reserve wordt gebruikt om verliezen in de bouwgrondexploitaties op te vangen.

Onderhoud wegen

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet voor het realiseren van onderhoud aan wegen.

Onderwijshuisvesting

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet voor het realiseren van investeringen in en afwaarderingen van onderwijshuisvesting.

Herstructurering

De reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet om kosten te dekken die voortkomen uit de herstructurering van (bouwgrond)locaties in Berkelland. Daar waar woningbouw niet meer mogelijk of gewenst is.

Nadelen decentralisaties

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet om de eventuele nadelen van de decentralisaties af te dekken.

Beeldende kunst

Deze reserve was reeds opgeheven, maar er stond nog een negatief afrondingsverschil open. Deze is afgedaan in 2020, waarmee de reserve nu ook administratief is afgerond.

Passiva

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(Bedragen X € 1.000)

	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval	Aan- wending	Saldo 31-12-2020
Voorziening pensioenen	4.865	575		239	5.201
Wachtgeld wethouders	216		42	98	76
Voorziening Spaarverlof	30	1			31
Afwikkeling muziekschool De Triangel	66			37	29
Personele lasten GBT	20		6	14	0
Voorziening riolering	5.860	1.098			6.958
Totaal	11.057	1.674	48	388	12.295

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen zijn in het leven geroepen om toekomstige lasten die het gevolg zijn van personele ontwikkelingen op te kunnen vangen. Het gaat met name om de lasten die voortvloeien uit mobiliteitsvoorzieningen en de lasten voor pensioenen en wachtgeld van wethouders.

Met ingang van 2014 is een voorziening gevormd voor de wachtgeldverplichtingen van de voormalige medewerkers van muziekschool 'De Triangel'.

Met ingang van 2016 is een voorziening gevormd voor de afbouw personeelslasten van voormalige medewerkers die in dienst zijn getreden bij het GBT.

Voorziening riolering.

Op basis van het vastgestelde watertakenplan is sprake van een art. 44.2 voorziening (voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden). De voorziening heeft als doel tarief egalisatie. Voor- en nadelen in een jaar worden verrekend met de voorziening. Met ingang van de jaarrekening 2020 wordt dit ook als zodanig aangepast.

Vaste schulden langer dan 1 jaar

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 1-1-2020
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen:		
-binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
-binnenlandse banken en overige financiële instellingen	51.207	43.954
-binnenlandse bedrijven		
-overige binnenlandse sectoren		
-buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen		
Totaal	51.207	43.954

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020.

(Bedragen X € 1.000)

	Saldo 1-1-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen:				
-binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
-binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.954	10.000	2.747	51.207
-binnenlandse bedrijven				
-overige binnenlandse sectoren				
-buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen				
Vooruitontvangen bedragen > 1 jaar				
Totaal	43.954	10.000	2.747	51.207

Onderhandse leningen:

De totale rentelast voor 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.940.575.

Passiva

Netto vlottende schulden < 1 jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:
(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Kasgeldleningen bij openbare lichamen Art 1a fido		
Kasgeldleningen	13.500	11.700
Banksaldi	520	1.015
Schulden aan openbare lichamen	45	19
Overige schulden	5.957	3.733
Totaal	20.022	16.467

Passiva

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(Bedragen X € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 1-1-2020
Verplichtingen	5.313	6.437
Vooruitontvangen bedragen EU		
Vooruitontvangen bedragen van het Rijk	862	828
Vooruitontvangen bedragen van overige overheden	2.806	2.106
Overige vooruitontvangen bedragen tbv volgend		2.660
Totaal	8.981	12.031

Vooruitontvangen bedragen

Onderstaand een overzicht het verloop uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:

Vooruitontvangen bedragen van het Rijk	stand 1/1	bij-boeking	afboeking	stand 31/12
Niet bestede specifieke uitkering onderwijs achterstandenbeleid	151	162	32	281
SPUK Belastingdienst/Toeslagen		8		8
Niet bestede specifieke uitkering onderwijs		30		30

Vooruitontvangen bedragen van overige overheden	stand 1/1	bij-boeking	afboeking	stand 31/12
Functievermenging locatie Kolkman Gelselaar	353		26	327
Covid regel. Bestemmingsontw		116		116
Fietsbanen Berkelland	7			7
Transformatievisie Oudestraat 2030 Neede		320		320
Niet bestede subsidie gezonde jeugd				
Niet bestede. subsidie landschapsregeling		151	32	119
POHO vrijetijdseconomie	943	244	191	996
Plan van Aanpak invasieve exoten	10		10	0
Specifieke Uitkering Sport	20		20	0
De Heuver Gelselaar	620		620	0
Agenda Vitaal platteland	60		60	0
Niet bestede subsidie ISV3 geluid	44		44	0
Niet bestede provinciale subsidie geluidsanering B lijst woning			2	-2
Niet bestede provinciale bijdrage Pilot Beltrum	51		6	45

Analyse Resultaat

Analyse resultaat

(Bedragen X € 1.000)

Het resultaat over 2020 is	€	6.895	Positief
Het resultaat bestaat uit			
Resultaat op grondexploitatie van	€	1.546	Positief
Resultaat op de bedrijfsvoering van	€	5.349	Positief
Totaal rekening resultaat	€	6.895	Positief

Het bedrijfsresultaat wordt gerealiseerd door de volgende ontwikkelingen:

(Bedragen X € 1.000)

Onderwerp	Bedrag	Incidenteel/Structureel
1 Grex	1.546	I deels bestemmen
2 Bouwleges	262	I
3 Riolering	-318	I
4 Participatie en werkgeversbenadering	682	I
5 Verbinding ondernemers voor Participatiewet	329	I/S
6 Loonkosten begeleide participatie	687	I/S
7 Algemene uitkering	1.168	I deels bestemmen
8 Onvoorzien	200	I
9 Arbeidsmarktbeleid	382	I
10 Taakmutaties rijksmiddelen	295	I/S
11 Verkoop Grolseweg	-211	I
12 Detachering/uitkeringen personeel	349	I
13 Opleidingen personeel	335	I bestemmen
14 ODA	175	I
15 Diverse verschillen < 175.000	1.014	I/S
Totaal	6.895	

1 Grex

De verkoop van de voormalige Willibrordusschool heeft een groot aandeel in dit voordeel. Daarnaast hebben we opbrengsten uit de verkoop van erfpachtsgronden en van bouw kavels. Onder anderen van de lokaties Olland en De Heuver.

2 Bouwleges

Afgelopen jaar en met name de tweede helft van het jaar waren er meer aanvragen, maar ook aanvragen met een hogere bouwsom. De opbrengsten van de leges zijn afhankelijk van het aantal aanvragen maar ook van de omvang van de aanvragen. Hoewel we halverwege het jaar de inkomsten nog hebben bijgeraamd, was deze opbrengst niet voorzien.

Analyse Resultaat

3 Riolering

De uitgaven in de exploitatie voor riolering zijn volgens de planning van het Watertakenplan verlopen. De investeringen zijn wel achtergebleven bij de planning. De uitvoering daarvan zal (deels) in 2021 plaatsvinden. Dit resulteert voor 2020 in een incidenteel nadeel van € 318.000 doordat door de lagere investeringen minder compensabele btw toegerekend mag worden.

4 Participatie en werkgeversbenadering

Bij de bestuursrapportage is gerekend met een gemiddelde uitkering van € 14.500 terwijl de werkelijke gemiddelde uitkering € 13.441 is. Dit is de belangrijkste reden van het batig resultaat. Hiertegenover staan lagere opbrengsten van terugbetalingen bijzondere bijstand zelfstandigen dan was geraamd. Verder heeft het Algemeen Bestuur van de SDOA in december 2020 besloten het restantbedrag van de bestemmingsreserve Organisatieonderzoek van € 198.000 terug te betalen.

5 Verbinding ondernemers voor Participatiewet

De omzet van detacheringen van voormalige SW-medewerkers is positiever uitgevallen dan was geraamd bij de bestuursrapportage. De bedrijven hebben covid maatregelen genomen waardoor het steeds veiliger geworden is om te gaan werken. Verder hebben wij budget geraamd voor beschutte werkplekken. Dit bedrag is wederom niet volledig besteed. Aangezien het aantal mensen dat hiervan gebruik maakt redelijke stabiel blijft, kunnen we dit als een structureel voordeel aanmerken.

6 Loonkosten begeleide participatie

Dit zijn de loonkosten van de voormalige SW-medewerkers. Deze doelgroep heeft geen aanwas en door natuurlijk verloop is ze sneller afgenomen dan was geraamd. Verder hebben we in 2020 een groot bedrag aan transitievergoeding van het UWV ontvangen over de periode 2015 t/m 2020. Deze hadden we niet geraamd.

7 Algemene uitkering

In 2020 ontvangen wij in totaal € 1.168.000 meer aan algemene uitkering dan begroot. Dit is met name het gevolg van de coronasteunpakketten. Er is een beperkt effect van ongeveer € 200.000 dat heeft te maken met de actualisering van de verdeelmaatstaven. Doordat iedere gemeente andere hoeveelheden heeft ten opzichte van wat er begroot is, veranderd de verdeling over de gemeenten ook enigzins. Dit heeft in ons geval een positief effect. Hiertegenover staat een nadelig effect door de toename van de belastingcapaciteit van ongeveer € 225.000. Naast het voordeel in 2020 zijn er ook nog nabetalingen gedaan over eerdere jaren die tot een extra voordeel leiden van € 130.000.

8 Onvoorzien

Er is in 2020 geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien. Onvoorzien is een verplicht onderdeel in de begroting. Om die reden kunnen we dit voordeel niet als structureel zien.

9 Arbeidsmarktbeleid

Door de coronacrisis is er minder tijd geweest om aandacht te besteden aan het arbeidsmarktbeleid. Dit heeft in 2020 tot lagere lasten geleid. Ook zijn op punten vacatures later ingevuld. In totaal levert dit een voordeel op van € 382.000.

10 Taakmutaties rijksmiddelen

Er blijft € 295.000 over als gevolg van toevoegingen van rijksgeld aan de algemene uitkering voor taken die nog ingevuld moeten worden. Gedeeltelijk is hier vertraging ontstaan door de coronacrisis, maar we zien ook dat een gedeelte van deze extra taken niet tot dezelfde lasten leiden als begroot. Een aantal hiervan zijn al ingezet bij de bezuinigingen. Te noemen zijn de voorschoolse opvang en ecologisch bermbeheer.

Analyse Resultaat

11 **Verkoop Grolseweg**

Eind 2020 zijn de gronden en gebouwen aan de Grolseweg verkocht. De opbrengst heeft de gemaakte kosten niet volledig gecompenseerd. Hierdoor hebben we een eenmalig nadeel.

12 **Detachering/uitkeringen personeel**

Voor zieke en zwangere medewerkers hebben we van het uitvoeringsorgaan uitkeringen ontvangen. Daarnaast zijn enkele personeelsleden tijdelijk gedetacheerd geweest. Dit heeft geleid tot niet geraamde inkomsten.

13 **Opleidingen personeel**

Met name door de pandemie zijn veel cursussen in 2020 niet doorgedaan. Een deel van deze middelen zetten we in voor de kosten van de thuiswerkregeling in 2021. Het andere deel wordt bestemd voor 2021, omdat uitgestelde scholing dan ingehaald zal worden.

14 **ODA**

Net als in 2019 is er ook in 2020 een voordeel op de Vergunningverlening-, Toezicht- en Handhavings-taken die bij de ODA zijn ondergebracht. Door corona zijn er in 2020 minder uren afgenomen. Dit speelt vooral bij toezicht en handhaving. Daarnaast heeft de ODA een positief resultaat behaald over 2020 dat deels wordt uitbetaald aan de deelnemende gemeente. Voor Berkelland bedraagt het aandeel € 55.000. Het totale incidentele voordeel komt daarmee op ca. € 175.000.

15 **Diverse verschillen < 175.000**

In deze specificatie hebben we de grootste verschillen van 2020 in kaart gebracht. De jaarrekening kent meerdere afwijkingen, zowel voor- als nadelig. Per saldo hebben deze toch een redelijke omvang. Bij de programma's wordt nader ingegaan op deze mutaties.

Bestemming Resultaat

Voorstel voor bestemming van het resultaat

In maart 2016 heeft de raad beleid vastgesteld hoe om te gaan met overschotten bij de jaarrekening. Een tekort wordt gedekt uit de algemene reserve. Voor het overschot van deze jaarrekening volgen we het vastgestelde beleid.

Stap 1 is het aanvullen van de algemene reserve tot een niveau dat het weerstandsvermogen gelijk is aan twee.

Stap 2 is het aanvullen van de algemene reserve tot de solvabiliteit gelijk is aan 35%.

Stap 3 is het bestemmen van het resultaat voor incidentele beleidsvoornemens.

Stap 4 is het aanvullen van de bestemmingsreserves die nog niet aan het plafond zitten.

Als we deze stappen toepassen op het resultaat van 2020 komen we tot de volgende resultaatbestemming:

Stap 1: Het weerstandsvermogen ligt boven de 2.

Stap 2: De solvabiliteit is voor 2020 voldoende.

Stap 3: We hevelen de volgende bedragen over naar 2021.

Programma Fijn Leven

Onderhoud bomen € 80.000

In de Bestuursrapportage 2020 is € 150.000 beschikbaar gesteld voor herstel van schade door droogte en storm aan openbaar groen. De werkzaamheden zijn nog niet helemaal klaar en worden in 2021 afgerond.

Toevoeging aan de reserve onderwijshuisvesting € 445.000

Het afboeken van boekwaarden (verliezen) van scholen worden gedekt uit de reserve onderwijshuisvesting. In lijn daarmee is het logisch om de boekwinsten op schoollocaties toe te voegen aan dezelfde reserve. De stand van de reserve is op 31-12-2020 € 1.200.000 en het plafond is op € 7.000.000 bepaald. In december 2020 zijn de onroerende goederen van de oude Willibrordusschool verkocht. Na aftrek van kosten resteert een batig saldo. Dit batig saldo wordt toe gevoegd aan de reserve onderwijshuisvesting.

Programma Vitaal Platteland

Kadastrale uitzettingen € 47.000

Voor deze werkzaamheden is eenmalig geld beschikbaar gesteld. De activiteiten lopen door in 2021.

Programma Zorg voor wie dat nodig heeft

Dak- en thuislozen € 17.500

Via de algemene uitkering ontvangen we voor 2020 een decentralisatie uitkering dak- en thuislozen van € 17.628 en voor 2021 € 32.051. De uitvoering van de activiteiten zal plaatsvinden in 2021.

De kunst van het zorgen en loslaten € 5.000

Dit is een cursus die wij geven aan mantelzorgers ten laste van het budget sociaal domein.

Nieuwe inburgeringswet statushouders € 78.500

Per 2021 kennen we een nieuwe inburgeringswet. In 2020 zijn voor de implementatie van de nieuwe wet extra middelen via de algemene uitkering beschikbaar gesteld. De invoering zal zijn beslag in 2021 krijgen.

Bestemming Resultaat

Exploitatiebudget statushouders € 90.000

Power vrouwen € 28.000

Via de algemene uitkering 2020 is extra geld beschikbaar gesteld voor deze pilot. Door de pandemie is vertraging opgelopen. Het project wordt in 2021 uitgevoerd.

Programma werken en ondernemen in een sterke regio

Recreatie en toerisme € 68.000

Berkelland heeft in het najaar van 2020 € 60.000 ontvangen voor de liquidatie Recreatieschap Achterhoek Liemers. Deze middelen willen we inzetten voor recreatie en toerisme. Daarnaast is op het reguliere budget € 8.000 overgehouden. Er zijn/worden een aantal projecten opgestart, waarvoor het totale budget wordt ingezet.

City-branding € 29.000

Voor city-branding is tot met 2022 budget gereserveerd. Door corona is vertraging opgetreden en zijn activiteiten uitgesteld. Voor 2021 is een inhaalslag gepland.

Programma Cultuur is voor iedereen

Coronagelden cultuur € 151.500

Via de algemene uitkering 2020 zijn eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor nadelige effecten van corona voor cultuur. Deze gelden hevelen we over naar 2021.

Programma Samen veilig

Keurmerk Veilig Ondernemer buitengebied € 5.000

We zijn in 2020 een verplichting aangegaan. Door corona is de controle uitgesteld naar 2021.

Programma Financiën

Project Berkelland Vitaal € 12.500

Medio november 2020 is het project Vitaal Berkelland gestart. Dit project streeft naar duurzame inzetbaarheid van medewerkers. De doorlooptijd van het project is 9 maanden en dat betekent dat een deel van de lasten op 2021 zal drukken. Inzet van het restantbudget personeelszorg van 2020 maakt een goede afwikkeling mogelijk.

Thuiswerkregeling € 149.000

In december 2020 is de regeling thuiswerkfaciliteiten vastgesteld. Door het moment van besluitvorming is in 2020 nog beperkt aanspraak hierop gemaakt. Het overgrote deel van de medewerkers zal in 2021 gebruikmaken van de regeling. Het restant opleidingsbudget 2020 wordt hiervoor ingezet.

Persoonlijk studiebudget € 186.500

Voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers is jaarlijks budget beschikbaar. Een medewerker kan maximaal 3 jaar "sparen" voor een opleiding. Mede door corona is in 2020 zeer beperkt gebruik gemaakt van deze voorziening.

Rekenkamerfunctie € 10.000

Wegens corona zijn er een aantal werkzaamheden van de rekenkamer die gepland stonden in 2020 uitgesteld naar 2021.

Verkiezingen 2021 € 60.000

Via de algemene uitkering 2020 zijn eenmalig extra middelen beschikbaar gesteld voor de 2e kamer-verkiezingen 2021. De lasten hiervan krijgen hun beslag in 2021.

Bestemming Resultaat

Stap 4: We vullen de alg. reserve bouwgrondexploitatie met € 1.101.401 aan tot € 5.113.401 en de reserve onderwijshuisvesting met € 4.330.976 aan tot € 5.976.401

De jaarrekening 2020 sluit met een voordelig resultaat van € 6.894.877. Na honorering van bovenstaand overhevelingsverzoeken dan wel reserveringen (totaal € 1.462.500) resteert nog een bedrag van € 5.432.377. We stellen voor van dit bedrag € 1.101.401 (restantvoordeel grondexploitatie) toe te voegen aan de algemene reserve bouwgrondexploitaties en € 4.330.976 aan te wenden voor het op peil brengen van de Onderwijshuisvestingsreserve. Voor deze laatste reserve is een plafond van € 7.000.000 ingesteld. Op 31 december 2020 is hoogte van deze reserve € 1.200.293. Na de storting van het voordeel van het resultaat van de opbrengst van de voormalige Willibrordusschool komt de stand op € 1.645.293. Als ook het restant van deze jaarrekening wordt toegevoegd komt de nieuwe stand van de reserve Onderwijshuisvesting op € 5.976.269

Overzicht bestemming Resultaat

Onderwerp	Bedrag
Stap 1: Toevoeging aan algemene reserve om weerstandsvermogen op peil te brengen	
Stap 2: Toevoeging aan algemene reserve om solvabiliteit op peil te brengen	
Stap 3: Bestemmen resultaat voor incidentele beleidsvoornemens	
Onderhoud bomen	80
Boekwinst Willibrordusschool	445
Kadastrale uitzetting	47
Dak- en thuislozen	18
De kunst van het zorgen en loslaten	5
Nieuwe inburgeringswet statushouders	79
Exploitatiebudget statushouders	90
Power vrouwen	28
Recreatie en toerisme	68
Citybranding	29
Coronagelden cultuur	152
Keurmerk Veilig Ondernemen	5
Berkelland Vitaal	13
Thuiswerkregeling	149
Persoonlijk studiebudget	187
Rekenkamerfunctie	10
Verkiezingen 2021	60
Subtotaal	1.463
Stap 4:	
Aanvullen reserve bouwgrondexploitatie	1.101
Aanvullen reserve onderwijshuisvesting	4.331
Totaal	6.895

Overzicht van baten en lasten

Omschrijving programma	2019	Prim Begroting 2020	Gewijzigde begroting 2020	Realisatie 2020
Plezierig Wonen				
Lasten	-3.601	-3.675	-3.574	-5.795
Baten	2.933	1.841	1.905	6.393
Onttrekkingen			748	49
Stortingen			-58	0
Totaal Plezierig Wonen	-667	-1.834	-979	647
Fijn leven				
Lasten	-19.825	-20.579	-22.134	-21.455
Baten	13.410	10.066	10.491	10.808
Onttrekkingen			3.983	8.701
Stortingen			0	-5.900
Totaal Fijn Leven	-6.415	-10.513	-7.660	-7.846
Vitaal platteland				
Lasten	-495	-879	-2.989	-518
Baten	183	29	1.240	285
Onttrekkingen			1.332	165
Stortingen				-131
Totaal Vitaal platteland	-311	-849	-416	-199
Zorg voor wie dat nodig heeft				
Lasten	-28.794	-27.165	-30.455	-29.799
Baten	602	152	581	1.184
Onttrekkingen			3.747	2.778
Stortingen				-267
Totaal Zorg voor wie dat nodig heeft	-28.192	-27.013	-26.127	-26.104
Werken en ondernemen in een sterke regio				
Lasten	-25.759	-27.526	-35.856	-33.504
Baten	10.663	10.814	18.947	19.638
Onttrekkingen			1.155	186
Stortingen				
Totaal Werken en ondernemen in een sterke regio	-15.095	-16.712	-15.754	-13.680
Actief met duurzaamheid en energie				
Lasten	-782	-2.321	-2.368	-681
Baten	16			22
Onttrekkingen			2.048	357
Totaal actief met duurzaamheid en energie	-766	-2.321	-320	-302
Sport is meer!				
Lasten	-2.633	-2.404	-2.925	-3.033
Baten	273	214	268	191
Onttrekkingen			524	499
Stortingen				-45
Totaal Sport is meer!	-2.360	-2.190	-2.133	-2.388
Cultuur is van iedereen				
Lasten	-1.979	-1.749	-2.150	-2.085
Baten	189	5	5	50
Onttrekkingen			110	10
Stortingen				-30
Totaal Cultuur is van iedereen	-1.790	-1.744	-2.035	

Overzicht van baten en lasten

Samen veilig				
Lasten	-2.796	-2.796	-2.901	-2.771
Baten	10			16
Onttrekkingen			105	3
Totaal Samen veilig	-2.785	-2.796	-2.796	-2.751
Financiën				
Lasten	-23.387	-29.925	-29.127	-25.836
Baten	82.108	83.601	84.582	85.681
Onttrekkingen	46.887	11.676	2.944	1.908
Stortingen	-40.205		-180	-180
Totaal Financiën	65.403	65.352	58.220	61.573
Aan de slag met de omgevingswet				
Lasten	-51	-300	-306	-105
Onttrekkingen			306	105
Totaal aan de slag met de omgevingswet	-51	-300	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.969	-921	0	6.895

Overzicht algemene dekkingsmiddelen				
Lasten				
Algemene dekkingsmiddelen	-1.573	-5.504	-4.479	-1.794
Overhead	-14.255	-16.694	-17.344	-16.365
Vennootschapsbelasting	62	55	80	3
Onvoorzien	0	-200	-200	0
Overig	-7.621	-6.357	-7.184	-7.731
Stortingen	-40.205	0	-180	-180
Baten				
Algemene dekkingsmiddelen	79.481	81.569	82.406	82.996
Overhead	2.474	1.902	2.046	2.469
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Overig	153	130	130	216
Onttrekkingen	46.887	11.676	2.944	1.908
Totaal	65.403	66.577	58.219	61.522

Toelichting

Hierna geven we een korte toelichting op de afwijkingen per programma voor zover deze afwijkingen groter zijn dan € 250.000. Voor een meer gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de toelichting op de activiteiten in het jaarverslag

Plezierig Wonen

De bouwgrondexploitaties hebben geleid tot meer lasten, maar ook tot meer opbrengsten. Per saldo hebben we in 2020 meer winst gemaakt op de bouwgrondexploitaties dan verwacht. Het achterblijven van de projecten integrale wijkaanpak en meewerken aan initiatieven voor woningbouwplannen leidt tot minder uitgaven. De bouwleges zijn toegenomen.

Fijn Leven

Door de storting in de reserves ontstaat een nadeel. De lasten vallen over het algemeen lager uit doordat projecten niet volledig zijn uitgevoerd

Vitaal Platteland

Overzicht van baten en lasten

Er zijn minder lasten doordat niet alle projecten al zijn uitgevoerd en omdat verschillende activiteiten geen doorgang konden vinden. Er zijn ook minder baten doordat met name minder gebruik wordt gemaakt van een aantal regelingen.

Zorg voor wie dat nodig heeft

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op de grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feit bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdrage kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In 2020 is voor € 388.000,- aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord

Werken en ondernemen in een sterke regio

Het positieve resultaat van de Sociale Dienst Oost Achterhoek is zichtbaar aan de lastenkant. Aan de batenkant zien we dat hogere inkomsten van het Rijk voor ondersteuningspakketten ook zichtbaar zijn.

Actief met duurzaamheid en energie

Een groot gedeelte van de geraamde uitgaven voor het Energie Uitvoeringsprogramma zijn nog niet gedaan. Hier is sprake van een meerjarig project.

Financiën

Aan de lastenkant zien we lagere lasten door achterblijvende uitgaven op opleidingen. Aan de batenkant zien we hogere inkomsten door de coronasteunpakketten van het Rijk

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Incidentele baten 2020	Incidentele lasten 2020
Plezierig Wonen		
Grex	1.546	
Vervolg Beltrum	39	
Transitie woningmarkt	10	10
Bouwleges	262	
Fijn Leven		
Onderwijsprojecten	29	29
Wijk- en kerngerichtwerken (Naoberfonds)	233	233
Extra groenonderhoud en klimaat	283	283
Extra onderhoud wegen buitengebied	811	811
Ecologisch bermbeheer	14	14
Eenmalige teruggaaf afvalstoffenheffing	1.000	1.000
Riolering	573	891
Resultaat afvalstoffenheffing 2020	-141	69
Onderhoud openbaar groen	73	-94
Vitaal Platteland		
Leader plattelandsvernieuwing	17	17
Ondernemersbegeleiding	65	35
Sloopbonus	-2	-2
Bestemmingsplan buitengebied	72	72

Overzicht van baten en lasten

Breedband buitengebied	-22	-22
VAB	-83	-83
Landschapbeheer 19-23	-14	-14
Zorg voor wie dat nodig heeft		
Statushouders	155	8
Transitie sociaal domein	1.040	1.040
Tekort sociaal Domein	1.582	1.582
Afwikkeling Betula	-267	-267
Sociaal Domein	611	733
Werken en ondernemen in een sterke regio		
Boekwaarde v.m. Sterrenpallet	155	155
Boekwaarde Tweespan	31	31
Participatie en werkgeversbenadering		-682
Verbinding ondernemers voor Participatiewet		-179
Personeel begeleide participatie		-331
Actief met duurzaamheid en energie		
EUP, transitie woningmarkt en energietransitie	357	357
Sport is meer!		
Combinatiefunctionaris	124	121
Lastenverlichting sportverenigingen	375	375
Project Haalbaarheid binnensport	-45	-45
Cultuur is van iedereen		
Cultuur en kerkvisie	20	20
Nieuwe tijd wederopbouw Achterhoek	230	232
Samen Veilig		
Pilot beveiligingsplannen	3	3
Financiën		
Veranderbudget	27	27
ICT afschrijvingslasten	347	347
Teruggave OZB inwoners	1.000	1.033
75 jaar herdenking WO II	4	4
Afrekening ODA	80	80
HR 21	49	49
Resultaat Berap 2020	281	281
Rekenkameronderzoek	8	8
Dekking reserve investeringen	113	113
Sluitend maken begroting 2020	-180	-180
Paspoorten	-148	
Algemene uitkering	1.168	
Onvoorzien		-200
Restant corona Rijk	327	
Prijsindexatie		-156
Arbeidsmarktbeleid		-382
Taakmutaties rijksmiddelen		-295
Verkoop Grolseweg		211
Detachering/uitkering personeel	349	
Loonkosten bestuur		161
Opleiding alg/thuiswerk		-149
Opleidingen persoonlijk		-186
ODA 2020		-175

Overzicht van baten en lasten

Aan de slag met de omgevingswet		
Implementatie omgevingswet	105	105
Diverse kleinere verschillen		-869
Totaal incidentele baten en lasten	12.666	6.229
Totaal incidenteel	6.437	
Totaal structureel	458	
Resultaat 2020	6.895	
Structureel:		
Loonkosten v.m. sw-medewerkers	355	
Beschutte werkplekken	150	
Verhuur sporthallen/-zalen	-55	
Schoonmaak sporthallen/-zalen	-58	
Vennootschapsbelasting	-90	
Wijk- en buurtbudget	50	
Taakmutaties Rijk	43	
Planschade	23	
Loonkosten bestuur	40	
Totaal	458	

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Langlopende overeenkomsten

Naam Crediteur	Totaal	Einde looptijd
Contracten Jeugdzorg	€ 6.500.000	Jaarlijks verlengd
Contracten WMO	€ 6.500.000	Jaarlijks verlengd
Centric Netherlands BV	€ 277.000	Jaarlijks verlengd
Twence Bioconversie	€ 285.000	Jaarlijks verlengd
SAB Catering	€ 55.000	2020
Reijn BV	€ 690.000	2020
Oliehandel Kusters	€ 100.000	2021
Raetsheren van Orden BV	€ 270.000	2021
Start People	€ 130.000	2021
Driessen	€ 1.315.000	2021
PQR BV	€ 325.000	2021
AVI Twente BV	€ 20.000	2022
Ter Horst Milieu BV	€ 740.000	2022
HP Multifunctionals	€ 45.000	2022
DVEP	€ 295.000	2023
Gazprom	€ 110.000	2023
Hacron Schoon BV	€ 275.000	2023
Baks BV	€ 100.000	2023
Hacron Groen VOF / Axent Groen	€ 380.000	2023
Remondis BV	€ 800.000	2023
ARP BV	€ 100.000	2023
Zaaksysteem.nl	€ 75.000	2024
Cone Nederland BV (Optisport)	€ 360.000	2034

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen

nvt

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Bedragen x € 1.000

Aard/Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Saldo totaal leningen	Percentage borgstellingen	Restant borg 1-1-2020	Restant borg 31-12-2020
Woningbouw	134.372	118.222	52,6%	53.220	61.046
Waterleidingbedrijf	215.008	0	3,4%	227	0
Hypotheken	3.232	1.673	78,2%	1.859	1.273
De Laarberg	42.600	23.300	50,0%	12.100	11.650
Plaatselijke instellingen	8.263	2.723	93,5%	3.098	2.592
Totaal	403.475	145.918		70.504	76.561

De gemeente participeert samen met de gemeente Oost Gelre in het regionale bedrijventerrein De Laarberg en is mederisicodragers voor de planologische ontwikkeling en financiële exploitatie. De onderneming heeft externe financiering aangetrokken bij de BNG Bank. Ten behoeve van de BNG is door beide gemeenten een garantstelling verleend van maximaal € 12,5 miljoen (€ 25 miljoen totaal).

In 2020 is er geen bedrag betaald wegens de verleende waarborgen en garanties.

Gebeurtenissen na Balansdatum

In onze perspectiefnota 2021 is bij het onderdeel wensen nieuw beleid een ombuiging benoemd. Namelijk het herstructureren van de bestaande lening bij de BNG Bank. De lage rentestand biedt ons de mogelijkheid om onze lasten te verlagen. Door herfinancieren van onze schulden kunnen de rentelasten naar beneden. Deze stap is als besluit meegenomen in de begroting 2021. Om aan deze taakstelling te voldoen is de herstructurering inmiddels doorgevoerd in februari 2021. De nieuwe lening loopt 10 jaar langer (t/m 15/02/2046).

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In onderstaande tabel zijn de overschotten en overschrijdingen op de lasten per programma opgenomen. Bij een overschrijding is er formeel gezien sprake van begrotingsonrechtmatigheid. Van belang is echter te kijken naar de aard van de overschrijding om te bepalen of deze onrechtmatigheid ook meetelt voor het oordeel over begrotingsrechtmatigheid.

Programma	Constatering	Oordeel
Plezierig Wonen	Overschrijding van € 2.221.000	Akkoord overschrijding is het gevolg van lasten grondexploitaties, hier staan ook baten tegenover
Fijn Leven	Overschot van € 679.000	Akkoord
Vitaal Platteland	Overschot van € 2.471.000	Akkoord
Zorg voor wie dat nodig heeft	Overschot van € 656.000	Akkoord
Werken en ondernemen in een sterke regio	Overschot van € 2.352.000	Akkoord
Actief met duurzaamheid	Overschot van € 1.687.000	Akkoord

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Sport is meer!	Overschrijding van € 108.000	Akkoord overschrijding is het gevolg van onderhoudslasten die centraal geraamd zijn.
Cultuur is van iedereen	Overschot van € 65.000	Akkoord
Samen veilig	Overschot van € 130.000	Akkoord
Aan de slag met de Omgevingswet	Overschot van € 201.000	Akkoord
Financiën	Overschot van € 3.291.000	Akkoord
Mutaties reserves	Tekort van € 6.315.000	Akkoord gevolg van terugstorting dekking niet gedane uitgaven.
Conclusie		
Naar het oordeel van het college is er in 2020 geen sprake van een overschrijding die meetelt voor het oordeel.		

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Regeling bezoldigingscomponenten WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Gemeente Berkelland van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor de gemeente Berkelland is € 201.000.

Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Leidinggevende topfunctionarissen

	J.A. Bannink	M.N.J. Broers
Functie	Griffier	Gemeente-secretaris
Duur dienstverband in 2020	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	87.287	119.166
Beloningen betaalbaar op termijn	29.307	29.192
Subtotaal	116.594	148.358
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	116.594	148.358
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019		
Duur dienstverband	1/1 -31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2019		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	119.126	113.550
Beloningen betaalbaar op termijn	22.049	28.262
subtotaal	141.175	141.812
Individueel WNT-maximum 2019	194.000	194.000
Bezoldiging	141.175	141.813

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Baten	Lasten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 2020
0.1	Bestuur	0	2.469			-2.469
0.2	Burgerzaken	431	586			-155
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	5	30			-25
0.4	Overhead	2.469	16.219			-13.751
0.5	Treasury	1.935	1.182			753
0.61	OZB woningen	7.507	1.364			6.143
0.62	OZB niet-woningen	1.237	9			1.228
0.63	Parkeerbelasting	0	0			0
0.64	Belastingen overig	199	13			186
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	70.605	0			70.605
0.8	Overige baten en lasten	1.134	1.184			-51
0.9	Vennootschapsbelasting	0	-3			3
0.10	Mutaties reserves			6.553	14.761	8.208
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	6.895			-6.895
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1	2.865			-2.864
1.2	Openbare orde en veiligheid	108	283			-175
2.1	Verkeer en vervoer	348	5.751			-5.403
2.2	Parkeren	8	74			-66
2.3	Recreatieve havens	0	0			0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	2			-2
2.5	Openbaar vervoer	0	0			0
3.1	Economische ontwikkelingen	19	36			-17
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	746	248			498
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	153	304			-151
3.4	Economische promotie	544	599			-55
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0			0
4.2	Onderwijshuisvesting	10	2.107			-2.098
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	199	1.007			-808
5.1	Sportbeleid en activering	0	1.801			-1.801
5.2	Sportaccommodaties	189	878			-689
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	579			-579
5.4	Musea	22	538			-516
5.5	Cultureel erfgoed	36	164			-129
5.6	Media	6	686			-681
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	172	4.408			-4.236
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	109	2.635			-2.526
6.2	Wijkteams	0	1.067			-1.067
6.3	Inkomensregelingen	16.514	19.260			-2.746
6.4	Begeleide participatie	2.161	11.842			-9.681
6.5	Arbeidsparticipatie	0	60			-60
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	70	12.150			-12.080
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	388	1.001			-613
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	10.663			-10.663
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	611	0			611
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1.214			-1.214
7.1	Volksgesondheid	0	1.617			-1.617
7.2	Riolering	6.914	5.983			931
7.3	Afval	2.585	2.945			-360
7.4	Milieubeheer	55	1.949			-1.894
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	270	259			11
8.1	Ruimtelijke ordening	209	1.280			-1.071
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.776	3.728			1.048
8.3	Wonen en bouwen	1.525	2.543			-1.018
	Totaal	124.267	132.476	6.553	14.761	0

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: B1/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>		
			€ 134.914	€ 12.295	€ 45.654	€ 125.875		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>		
			1					
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
			1 EAW-20-00458199	€ 0	€ 0	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkzame werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkzame werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/02	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/03	Besteding (jaar T-1) IOAW Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkzame werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/04	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkzame werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2A/05	Besteding (jaar T-1) IOAZ Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/06
		1 061859 Gemeente Berkelland	€ 6.939.865	€ 95.375	€ 525.426	€ 1.165	€ 76.900	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/10	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/12	
		1 061859 Gemeente Berkelland	€ 0	€ 31.921	€ 2.040	€ 0	€ 535.694	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen I.7 Participatiewet (PW)						

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

		Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13		Aard controle R Indicator: G2A/14						
		1 061859 Gemeente Berkelland	€ 0							
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)		
				Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07							
		Nee								
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06	
			1 061859 Gemeente Berkelland	€ 86.879	€ 174.600	€ 33.478	€ 121.307	€ 28.655		
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004				
	Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07	Aard controle R Indicator: G3A/08	Aard controle R Indicator: G3A/09	Aard controle R Indicator: G3A/10						
		1 061859 Gemeente Berkelland	€ 0	€ 0	€ 0					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	€ 0	Nee		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0		Nee		
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	0	0		Nee		
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht). aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht). overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
		€ 54.322	-€ 23.105					
		Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 SPUK20 -802830	€ 77.427	€ 8.339	€ 62.804	€ 6.284	
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/10	Aard controle R Indicator: H4/11			
			1 SPUK20 -802830	€ 77.427	143%			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			Aard controle R Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 0	€ 45.000	€ 0	€ 45.000	Ja	

BIJLAGEN

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking splan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
010.500 Loonkosten programma Plezierig wonen	-1.632							-130						-1.762		-1.762	130		-1.632
010.700 Rente en afschrijving programma Plezierig wonen	-267						-275							-542	208	-334			-334
Totaal Lasten	-3.675	10	-29	0	0	0	-275	-130	0	0	0	-63	0	-4.161	458	-3.703	130	0	-3.573
Baten														0		0			
010.020 Gemeentelijke grondexploitaties	1.021													1.021		1.021			1.021
010.030 Inventarisatie kernen woonbehoefte inwoners												24		24		24			24
010.100 Goede dienstverlening rondom wonen	820													820	40	860			860
Totaal Baten	1.841	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	0	1.865	40	1.905	0	0	1.905
Onttrekkingen														0		0			
010.710 Reserves														0		0		748	748
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	748	748
Stortingen														0		0			

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
010.710 Reserves														0		0		-58	-58
Totaal Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-58	-58
Totaal 010 Plezierig wonen	-1.834	10	-29	0	0	0	-275	-130	0	0	0	-39	0	-2.296	498	-1.798	130	690	-978
020 Fijn leven														0		0			
Lasten														0		0			
020.010 Zaaien van kleurrijke zaadmengsels	-264		-14		75									-203		-203	-75		-278
020.020 Openbaar groen en begraafplaatsen	-904	100		-2										-806	-210	-1.016	2		-1.014
020.030 Behoud en vernieuwen riolerings	-1.502		-573											-2.075	-795	-2.870			-2.870
020.040 We onderhouden onze infrastructuur	-2.890		-647											-3.537		-3.537			-3.537
020.050 Doelgroepenvervoer-openbaar vervoer	-653													-653		-653			-653
020.060 Zwerfafval	-54													-54		-54			-54
020.070 Afval scheiden	-2.711													-2.711	80	-2.631			-2.631

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking splan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
020.080 Onderwijs en huisvesting	-835											-30	-35	-900	-56	-956			-956
020.090 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-339	20		-91										-409		-409	91		-318
020.100 Ontwikkeling wijken, buurten en kernen	-625													-625		-625			-625
020.110 Onderhoud wegen en paden buitengebied	-500													-500		-500			-500
020.120 Verbetering kwaliteit groen(onderhoud)	-375													-375		-375			-375
020.500 Loonkosten programma Fijn leven	-5.217							-80						-5.297		-5.297	80		-5.217
020.700 Rente en afschrijving programma Fijn leven	-3.711												19	-3.692	586	-3.106			-3.106
Totaal Lasten	-20.579	120	-1.234	-93	75	0	0	-80	0	0	0	-30	-16	-21.837	-395	-22.232	98	0	-22.134

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
Baten														0		0			
020.010 Zaaien van kleurrijke zaadmengsels														0		0			0
020.020 Openbaar groen en begraafplaatsen	336													336		336			336
020.030 Behoud en vernieuwing renovatie riolering	6.531													6.531	514	7.045			7.045
020.040 We onderhouden onze infrastructuur	205													205		205			205
020.050 Doelgroepenvervoer openbaar vervoer	1													1		1			1
020.060 Zwerfafval	54													54		54			54
020.070 Afval scheiden	2.650													2.650	-250	2.400			2.400
020.080 Onderwijs en huisvesting	143													143	-22	121			121
020.090 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	146			16										162	183	345	-16		329

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
030.030 Ondersteunen initiatieven samenwerking verenigingen	-123													-123		-123			-123
030.050 plan van aanpak VAB	-391								391			-680		-680		-680	-368		-1.048
030.060 Plan van aanpak asbestverwijdering	-250		-250											-500		-500			-500
030.070 We maken een nieuw bestemmingsplan buitengebied											-212			-212		-212	212		0
030.080 Integrale kavelruil												-336		-336		-336			-336
030.090 Leader project												-328		-328		-328			-328
030.100 we voeren het project korte ketens in de Achterhoek uit														0		0	-98		-98
030.700 Rente en afschrijving programma Vitaal platteland	-1													-1		-1			-1
Totaal Lasten	-879	0	-250	0	-75	0	0	0	391	0	-212	-1.563	-200	-2.787	0	-2.787	-202	0	-2.989

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
040.500 Loonkosten programma Zorg voor wie dat nodig heeft	-3.789												-462	-4.251		-4.251			-4.251
040.700 Rente en afschrijving programma Zorg voor wie dat nodig heeft	-3													-3		-3			-3
040.900 Taakstelling sociaal domein														0		0			0
Totaal Lasten	-27.165	432	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-155	-370	-27.258	-3.113	-30.371	-85	0	-30.455
Baten														0		0			
040.010 Maatschappelijke ondersteuning	120												325	445	-60	385			385
040.030 Jeugd														0		0			0
040.040 Algemene voorzieningen	2													2		2	84		86
040.050 Inburgering	30												-30	0		0			0

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
050.026 Stimuleren ontwikkelingen bedrijven	-50													-50		-50			-50
050.028 Stimuleren maakindustrie	-20	15												-5		-5			-5
050.029 stimuleren onderzoek/ontwikkeling duurzame bedrijven	0													0		0			0
050.030 Ondernemersfonds	-185													-185		-185			-185
050.035 Compact centra (groen/blauwe parels)	-21													-21		-21			-21
050.040 Participatie en werkgeversbenadering	-15.929													-15.929	-380	-16.309	-7.143		-23.452
050.050 Verbindingen ondernemers voor participatiewet	-968	30											-764	-1.702	90	-1.612	-82		-1.694
050.060 Onderwijs en arbeidsmarkt	-11													-11		-11			-11

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking splan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
050.030 Ondernemersfonds	170													170		170			170
050.035 Compact centra (groen/blauwe parels)	54													54		54			54
050.040 Participatie en werkgeversbenadering	8.560												764	9.324		9.324	7.611		16.935
050.050 Verbindingen ondernemers voor participatiewet	1.527													1.527		1.527	-387		1.140
050.060 Onderwijs en arbeidsmarkt	0													0		0			0
050.070 Vrije tijdseconomie	2													2		2	145		147
050.500 Loonkosten programma Werken en ondernemen in de regio														0		0			0
Totaal Baten	10.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	764	11.578	0	11.578	7.369	0	18.947
Onttrekkingen														0		0			

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking splan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
060.016 EUP: ambitie communicatie en bewustwording	-100													-100		-100			-100
060.017 Gemeente als voorbeeld	-1.341													-1.341		-1.341	-47		-1.389
060.050 Transitiewarmte	-50													-50		-50			-50
060.500 Loonkosten programma Actief met duurzaamheid en energie	-302													-302		-302			-302
060.700 Rente en afschrijving programma Actief met duurzaamheid en energie	-10													-10		-10			-10
Totaal Lasten	-2.321	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-47	0	-2.368	0	-2.368	0	0	-2.368
Baten														0		0			
060.011 EUP: ambitie wonen														0		0			0
060.012 EUP: ambitie bedrijven														0		0			0
060.050 Transitiewarmte														0		0			0

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
070.020 Beheer gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties	214													214	54	268			268
070.070 Wij faciliteren Achterhoek in beweging														0		0			0
Totaal Baten	214	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	214	54	268	0	0	268
Onttrekkingen														0		0			
070.710 Reserves														0		0		524	524
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	524	524
Totaal 070 Sport is meer!	-2.190	40	0	-208	0	-400	0	0	0	0	0	0	0	-2.759	-107	-2.866	208	524	-2.134
080 Cultuur is van iedereen														0		0			
Lasten														0		0			
080.010 Vrijwilligers Dorpsboke	-35													-35		-35			-35
080.020 Subs div lokale culturele act													-517	-517		-517			-517
080.021 Subsidies lokale omroep														0		0			0

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kasstrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
080.090 Cultuurnota met uitvoeringsprogramma														0		0			0
080.710 Reserves														0		0		110	110
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	110	110
Totaal 080 Cultuur is van iedereen	-1.743	0	0	0	0	-100	0	-8	0	-10	0	0	0	-1.861	-292	-2.153	8	110	-2.035
090 Samen veilig														0		0			
Lasten														0		0			
090.010 Brandveilig wonen	-2.686													-2.686		-2.686			-2.686
090.020 Handhavingsbeleid	-2		-105											-107		-107			-107
090.500 Loonkosten programma Samen veilig	-107													-107		-107			-107
Totaal Lasten	-2.796	0	-105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.901	0	-2.901	0	0	-2.901
Baten														0		0			
090.010 Brandveilig wonen														0		0			0

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking splan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
090.020 Handhavingsbeleid														0		0			0
Totaal Baten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen														0		0			
090.710 Reserves														0		0		105	105
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	105	105
Totaal 090 Samenveilig	-2.796	0	-105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.901	0	-2.901	0	105	-2.796
110 Financiën														0		0			
Lasten														0		0			
110.020 Beheer financiële middelen	-2.097			-30									1.421	-706	-200	-906	30		-876
110.040 Belastingen en leges	-859	25												-834		-834			-834
We dragen bij aan verbonden partijen	-1.225												1.225	0		0			0
110.050 Heffen OZB														0		0			0
110.080 Uitvoering OZB	-268											-41		-309		-309			-309
110.090 Overige baten en lasten	-2.548	150		399				551					309	-1.139	-681	-1.820	-950		-2.770

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking plan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
110.060 Algemene uitkering	67.574													67.574	1.864	69.438			69.438
110.080 Uitvoering OZB														0		0			0
110.090 Overige baten en lasten	229													229	324	553			553
110.100 Bedrijfsvoeringskosten	2.033												24	2.057		2.057	120		2.177
Totaal Baten	83.602	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.397	82.205	2.258	84.463	120	0	84.583
Onttrekkingen														0		0			
110.070 Stort en ontr reserves	11.675		2.446			375	275		-391	10	212	942		15.544	1.279	16.823	121	-14.000	2.944
Totaal Onttrekkingen	11.675	0	2.446	0	0	375	275	0	-391	10	212	942	0	15.544	1.279	16.823	121	-14.000	2.944
Stortingen														0		0			0
110.070 Stort en ontr reserves		-180												-180	-58	-238	58		-180
Totaal Stortingen	0	-180	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-180	-58	-238	58	0	-180
Totaal 110 Financiën	65.352	248	1.619	285	0	500	275	219	-391	10	212	897	-1	69.225	3.320	72.545	-326	-14.000	58.219
120 Aan de slag met de Omgevingswet														0		0			0
Lasten														0		0			0

Exploitatie	Begroting volgens raadsvoorstel	Dekking splan	Jaarrekening 2019	Centraal geraamde kosten onderhoud	Kadastrale uitzetting	Tegemoetkoming verenigingen	Maand erij Rietmolen	Verdeling centraal geraamd personeel	Correctie VAB	Cultuurnota	Bestemmingsplan buitengebied	Projecten	Overige wijzigingen	Gewijzigde begroting 2020	Bestuursrapportage	Begroting na Berap	Overige wijzigingen	Slotwijziging	Gewijzigde begroting 2020
120.010 Iedereen wordt op tijd geïnformeerd over de Omgevingswet	-150											-6	-150	-306		-306			-306
Wer zorgen ervoor dat iedereen goed is geïnformeerd	-150												150	0		0			0
Totaal Lasten	-300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6	0	-306	0	-306	0	0	-306
Onttrekkingen														0		0			0
120.710 Reserves														0		0		306	306
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	306	306
Totaal 120 Aan de slag met de Omgevingswet	-300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6	0	-306	0	-306	0	306	1
Gerealiseerd resultaat	-920	920	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	-1	1	-1	1	-4	0	-3